

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 53 • 23. februar
Sesjonen 2020–2021

Møte tirsdag den 23. februar 2021 kl. 10

President: Tone Wilhelmsen Trøen

Dagsorden (nr. 53):

1. Stortingets vedtak til lov om endringer i vallova (assistanse ved stemming)
(Lovvedtak 67 (2020–2021), jf. Innst. 193 L (2020–2021) og Prop. 67 L (2020–2021))
2. Stortingets vedtak til lov om endringer i forsvarsloven (klageadgang og foreldelse i erstatningssaker og Forsvarets bistand til offentlige myndigheter og andre beredskapsaktører)
(Lovvedtak 68 (2020–2021), jf. Innst. 223 L (2020–2021) og Prop. 59 L (2020–2021))
3. Stortingets vedtak til lov om endringer i sivilbeskyttelsesloven (innhenting og behandling av opplysninger, gjennomføring av tjeneste, sanksjoner mv.)
(Lovvedtak 69 (2020–2021), jf. Innst. 214 L (2020–2021) og Prop. 136 L (2019–2020))
4. Stortingets vedtak til lov om endringer i straffegjennomføringsloven mv. (omorganisering av kriminalomsorgen, bruk av pust- og bevegelsessensor i fengselsceller mv.)
(Lovvedtak 70 (2020–2021), jf. Innst. 215 L (2020–2021) og Prop. 143 L (2019–2020))
5. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff
(Lovvedtak 71 (2020–2021), jf. Innst. 207 L (2020–2021) og Dokument 8:94 L (2020–2021))
6. Stortingets vedtak til midlertidig lov om kompensasjonstjeneste for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19
(Lovvedtak 72 (2020–2021), jf. Innst. 231 L (2020–2021) og Prop. 72 LS (2020–2021))
7. Innstilling fra finanskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2021 under Utenriksdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Finansdepartementet og Olje- og energidepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien)
(Innst. 233 S (2020–2021), jf. Prop. 79 S (2020–2021), unntatt kap. 605, 634, 2650 og 2651)
8. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Samisk språk, kultur og samfunnsliv – Digitalisering
(Innst. 246 S (2020–2021), jf. Meld. St. 31 (2019–2020))
9. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Åshild Bruun-Gundersen, Silje Hjemdal, Morten Stordalen, Terje Halleland, Roy Steffensen, Bård Hoksrud, Tor André Johnsen, Bengt Rune Strifeldt og Himanshu Gulati om å frata fylkesmannen og Statens vegvesen innsigelsesrett i plan- og arealsaker
(Innst. 239 S (2020–2021), jf. Dokument 8:22 S (2020–2021))
10. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om lokaldemokrati, ikke kommersiell forkjørsrett
(Innst. 227 S (2020–2021), jf. Dokument 8:28 S (2020–2021))
11. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i statsborgerloven (tap av statsborgerskap av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser)
(Innst. 245 L (2020–2021), jf. Prop. 134 L (2019–2020))
12. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (integreringspakke II)
(Innst. 249 L (2020–2021), jf. Prop. 78 L (2020–2021))
13. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Lars Haltbrekken, Arne Nævra, Kari Elisabeth Kaski og Freddy André Øvstegård om å stille retursaker som berører barn og unge asylsøkere med lang oppholdstid, i bero frem til det er gjort presiseringer i regelverket om oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket
(Innst. 230 S (2020–2021), jf. Dokument 8:70 S (2020–2021))
14. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Lars Haltbrekken og Petter Eide om opphør av flyktningstatus
(Innst. 228 L (2020–2021), jf. Dokument 8:59 LS (2020–2021))
15. Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Petter Eide, Freddy André Øvstegård, Nicholas Wilkinson og Karin Andersen om etnisk profilering
(Innst. 244 S (2020–2021), jf. Dokument 8:129 S (2019–2020))

16. Innstilling fra justiskomiteen om Politimeldingen – et politi for fremtiden og justis- og beredskapsministerens redegjørelse i Stortinget 24. oktober 2019 (Innst. 248 S (2020–2021), jf. Meld. St. 29 (2019–2020) og redegjørelse gitt i Stortinget 24. oktober 2019 av justis- og beredskapsministeren om bemannings- og beredskapssituasjonen i politiet)
17. Referat

Presidenten: Presidenten vil av smittevern hensyn foreslå at publikumsgalleriet holdes stengt også under dagens møte. – Det anses vedtatt.

Representanten Liv Signe Navarsete, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Fra den møtende vararepresentanten for Rogaland, Julia Wong, foreligger søknad om fritak for møteplikt i Stortinget fra og med den 23. februar til og med 25. februar under representanten Hadia Tajiks permisjon, av velferdsgrunner.

Denne søknaden foreslås behandlet straks og innvilget. – Det anses vedtatt.

Andre vararepresentant for Rogaland, Tom Kalsås, foreslås innkalt for å møte i permisjonstiden. – Det anses også vedtatt.

- Videre foreligger det en rekke permisjonssøknader:
- fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe om sykepermisjon for representantene Kari Henriksen og Ingvild Kjerkol fra og med 23. februar og inntil videre og for representanten Øystein Langholm Hansen i tiden fra og med 23. februar til og med 25. februar
 - fra representanten Bjørnar Moxnes om omsorgspermisjon fra og med 23. februar og inntil videre
 - fra representanten Une Bastholm om sykepermisjon fra og med 23. februar og inntil videre
 - fra Sosialistisk Venstrepartis stortingsgruppe om velferdspolispermisjon for representanten Solfrid Lerbekk i tiden fra og med 23. februar til og med 19. april

Disse søknadene foreslås behandlet straks og innvilget. – Det anses vedtatt.

Fra første vararepresentanter for henholdsvis Oslo og Nord-Trøndelag, Per Espen Stoknes og Jorid Juliusen Nordmelan, foreligger søknad om fritak fra å møte i Stortinget i tiden fra og med 23. februar og til og med 25. februar under henholdsvis representantene Une Bastholms og Ingvild Kjercols permisjoner, av velferdsgrunner.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden slik: For Vest-Agder: Odd Omland 23.–25. februar For Oslo: Seher Aydar fra 23. februar og inntil videre og Kristoffer Robin Haug 23.–

25. februar For Rogaland: Erik Ludvigsen 23.–25. februar og Eirik Faret Sakariassen 23. februar–14. april For Nord-Trøndelag: Gaute Børstad Skjervø 23.–25. februar

Presidenten: Odd Omland, Seher Aydar, Kristoffer Robin Haug, Erik Ludvigsen, Eirik Faret Sakariassen og Gaute Børstad Skjervø er til stede og vil ta sete.

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets møter denne uken. – Det anses vedtatt.

Presidenten vil foreslå Svein Harberg. – Andre forslag foreligger ikke, og Svein Harberg anses enstemmig valgt som settepresident for denne ukens møter.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:02:54]: Jeg vil først tillate meg å gratulere stortingspresidenten med dagen!

Presidenten: Tusen takk!

Statsråd Jan Tore Sanner overbrakte 7 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Representanten Per-Willy Amundsen vil fremsette et representantforslag.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:04:22]: På vegne av stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Hanne Dyveke Søttar, Bengt Rune Strifeldt, Kjell-Børge Freiberger og meg selv vil jeg fremsette et forslag om å legge ned Sametinget.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten opplyse om at møtet i dag fortsetter utover kl. 16.

Sakene nr. 1–6 vil bli behandlet under ett.

Sak nr. 1 [10:04:58]

Stortingets vedtak til lov om endringer i vallova (assistanse ved stemming) (Lovvedtak 67 (2020–2021), jf. Innst. 193 L (2020–2021) og Prop. 67 L (2020–2021))

Sak nr. 2 [10:04:59]

Stortingets vedtak til lov om endringer i forsvarsloven (klageadgang og foreldelse i erstatningssaker og Forsvarets bistand til offentlige myndigheter og andre beredskapsaktører) (Lovvedtak 68 (2020–2021), jf. Innst. 223 L (2020–2021) og Prop. 59 L (2020–2021))

Sak nr. 3 [10:05:00]

Stortingets vedtak til lov om endringer i sivilbeskyttelsesloven (innhenting og behandling av opplysninger, gjennomføring av tjeneste, sanksjoner mv). (Lovvedtak 69 (2020–2021), jf. Innst. 214 L (2020–2021) og Prop. 136 L (2019–2020))

Sak nr. 4 [10:05:01]

Stortingets vedtak til lov om endringer i straffegjennomføringsloven mv. (omorganisering av kriminalomsorgen, bruk av pust- og bevegelsessensor i fengselsceller mv.) (Lovvedtak 70 (2020–2021), jf. Innst. 215 L (2020–2021) og Prop. 143 L (2019–2020))

Sak nr. 5 [10:05:02]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff (Lovvedtak 71 (2020–2021), jf. Innst. 207 L (2020–2021) og Dokument 8:94 L (2020–2021))

Sak nr. 6 [10:05:03]

Stortingets vedtak til midlertidig lov om kompensasjonstjeneste for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 (Lovvedtak 72 (2020–2021), jf. Innst. 231 L (2020–2021) og Prop. 72 LS (2020–2021))

Presidenten: Sakene nr. 1–6 er andre gangs behandling av lovsaker og gjelder lovvedtakene 67–72. Ber noen om ordet til disse sakene? – Så synes ikke, og sakene nr. 1–6 er dermed ferdig debattert.

Sak nr. 7 [10:05:16]

Innstilling fra finanskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2021 under Utenriksdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Finansdepartementet og Olje- og energidepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien) (Innst. 233 S (2020–2021), jf. Prop. 79 S (2020–2021), unntatt kap. 605, 634, 2650 og 2651)

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 5 minutter til hver parti-gruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Mudassar Kapur (H) [10:06:35] (komiteens leder og ordfører for saken): La meg først takke komiteen for godt samarbeid i en viktig sak.

Regjeringen la i slutten av januar fram en kraftfull tiltakspakke for jobber, bedrifter, unge og andre som er særlig rammet av krisen. Etter intensivt arbeid i finanskomiteen er jeg veldig glad for at forslagene både har fått flertall og har blitt ytterligere forsterket gjennom Stortingets behandling.

Elever og studenter har tapt mye verdifull undervisning, og mange unge og nyutdannede har utfordringer med å finne seg jobb. Utdanning, flere arbeidsplasser og tettere oppfølging skal bidra til at unge mennesker ikke faller helt utenfor og blir langtidsledige. Derfor er jeg glad for at et samlet storting i dag vedtar regjeringens forslag på totalt 2,2 mrd. kr til tiltak for barn, unge og studenter.

Barn og unge har betalt en høy pris under koronakrisen. Jeg er urolig for at koronakrisen kan bli avløst av en psykisk helsekrise. Derfor er det viktig for oss å styrke apparatet rundt dem som har det ekstra vanskelig nå. Derfor setter vi av 100 mill. kr ekstra til barne- og ungdomspsykiatrien, 100 mill. kr til kommunale lavterskeltilbud til personer med rusproblemer og psykiske helseproblemer under pandemien og 1 mill. kr til Mental Helse Ungdoms chattetjeneste. Jeg håper dette vil sikre at ungdom som har behov for å prate med noen i denne tunge tiden, faktisk får det. Det gis videre støtte til regjeringens forslag om 1,5 mill. kr til Mental Helse for opprettelse og drift av en nasjonal studenttelefon.

Norsk næringsliv og alle som jobber der, kjemper en hard kamp. Jeg vil at de skal vite at vi spiller på lag med dem. For oss har det vært verdifullt å lytte til bedriftene og kommunene, ikke bare i forbindelse med de krisepakkene vi behandler, men også mellom slagene. Jeg er derfor veldig glad for at regjeringspartiene sammen med Fremskrittspartiet sørger for å styrke tildelingene til kommunene og kompensasjonsordningen til bedriftene, og jeg håper at pengene kommer raskt fram til dem som trenger det.

Nå vil det etter Stortingets vedtak i første omgang gå ut 1 mrd. kr i første runde. Vi har 750 mill. kr i beredskap til en ny runde.

La meg også knytte en kort kommentar til diskusjonen om ferjer. Store deler av befolkningen langs kysten er avhengige av et godt og rimelig ferjetilbud. Regje-

ringspartiene er åpne for å vurdere forslag knyttet til dette, men vi mener, som vi har sagt hele tiden, at denne diskusjonen hører hjemme i ordinære budsjetter og ikke i en koronakrisepakke. I dag får regjeringen flertall for en stor pakke av kraftfulle tiltak som vil bidra til å redde jobber, ta vare på de unge og få Norge trygt ut av krisen. Akkurat nå er det viktigst.

Fordi smitteverntiltakene nå er mer inngripende, er det behov for bredere tiltak. Vi vil derfor kompensere mer og flere i en periode. Vi følger nøye med på utviklingen, og regjeringen skal gjøre det som trengs. Vi har gjennom generasjoner bygd opp økonomiske muskler til å stå imot og klare oss i vanskelige tider. Samtidig må vi unngå å sende en for stor del av regningen til framtidige generasjoner. En dag skal vi kunne ønske velkommen bedre tider og reversere de ekstraordinære tiltakene. Dette vil gå over, men akkurat nå er det viktigst å holde hjulene i gang.

Eigil Knutsen (A) [10:11:43]: Jeg vet ikke om jeg skal takke for samarbeidet i komiteen, men jeg skal i hvert fall takke for iherdig innsats blant komiteens medlemmer for å komme i mål med denne saken. Hovedoppgavene i den krisepolitikken vi bedriver i Stortinget nå, er å sikre trygghet og forutsigbarhet – trygghet for arbeidsfolk som har mistet jobben eller er permittert, og forutsigbarhet for bedriftene, sånn at de kan trygge arbeidsplassene.

Den 19. januar gjorde flertallet i denne sal en rekke kloke vedtak mot regjeringens vilje som vil bøte på noen av konsekvensene krisen skaper for folk. Arbeiderpartiet er særlig fornøyd med 1 mrd. kr til tiltak for arbeidsledige og permitterte. Nå settes pengene i sving for bedre opplæringstiltak og oppfølging.

Ingen skal stå alene gjennom denne krisen, enten man er arbeidsledig og nå har fått tilgang til kurs og opplæring, eller om man er en av de stadig flere som får problemer med den psykiske helsen. Psykisk helsehjelp var helt glemt i forslaget som kom fra regjeringen. Det Stortinget kommer sammen om nå, vil gi bedre hjelp til mange. Mange sliter kraftig med isolasjon og hverdagen under nedstengingen. De må ikke bli stående alene.

Vi vet at denne krisen rammer skjevt. Det var de med de laveste lønningene som først mistet jobben, og det er de som fra før hadde løsest tilknytning til arbeidslivet, som sliter mest. Da må vi i det minste sørge for at krisepolitikken prøver å rette opp disse forskjellene, ikke forsterke dem. Men det er helt åpenbart at regjeringens politikk forsterker disse forskjellene. To ganger i fjor var det nye kutt i formuesskatten som måtte gjennomføres, midt under krisen. Samtidig som de med store formuer får store skattegaver, har regje-

ringen strittet iherdig imot å gi feriepengene på dagpenger. Nå har vi en midlertidig ordning på plass for i år, men å gi dette som en rettighet er for mye for høyresiden. Sånn kan man ikke ta seg råd til når en planlegger nye skattelett.

Å rette opp i skjevhetene krisen skaper, krever en rettferdig krisepolitikk på alle plan. Arbeiderpartiet har vært pådriver for og er fortsatt for kompensasjonsordningen for næringslivet, men store overføringer fra fellesskapet til bedriftene må ledsages av tydelige krav og forventninger om at det er arbeidsplassene som skal reddes, ikke aksjonærene. Da må vi si nei til utbytter og oppsigelser i bedrifter som kompenseres av fellesskapet. Store utbytter skaper større forskjeller og ødelegger tilliten til kriseordningene. Derfor opptre de aller fleste bedrifter på en ansvarlig måte, mens noen få utnytter kompensasjonsordningen og andre krisetiltak.

For å ta et eksempel: Det er ikke tillitvekkende når et selskap som mottar over 300 mill. kr i krisestøtte, takker for det med å gå til oppsigelse av over 1 000 ansatte. Det er heller ikke tillitvekkende når selskaper både permitterer ansatte og tar ut utbytte. Dette kunne vært unngått, men Høyre har stilt seg i veien for enhver begrensning i støtteordningene. Nesten et år inn i krisen ville det vært en gylden anledning til å innføre begrensninger på utbytter og oppsigelser, men det ser ut som det blir nedstemt også i dag.

Arbeiderpartiet er bekymret for at ledigheten nå biter seg fast på et høyt nivå, og vi ser med uro på at vi ikke klarer å få flere unge inn i arbeidslivet. For halvannen uke siden framla finansministeren regjeringens perspektivmelding. Vi har mange store utfordringer i Norge vi må løse, og ved siden av å nå klimamålene er kanskje det å få flere unge i arbeid den største utfordringen. Her var ikke utgangspunktet godt før pandemien traff oss, med en dobling i antall unge uføre de siste årene. Man må ikke være medlem av et opposisjonsparti for å fastslå at politikken ikke har virket.

Vi vet at disse trendene forsterker seg med pandemien. Det er de unge som blir rammet av ledigheten i størst grad og i stor grad av ensomheten som nedstengingen medfører. På Ytring i går kunne vi lese en bekymringsmelding fra 250 barnepsykologer, som sier at de ikke klarer å gi god nok helsehjelp til dem som trenger det mest, og at store utfordringer ikke møtes med økte ressurser. Derfor er det bra at det nå kommer bevilgninger til psykisk helse, men fra Arbeiderpartiets side mener vi at det er behov for et varig løft, og at lavterskeltenestene i kommunene også prioriteres.

Framover må krisepolitikken i større grad handle om ressurser ute i kommunene til psykisk helsehjelp, skole, barnehage og eldreomsorg. Det må handle om frivilligheten, idretten og kulturen, som etter pande-

mien skal få oss ut og i aktivitet igjen, alle de små og store fellesskapene som skaper gode liv i hele Norge, og ikke minst alle de unge som står utenfor, og som skal inn igjen i arbeid etter pandemien.

Med dette vil jeg ta opp Arbeiderpartiets forslag.

Presidenten: Representanten Eigil Knutsen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Hans Andreas Limi (FrP) [10:17:04]: Det er vel på sin plass å gratulere med dagen, president!

Presidenten: Tusen takk!

Hans Andreas Limi (FrP) [10:17:09]: Den åttende krisepakken fra regjeringen, Prop. 79 S, leverer på mange viktige områder i henhold til det Stortinget vedtok 19. januar. Den er ikke like god på alt, og det er også ting som ikke er levert i tilstrekkelig grad for å følge opp Stortingets vedtak. Derfor har det vært nødvendig å gjøre forbedringer og styrkinger.

I forbindelse med nysalderingen for 2020 fikk Fremskrittspartiet i samarbeid med regjeringspartiene gjennomslag for en støtteordning til bedrifter som var utsatt og rammet av smitteverntiltak, og det var en støtteordning som skulle gå via kommunene. Det viste seg å være en veldig effektiv ordning – den traff veldig bra, og pengene ble raskt utbetalt.

Nå er situasjonen mer kompleks på grunn av nye smitteutbrudd i Oslo-regionen og Bergen, og det er nå langt flere bransjer enn bare serveringsbransjen som er eller har vært nedstengt. Kombinasjonen av arbeidsledighet, folketall og smitteverntiltak på nivå 4 eller 5 gir en bedre treffsikkerhet, som eksempelvis at Asker og Bærum vil motta midler til å kompensere sine lokale bedrifter og butikker som har vært fysisk nedstengt i en lang periode. Midlene som tildeles innenfor rammen på 1 mrd. kr, kan bl.a. benyttes til dekning av tapt varelager i påvente av at tapt varelager blir en del av den generelle kompensasjonsordningen, og kan benyttes til destinasjonsselskap og reiseliv som forbereder tiden etter pandemien, når samfunnet igjen åpner opp.

Situasjonen er forskjellig fra kommune til kommune. Den varierer, og det som er fordelen med ordningen, er at den gir veldig stor grad av fleksibilitet.

Samtidig blir denne ordningen en beredskapsordning som kan benyttes hvis behovene oppstår på grunn av nye nedstenginger i andre byer eller områder. Da blir det bedre sammenheng mellom smitteverntiltak og økonomiske tiltak, og det er noe Fremskrittspartiet har etterlyst gjentatte ganger når Stortinget har behandlet ulike krisepakker. Det gir bedre forutsigbarhet for dem som rammes, og større økonomisk trygghet for å komme igjennom pandemiens ulike faser.

Fremskrittspartiet har i tillegg sikret at Svalbard får en egen pott på 40 mill. kr for å hjelpe reiselivet, som blir den viktigste næringen for svalbardsamfunnet.

Det blir hevdet at store deler av norsk næringsliv har klart seg bra i koronatiden, og det er nok riktig. Men samtidig vet vi at det er mange små og mellomstore bedrifter som har det skikkelig tøft på grunn av sviktende omsetning og anstrengt likviditet. Spesielt nye virksomheter og vekstselskap har enorme utfordringer fordi de faller utenom de generelle kompensasjonsordningene. Fremskrittspartiet vil primært ha en nasjonal ventilordning som inkluderer dem som er i denne kategorien, men i denne omgang får vi flertall for å styrke den kommunale ordningen, som vil hjelpe mange bedrifter i en kritisk fase. Og vi får flertall for å styrke Innovasjon Norges ordninger, som er spesielt innrettet mot selskap i utviklingsfasen.

I en periode da mange har blitt permittert eller arbeidsledige, har den ekstraordinære økningen i strømprisene blitt en stor belastning. Kostnadene for dette tar ingen hensyn til inntekt eller økonomisk situasjon. Fremskrittspartiet vil derfor at regjeringen skal komme med tiltak for å avhjelpe situasjonen. Subsidiært vil vi stemme for forslagene om en engangsutbetaling til dem som mottar bostøtte, men vi mener at tiltakene burde favnet bredere.

Fergepriser ble en thriller inn mot denne stortingsbehandlingen. Det synes å være et flertall som mener at fergeprisene har blitt altfor høye, og at de månedlige utgiftene for næringsliv og pendlere må reduseres kraftig. Da burde det vært mulig for Arbeiderpartiet og Senterpartiet å støtte vårt forslag om halvering. Men det vil de ikke. Fremskrittspartiet opprettholder sitt primærforslag, men subsidiært støtter vi forslaget om å be regjeringen komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett 2021 med forslag til reduserte fergetakster allerede for inneværende år. Løsningen for lavere takster for pendlere skal prioriteres, og reduksjonen skal finansieres av staten.

Med dette tar jeg opp Fremskrittspartiets forslag i innstillingen.

Presidenten: Representanten Hans Andreas Limi har tatt opp de forslagene han refererte til.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [10:22:10]: Arbeidsfolk og bedrifter rundt omkring i hele Norge er blitt hardt rammet av pandemien, og det har vært helt avgjørende viktig, helt fra Norge stengte ned i mars for snart et år siden, å komme med målrettede tiltak, for både å sørge for inntektssikring for arbeidsfolk, å sørge for kompensasjonsordninger for hardt rammede bedrifter og å sørge for en egen ordning for inntektssikring for selvstendige næringsdrivende og frilansere.

På alle de områdene har det vært viktig at Stortinget har gått inn og tatt grep og kommet med nye forslag og forsterket forslag. Én ting var i starten, da pandemien rammet hardt, kom overraskende på oss alle og det var krevende å se både hva som måtte gjøres, og langsiktigheten i det. Men da en var kommet mange måneder inn i pandemien, burde en kunne forvente at regjeringen og deres støtteparti Fremskrittspartiet viste større vilje til faktisk å gi dem som er hardt rammet, forutsigbarhet for at en skal få hjelp gjennom hele pandemien, sørge for å rette opp åpenbare skjevheter i ordningene som rammer mange ulike bransjer, og sørge for å ta grep når en kommer med stadig nye eksempler på urettmessig bruk av ordningene.

Til det siste: Vi har sett flere eksempler på det, og jeg har registrert at næringsministeren mener regjeringen ikke har mulighet til å gjøre noe som helst hvis f.eks. boligeiere lar være å leie ut for dermed å få større omsetningsfall og kunne få koronastøtte. Det er jo klart i strid med formålet med kompensasjonsordningen. Kompensasjonsordningen skal jo dekke tap som hovedsakelig er begrunnet i koronapandemien. Urettmessig bruk av ordningen skal slås ned på.

Derfor fremmer vi, sammen med Arbeiderpartiet, i dag forslag som nettopp ber regjeringen sørge for å følge opp dette, sånn at ingen skal sitte og sko seg på urettmessig bruk av ordninger. Ordningene er etablert for å redde arbeidsfolk og bedrifter som ikke er i stand til å skaffe seg inntekt, som ikke er i stand til å ivareta sitt livsverk på grunn av smittevernrestriksjoner som er innført. Men da må vi samtidig vise vilje til å gripe inn overfor dem som forsøker å utnytte og sko seg på ordningene, og det er en klar forventning til regjeringen om at de følger opp det, og ikke sitter passive og sier at de har generelle ordninger, sånn at de ikke har noen mulighet til å gripe inn overfor dem som forsøker å misbruke ordningene.

Så til de svakhetene som er i ordningene: Vi gjorde noen viktige vedtak i januar – noen klare bestillinger til regjeringen – fordi statsbudsjettet som før jul ble vedtatt av regjeringspartiene og støttepartiet Fremskrittspartiet, på mange områder ikke var bra nok. Derfor var det behov for å få et tydelig vedtak om å forlenge inntektssikringsordningene, forlenge perioden med permittering og også sørge for bedre kompensasjoner for hardt rammede bransjer. Vi fikk bl.a. en tydelig bestilling til regjeringen. Omsider stilte et stortingsflertall seg bak at en skulle ha en kompensasjonsordning for luftfarten. Når vi kommer hit i dag, er det dessverre ikke et flertall som fortsatt opprettholder presset på regjeringen om å stille en tydelig tidsfrist.

På andre områder gjelder det å rette opp den urimelige forskjellsbehandlingen som er mellom dem

som eksempelvis leaser turbusser, som får dekket leasingkostnader, både renter og avdrag, gjennom kompensasjonsordningen, og dem som eier selv, som ikke får tilsvarende dekning for tilsvarende kostnader. Det er en klar urimelighet som er blitt påpekt fra starten av, og som det også er blitt sagt av regjeringen og finansministeren fra starten av er ting en skal se på. Det skjer ingenting konkret. Det som dessverre skjer, er jo at Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet vekselvis gir støtte til regjeringen for å sørge for at det ikke kommer målrettede tiltak på dette helt avgjørende området.

Tilsvarende gjelder eksempelvis for en hardt rammet eventbransje og for destinasjonsselskaper. Vi må sørge for på bred basis å innrette ordningene sånn at de treffer. Jeg er glad for at det blir en økning både når det gjelder psykisk helse, og for å hjelpe folk som sliter med høye strømpriser, men det hadde vært behov for å gjøre mye mer for å hjelpe arbeidsfolk og bedrifter gjennom krisen. Jeg vil med det ta opp de øvrige forslagene som Senterpartiet står bak.

Presidenten: Representanten Sigbjørn Gjelsvik har tatt opp de forslagene han refererte til.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [10:27:39]: Vi er snart ett år inne i Norges håndtering av denne pandemien. Selv om vaksinene nå rulles ut i varierende tempo, vet vi ikke hvor lenge vi vil ha smitten, hvor lenge vi vil ha strenge smitteverntiltak, og hvordan smitten vil utvikle seg. Gitt hvor store konsekvenser tiltakene og pandemien får for folk og bedrifters økonomi og framtid, mener jeg at vi har en plikt til å vurdere hvordan de økonomiske tiltakene og kompensasjonen treffer, og justere kursen der det blir skjevt.

Dessverre er vi nødt til å konstatere at flertallet ikke er særlig villig til det. Representanten Kapur snakket om at Høyre lytter til næringslivet. Men det gjelder nok i størst grad for de største bedriftene med de mektigste lobbykreftene i ryggen. Kompensasjonsordningen for bedriftene er rigget for de største bedriftene og konsernene og eierne deres. I fjor vår fikk de fem største selskapene like mye penger som 27 000 små og mellomstore selskaper. I år har så langt de fem største selskapene fått halvparten av støtten, og resten deles av 2 800 bedrifter. Regjeringen sier at dette skyldes at de største bedriftene har så mange ansatte. Men som Klassekampen viser i dag, får de største konsernene langt mer støtte per ansatt enn de små.

I går hadde jeg kontakt med to eiere av små bedrifter her på Østlandet. De tok kontakt fordi de begge to var regelrett både ganske forbanna og veldig, veldig fortvilet. De opplever at støtteordningene rett og slett ikke treffer dem. Den ene av dem hadde akkurat måttet si opp en ansatt fordi hun ikke hadde råd til å holde på

henne. Da får vi altså enda en arbeidsløs i statistikken fordi de statlige ordningene ikke treffer de små bedriftene. En kan altså bare tenke seg selv hvordan det er å frykte for at livsverket skal smuldre opp, og med det kanskje egen personlig økonomi, mens konserner med pengesterke eiere i ryggen, også internasjonalt, henter ut millioner på millioner fra de statlige støtteordningene. I denne innstillingen vil flertallet gi regjeringen fullmakt til å redusere taket i kompensasjonsordningen noe, men på ingen måte så mye at det vil ha noen praktisk betydning for selskapene.

Det er heller ingen vilje til å begrense muligheten til å ta ut utbytte for selskapene som mottar statlig støtte, til å forby dem å si opp ansatte mens de mottar støtte, eller til å forhindre at mottakerne av kompensasjonsordningen ikke erstatter fast ansatte med midlertidig ansatte, selv om vi nå hører bekymringene fra tillitsvalgte som opplever det, f.eks. i hotellnæringen.

Det er heller ingen vilje til å støtte forslagene for å gjøre støtteordningene langt mer treffsikre for små og mellomstore bedrifter, og det begynner å bli ganske stor frustrasjon, både der ute og her inne blant opposisjonen, over at regjeringen og flertallet ikke er villige til å lytte til de forslagene.

I forrige uke kunne vi se på NRK at eiendomsselskaper og boligeiere lar boliger stå tomme for å få støtte fra kompensasjonsordningen, men på regjeringen hørtes det i forrige uke ikke ut som om det var noe problem. I dag fremmer SV forslag om å unnta eiendom fra kompensasjonsordningen. Det bør flere partier her støtte.

Der vi tidligere var enige om at det er et nasjonalt ansvar å sørge for at bedrifter får kompensasjon som følge av strenge smitteverntiltak, går flertallet i dag i retning av å skyve det ansvaret over på kommunene. Gjennom først og fremst å lene seg på at kommunene skal gi støtte til sine lokale bedrifter som sliter, skyver man altså ansvaret over på dem, for å redde de små og mellomstore bedriftene ute i landet. Men man er ikke villig til å legge nok penger på bordet til kommunene for å følge opp det ansvaret, og man er heller ikke villig til å støtte forslag om bl.a. å øke de kommunale næringsfondene, som gir kommunene en mulighet til å gi langsiktig støtte og ikke bare akutt nødhjelp der fellesskapet og staten svikter i sitt ansvar. Jeg skulle ønske at flertallet var villig til å gå mye lenger for å sørge for at de statlige støtteordningene blir rettferdige, at vi ikke prioriterer de største, men det var altså ikke mulig i dag.

Jeg tar opp SVs forslag.

Presidenten: Representanten Kari Elisabeth Kaski har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Ola Elvestuen (V) [10:32:55]: Som flere har påpekt: Krisen har vart lenge, nesten i ett år, og det er en omfat-

tende krisepakke, den åttende i tallet, som regjeringen nå legger fram. Den er forsterket av finanskomiteen, og det er bra. Men selv med denne støtten er det viktig å huske på at krisen fortsetter, og det er veldig mange som kommer til å være i en vanskelig situasjon.

Det er mange ting som er tatt opp som er bra. Det er en omfattende pakke til studenttiltak: Vi styrker støtten til psykisk helse, og her forlenges stimuleringsordningene for kultur, frivillighet og idrett. Jeg er også glad for enigheten i komiteen om 40 mill. kr i støttetiltak til Svalbard, og det er 500 mill. kr til sommerskole for barn og unge, og det er også flere tiltak som kunne vært nevnt.

Men den viktigste støtten til næringslivet er gjennom kompensasjonsordningen, som ble opprettet i Brønnøysundregistrene den 18. januar. Man får dekket 85 pst. av faste kostnader. Det er mange diskusjoner om kompensasjonsordningen og innretningen på den, men jeg vil understreke at det er viktig at vi ikke gjør vedtak som gjør ordningen mer komplisert og dermed forsinker utbetalingene til alle som nå står i en veldig vanskelig situasjon. Det er viktig at denne er slik innrettet at utbetalingene kan være forutsigbare, og at de kan gå raskt ut.

Så har vi jo, også i diskusjonen før jul, vært klar over at den ikke treffer godt nok for mange bransjer, særlig utelivsbransjen og småbedrifter. Derfor gjorde vi i nysalderingen før jul et vedtak om å gi støtte til utelivsbransjen og småbedrifter via kommunene, og vi gjorde det i kommuner med forhøyet arbeidsledighet. Dette viste seg å være et vellykket tiltak. Kommunene klarte å få ut midlene – 250 mill. kr – raskt, og nå har regjeringen foreslått å bygge videre på denne ordningen. Jeg er også veldig glad for at vi i finanskomiteen har kommet fram til en enighet om å øke støtten, i første omgang til 1 mrd. kr, via kommunene, og med 250 mill. kr til en senere utbetaling.

Selv om vi nå også gir mest støtte til bedrifter i kommuner som har hatt de strengeste smitteverntiltakene, og som har økt arbeidsledighet, vil likevel halve beløpet gis til bedrifter i alle kommuner, og med 250 000 kr som minstebeløp til bedrifter i de minste kommunene. Det er bra, for vi vet jo ikke hvor bedriftene som sliter mest, er. Det er stor variasjon rundt i landet, og dette gir en fleksibel ordning, der vi kan treffe dem som kompensasjonsordningen ikke gir den riktige støtten, eller der det blir mest rettferdig, men der mange av de som nå sliter, får muligheten til å få en støtte via kommunene.

Det er også viktig å gi støtte til kommunene slik at disse midlene kan komme ut raskt. Det klarte de med det vedtaket vi gjorde før jul. Dette er en ordning som jeg håper også avhjelper situasjonen noe for et hardt

prøvet uteliv, særlig her i Oslo-området og i Oslo. Jeg har selv snakket med mange i utelivsbransjen som er i en veldig vanskelig situasjon. Det er ingen tvil om at den ordningen de fikk på plass via kommunene, har gjort det enklere, men det er ikke tilstrekkelig. Men med kompensasjonsordningen og også med den støtten som vi gir i dag, håper jeg at dette vil være tilstrekkelig for at disse bedriftene kan komme seg gjennom en vanskelig situasjon, og at de kan være med på å holde i live det tilbudet som denne byen og også andre trenger når vi endelig kommer ut av den krisen som vi nå er i.

Tore Storehaug (KrF) [10:37:51]: Eg vil begynne med å takke komiteen for eit godt samarbeid. Det er, som enkelte påpeiker, heilt riktig at det er lagt ned ein stor innsats, men eg meiner at den innstillinga som no ligg føre, har avklart nokre viktige fleirtal, som eg òg meiner vitnar om at ein har klart å samarbeide godt. Det er viktig i ei tid då landet framleis står overfor ein krevjande situasjon, at vi klarar å jobbe i lag for å få på plass gode løysingar.

Eg vil begynne med å understreke at den pakka som no ligg føre, er ei god pakke, det er ein god heilskap, som byggjer opp under den strategien vi som land har i måten vi skal takle dette virusutbrotet på. Vi seier at å setje helse først er det viktigaste. No skal vi handtere smitteutbrotet, og då må vi òg følgje opp med dei økonomiske tiltaka for å kompensere for at det blir inn-gripande tiltak. Så seier vi at når vi kan kome med lettar, skal ein prioritere barn og unge, og sist men ikkje minst skal ein ta vare på og sørgje for at flest moglege arbeidsplassar kan kome seg gjennom den krevjande situasjonen vi no står i.

Eg meiner òg at dei løyvingane som no får eit fleirtal i Stortinget, støttar opp under den same prioriteringa. Det er ei tydeleg prioritering av barn og unge og av tiltak som skal hjelpe inn mot arbeidslivet for å ta vare på dei arbeidsplassane vi har, f.eks. når det kjem ei tilslutning til dei 500 mill. kr til sommarskule, som skal støtte opp under barn og unge som har behov for ekstratiltak for å klare å halde oppe progresjonen i utdanninga si. Det er gode tiltak, og eg er glad for at vi har fått dei på plass no.

Den pakka som regjeringa har lagt fram, har jo i stor grad fått tilslutning, og så er det nokre plassar det er kome nokre viktige og gode påplussingar. Eg vil f.eks. understreke, som fleire har gjort før meg, dei ekstraløyvingane som kjem til psykisk helse, der ein har klart å rette det inn mot tiltak som er mellombelse, og som kjem på grunn av den situasjonen vi ser har oppstått no. Det er bra, det er viktig. Det same er det når ein, i tillegg til det, klarar å få på plass mellombelse tiltak for å auke bustøtta, når ein ser den ekstra straumrekninga

som mange har fått denne vinteren. Då har ein fått på plass eit tiltak som er mellombels, og som difor òg er eit tiltak som høyrer heime i denne krisepakka. Det meiner eg er bra, det er viktig, og det viser at partia har jobba godt i lag.

Den store ekstraløyvinga som har kome i løpet av komiteens behandling, er jo pengar til kommunane for å kunne bidra til ein del av dei bedriftene som slit ekstra i den situasjonen vi står i no. Der har vi landa på ei fordeling som gjer at alle kommunar kjem til å få noko, og med eit minimumsgolv på 250 000 kr. Det betyr at alle no har litt pengar i verktøykassa til å stille opp for sine bedrifter lokalt. Den utbetalinga vi hadde før jul, meiner eg viser at kommunane kan handtere det på ein god måte, Og ikkje berre det: Ein har òg ei 500 mill. kr løyving på toppen, som gjer at dei kommunane som slit mest og har den mest krevjande situasjonen hos seg, og har hatt det dei siste månadene, får meir midlar til å kunne handtere det dei har stått overfor. Det er viktig. Det er òg bra at ein har dei 750 mill. kr i bakhand om det skulle oppstå situasjonar der det er nødvendig at vi riggar kommunane for å kunne ta endå større ansvar, eller bidra med meir til sine lokale bedrifter i tida framover.

Det er ein stor debatt som no har kome, om maks-tak av avkorting. Eg meiner det er bra at vi har eit stortingsfleirtal no som gjev regjeringa ei fullmakt til å kunne ta dei ned. Eg vil òg understreke den merknaden som ligg inne frå fleirtalet, der ein ber regjeringa følgje situasjonen og vurdere dette fram mot sommaren. Det meiner eg er viktig. I nokre av innlegga før meg her har ein understreka det føreseielege og kor viktig det er at enkelte ordningar er føreseielege. Det var òg argumentet då stortingsfleirtalet sa ein skulle utvide fram til sommaren, med gjeldande makstak på 80 mill. kr. Eg meiner det er bra at vi tek det ned no, og eg meiner regjeringa må følgje opp den merknaden som ligg, om å følgje og vurdere tiltaka vidare.

Som i dei fleste andre saker er det ikkje alle forslag som får fleirtal, men eg meiner det er noko dei forslaga som har fått fleirtal, har klart å understreke. Det er at tiltaka må vere mellombelse, og at dei ikkje må komplisere enkelte av dei ordningane vi no har. Det ligg mange gode intensjonar bak mange av mindretalsfor-slag, f.eks. når det gjeld ting ein skal ha inn i kompensasjonsordningar. Men åtvaringa har heile vegen vore at det kan bety at enkelte av utbetalingane blir forseinka, og at statsstøtteregelverket blir stramma inn. Det har fleirtalet tatt inn over seg i dei forslaga og dei merknadene som ligg inne, og det meiner eg er viktig at vi understrekar – at vi ikkje må la dei gode intensjonane enkelte gonger øydeleggje for det større bildet. For det

må ikkje vere slik at summen av alt vi er for, er noko som vi blir imot.

Med dette meiner eg vi har levert ei god pakke, som leverer mellombelse tiltak for å handtere det virusutbrotet som vi står i, og som gjev ein god verktøykasse til å handtere dette fram mot sommaren.

Kristoffer Robin Haug (MDG) [10:43:18]: Krisenes tid er ikke over bare vi får vaksinasjon mot koronaviruset. Vi må bygge et samfunn som kan håndtere mye større kriser i tiden framover.

Koronapandemien har rammet en hel verden i et år nå, men måten vi har håndtert den på, har vært veldig ulik. Smittevernstrategiene har vært ulike, men det har de økonomiske krisepakkene som ulike stater har valgt, også vært. EU besluttet tidlig at 30 pst. av koronakrisepakkene skulle gå til klimarelaterte tiltak. Det har ført til at de i EU konkurrerer om klimatiltak. Frankrike har satt seg som mål å bli Europas største produsent av elbiler, og Tyskland har fulgt opp med støtte til tysk elbilproduksjon.

I Norge har vi brukt nærmere 200 mrd. kr på å støtte norsk næringsliv gjennom pandemien. Kun 4 mrd. kr av disse har gått til å hjelpe næringslivet med å bli grønnere, dvs. 2 pst., i motsetning til EUs 30 pst. I Norge har vi valgt motsatt strategi. Vi har gitt milliardstøtten til oljenæringen. Med oljeskattepakken har investeringene i olje og gass holdt et veldig høyt nivå i 2020, mens andre sektorer har ligget med brukket rygg.

Miljøpartiet De Grønne har i et år nå fremmet mange ulike forslag for å styrke et grønnere næringsliv i et kriseår. I denne runden har vi særlig fokusert på forslag inn mot den maritime industrien og verftene for å øke de grønne oppdragene og dermed de trygge jobbene. Vi foreslo en finansieringsordning for offshorevind, økte bevilgninger til teknologiutvikling for utslippsfrie hurtigbåter og finansiering av CCS på Klemetsrud. Det siste er viktig i seg selv, men også for å gi norsk CO₂-håndteringsindustri et viktig hjemmemarked.

De unge må ikke bare bære byrden av klimændringer og klimatiltakene vi ikke tør å innføre; de er også blitt dårlig behandlet i krisepakkene. Derfor er talene for ensomhet og psykiske plager ekstra alvorlige for ungdom og unge voksne. Ifølge studiebarometeret for 2020 sliter 20 pst. av studentene nå økonomisk. Det er ikke et lite tall, det er snakk om rundt 60 000 mennesker som nå sliter med å betale regningene.

Studenter står utenfor grunnleggende velferdsordninger, som dagpengeordningen. Under koronapandemien har denne urettferdigheten blitt avslørt og dessverre forsterket. Mens de fleste andre, selv utleiebaroner, får tilskudd fra staten, har studentene i hovedsak

fått lån, og selv lånebeløpene er langt lavere enn den inntekten mange har mistet, og langt, langt lavere enn det andre arbeidstakere har krav på. For å rette opp i det foreslår MDG å kompensere studenter for opptil 6 100 kr i tapt inntekt per måned. Vi er skuffet over at ingen andre partier ser ut til å ville støtte dette.

Av alle bransjer er utelivet blant dem som har merket smittevern tiltakene aller mest. I Oslo har det vært stengt i snart fire måneder. Heldigvis skal kompensasjonsordningen nå også dekke mat og drikke som går ut på dato og må kastes, men likevel er det unødvendig med matsvinn som kan unngås. Derfor har vi fremmet forslag om at alkoholloven må justeres noe, slik at serveringsstedene som ikke får skjenke under koronaen, heller kan selge ut øl og cider med lav alkoholprosent til kunder som tar det med hjem. Dette vil ikke konkurrere med Vinmonopolet, kun med dagligvarekjedene, og ivaretar målet om en restriktiv alkoholpolitikk. Serveringsbransjen må også ha mer hjelp. Vi trenger dette viktige tilbudet av kulturarenaer og møteplasser over hele landet. I tillegg er det arbeidsplassene til tusenvis av mennesker. Når verden åpner igjen, vil mange av disse stedene ha stor gjeld. Derfor foreslår vi, sammen med Senterpartiet, at moms på servering settes til det samme som maten man kjøper i butikken.

Til slutt vil jeg si at det dessverre har blitt tydelig at vi ikke har truffet godt nok med kompensasjonsordningen. Tap har blitt sosialisert, gevinst har blitt privatisert. Det er ikke så rart at ordningen har hatt svakheter, den har tross alt blitt til på rekordtid. Samtidig må vi nå ta inn over oss den kritikken som har kommet fra en rekke fagøkonomer. Bedrifter som har muskler til å hente kapital i markedene, trenger ikke store almisser fra staten. Derfor foreslår vi i dag et tak på 10 mill. kr per tomånedersperiode. Dette mener vi vil målrette ordningen, for å redde arbeidsplasser som ellers ville gått tapt.

Med dette tar jeg opp de forslag Miljøpartiet De Grønne er en del av.

Presidenten: Representanten Kristoffer Robin Haug har tatt opp de forslagene han refererte til.

Seher Aydar (R) [10:48:13]: Rødt har gjennom hele pandemien sagt at det er fellesskapets ansvar å stille opp for familier med dårlig råd. Når vi nå på toppen har fått en periode med skyhøye strømpriser, er vi i Rødt fornøyd med at det blir flertall for å betale ut 260 mill. kr ekstra i bostøtte. Det gjør at noen av de som har aller minst, kan få hjelp til å betale strømregningen.

Samtidig er det synd at det bare er Senterpartiet og SV som støtter vårt forslag om å gi en tilsvarende håndrekning til langt flere av alle de med dårlig råd, og som er rammet av krisen. Vi kommer til å jobbe videre

med det og for at de som mottar en slik utbetaling, ikke samtidig får trekk i andre ytelser. Det ville vært grovt urettferdig.

Kommunalt ansatte har en ekstraordinært stor arbeidsbelastning det siste året, både på grunn av de ekstra tiltakene som kreves for å gi innbyggerne et trygt velferdstilbud, og på grunn av dårlig grunnbemanning. Rødt foreslår en ekstra milliard til kommunene for å øke bemanningen. Kommunene må få kompensasjon for å styrke velferden.

Flertallet har kommet fram til en økning utover regjeringens altfor lave opprinnelige forslag til den lokale kompensasjonsordningen, men behovet er sannsynligvis mye større. Det er også på tide at regjeringen nå vil gi bedrifter kompensasjon for kostnader til tapt varelager. Det er viktig for at serverings- og utelivsbransjen skal kunne åpne opp igjen når forholdene tilater det, uten nok en gang å risikere å tape alt.

Rødt vil også sikre et godt transporttilbud til folk i hele landet. I vårt alternative budsjett satte vi av penger til billigere buss, bane og båt og økt støtte til å finansiere nullutslippsløsninger for ferjer og hurtigbåter. Vi er glad for at det ble flertall for en plan for å redusere ferjeprisene, spesielt for pendlerne.

Selv om Stortinget her i dag vedtar økte bevilgninger til mange gode formål, er det synd at ikke flere partier ser det skrikende behovet for å stramme inn på pengestrømmen som går til toppen av næringslivet.

For det første: Selv etter høylytt kritikk fra det som kan krype og gå av Høyre-økonomer om at kompensasjonsordningene er en stor melkeku for noen av landets aller rikeste personer, gjøres det ingenting med problemet. Det kommer fortsatt ingen konkrete krav om begrensninger på utbytte, lederlønninger og bonuser, og det er provoserende at fellesskapet skal fortsette å dele ut titalls og hundretalls millioner til selskaper eid av milliardærer som burde blitt bedt om å ta regningen selv.

For det andre: Det kommer ingen reduksjoner i hvor mye et selskap kan motta i måneden. Vi foreslår et tak på 10 mill. kr per måned. Med det ville små og mellomstore bedrifter fortsatt få støtte, men vi hadde unnådd å dele ut minst en halv milliard ekstra til de rikeste fram mot sommeren.

For det tredje: Flertallet beholder fortsatt sin beskyttende hånd over de store eiendomsbaronene. Nylig kom tall som viser at Olav Thons selskaper begrenset seg til å gi sine leietakere 1,7 pst. husleiekutt i fjor. Det er åpenbart at myke formaninger fra finansminister Jan Tore Sanner ikke er nok. Nå må regjeringen sørge for at husleien blir satt ned.

Til slutt: Som NRK har avdekket, fører kompensasjonsordningen til at store utleieselskaper kan tjene

mer penger på å sitte på leiligheter som de lar stå tomme. For hvis de leier ut til redusert pris, kan de «risikere å tape for lite til å kvalifisere til støtte». Dette vitner om et system som er overmodent for opprydding. Nå må regjeringen sørge for redusert husleie, både for bedrifter og for leietakere, og for at fellesskapet ikke lenger skal gi støtte til selskaper som lar utleieleiligheter stå tomme.

Med det tar jeg opp Rødts forslag.

Presidenten: Representanten Seher Aydar har tatt opp de forslag hun refererte til.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:52:40]: Koronapandemien preger fortsatt mange bedrifter og arbeidsplasser. Arbeidsledigheten er langt høyere enn før pandemien, og over 200 000 mennesker er nå registrert som arbeidssøkere. Usikkerheten om utviklingen den nærmeste tiden er stor. Utbruddet av en ny variant av viruset som smitter lettere, har vist at utviklingen er skjør. Det kan fortsatt bli tøft en stund til.

Regjeringen har hele veien understreket at vi vil ha økonomiske tiltak så lenge krisen varer, men vi er nå på oppløpssiden, og vi må også forberede oss for at det kan gå bedre enn vi frykter, at vaksinen rulles ut raskere, at smitten går raskere ned, og at økonomien skyter fart. Da må vi kunne trappe ned de økonomiske tiltakene. Støttetiltak som varer lenger enn nødvendig, vil kunne bremse oppgangen og hindre omstilling og ny aktivitet i næringslivet. Vi må planlegge for ulike scenarioer, og det gjør regjeringen.

I tillegg må vi løfte blikket. I møte med krisen må vi, så langt det er mulig, gjennomføre tiltak som ikke bare løser de akutte utfordringene, men som også bidrar til å møte de langsiktige utfordringene vi står overfor. Derfor satser vi tungt bl.a. på utdanning og kompetanse.

Jeg er spesielt bekymret for ungdom og de med svak tilknytning til arbeidslivet. Tendensen til økt langtidsledighet er også urovekkende. Derfor setter vi inn nye tiltak for å hjelpe disse gruppene. Vi forsterker innsatsen med opplæring og oppfølging av ledige og innfører tilskudd for å ansette ungdom i sommerjobb. Vi utvider sommerskoletilbudet til barn og unge og setter av penger til mer fleksible utdanningstilbud og tiltak for lærlinger i utsatte sektorer og ulike tiltak for å hjelpe særlig sårbare grupper. Vi gjør alt vi kan for å bidra til at det er jobber å gå til når krisen er over.

Mens store deler av næringslivet har klart å holde aktiviteten oppe, har noen tjenesteytende næringer blitt hardt rammet. De står til sammen for rundt 10 pst. av verdiskapingen i Norge og én av seks arbeidsplasser. Vi trenger disse jobbene i fremtiden også.

Regjeringen har i denne proposisjonen foreslått å forlenge den midlertidige ordningen for utsatt innbeta-

ling av skatt og avgift ut juni. Vi forlenger kompensasjonsordningen for næringslivet ut juni, og vi har foreslått en ordning der kommunene kan utbetale støtte tilpasset lokale forhold, f.eks. til hardt rammede reiselivsbedrifter eller restauranter. I tillegg foreslår vi tilskudd til Avinor og viderefører omstillingsordningen for reiselivs- og eventnæringen.

Jeg vil takke Stortinget for en rask og god behandling av tiltakene, og jeg er glad for at det er tilslutning til regjeringens forslag. I tillegg har det kommet flere forslag fra flertallet i komiteen, som utfyller regjeringens forslag på en god måte.

Regjeringens forslag til nye og midlertidige korona-tiltak var på 16,1 mrd. kr. Det er mye penger. Det kommer på toppen av et svært ekspansivt budsjett. Denne summen har nå blitt omlag 1,5 mrd. kr høyere. Jeg registrerer at noen partier ønsker å gi enda mer gass. Det vil jeg advare mot. Pengebruken er nå svært høy, og vi har de verktøyene vi trenger for å håndtere situasjonen ut over vinteren og våren. Høy pengebruk under krisen har vært nødvendig, men det er viktig at vi bruker pengene riktig, at vi hjelper dem som trenger det mest, og investerer i veien ut av krisen, og at tiltakene reverseres når vi beveger oss ut av krisen og aktiviteten igjen tar seg opp.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Eigil Knutsen (A) [10:57:10]: Fra finanskomiteens flertall kommer det om lag 200 mill. kr ekstra til psykisk helse, som er midlertidige penger. Arbeiderpartiet ønsker å øke tildelingene til psykisk helse, vi ønsker å varig støtte det psykiske helsetilbudet, og vi ønsker mer penger til tjenestene i kommunene. På NRK Ytring i går kunne vi lese en tekst fra 250 barnepsykologer som kom med en bekymringsmelding om at flere barn og unge blir syke under pandemien, og at ressursene ikke kommer fram. For oss i Arbeiderpartiet var ikke dette noen ny informasjon. Dette visste vi. Vi visste at dette er det krisen gjør med den psykiske helsen til folk, men da vi så regjeringens forslag til tilleggsproposisjon, lurte vi jo på om denne informasjonen ikke hadde tilfalt regjeringen.

Derfor er mitt spørsmål til statsråden om informasjonen om den psykiske helsetilstanden der ute og ressursene i tjenestene ikke hadde kommet regjeringen for øre før de la fram tilleggsproposisjonen?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:58:15]: Jeg er glad for det brede politiske engasjementet for dem som nå sliter, både de som har mistet jobben, de som er sårbare, de som er ensomme, og også de som sliter psykisk. Derfor har regjeringen gjennomført en rekke tiltak for å hjelpe barn, ungdom, studenter, pensjonister og be-

folkningen generelt. Det ligger tiltak i de forslagene som regjeringen har fremmet, og ikke minst ligger det et stort budsjett i bunnen, der regjeringen over mange år har trappet opp innsatsen.

Men jeg er helt enig med representanten Knutsen i at vi er nødt til å prioritere innsats overfor dem som sliter psykisk, utover våren, utover året og jeg tror også i mange år fremover. Vi har en jobb å gjøre også med ettervirkningene av krisen.

Eigil Knutsen (A) [10:59:25]: Over til et litt annet tema: Mindretallsregjeringen er jo så heldig at den fra stortingsflertallet i dag får en fullmakt til å stramme inn på kompensasjonsordningen, taket på den. Det er jo flere forslag fra mindretallet. Fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet foreligger det et etter min mening ganske moderat forslag om å senke taket fra 80 mill. kr til 30 mill. kr, og å senke innslagspunktet for avkortingen fra 30 mill. kr til 10 mill. kr. Regjeringen får altså fullmakt av stortingsflertallet til å senke taket fra 80 mill. til 50 mill. kr. Det er jo bare symbolsk, for det er svært få eller ingen som kommer over det taket, og innslagspunktet – fra 30 mill. kr til 20 mill. kr – vil vel bety 5 mill. kr i redusert støtte for de største mottakerne.

Så spørsmålet mitt til statsråden er: Når kommer han til, i alle fall, å øke avkortingen i ordningen? Hvor fort kan han få det på plass, og hvor langt ned mener han selv den avkortingen bør gå når vi er på oppløpssiden av krisen, som han kalte det?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:00:38]: Jeg er veldig glad for den fullmakten, og det er helt i tråd med det regjeringen hele tiden har sagt, nemlig at kompensasjonsordningen må trappes ned. Det gjorde vi med den første kompensasjonsordningen. Vi trappet den ned da vi tok smitteverntiltakene ned og aktiviteten tok seg opp. Så har det vært et ikke ubetydelig press, ikke bare fra næringsdrivende, men også fra Stortinget, for å øke både kompensasjonsgrad og tak.

Når Stortinget nå gir regjeringen fullmakt til å kunne trappe ned, er jeg glad for det, og jeg mener at det er helt riktig og nødvendig. Det skyldes jo særlig at de aller største bedriftene i større grad vil kunne hente penger i markedet nå enn det man kunne våren 2020. Så dette er også en del av en naturlig utfasing og en exit-strategi på vei ut av krisen – å legge til rette for at bedriftene etter hvert må leve av egne inntekter når vi tar smitteverntiltakene bort.

Eigil Knutsen (A) [11:01:44]: Det er helt korrekt at Stortinget har vært engasjert i å ha gode og kraftfulle støtteordninger for næringslivet. Arbeiderpartiet støtter kompensasjonsordningen, og vi støtter at den skal vare så lenge krisen varer. Men i det ligger det også at vi er

opptatt av at tilliten til ordningene skal opprettholdes, og jeg frykter, og Arbeiderpartiet frykter, at vi nå ser at den tilliten er i ferd med å forsvinne. Det har jo lenge vært foreslått i denne sal at en skal sette begrensninger på utbytter, på oppsigelser, på bonuser og på lederlønninger for bedrifter som mottar krisestøtte fra fellesskapet, men det har blitt stemt ned hver eneste gang.

Hadde det ikke vært en god idé, nå som vi er på oppløpssiden, å innføre i hvert fall noen begrensninger, særlig for de største bedriftene, som også har alternative finansieringskilder i kapitalmarkedene? Kunne ikke de fått noen begrensninger på utbytter og oppsigelser? Det er helt greit å ta utbytter, men da kan de finansieres på andre måter enn via fellesskapet.

Statsråd Jan Tore Sanner [11:02:49]: Det forsøkes skapt et inntrykk av at det bare er de store bedriftene som har fått støtte fra kompensasjonsordningen. La meg bare vise til at små og mellomstore bedrifter har fått utbetalt 60 pst. av støtten. Små og mellomstore bedrifter har opptil 50 ansatte, og det er til sammen 35 000 forskjellige bedrifter som har mottatt støtte. Det viser det store mangfoldet blant dem som har mottatt støtte fra de ulike ordningene.

Jeg forstår hvorfor Arbeiderpartiet reiser debatten om utbytte, men spørsmålet er hvor lenge Arbeiderpartiet mener at man skal utsette det. Er det til august? Er det til oktober? Er det til november? Det vil jo ikke løse noen utfordringer at en bedrift utsetter utbyttet i noen måneder og så tar et enda større utbytte. Det er mange eiere som er avhengige av å ha utbytte for å betale skatt, som egen inntekt. Jeg tror rett og slett ikke at det er et egnet virkemiddel for å oppnå det også Arbeiderpartiet ønsker. Vi er enige om at bedriftsledere og eiere skal vise moderasjon, og vi har en tydelig forventning om at de også gjør det.

Hans Andreas Limi (FrP) [11:04:09]: Stortinget behandler nå den åttende krisepakken. Det har blitt ganske mange på under ett år. Det kan tyde på at tidshorisonten, i hvert fall i de foregående, kanskje har vært litt for kort, eller at smittesituasjonen har vært ekstremt uforutsigbar. Det er sannsynligvis en kombinasjon. Uansett må vi se fremover i tid. Vi må forberede for tiden etter koronaen. Det var finansministeren litt innom i sitt innlegg da han snakket om at man må planlegge for ulike scenarioer. Da er mitt spørsmål til finansministeren: Hvilke tiltak forbereder regjeringen? Hvilke tiltak vil regjeringen prioritere for å få opp aktiviteten i økonomien og samfunnet generelt når smittetallene gjør det mulig? Er det f.eks. aktuelt å komme med noen gode skatte- og avgiftslettelser som bidrar til at man får fart på økonomien når situasjonen normaliseres?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:05:08]: Det er helt riktig at koronapandemien og smitten er uforutsigbar. Vi har også vært veldig tydelige på at de økonomiske tiltakene må tilpasses den situasjonen som er når det gjelder smitte og smitteverntiltak. Vi la allerede våren 2020 frem vår strategi for Norges vei ut av krisen, som handler om å skape mer og inkludere flere. Der har vi spisset de tiltakene som vi mener er nødvendige og riktige. Det handler om kompetanse. Det handler om utdanning. Det handler om det grønne skiftet. Og det handler om å legge til rette for omstilling.

Når smitteverntiltakene tas ned, vil aktiviteten ta seg opp. Det så vi gjennom sommeren og i fjor høst, da antall permitterte og ledige gikk nedover. Aktiviteten i økonomien tok seg opp. Det vil den også gjøre nå, men det vil være behov for tiltak, særlig for å hjelpe langtidsledige og ungdom, og ikke minst den nødvendige satsingen på kompetanse og det grønne skiftet.

Hans Andreas Limi (FrP) [11:06:19]: Jeg registrerte i svaret fra finansministeren at han ikke tok min utfordring om skatte- og avgiftslettelser. Jeg tolker det dit hen at det kanskje er litt tidlig å si noe om det nå, men kanskje finansministeren kan bekrefte at vi kan se frem til revidert nasjonalbudsjett?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:06:37]: Jeg ser frem til at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet kan sette seg ned og forhandle om revidert nasjonalbudsjett når vi kommer dit.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:06:53]: Det er mange solide tradisjonelle bedrifter som har hatt et særdeles tøft år. Da vi vedtok en kompensasjonsordning i fjor vår, var det nettopp fordi vi skulle sikre at solide og veldrevne selskaper kom seg gjennom denne krisen. Det som har vært en urettferdighet i kompensasjonsordningen hele tiden, er at de som har drevet tradisjonelt, f.eks. et turbusselskap som har drevet tradisjonelt og har eid sin buss, sammenlignet med et turbusselskap som isteden har leaset, er blitt straffet. Jeg kan ta et konkret eksempel fra et busselskap i Alta. Hvis de eier bussen, får de 4 800 kr i kompensasjon når den er lånefinansiert. Hvis de leaser, får de 24 000 kr i kompensasjon for den ene bussen. Dette er grunnleggende urettferdig, og alle som har drevet næringsvirksomhet, ser hvor urettferdig dette er, for det handler bare om finansieringsform, og ofte er det de som har litt dårlig egenkapital som bruker leasing som verktøy, mens de som klarer å finansiere det selv, blir straffet for det. Hvorfor mener Jan Tore Sanner som finansminister at det er korrekt at de som eier, skal straffes framfor de som leaser?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:08:03]: Dette handler ikke om å straffe dem som eier, spørsmålet er hvilken eieform eller leieform som øker konkursfaren. Avskrivningsregler er såkalte ikke-betalbare kostnader, i motsetning til når man leier. Hvis man skulle følge Senterpartiets resonnement, ville det oppstå nye urettferdigheter, mellom dem som har kjøpt en ny traktor, og dem som har en gammel traktor. Det ville bety at de som har en ny traktor, ville få mer penger fra kompensasjonsordningen enn de som har en gammel traktor. Det som er formålet med ordningen, er å sikre at bedriftene får støtte for de faste, uunngåelige kostnadene, og vi mener at avskrivninger ikke er en del av dette.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:09:03]: I fjor vår da vi hadde diskusjon om kompensasjonsordningen i stortingsalen, uttrykte Sanner forståelse for hvor urettferdig dette kom til å slå ut. Og det slår urettferdig ut hvis man tar bort retorikken – veldig urettferdig, for det er veldig tilfeldig om en person velger å lease eller eie f. eks. en buss, som er en solid del av den norske turistnæringen. Det er veldig mange turbusselskaper rundt omkring i Norge. Noen leaser, andre eier, og i praksis er det sånn at hvis man har leaset, får man hjelp, og hvis man eier, får man ikke hjelp.

Ser Sanner at dette også kan ha en uheldig effekt, at framover vil enhver som skal kjøpe seg den typen driftsmidler, lease fordi staten stiller mye mer opp hvis man bruker leasing og finansieringsselskaper enn hvis man bruker den tradisjonelle, lokale banken og ikke leaser? Er Sanner bekymret for den typen effekter? Dette har vært en gavepakke til alle norske leasingselskaper kontra den tradisjonelle måten. Jeg er ikke imot leasing, men jeg er imot at vi skal hjelpe den type selskaper mer enn den tradisjonelle formen, der man bruker avskrivninger.

Statsråd Jan Tore Sanner [11:10:09]: Svaret på det spørsmålet er nei. Det frykter jeg ikke. Når noen skal investere i en ny traktor, en ny turbuss eller en ny lastebil, spekulerer de ikke i om vi får en ny krise og en ny kompensasjonsordning. Sånn er det ikke. Dette handler ikke om at man ikke skal få støtte, men man skal få støtte for faste, uunngåelige kostnader.

Det er helt riktig at jeg lovte at vi skulle se på det for et år siden. Det har vi gjort, og vår konklusjon er at vi ikke skal inkludere den typen avskrivningssatser i kompensasjonsordningen. Det ville også kunne innebære at betalingene kom senere, fordi man da måtte endre ordningen vesentlig.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:11:14]: Jeg har lyst til å fortsette litt i samme gate som Slagsvold Vedum, for realiteten er at ett år inne i pandemien treffer støtteord-

ningene skjevt. Det har vært et sentralt premiss for behandlingen av kompensasjonsordningen hele veien at vi skulle gjøre justeringer for nettopp å håndtere de skjevhetene som er der, både når det omhandler at noen selskaper og bedrifter med mektige kapitaleiere i ryggen får veldig mye støtte, og når det gjelder at små og mellomstore bedrifter i liten grad gjør det. Opposisjonen opplever rett og slett ganske stor motvilje fra regjeringspartiene og Fremskrittspartiet mot å finne de løsningene som er nødvendige for at små og mellomstore bedrifter får tilstrekkelig støtte. For selv om mange har fått det, er det også mange som ikke har falt inn under kompensasjonsordningen, og som ikke får tilstrekkelige midler gjennom den til å kunne overleve. Så hva vil regjeringen gjøre for å treffe dem? Eller skal de ikke få noen støtte?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:12:20]: Det er ingen tvil om at det er mange som sliter. Mange sliter veldig, og noen bedrifter har også gått over ende. Men det er ikke riktig at små og mellomstore bedrifter ikke treffes av kompensasjonsordningen. Jeg redegjorde i mitt innlegg for at over 60 pst. av utbetalingene har gått til små og mellomstore bedrifter. Over 35 000 bedrifter har fått støtte. Det er jo heller ikke slik at kompensasjonsordningen er den eneste støtteformen. Vi har lånegarantiordningen, som har utbetalt til et stort antall små og mellomstore bedrifter – over 11 mrd. kr utbetalt i lån. Vi har svært gode ordninger gjennom Innovasjon Norge, både til omstillingsstøtte og til oppstartsbedrifter. Så man må også se på bredden i de tiltakene vi har, og jeg mener at vi nå har gode verktøy for å hjelpe bedrifter gjennom krisen.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:13:26]: Jeg tror finansministeren forstår at det i liten grad hjelper innehaveren av en hudpleiesalong i Drammen eller et serveringssted på Grønland at andre små og mellomstore bedrifter har mottatt støtte, når de faller utenfor. Da er det ganske stor frustrasjon blant dem – med rette, etter min mening – over at det ikke gjøres noen forsøk på å finne ordninger som treffer dem bedre. Det å snakke om lånegarantiordninger er, med respekt å melde, helt irrelevant for de bedriftene.

Men tilbake til replikkvekslingen som finansministeren hadde med Arbeiderpartiet om tak. Nå vil stortingsflertallet gi finansministeren en fullmakt til å sette ned taket, selv om det vel allerede ligger i ordningen en fullmakt, gitt at det er en forskrift om å kunne senke det taket. Vil regjeringen vurdere å senke taket ned til et nivå der det faktisk får en praktisk konsekvens? Eller ønsker man egentlig bare å senke det symbolsk for å gi et slags signal, men ikke i realiteten kutte støtten til de største?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:14:30]: Nå er det helt naturlig at næringsministeren, når det forslaget forhåpentligvis blir vedtatt i Stortinget, ser på helheten i forslagene, og så vil vi veldig raskt kunne fatte beslutninger om det. Som jeg har uttalt ved flere anledninger, mener jeg at ordningen må trappes ned når vi ser at smitteverntiltakene kan tas ned og aktiviteten kommer opp. Og regjeringen har i utgangspunktet ønsket et lavere tak enn det som er vedtatt i Stortinget.

Men la meg gå tilbake igjen til starten på spørsmålet og til det forrige spørsmålet: Det er helt åpenbart at det er bedrifter som faller utenfor. Det var grunnen til at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i nysalderingen ble enige om 250 mill. kr til de hardest rammede kommunene, som raskt kunne utbetale det til bedrifter som falt mellom flere stoler. Det gjorde kommunene på en veldig effektiv og god måte – i all hovedsak, vi har sett noen unntak. Nå er den ordningen utvidet betraktelig, og jeg håper og har stor tillit til at kommunene vil finne gode løsninger, som gjør at de bedriftene som trenger det, også får denne støtten.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Statsråd Iselin Nybø [11:15:56]: Gratulerer med dagen fra meg også, president!

Regjeringen følger nøye med på konsekvensene for næringslivet av de smitteverntiltakene som er satt i verk. Vi har etablert flere låne-, kompensasjons- og støtteordninger som på en effektiv måte skal hjelpe bedrifter som opplever en vanskelig situasjon nå. Som følge av nye nedstengninger og usikkerhet foreslår vi også å forlenge flere ordninger som hadde varighet fram til våren, og jeg er glad for at Stortinget slutter seg til mange av regjeringens forslag til forlengelser og endringer.

Stortinget har anmodet regjeringen om å vurdere flere endringer i den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet. Formålet med denne kompensasjonsordningen er å bidra til å unngå unødvendige konkurser og å gi bedriftene tilskudd når pandemien og smitteverntiltak begrenser mulighetene til å drive næringsaktivitet. Samtidig er det viktig at kompensasjonsordningen ikke svekker insentivene til næringsvirksomhet og omstilling. Regjeringen valgte å etablere en bred ordning med rask behandling, sånn at bedriftene kan få pengene raskt inn på konto. Det er viktig for at bedriftene skal ha likviditet i det som er utfordrende tider for mange.

Siden ordningen ble åpnet for søknader 18. januar, har nærmere 5 000 foretak fått støtte, fordelt på nærmere 7 000 tilskudd, og samlet beløp for tildelinger er på i overkant av 1,3 mrd. kr. Eventuelle justeringer i denne ordningen bør ikke gå ut over fordelene med det

som er dagens automatiserte ordning. Etter anmodning fra Stortinget legger regjeringen til grunn en kompensasjonsgrad på 85 pst. i ordningen, med mulighet til å sette ned kompensasjonsgraden for mai og juni hvis smitteverntiltakene og smittesituasjonen tilsier det.

Det foreligger et forslag om å sette ned taket i kompensasjonsordningen sånn at maksimal støtte per måned kan reduseres fra 80 til 50 mill. kr, og at innslagspunktet for avkorting kan settes ned fra 30 til 20 mill. kr. Siden 18. januar er det fem tilskudd fordelt på tre selskaper som har oversteget grensen for innslagspunktet på 30 mill. kr per måned, og ingen har oversteget det maksimale beløpet.

Jeg vil også bemerke at pakkereisearrangørene er viktige for reiselivsnæringen, og regjeringen har i proposisjonen som ble lagt fram, skissert to mulige løsninger for å fylle opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 191, om garantimarkedet for pakkereisearrangører. Finanskomiteen tar omtalen til orientering i innstillingen sin. Samtidig ser det ut til at opposisjonen fremmer et forslag til vedtak med samme innhold som det Stortinget vedtok 3. desember 2020. Det er ikke helt åpenbart for meg hva Stortinget nå ber oss om å gjøre. Det er mulig at det blir mer klargjort utover i debatten.

Til slutt vil jeg si at jeg er glad for at Stortinget nå velger å støtte og forbedre et forslag om å bevilge penger til bedriftene gjennom kommunene. Tilbakemeldingene jeg har fått fra bedrifter som har fått penger fra de 250 mill. kr som ble utbetalt til kommunene før jul, er at det er en byråkratisk ordning som treffer godt, som gir kommunene muligheten til å målrette tilskuddene til de små og mellomstore bedriftene. Og det er en ordning som har vist seg å gi penger raskt ut til dem som trenger det. Jeg er veldig glad for at den blir videreført og styrket.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Åsunn Lyngedal (A) [11:20:30]: En og en halv million nordmenn har arbeidsplassen sin i tjenesteytende næringer, og reiseliv og servering er en stor del av disse. De var i stor grad nedstengt våren 2020, tjente litt i fjor sommer, og mange har nå i praksis vært helt nedstengt siden november. Det var en ganske dårlig høst for denne bransjen.

Dette er en bransje preget av lav avanse eller inntjening, ikke all verdens egenkapital, lite å pantsette for å få lån. I snitt får de 46 pst. av godkjente faste kostnader kompensert i kompensasjonsordningen. Det klarer de ikke å leve med når dette varer så lenge.

Arbeiderpartiet foreslo i november at de må få en andel av den inntekten de vanligvis bruker å ha, og den de hadde før pandemien, fordi de er særlig rammet av smitteverntiltak – for ikke å måtte permittere alle, for å

forsøke å ha en aktivitet og for å være der når vi kan åpne. Ser ministeren at vi vil miste mange arbeidsplasser hvis vi ikke målretter hjelpen mer mot disse særlig koronarammede og ofte små bedriftene?

Statsråd Iselin Nybø [11:21:37]: For det første mener jeg at vi målretter en del av de ordningene vi har, særlig inn mot reiselivet, inkludert serveringsbransjen.

Kompensasjonsordningen gjelder hele næringslivet vårt. Det er liksom grunnplanken. Men vi har målrettede ordninger, som f.eks. omstillingsordningen, mot reiselivet. Vi har jo lagt fram et forslag nå som Stortinget slutter seg til, der vi vil se litt bredere på det, der vi også kan gjøre mer innen f.eks. serveringsbransjen. Jeg har hatt flere møter for å få innspill til hvordan vi kan gjøre det. Det er 1 mrd. kr som er lagt på bordet der. I tillegg har kommuneordningen, altså de pengene som betales ut gjennom kommunene, i mange kommuner vært målrettet mot akkurat de bransjene som sliter mest.

Så jeg mener at vi gjør begge deler – vi gir generelt, og så gir vi spisset mot dem som har størst utfordringer. Men vi har valgt i den generelle kompensasjonen å dekke kostnader og ikke omsetningstap. Det tror jeg vi skal være glade for i dag var den ordningen vi varslet.

Åsunn Lyngedal (A) [11:22:39]: Nytt tema: Up Norway, en ny innovativ digital reisearrangør, skaffer eksportinntekter til landet ved at de henter inn kunder som både spiser norsk mat og drar på norske naturopplevelser. De har alt vi ønsker oss for framtiden. I sitt andre leveår har de sittet og refundert og refundert avbestilte reiser uten nødvendigvis å få tilbake fra underleverandørene mange flyreiser som de har lagt ut for – de har ikke fått refundert. Nå krever Reisegarantifondet 5,5 mill. kr i garanti fra dem for at de skal kunne drive i det hele tatt fra 1. mars. Garantimarkedet har under koronaen brutt helt sammen.

I dag vil Stortinget vedta at staten må bidra til å reetablere og bidra i garantimarkedet for pakkereiser. Hvor raskt vil ministeren kunne klare å levere? Vi vet at det ligger en viktig frist der: 1. mars.

Statsråd Iselin Nybø [11:23:43]: Som jeg var inne på i mitt innlegg, er jeg litt usikker på hva Stortinget egentlig ønsker av regjeringen i denne saken, for vi har i proposisjonen vurdert både en direkte garantiordning og en reforsikringsordning. Det framgår at av dem mener vi at reforsikringsordningen er den som medfører minst forstyrrelser i markedet når vi skal tilbake igjen til normalsituasjonen, og som også er enkel å – la oss si – drive rent administrativt. Men istedenfor at stortingsflertallet bestemmer seg for hva de vil, og vedtar noe på dette, kommer de med et nytt anmodningsvedtak. Det

kan jeg for så vidt forstå, for situasjonen er uoversiktlig. Det vi vet nå, er at det er en garantist som har trukket seg ut av markedet. Noen av dem som var der, har fått nye garantier andre steder, noen har ikke det. Vi har altså gjort en vurdering av ulike tiltak vi kunne ha satt i verk. Stortinget har valgt ikke å gå for det, men isteden bedt om at vi skal gjøre det en gang til.

Åsunn Lyngedal (A) [11:24:46]: Det er jo ikke sånn at opposisjonen er en helt homogen enhet, i hvert fall ikke for tiden. Så jeg tror nok at regjeringen nå skulle kunne komme med et helt konkret forslag som vi kan ta stilling til. Jeg kan jo gi et innspill: Det går faktisk an å overta en del av refusjonskravene som disse pakkereiseaktørene sitter på, og kanskje prøve å drive inn pengene, hjelpe dem med det for å lette dem.

Jeg tenker også at når det gjelder omstilling, som ministeren peker på, er det det viktige som reiselivet nå skal vende seg mot. Vi vil jo at alle kokkene våre skal lage mat til oss også etter pandemien, vi vil at utstedene i Oslo skal være her, vi vil ha en levende flora av små og mellomstore bedrifter. Jeg vil be ministeren vurdere om det går an å målrette enda mer mot dem som er særlig hardt koronarammet, slik at de kan være her etter at pandemien er over.

Statsråd Iselin Nybø [11:25:46]: Som jeg sa i mitt forrige svar, har vi vurdert både en direkte garantiordning og en reforsikringsordning, og det ligger det en omtale av i proposisjonen.

Jeg er helt enig med representanten i at disse innovative, moderne, framtidsrettede delene av reiselivet vil vi fortsatt ha etter at pandemien er over. Jeg opplever egentlig at vi har en hel reiselivssektor som er der, som ønsker å omstille seg, som ønsker å være bærekraftig og framtidsrettet, og som har mange prosjekter på gang. Det viser bare de omstillingsordningene vi har hatt til nå. De har vært veldig populære, det har vært veldig stor søking. Derfor kommer den milliarder ekstra veldig godt med. Vi må hele veien se på: Klarer vi å innrette dette sånn at det treffer best mulig? For her er det mange gode prosjekter også framover.

Hans Andreas Limi (FrP) [11:26:51]: Jeg registrerer at det av og til avsløres at det ikke er alle som mottar statlige penger via kompensasjonsordningen, som opptrer like ryddig. Det er en ordning som i veldig stor grad er tillitsbasert, men det er også krav til revisorattestering. Da er mitt spørsmål til statsråden: Hvordan vil hun sikre bedre kontroll, avdekke misbruk og sikre at hvis det skjer forsøk på misbruk og utnyttelse av en tillitsbasert ordning, får det også konsekvenser for dem som gjør den type handlinger, som ligger på siden av det som er ordningens formål og intensjon?

Statsråd Iselin Nybø [11:27:36]: Ja, det er helt riktig at her stiller fellesskapet opp med betydelige summer for å redde bedrifter fra å gå konkurs, og da har vi også et regelverk som de må søke innenfor. Det har vært viktig for oss for å få plass denne ordningen at vi ikke klarer å ha samme type kontrollvirksomhet i Brønnøysundregistrene som det skatteetaten har. Skatteetaten er en stor organisasjon som til vanlig driver med kontroll, mens Brønnøysundregistrene er en organisasjon med under 500 ansatte. Vi var helt avhengige av å ha en automatisk ordning hvis vi skulle klare å få til dette. Da laget vi den løsningen at revisor og regnskapsfører må gå god for søknaden, godkjenne den i forkant, før den blir sendt inn og behandlet av Brønnøysundregistrene. Men det er også en ordning for at man kan drive kontroll i ettertid. Fram til nå har det vel først og fremst handlet om å få behandlet søknadene, men som sagt er det også en mulighet for å drive kontroll i ettertid.

Geir Pollestad (Sp) [11:28:49]: Ei av dei næringane som er hardest ramma, er reiselivsnæringa. Ein kan gjer mykje no, men det ein er avhengig av, er å få turistane tilbake. Då er det bygd opp ganske mange gode verkemiddel og strukturar for å få folk til å koma til Noreg, få folk til å reisa i Noreg. Ein av dei tinga er at landet vårt har ei rekkje destinasjonsselskap som gjer ein veldig god jobb med å marknadsføra sin region, med å få folk til Noreg. Dei har jo ikkje vorte omfatta av dei ulike ordningane, samtidig som dei som har finansierte destinasjonsselskapa, lid under at turistane er vekke. Dei har dårleg økonomi, så moglegheita til å betala partnerbidrag eller innskot har vorte svekt.

Då er mitt spørsmål: Er det eit mål å bevare destinasjonsselskapa, og ser statsråden behov for ei eiga ordning retta mot destinasjonsselskap?

Svein Harberg hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Iselin Nybø [11:29:52]: Det er ikke helt riktig at de ikke er omfattet av dagens kompensasjonsordning eller andre ordninger, for det er destinasjonsselskaper som har fått innenfor både kompensasjonsordningen og omstillingsordningen. Men det er klart at den strukturen de har, legger nok ikke til rette for at de får så mye ut av f.eks. kompensasjonsordningen, etter som inntektene fra medlemmene ikke regnes som en kostnad. Så vi har nå i proposisjonen prøvd å omtale dem litt spesielt, sånn at vi kan målrette de ordningene enda mer mot destinasjonsselskapene. Omstillingsordningen kan være aktuell for dem, som på en måte driver for mange og har store prosjekter på gang, men også ordningen gjennom kommunene kan være aktuell for destinasjonsselskapene. Men jeg er helt enig med re-

presentanten i at det også er viktig framover at vi har destinasjonsselskaper som kan jobbe for medlemsbedriftene sine. Det vil gagne hele reiselivet.

Geir Pollestad (Sp) [11:30:57]: Eit viktig prinsipp ved handteringa av krisepakka, er at dei som prøver å unngå tap, ikkje skal tapa på å gjera ein heiderleg god jobb for å prøva å unngå tap. Me har ein situasjon der enkelte pakkereiseselskap, som i staden for å avlysa reisene, har valt å utsetja reisene. Men no viser det seg at dei er nøyddle til å avlysa dei likevel med det resultat at dei har hamna utanfor den tilskotsordninga som var gjeldande. Det betyr i praksis at på grunn av at dei prøvde å redde dette, prøvde å utsetja det, prøvde å få til at folk skulle få gjennomført og betalt for reisene sine, har dei enda opp med at dei ikkje får dekt det tapet dei lir.

Då er spørsmålet mitt: Ser statsråden at dette er grunnleggjande urettferdig, og at det er behov for å rydda opp i det?

Statsråd Iselin Nybø [11:31:54]: Ja, det er noen utfordringer – det er ikke til å stikke under stol – særlig når det gjelder reiselivet og disse aktørene. Jeg forstår at det ligger et mindretallsforslag på bordet i dag som ikke får flertall, men dette er en del av reiselivet som jeg mener vi må ha litt oppmerksomhet knyttet til framover nettopp fordi ting endrer seg. Det er vanskelig å ha en full oversikt over hva situasjonen er. Det samme gjelder det forrige spørsmålet fra representanten fra Arbeiderpartiet. Vi har ikke helt oversikt over hvor mange aktører dette gjelder, og hvilke beløp det er snakk om. En må bare ha fortsatt oppmerksomhet rettet mot den delen av reiselivet.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:32:53]: Krisepengebruken i Norge ser ut til å være blant de verste i verden når det gjelder grønn omstilling. Av nesten 200 mrd. kr i krisepenger er det kun rundt 4 mrd. kr, altså 2 pst., som er brukt på grønn omstilling ifølge tall fra regjeringen selv. På toppen av det kommer også oljestøttepakken.

Regjeringen har selv sagt i sin plan for å få Norge gjennom pandemien at det å skape en grønn framtid er et av målene til regjeringen. I EU har man øremerket 37 pst. av krisepengene til grønne formål, og 12 pst. er snittet i verden, mens det altså i Norge er bare 2 pst.

Mener statsråden at dette er gode nok grønne tall for Norge? Har man i det hele tatt vurdert å stille grønne krav i kompensasjonsordningen eller i lånegarantiordningen, eller til f.eks. flybransjen, som har motatt over 20 mrd. kr totalt i kompensasjon?

Statsråd Iselin Nybø [11:33:58]: For å ta kompensasjonsordningen først: Der er konseptet at hele næ-

ringslivet skal kompenseres for deler av faste kostnader hvis de har et omsetningsfall som er koronarelatert, på 30 pst. eller mer. Det har vært omforent i Stortinget, at vi skal hjelpe bedriftene gjennom. Det er ikke noe annet enn å dekke deler av de kostnadene de har.

Jeg mener vi har hatt en ganske offensiv tilnærming når det gjelder det grønne skiftet også inn i dette. Jeg er enig i at den oljepakken kanskje tipper det litt, men det er jo, som representanten Kaski vet, noe Stortinget gjorde på egen hånd og som ikke var regjeringens forslag. Men innenfor f.eks. maritim sektor tar vi nå viktige grep med kondemneringsordningen – 150 mill. kr på offshore-segmentet i tillegg til den kondemneringsordningen som var på 75 mill. kr fra før av. Vi har lagt fram en grønn plattform på 1 mrd. kr, og det skjer veldig mye spennende også i virkemiddelapparatet på de ordinære ordningene.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:35:04]: Statsråden kan ikke skyve ansvaret over på Stortinget når det kommer til oljestøttepakken. Det var med utgangspunkt i en sak som kom fra regjeringen, og Venstre var også med i forhandlingene og en del av flertallet for den subsidiepakken som ble vedtatt, der SV ikke var med.

Jeg må si jeg blir litt undrende når statsråden mener at regjeringen har en offensiv tilnærming til grønn omstilling i krisepolitikken. 2 pst. kan da vel ikke kalles offensivt når man skal se på om det er en grønnfarge i de krisemidlene. Spørsmålet framover er: Hvordan kan man vri krisepengebruken i grønnere retning? Én ting er hva man la på bordet i fjor vår. Da visste vi ikke hvor lenge denne krisen kom til å vare. Nå er vi ett år inne i krisen, og vi vet at det vil kunne fortsette utover. Det er store summer som går ut fra staten. La oss sørge for at de har grønne krav knyttet til seg og en grønnfarge ved seg, sånn at vi kan akselerere den grønne omstillingen.

Statsråd Iselin Nybø [11:36:08]: Jeg er absolutt for å akselerere den grønne omstillingen. Nå skal vi i gang med en ny runde på den omstillingspakken som tidligere har vært til reiselivet. Nå skal vi bredde den litt ut. Dette er også et av de temaene vi ser på i den forbindelse. Som sagt har vi akkurat delt ut de første forprosjektene på grønn plattform, og der kommer det mer penger etter hvert.

Jeg mener at det å ha det grønne skiftet som en del av alt vi gjør, er viktig. Men det er ikke bare viktig for regjeringen, det er også viktig for næringslivet. Prosess21 la nettopp fram sin rapport der prosessindustrien selv peker på at den grønne omstillingen kan gjøre at vi kan doble eksporten vår de neste årene.

Vi ønsker å ligge langt framme. Vi ønsker å levere det som er verdensledende grønn teknologi, for slik kan vi vinne konkurransen i et verdensmarked.

Seher Aydar (R) [11:37:12]: Eiendomsinvestorene fortsetter å tjene store penger gjennom pandemien. Vi ser at det har hjulpet forsvinnende lite å bare be disse aktørene pent om å bidra i dugnaden. Utleieselskapene spekulerer i å la leiligheter stå tomme framfor å redusere husleien for å få dem leid ut. Det må sies å være milevis unna Stortingets intensjon om at pengene skal gå til å redde flest mulig arbeidsplasser.

Mitt spørsmål er: Hva vil statsråden konkret gjøre framover for å sørge for at ikke både bedrifter og leietakere blir skvist av eiendomsselskapene som nekter å sette ned leien?

Statsråd Iselin Nybø [11:38:07]: Jeg registrerer at det er noen forslag som ligger på bordet fra Stortinget. Det ene, som jeg tror er SVs forslag, foreslår f.eks. å ta ut den ene NACE-koden av kompensasjonsordningen. Det vil føre til to utfordringer. For det første har man en statsstøtteproblematikk knyttet til at det er grenser for hvor mange prioriteringer vi kan gjøre før det blir en skjevfordeling som gjør at det blir ulovlig i så måte. Det andre er at i den ene NACE-koden som går på utleie av egen eller leid fast eiendom, går 17 av 104 tilskudd til Oslo, 3,3 av 14,2 mill. kr fra september til desember. Hvis vi tar ut den, tar vi kanskje ut disse boligene som representanten viser til, men da må vi også si til Lofoten Basecamp, Trysil Apartment Eiendom og Solastranden Gård at de heller ikke får støtte, selv om de verken har turister eller arrangører for øyeblikket.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Jonas Gahr Støre (A) [11:39:34]: Finansministeren sa at vi må forberede oss på at det kan gå bedre, og det er jeg enig i. Det er gitt et mandat til regjeringen å følge med på ordningene, slik at de er tilpasset situasjonen.

Det må da legges til at vi må også kunne forberede oss på at det kan gå verre når det er muterte virus. Jeg synes det er en av lærdommene vi kan ta med oss fra i fjor. Da vi kom til sommeren i fjor, var det i grunnen en holdning om at nå var det over, kompensasjonsordningen ble avvirket. Og da andre smittebølge kom, selv om den var varslet, sto det ikke klar en kompensasjonsordning. Mange bedrifter gikk i flere uker og flere måneder før vi kom til januar og det kom en ny ordning på plass.

Så vet alle at for et år siden, før koronaen kom, hadde vi nok vært svært forundret over de ordningene vi nå har vedtatt, de pengene vi har brukt, disse tilta-

kene. Jeg vil berømme Stortinget for å ha funnet løsninger som har supplert og gjort regjeringens løsninger mer rettferdige, mer treffsikre. Finansministeren sa han var glad for at det var tilslutning til regjeringens forslag. Det ligger vel i bunnen også her at stortingsvedtaket i januar la klare føringer for det.

Så er det et mandat til å tilpasse underveis, og det er klokt. Jeg synes det er forunderlig at høyresiden og regjeringen fortsatt holder seg til at de har en tydelig forventning om anstendighet og moderasjon og ikke om utbytter, ikke oppsigelser og ikke store bonuser, når vi har sett erfaringen med at det er det motsatte som skjer. Det hadde vært mulig nå, i forbindelse med dette vedtaket, å gjøre en innstramning på det. Så sier finansministeren at da kan de utbyttene komme senere. Det kommer sikkert utbytter senere, det er normal del av praksis, men midt under ordningen svekker det tilliten og legitimiteten.

Min hovedbekymring nå er faktisk på et annet område. Vi har tiltak mot korona for å hindre at vårt helsevesen blir overbelastet – eller overveldet, som det sies fra helsemyndighetene. Det er en utvikling innen psykisk helse som uroer meg. Vi har tall på hvor mange som er innlagt, hvor mange som er på intensiv, hvor mange som er smittet når det gjelder korona. Men vi har altså ikke presise tall på hva som skjer på den psykiske helsefronten. FHI, som vi stoler på i mange anledninger nå, sier at flere sliter. Jeg har i disse dagene snakket med psykologer, de som jobber i BUP, de som snakker om behovet for en psykososial beredskap – rett og slett – i møte med det vi nå ser. Det er sprengt kapasitet, ungdom med spiseforstyrrelser, flere varsler om uro for selvmord, vold i nære relasjoner, osv. Det er avgjørende å treffe vedtak om penger som kommer fram til disse som trenger hjelp. Vi hører nå om folk som må prioritere bort de nest sykeste for å kunne prioritere de som har aller størst problemer. Vi trenger et krafttiltak, og det er urovekkende at det ikke var mulig å få støtte til en pakke som faktisk nådde, med de lavterskeltilbudene som opposisjonen hadde foreslått. Dette må vi rett og slett følge videre og ha fleksibilitet til å trappe opp.

Audun Lysbakken (SV) [11:42:57]: Det blir tydeligere og tydeligere at pandemien også er en forskjellskrise. Når det gjelder fordelingen av byrdene ved den økonomiske nedturen, er de systematisk skjevt fordelt. Mens det fortsatt bygges formuer på toppen av det norske samfunnet, mens det går bra på børsen, er det lavtlønnede arbeidsfolk som betaler den høyeste prisen for krisen. Derfor trengs det nå en krisepolitikk som er for de mange, ikke for de få.

Det er gjennom hele denne krisen helt gjennomgående sånn at det er opposisjonen som har presset regjeringen til å føre en mer sosial krisepolitikk. Igjen og igjen har opposisjonen drevet fram tiltak mot arbeidsløsheten, mot konkursras når regjeringen har latt være å handle. Og sånn er det også denne gangen. Vi er glad for at vi kan bidra til kraftigere tiltak når det gjelder innsatsen for psykisk helse, det er utrolig viktig, ikke minst for ungdommen vår akkurat nå. Og vi er glad for at det nå blir vedtatt en midlertidig økning i bostøtten for å hjelpe de mange som sliter med skyhøye strømpriser.

Likevel er det sånn at urettferdigheten i krisepolitikken fortsetter. På torsdag ble vårt forslag om å øke dagpengene for de arbeidsløse som sliter med å betale regningene, avvist. I dag blir vårt forslag om en mer varig og større økning i bostøtten på linje med det Stortinget vedtok i fjor, avvist. Mens vanlige folk som blir syke eller arbeidsløse møtes med tøffe krav, er regjeringens tilnærming til de rikeste og mektigste i dette landet ikke tøffe krav, men tillit. Det er underlig hvordan tilnærmingen skal være så annerledes til dem på toppen.

Derfor burde Stortinget i dag vedtatt et ordentlig tak på støtte til de store selskapene, sånn at vi ikke får en så kraftig skjevfordeling mellom store og små bedrifter, sånn at vi i praksis ikke bidrar til at krisestøtten er med på å forsterke forskjellene i dette landet. Vi burde tatt de store boligutleierne ut av kompensasjonsordningen for ikke å ha et system som gjør at det lønner seg å la boliger stå tomme. Vi burde stilt krav om null oppsigelser og null utbytte til dem som får krisestøtte, fordi fellesskapets krisestøtte også må komme arbeidsfolk til gode.

Det blir en form for sosialisme for de rike, der staten tar risikoen for dem på toppen, men legger til rette for at når bedre tider kommer, skal gevinsten igjen privatiseres, f.eks. gjennom lavere skatter på formue som regjeringen allerede legger opp til. Men vitsen med sosialisme er jo at en skal hjelpe arbeidsfolk og dem som har minst, ikke de som har mest.

Helge André Njåstad (FrP) [11:46:11]: Reiselivsnæringa er ei av dei næringane som er hardest ramma i pandemien. Framstegspartiet har hatt tett og god dialog med næringslivet undervegs i situasjonen, og me har fått mange innspel og ikkje minst bekymringar frå denne næringa. Difor føreslår Framstegspartiet ting i dag som er meint å avhjelpa reiselivsnæringa. Det er viktig at me skapar arbeidsplassar og sikrar arbeidsplassar i heile Noreg, og det er eit stort potensial i reiselivsnæringa. Når pandemien er ferdig og folk er klare til

å reisa igjen, må me ha ei reiselivsnæring som står klar til å ta imot folk som ønskjer å koma til Noreg.

I fjor bad Stortinget regjeringa vurdere ulike løysingar for Reisegarantifondet. Næringsministeren var i sitt innlegg inne på at ho ikkje forstod kva Stortinget meinte. Eg skal forsøka å forklara det. I fjor bad ein regjeringa vurdere, no er det eit forslag om at regjeringa skal setja i verk. Det er stor forskjell når ordet «vurdere» ikkje er med i ordlyden, så mi klare haldning er at Stortinget no er komen til den erkjenninga at vurderinga som regjeringa gjorde, med å venta og sjå, ikkje var god nok.

Me ønskjer handlekraft og å få på plass garantiar raskt. Difor er ordet «vurdere» vekke frå det forslaget som ein samla opposisjon støttar i dag. Då synest eg det er rart at ikkje regjeringa les dei to forslaga ulikt og sørgjer for at ein er ferdig med vurdering og no skal setja i verk og få på plass ei ordning. Det er Framstegspartiets klare haldning, og eg trur òg at Arbeidarpartiet, Senterpartiet og dei andre opposisjonspartia vil bekrefte at når ordet «vurdere» ikkje er med, betyr det at no skal regjeringa leggja fram eit forslag til Stortinget om ei ordning som avlastar garantien til alle aktørane, sånn at dei skal sleppa å binda opp stor kapital i garantistilling, men at staten avhjelper dei i den situasjonen.

Destinasjonsselskapa, som fleire har vore inne på, er viktig òg for Framstegspartiet. Me har eit forslag inne om å la kontingenten inngå i kompensasjonsordninga, noko som vil vera veldig bra og treffa godt. Det ser ikkje ut som at det har fleirtal, med mindre Arbeidarpartiet snur i løpet av debatten og kjem oss i møte. Difor har me – inspirert av Norsk Reiseliv og Per-Arne Tuftin sitt forslag – lagt inn eit kompromissforslag som varetek både moglegheita til å gje direkte tilskot og å innlemma dette i ordninga og spela den ballen over til regjeringa. Eg ser at Senterpartiet òg har klipt og limt og levert inn eit likt laust forslag, så det er mogleg at det kan få fleirtal. I alle fall vil det vera eit viktig bidrag til destinasjonsselskapa, men det aller beste er å stemma for Framstegspartiets primære forslag, som ligg i bordet.

I tillegg vil eg visa til den kommunale ventilordninga, som er viktig for destinasjonsselskapa og reiseli-vet elles. For eksempel har bedrifter som skal selja Noreg til utlandet, hatt stort fall, og det er viktig at dei blir treffe av denne ordninga, så me håpar at kommunane prioriterer det.

På tampen vil eg visa til våre forslag om å forbetra ordninga for eventbransjen med å utvida støtteordninga til òg å inkludera dei, som er eit viktig tilskot.

Eg tek opp forslaget frå Framstegspartiet.

Presidenten: Representanten Helge André Njåstad har tatt opp det forslaget han refererte til.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:49:28]: Et av de sterkeste møtene jeg hadde i fjor, hadde jeg i avgangshallen på Gardermoen. Det var nesten ikke folk der i det hele tatt. Det var koronastille i den store, litt tomme hallen, men da så jeg i et hjørne to karer som drev og samlet sammen trillevogner til å ha bagasje på. Jeg gikk bort og begynte å prate litt, og så sa han ene karen, som snart fylte 60 år, at dette var siste uka hans på jobb. Den 1. november var det slutt. Han hadde fått oppsigelsen 1. august. Han fortalte videre at i den delen av Gardermoen der han jobbet før, med å samle inn bagasjetraller rundt omkring på hele området, var det 75 personer som jobbet i starten av mars. Da 1. november kom, var det 5 personer igjen – fra 75 til 5. Han lurte litt på hva han skulle gjøre, om han skulle ta sertifikat eller utdanning, for han fylte jo snart 60.

Dessverre er han ikke alene. Jeg leste en artikkel i FriFagbevegelse, jeg tror det var tidligere i uka, der det sto at det var 1 000 ansatte bare av bakkemannskap som hadde mistet jobben sin – 1 000 skjebner. Og hvis en begynner å snakke med folk som jobber i SAS, hører en om mange kollegaer som har mistet jobben eller blitt permittert eller delvis permittert, hvis en snakker med folk som jobber i Norwegian, har mange der blitt sagt opp eller er permittert, og som er usikre på hvordan de skal få hverdagen til å gå i hop. Det samme gjelder folk som jobber i Widerøe.

Det er enormt mange folk i norsk luftfart som har et kjempeproblem. Én ting er selskapene, men ikke minst handler det om alle de ansatte og de som var ansatt. Derfor er det dypt, dypt skuffende at regjeringen ikke vil komme med en kompensasjonsordning for norsk luftfart, for det er så viktig at vi har norsk luftfart i enden av denne krisen, og at det ikke er Wizz Air, Ryanair eller andre aktører som skal dumpe norske lønns- og arbeidsvilkår, og som ikke kjenner godt nok norske forhold. Vi trenger en levende norsk luftfart, vi trenger disse arbeidsplassene etter denne krisen, og jeg synes det er veldig skuffende at regjeringen ikke i det hele tatt er lydhøre overfor denne næringen, som jeg ser det. Og også i dag: at verken Arbeiderpartiet eller Fremskrittspartiet blir med og stemmer for en ny anmodning om at regjeringen skal komme tilbake med en kompensasjonsordning fort.

Så må jeg bare ta det opp igjen, og jeg vet at regjeringen synes det er slitsomt at vi maser om dette med leasing kontra eie. Men det handler om folk jeg får e-poster fra og snakker med, de som har bygget stein på stein i selskapet sitt over tid, brukt privat egenkapital og finansiert det med oppsparte midler, at de ikke skal få hjelp, mens de som leaser og leier, de skal få hjelp. Det er urettferdig. Så jeg oppfordrer representantene for regjeringspartiene til selv å ringe noen av de lokale

selskapene og høre hvordan det slår ut. Jeg tror at hvis de snakker med enkeltaktører i næringen, kommer de til å skifte standpunkt, for da ser de at det blir feil. Vi i Senterpartiet, selv om vi i dag lider et nytt nederlag på vegne av dem som er i denne situasjonen, kommer til å ta det opp igjen på nytt, og da håper jeg at medrepresentanter har tatt seg en prat med dem som faktisk blir rammet av den urettferdigheten vi nå ser.

Fredric Holen Bjørdal (A) [11:52:47]: Finanskomiteen har no to store saker på sitt bord. Den eine, perspektivmeldinga, er eit 300 siders varsku om framtida for statsfinansane, og så har vi det vi i dag diskuterer, nye milliardbeløp ut av den same statskassa. Ved første augnekast er det eit paradoks, men ved grundigare refleksjon er det ingen tvil om at det er tvingande nødvendig. Dei neste perspektivmeldingane vil ikkje behandle oss pent dersom arven etter dagens politikarar vart at vi ikkje gjorde det som var nødvendig for å få folk tilbake i arbeid og sikre inntektene til vanlege arbeidstakarar, eller dersom vi lét ein psykisk helses mell blant barn og unge skje framfor augo på oss.

Pandemien rammar skeivt, og krisepolitikken må rette opp i desse skeivskapane framfor å forsterke dei. Difor har Arbeidarpartiet hatt perspektivet til vanlege folk gjennom alle åtte krisepakken her i Stortinget. Vi har ei prioritering som er til å kjenne att, for å kjempe imot arbeidsløysen og hjelpe dei som slit med isolasjon og einsemd under nedstenginga. Vi er mindre opptekne av krisehjelp til aksjonærene og meir opptekne av feriepengar for arbeidsledige, utdanning og kompetanseheving, krise pengar til kulturlivet og satsing på frivilligheit og idrett. Dette er god sosialdemokratisk politikk.

Så har vi sikra eit historisk gjennomslag for lågare ferjeprisar, som regjeringa må kome tilbake og levere på allereie i revidert budsjett til våren. Dette er klokt, men eg registrerer at særleg enkelte hovudstadsmiljø, regjeringa inkludert, set kaffien i halsen av denne pengebruken. Til det er det berre eitt å seie: Kystfolket er vane med å finne seg i mykje: lang veg til sjukehus, uendelege responstider for blålysetatane og ein stat som sentraliserer og trekkjer seg tilbake. Vi har også akseptert å betale ein for høg skatt på å bruke vegen, for det er jo det ferjene er: ein del av vegen, der ein må stoppe opp, vente og betale hundrevis av kroner for å få køyre vidare til jobb og besøke vener og familie. Dette har ein akseptert lenge, men no har det nådd eit brestepunkt. Den dramatiske auken i ferjeprisane under høgeregjeringa, ei klimaomstilling der fylka må ta for mykje av rekninga for nytt materiell, dyrare anbod og innføring av autopass – kombinasjonen av alt dette og konsekvensane av ein pandemi som har gjort alle fattigare, er

ikkje lenger til å bere. Difor er det å kutte ferjeprisane ei satsing på folk, arbeid og verdiskaping langs kysten vår. Det er rettferdig politikk, og eg er veldig glad for at opposisjonen no har funne saman for å redusere rekninga for kyst- og fjordfolk som er avhengige av ferjer i kvardagen.

Nina Sandberg (A) [11:55:53]: Studentene har båret en stor byrde under pandemien. Arbeiderpartiet har stått på studentenes side fra dag én og jobbet for å ivareta dem økonomisk og på andre områder. Det vi vil, er å forhindre at økonomisk krise tvinger studenter til å slutte, at pandemien skaper større sosial ulikhet.

Vi bidro til den første studentmilliarden i mars og sørget for at regjeringens støtteordning ble omgjort fra rent lån til å ha en stipendandel. I juni ba vi regjeringen videreføre krisestøtten til studentene, men regjeringen sa nei. Statsråden med ansvar for studenter henviste studentene til sosialhjelp.

Da det ble klart at den første studentmilliarden bare kom et mindretall til gode, mente vi at dette tilsa at ordningen ikke var god nok. Statsråden mente det betydde at studentene ikke trengte hjelp. Vi etterlyste forgive en ny kriseordning for studenter da regjeringen la fram krisepakken sin i høst, og i statsbudsjettet for 2021 foreslo vi igjen en kriseordning, men ble nedstemt.

Først nærmere jul snudde statsråden og ville likevel jobbe fram en løsning, men det drøydde så lenge at opposisjonen gikk sammen om en ny studentmilliard. Vi i Arbeiderpartiet vil at den gis på en måte som treffer, i motsetning til regjeringens ordning. Vi øker stipendandelen til minst 45 pst. og inkluderer også førsteårsstudentene.

Til slutt litt om noe annet, nemlig det nye Livsviten-skapsbygget, som i dag er den største og viktigste satsingen til Universitetet i Oslo. Bygg er en innsatsfaktor på lik linje med andre ressurser i forskning og høyere utdanning. Derfor er det påfallende og uheldig at regjeringen i denne proposisjonen uten nærmere begrunnelse går inn for at Statsbygg skal forvalte bygget.

I mai la regjeringen bort sitt eget forslag om sentralisert eiendomsforvaltning. Nå relanserer regjeringen den samme modellen, på tvers av det standpunktet både sektoren og stortingsflertallet inntok. Vi i Arbeiderpartiet ser ikke at regjeringen har godtgjort hvorfor forvaltningsansvaret for universitetets del av bygget skal overføres, og vi håper dette ikke er første steg på veien mot å avvikle prinsippet om selvforvaltende institusjoner.

Karin Andersen (SV) [11:58:33]: Jeg tør egentlig ikke tenke på hvordan det hadde sett ut hvis det hadde vært regjeringens forslag som hadde blitt gjennomført

helt fra koronakrisen slo til. Stortinget har forbedret mye, men på en del områder virker det som om regjeringen er helt blind.

Det ene er det som skjer på boligleiemarkedet nå. Jeg hører statsråden nå argumenterer mot SVs forslag med at det er feil her, og at det kanskje rammer litt skeivt. Regjeringens ordninger rammer forferdelig skeivt og gir masse støtte til bedrifter som ikke skulle hatt det. Og mange som skulle hatt støtte, får det ikke. Så kom med egne forslag, er min oppfordring til regjeringen. For det kan da ikke være meningen at man skal kunne holde leiligheter tomme for å unngå å ta del i den markedsmekanismen som man sjøl sier man er tilhenger av, nemlig at prisene går ned når det er for mange leiligheter. – Dette ødelegger. Det er samfunnsødeleggende, for det er behov for boliger nå.

Det andre er: Det virker som om regjeringen er helt blind for behovene i grensekommunene. Det står i grell kontrast til hvor liberale man har vært når det gjelder arbeidsinnvandrere, som faktisk har utgjort en smitterisiko. Det har aldri grensependlerne gjort.

Forrige uke stemte stortingsflertallet ned SVs forslag om at de som pendler inn i Norge, skal få en ytelse når de ikke kommer på jobben, for det får de ikke lov til nå. I tillegg til det omdefinerte regjeringen ansatte i barnehager og skoler fra «samfunnskritisk» til «samfunns viktig». Det betyr at da sitter kommunene i grenseområdene uten nødvendig personell – og for dem er dette nøkkelpersonell. Det gjelder mange kommuner, og jeg kjenner mange av dem godt.

Det virker som om regjeringen ikke enser grenseområdene i det hele tatt. Til og med i forrige uke måtte jeg holde på i lang tid for å få til at elever som bor på svenskegrensa, skal få lov til å komme på skolen i Norge. Ikke engang det hadde regjeringen ordnet opp i. Derfor foreslår SV i dag å gjøre unntak fra innreiseforbudet for grensependlerne – de som er reelle grenseboere og pendler att og fram over grensen hver dag til jobb i Norge. EU-kommisjonen har anbefalt at det skal skje. Regjeringen har ikke påvist at det har vært noen smittespredning i disse arbeidstakergruppene. Dette er altså folk som ikke får komme på jobben, og som ikke får et rødt øre i kompensasjon! Dette synes tydeligvis regjeringen og flertallet er helt greit. Her er det bedrifter som ikke får sitt nøkkelpersonell, og det er kommuner som ikke får sitt nøkkelpersonell.

Så hører jeg at representanter for regjeringen sier at barn og unge er rammet, og at nå skal vi ta vare på deres psykiske helse. Ja, da må barnehageansatte og lærere få komme på skolen.

Terje Aasland (A) [12:02:01]: Rettferdighet er vel et stikkord og kanskje et nøkkelord i ettertiden ut fra de

utallige gangene vi har diskutert konsekvensene av pandemien både for folk og for næringslivet. Men det er ingen tvil om at når fellesskapets midler brukes, er det først og fremst for å sikre folk og jobbene til folk. Det er det det handler om for Arbeiderpartiet, og det er det som er det avgjørende viktige. De største byrdene må det ikke være tvil om. Når vi nå i dag nok en gang oppsummerer milliarder, bæres byrdene av dem som er blitt arbeidsledige, av dem med lavest lønn, av kvinnene, hvor likestillingen utfordres, og av de unge, som mange har vært innom.

Det handler altså om å trygge jobbene, å lage en samfunnskontrakt rundt det. Og jeg bare gjentar det som mange har sagt tidligere: Det er helt ufattelig, helt uforståelig, at en ikke har et sterkt flertall i denne salen for å si nei til utbytte, si nei til å si opp folk i den tiden da de mottar støtte, eller for den saks skyld å stille seriøsitetsskrav til de bedriftene som mottar støtte via kompensasjonsordningen.

Det er ingen tvil om at kompensasjonsordningen treffer for dårlig. Den er godt egnet for de store virksomhetene, det har vi sett mange kommentere i det siste. Derfor foreslår vi en betydelig nedgradering av kompensasjonsordningen for de største virksomhetene. Men det ser ikke ut som om vi får flertall for det.

Så er det ingen tvil om at de minste bedriftene, som direkte gjennom konkrete smitteverntiltak er hardest rammet, ikke treffes godt nok av kompensasjonsordningen. Kompensasjonsordningen er åpen for det, ja, men treffes de? Nei. Det er situasjonen, og det er ganske krevende for folk og folks jobber.

SMB Norge har gjort en undersøkelse som viser at 60 pst. – kun 60 pst. – av SMB-ene, som er det store hopetallet av norske bedrifter, treffes av kompensasjonsordningen. Det er bra at 60 pst. treffes, men det er usedvanlig krevende at 40 pst. ikke treffes, at ikke de kommer innunder ordningen, og at de ikke har noe støtte å hente. Det er krevende. Vi hørte finansministeren snakke om garantiordningen for lån. Ja, det er kun 2 pst. av SMB-ene som får tilgang på den – 2 pst. – ut fra undersøkelsen til SMB Norge. Da er jeg glad for at Arbeiderpartiet sammen med flere har foreslått en rekke tiltak nettopp for å treffe bedre, trygge folks jobber og trygge folk, og ikke minst sørge for at det er de minste bedriftene, som er hardest rammet av vedtak gjort av myndighetene for å begrense smitten, som må få mer i kompensasjon.

Anne Kristine Linnestad (H) [12:05:26]: Pandemien har gått fra å være en maraton uten målstrekk til en skiskytterstafett uten fastsatt antall runder eller strafferunder. Men jeg håper inderlig at vi i løpet av våren ser en målstrekk komme til syne der fremme.

De aller fleste av oss har en drøm om hva vi ønsker mest når pandemien slipper taket. Vi vil gi noen en klem, kunne invitere gjester hjem uten å tenke på antallet, eller gå på kino eller en konsert. Men viktigst av alt, i hvert fall for alle dem som nå er permittert, er det at man har en jobb å gå til, at nettopp deres arbeidsplass fortsatt er der når krisen er over. Derfor er det nødvendig at Stortinget bevilger 1 mrd. kr til næringslivet nå, og at det blir satt av ytterligere 750 mill. kr i beredskap for å sikre næringslivet framover. Disse midlene er i tillegg til at kommunene får økt rammetilskudd på 500 mill. kr.

Det er kommunene over hele landet som nå skal fordele 1 mrd. kr til næringslivet. Og hvorfor er det så viktig for oss at det er kommunene som fordeler disse midlene? Jo, fordi det er i kommunene næringslivet og jobbene er, og det er kommunene som vet best hvilke bedrifter som nå må få en ekstra håndsrekning for å komme gjennom denne krisen.

Jeg har siden nyttår drukket mange digitale kaffekopper med representanter for hotellbransjen, restaurantbransjen, transportbransjen og andre leverandører til reiselivsnæringen og mange andre næringer, i tillegg til kaffekopper med kommunepolitikere landet over. De har alle forskjellige behov og forskjellige forslag til løsninger. Derfor er jeg helt sikker på at ordningen med at det er kommunene som skal tildele midlene, er den beste måten for å sikre at midlene kommer raskt og mest mulig treffsikkert fram.

Jeg håper derfor at alle landets kommuner har et enkelt, ubyråkratisk system på plass, slik at bedriftene får pengene raskt, og at bedrifter som Barents Safari i Sør-Varanger f.eks. kan få utbetalt midler som kan sørge for at de har en minimumsbemanningsklar og er klare til å starte opp så fort samfunnet vårt åpnes opp igjen og turistene kommer tilbake.

Arne Nævra (SV) [12:08:00]: Jeg hadde lyst til å kommentere dette løse forslaget som foreligger om ferjetakster, og som ser ut til å få flertall her i salen. SV er jo glad for at vi får et sånt flertallsforslag, men ellers synes vi det har vært ganske uforberedte forslag – ikke spesielt dette, men de som forelå i innstillinga. Det lukter litt valgår av dette, en slags overbud, kanskje spesielt fra Fremskrittspartiet, i denne saken.

Det at Fremskrittspartiet ville ha helt gratis ferjer, har noen underlige og sterke sideeffekter. Har Fremskrittspartiet i det hele tatt vurdert det? Skal også turister, innenlandske og utenlandske, reise gratis på de norske ferjene og skape lange køer for lokalbefolkningen sommerstid? Det er jo sånne spørsmål en skulle ha stilt seg, og som hadde krevd litt større, grundigere

utredning, ikke gjennom en krisepakke og litt sånt hastverksarbeid med valget som bakteppe.

Dessuten: Det koster rundt 3 mrd. kr å la folk reise gratis på alle ferjene. Hva med de høye prisene på togreiser og øvrig kollektivtransport? Bekymrer ikke det Fremskrittspartiet i det hele tatt? Sannsynligvis ikke. De har jo ikke akkurat noen spesiell forkjærlighet for kollektivtransport og tog, det har vi lagt merke til. Men med ferje er det litt annerledes, for der er det en bil som skal fraktes, helst én og én.

SV har hatt et annet utgangspunkt for å sette ned ferjetakstene. Vi ville først og fremst redusere takstene for de hyppige brukerne av ferjene, de som bruker ferjene til og fra jobb. For dem blir utgiftene til reise altfor høye. Derfor var det viktig for SV å få inn i forslaget at pendlerne skulle prioriteres, og jeg ber kanskje spesielt samferdselsministeren, hvis han hører på dette, legge merke til det. Det er f.eks. mulig å sette et tak for årlige eller månedlige ferjekostnader for hver enkelt bilist. Dette er greit å administrere, og siden det kanskje bare er 15–16 pst. av bilførerne som reiser mer enn to–tre ganger i uka med ferjene, ville det også vært økonomisk greit og mulig.

Årsaken til prisøkningen og ferjeopprøret vi har sett langs kysten, kan delvis forklares på to måter:

Det er økte kostnader til nullutslippsteknologi når dette kreves ved nye anbud i fylkeskommunen, og det har jo grenset til uredelighet at det ikke har fulgt med penger på veien til fylkeskommunene når Stortinget har vedtatt et delvis påbud om dette.

Så er det dette med AutoPASS, som delvis var en følge av koronapandemien. Det innebærer en veldig høy forskuddsbetaling å komme inn i AutoPASS-ordningen for ferjer. Derfor har SV foreslått å sette avgiften på 3 600 kr ned til 800 kr, og det burde være noe alle partier her i salen kunne støtte.

Bengt Rune Strifeldt (FrP) [12:11:22]: Reiselivet skaper mange viktige arbeidsplasser, og vi må sikre at vi har en oppegående reiselivsnæring etter pandemien.

I proposisjonen fra regjeringen kommer det fram at de ikke er villige til å avhjelpe reiselivet med garantier til Reisegarantifondet. I mellomtiden rulles regningene for garantier ut til bedriftene. Regjeringen sier at de vil avvente situasjonen i markedet for garantier, og at de først vil ta affære dersom det på et senere tidspunkt skulle vise seg at knapphet på garantier er til hinder for en positiv utvikling i bransjen. Det blir som å tegne forsikring først når huset har brent ned. Det viser også at regjeringen ikke ønsker å følge opp anmodningsvedtaket fra Stortinget som Fremskrittspartiet fikk gjennomslag for, om å vurdere tiltak som bidrar til at garantimarkedet fungerer i 2021. Allerede rammer

dette norske pakkereiseselskaper, som må binde kapital i garantier framfor å holde driften gående under krisen. Det får enorme konsekvenser – ikke bare for pakkereiseselskapene, men også for de mange mindre reiselivsbedriftene som leverer sine tjenester til pakkereiseselskapene.

Jeg er glad for at et flertall på Stortinget støtter Fremskrittspartiet i på nytt å be regjeringen så snart som mulig komme tilbake på egnet måte med forslag om en midlertidig ordning der staten bidrar til å reetablere et fungerende garantimarked for pakkereiser. Jeg håper derfor at regjeringen nå evner å forstå at dette er noe Stortinget vil ha på plass.

Svalbard er en viktig del av Norge, og Svalbard-samfunnet har stått i omstilling de siste ti årene. En næring som før pandemien har bygd seg opp til å bli en viktig næring på Svalbard, er reiselivsnæringen. Fremskrittspartiet fikk heldigvis gjennomslag i statsbudsjettet for å øke bevilgningene til Visit Svalbard for å sikre drift av destinasjonsselskapet når kontingentene fra medlemmene uteblir. En undersøkelse gjort av Visit Svalbard viser at et representativt utvalg av lokale bedrifter har hatt et gjennomsnittlig fall i omsetningen på 65 pst. under pandemien. Svalbard har hatt strengere koronarestriksjoner enn resten av landet, og da er man nødt til å se på en løsning som sikrer at man har en reiselivsnæring på Svalbard som er fullt ut i stand til å gjenoppta aktiviteten når pandemien er over.

Tidligere krisepakker til norsk næringsliv treffer ikke reiselivsnæringen på Svalbard. Skatte- og avgiftslettelser er tiltak som ikke når Svalbard, da de har et helt annet skatte- og avgiftssystem enn resten av landet. Midler tilført næringsfond for å understøtte lokalt næringsliv er ikke relevant, og Svalbard fikk heller ikke penger fra kommunemilliarden, da Longyearbyen lokalstyre ikke er en kommune. Det er godt å se at et enstemmig storting velger å støtte Fremskrittspartiets forslag om en målrettet krisepakke for Svalbard og at regjeringspartiene på Stortinget ser at regjeringen ikke leverer på dette.

Stein Erik Lauvås (A) [12:14:41]: Vi ser at krisen rammer skjevt, og da må en ha en politikk for å rette opp i skjevheter og ikke forsterke dem. Jeg mener at regjeringen ikke har tatt inn over seg hvordan krisen rammer dem med minst fra før, og regjeringen har heller ikke vist forståelse for vanlige folks situasjon, som opplever permitteringer og oppsigelser i krisen. Statsministerens råd om at det bare var å søke seg en ny jobb, får stå som et eksempel på den manglende forståelsen for vanlige folks situasjon i krisen som vi står i.

Kommunene sliter med økonomien. De siste to årene har vært de dårligste kommuneoppgjørene på

svært mange år – vi snakker 15–16 år. Så kom koronakrisen på toppen av det hele og ga mange ekstra oppgaver til kommunene samtidig som inntektene falt. Det har vært helt nødvendig å få regjeringen til å garantere for at kommunene får dekket tapte inntekter og økte utgifter som følge av krisen. Vi kommer til å følge meget nøye med på om regjeringen faktisk nå gjør opp regningen, slik vi har hørt regjeringen si i Stortinget flere ganger at de skal gjøre. Vi har signaler om at enkelte kommuner mener at så ikke skjer.

Så er det nødvendig å øke bostøtten. Bostøtten har blitt svekket av regjeringen de seneste årene, og det er en utfordring på lang sikt. Med de kalde vinterukene vi har sett nå, og en galopperende strømpris, er det helt nødvendig å ta grep. Det er det forslag om her i dag, i denne omgang en engangsutbetaling for å hjelpe til med å dekke den sterke økningen i strømutgiftene som folk har opplevd.

Det kan jo ikke være riktig at vanlige folk ikke skal få hjelp i en krisesituasjon, mens enkelte bedrifter opplever å få store utbetalinger fra staten i krisestøtte, uten at man f.eks. krever stopp i utbytter. Det er helt uforståelig at regjeringen ikke kan være med på et slikt opplegg. Det er en urettferdig fordeling av våre felles midler, og regjeringen burde som sagt blitt med på det.

Så en siste ting til slutt, som jeg vil betegne som – jeg vil kalle det – en nasjonal skam. Det går rett og slett ikke an at vi stiller oss i en sånn situasjon som vi nå har gjort med tanke på grensependlerne våre. De bor i Sverige, kort unna, noen kanskje bare noen hundre meter på den andre siden av grensen. De har jobbet i Norge – noen kort tid, andre kanskje så lenge som både 15, 20 og 25 år – betalt sin skatt, gjort opp for seg og gjort rett for seg. Nå blir de altså bare avstengt, uten muligheter for inntekt. Dette skaper store problemer. Dette er en nasjonal skam som ligger på regjeringens skuldre. Nå må regjeringen få ryddet opp i dette – ikke i morgen, de må rydde opp i dette nå i dag. Det er helt nødvendig å få det gjort.

Åsunn Lyngedal (A) [12:18:03]: Kompensasjonsordningen for næringslivet har vært avgjørende viktig, og den var veldig god. Den var best fordi den var rask. Den er dessverre ikke god lenger. Tiden har gått, og det betyr veldig mye for de små og mellomstore bedriftene at de i ett år har tært på egenkapitalen sin. 60 pst. av SMB-bedriftene sier at de ikke treffes av ordningen.

Reiseliv og servering var stengt våren 2020. De var åpne og fikk tjent litt penger sommeren 2020, men på høsten var kundene borte igjen. Den lave inntjeningen de har levd med, den lave egenkapitalen i den type næringer, med veldig lite de kan pantsette for å låne penger, gjør at dette ikke er tilstrekkelig etter ett år med pandemi. Derfor foreslo Arbeiderpartiet i november, da

det ble klart at det ble skjenkestopp for veldig mange av bedriftene våre, at de måtte få en andel av den inntekten de brukte å ha før pandemien. Vi mener fortsatt at det vil være viktig, fordi den støtten vi gir til bedriftene våre, må oppfattes som rettferdig. Nyheten om at kompensasjonsordningen utnyttes av bransjer som ikke er truffet av smittevernbestemmelsene, svekker tilliten og rettferdighetsfølelsen i den dugnaden vi er inne i. EU begynner også å reagere på at det er bedrifter som utnytter ordningen, som ikke er rammet av korona, og det er ikke begrunnelsen deres. Vi må sikre dem som er særlig rammet av korona.

Reiselivet er en stor sysselsetter, og en andel av inntekten ville være veldig rettferdig. Jeg er glad for at Arbeiderpartiet i dag fremmer forslag om å berge destinasjonsselskapene, en viktig infrastruktur når vi skal åpne igjen. Det viktigste vil være gode støtteordninger for dem. For Arbeiderpartiet er det ikke riktig å ta dette inn i kompensasjonsordningen.

Det er veldig viktig at gründere – og det er det mange av innenfor reiseliv, det er veldig mange som starter egen bedrift – får en nasjonal ordning og ikke er avhengig av å være i en kommune som er særskilt rammet, som får uttelling på kommuneordningen. Når det gjelder pakkereiser, er det viktig at Stortinget i dag samlet ber om et konkret forslag fra regjeringen om hvordan vi skal ordne det – og det haster.

Det er også veldig viktig for Arbeiderpartiet at vi har klart å få med noe om Svalbard, at vi klarer å berge Visit Svalbard og gi en egen ordning til det hardt rammede Svalbard-samfunnet.

I den byen der jeg bor, Narvik, er et av årets høydepunkter Vinterfestuka. Den skal starte fredag 5. mars. Der var det solgt billetter til 18 arrangementer som skulle ha 200 publikummere. Så kom forrige fredag, og de måtte refundere billetter og omkalfatre publikum. Da er det veldig kritikkverdig at ingen av kulturstøtteordningene er åpnet – ikke stimuleringsordningen, ikke kompensasjonsordningen – når man må nedskallere. Tiltak og støtte må gå hånd i hånd.

Elin Rodum Agdestein (H) [12:21:24]: Det er nå snart ett år siden viruset rammet Norge. Ingen kunne i mars i fjor forestille seg at det skulle innebære så langvarige og alvorlige konsekvenser for oss og hele verden. Det har vært et virkelig år, et langt år og et svært krevende år for veldig mange. Det har satt oss på prøve, en prøve vår generasjon tidligere ikke har vært utsatt for, prøvelser vi kun har hørt om i fortellinger fra generasjonene før oss.

Helt siden i fjor vår har det viktigste målet vært å slå viruset tilbake og holde kontroll på smittespredningen. Takket være nettopp effektive smitteverntiltak, høy til-

lit og bidragene til hver enkelt i kombinasjon med kraftfulle økonomiske tiltak er Norge langt mindre rammet både helsemessig og økonomisk enn andre land. Som sentralbanksjefen sa i sin årstale forleden, skal finanspolitikken brukes aktivt når økonomien utsettes for store sjokk. Slik det ser ut nå, vil vi ha en ekstra oljepengebruk på om lag 240 mrd. kr i 2020 og 2021 sett under ett. Og pengebruken har vært og er fortsatt nødvendig og riktig.

I tillegg til å forlenge inntektssikringsordningene og justere, utvide og videreføre kompensasjonsordningene er et av de viktige grepene vi gjør i denne runden, å øke rammen til kommunene betydelig, sånn at de kan støtte lokale bedrifter som enten er ekstra hardt rammet som følge av smitteverntiltakene, eller som faller utenfor de standardiserte kompensasjonsordningene.

Unge og studenter har hatt et tøft år og har betalt en høy pris. Derfor øker vi nå rammen for tiltak som kan avhjelpe noen av de verste konsekvensene av de inngripende tiltakene. Det samme gjør vi for de eldste.

Samtidig som vi skal ha økonomiske tiltak mens krisen varer, må de tilpasses smittesituasjonen. Viruset fortsetter å gi oss overraskelser, og selv om vi ser lyset i enden av tunnelen, vet vi ennå ikke hvor lang resten av tunnelen er. Utsiktene framover for norsk og internasjonal økonomi er også usikre. Høyre vil fortsette å gjøre det som trengs for å ta vare på folks trygghet og familienes økonomi, ta vare på jobbene, sikre kompetanse og omstillingsevne og trygge velferden.

Selv om vi står i en krise, midt i vanskelighetene, kan vi finne nye muligheter. Koronakrisen tvinger oss til å tenke nytt og vil bli et springbrett for nye, grønne næringer og økt verdiskaping, bl.a. gjennom digitalisering. Derfor er planen for veien ut av krisen og hvordan vi legger til rette for nødvendig omstilling, ny aktivitet og vekst framover, så viktig – at vi hindrer at ledigheten biter seg fast. For pandemien og konsekvensene av den forsterker de underliggende utfordringene i norsk økonomi. Vi kommer til å bestå denne prøven, men det som er klart, er at vi må skape mer og inkludere flere om vi skal ha bærekraft for velferden framover.

Sverre Myrli (A) [12:24:33]: La meg starte med å si noen ord om luftfarten. Jeg hører mange bruker begrepet «flybransjen». For meg er det usikkert hva som menes med flybransjen. Jeg går ut fra at de mener luftfarten. Jeg sier i alle fall luftfarten, for det er en svært viktig bransje – både de som jobber på flyplassene våre, de som jobber i flyselskapene, og de som jobber i tilknyttede bransjer og næringer. Det er nå en bransje i knestående. Den er svært hardt rammet etter tiltakene som ble innført for et år siden, og nærmest over natta forsvant nesten hele markedet.

For Arbeiderpartiet har det vært viktig at vi kommer ut av den situasjonen vi nå er i med alle de tre norske flyselskapene i behold: SAS, Norwegian og Widerøe. Det er bra at regjeringen nå er i god dialog med Norwegian, men det kan ikke være slik at en nå jobber så lenge for å finne en løsning med Norwegian at en ikke får på plass en ordning som favner de andre flyselskapene. En må huske på at flyselskapene ikke har fått ta del i noen av de andre støtte- og kompensasjonsordningene som øvrig næringsliv har fått ta del i. Riktignok har staten økt flyrutekjøpet, men det er en utgift som staten har tatt fordi en er helt avhengig av et visst rutetilbud i landet vårt. Det har hjulpet situasjonen for flyselskapene. Jeg har tidligere brukt begrepet «førstehjelp», men det er klart at når en har holdt på med førstehjelp i et år, må en over på andre typer behandlinger. Derfor er det så viktig at en får på plass en kompensasjonsordning for flyselskapene.

Så vil jeg nevne de siste dagers debatt om ferjetakster. Det er bra at det nå er et bredt flertall i Stortinget som vil gjøre noe med ferjetakstene, både på riksvegferjene og på fylkesvegferjene våre. Vi i Arbeiderpartiet gikk inn i dette etter at vår programkomité startet debatten. Vi gikk inn i debatten med åpent sinn og har vært konstruktive for å finne et bredt flertall i Stortinget. Da finanskomiteen la fram sin innstilling, var det klart at det var flertall i Stortinget for å gjøre noe med ferjetakstene, som mange steder har økt voldsomt de siste årene. Jeg har ved et par anledninger tidligere nevnt riksvegferjesambandet over Tysfjorden i Nordland, hvor ferjetakstene fra 2013 er fordoblet. Slik kan vi ikke ha det. Det viste seg altså at det var flertall i Stortinget for å gjøre noe med ferjetakstene, men det var ikke flertall for noe forslag. Det fikk vi altså på plass i går. For Arbeiderpartiet har det vært viktig at vi skal få på plass en varig ordning. Det skal være en ordning der det blir halv takst på ferjene ut fra dagens situasjon, og det er staten som skal finansiere det.

Så vil jeg ta opp forslag nr. 109, og det betyr at vi trekker forslag nr. 41 i innstillingen.

Presidenten: Representanten Sverre Myrli har tatt opp det forslaget han refererte til.

Helge André Njåstad (FrP) [12:28:05]: Ferjepriser er noko som sjølvsagt opptek meg, òg som øybuar. I heimkommunen min, Austevoll, har me lidt under høge ferjepriser i svært mange år. Lenger enn Arbeidarpartiets programkomité har vore oppteken av dette, har det vore ei sak som har oppteke øyfolk og oss i Framstegspartiet.

Det er faktisk slik at det har vore billegare for ein bergensar å ta fly til London enn å ta ferje til Austevoll i mange år, og slik går det ikkje an å ha det.

Framstegspartiet har lenge meint at ferjeprisane er for høge. Grunnane til at dei er for høge, er mange. Ein er at ein har innført AutoPASS-regime i mange fylkeskommunar, som betyr at næringslivet og pendlarar må betala meir. Ein annan grunn er at ein i 2010 overførte ansvaret til fylkeskommunane, som har gjort at det har vorte dyrt gjennom fylkeskommunale prioriteringar. Framstegspartiet har adressert dette lenge. I det alternative statsbudsjettet vårt la me inn meir pengar til ferjepriskutt enn noko anna parti. Me prioriterte 200 mill. kr i 2021-budsjettet. Så ingen skal seia at me har kome etter Arbeidarpartiet – det er Arbeidarpartiet som har teke denne ballen etter oss.

Eg kallar utspelet deira for eit valkampuspel, når me ser på responsen dei gav til forslaget vårt i innstillinga. Hadde dei vore opptekne av å senka ferjeprisane, hadde dei jo stemt for det forslaget som senka ferjeprisane raskt. Då hadde dei ikkje vore opptekne av å halda saka levande og halda debatten i gang og seia at ein skulle koma tilbake til det seinare. Ein hadde berre stemt for det forslaget Framstegspartiet la inn, nemleg å senka ferjeprisane til halv pris frå 1. mars – altså neste måndag. Det er framleis mogleg å gjera det. Om ein er genuint oppteken av å setja ned ferjeprisane, er det faktisk den beste måten å oppnå det på, og så ha eit verbalvedtak som seier at dette er eit permanent tiltak, som skal fortsetja fram til me har fått innført målet vårt om gratis ferje– ei ordning som er heilt logisk fordi ein betaler vegavgift for vegar, og ferjerutene er ein naturleg del av vegen vår.

Difor er det foreløpig berre Raudt og Framstegspartiet som støttar det beste forslaget i dag, om å bruka 1,5 mrd. kr på å setja ned ferjeprisane frå måndag. Eg registrerer at Arbeidarpartiet og Senterpartiet og andre som gjev inntrykk av at dei er veldig opptekne av dette, ikkje støttar det forslaget som er det aller beste forslaget for kystfolket og for dei som er opptekne av låge ferjeprisar.

Så er det mange som spør om inndekninga. Eg synest det er litt rart at det blir sett spørsmålsteikn ved å dekkja inn 1,5 mrd. kr til kystfolket og viktige næringsaktørar. Om ein har ein klimadebatt eller debatt om å ta imot fleire kvoteflyktningar eller gje bistand, er det ingen som snakkar om inndekning. Inndekninga er ganske openberr: Kystfolket vil generera meir verdiskaping, skapa fleire arbeidsplassar og sørgja for at det blir meir i skatteinntekter. Så det å setja ned ferjeprisane vil vera eit gode for landet vårt.

Eg håper framleis at debatten kan få nokon til å snu, slik at det er mogleg å setja ned prisane frå 1. mars. Det er Framstegspartiets primære mål. Det er det me seier til veljarane, at me vil setja ned og halvera ferjeprisane allereie frå 1. mars. Om ikkje det går, er løysinga

som er framforhandla – som Bård Hoksrud har gjort ein god jobb med, og som ein fekk på plass i går kveld – den nest beste løysinga: å gjera dette i revidert nasjonalbudsjett.

Cecilie Myrseth (A) [12:31:32]: Jeg kan først bare bemerke at i forrige uke sto jeg i spørretimen, sammen med foregående taler, og snakket om nettopp fergepriser. Det var med en litt annen tone da enn det var nå. Så det kan man jo huske på, eller gå tilbake og se på hva man sa da, siden man sier det man sier nå.

Jeg har lyst til å snakke om dem som ikke er invitert inn til Teams-møter, de som ikke møter opp med plakater utenfor, og de som rett og slett ikke har kapasitet til så mye annet enn å få hverdagen til gå rundt så vidt.

I går kom det et veldig viktig varsku fra 245 barnepsykologer. De slo alarm om de mest sårbare ungene, ungdommer som kan ende opp som de største taperne i samfunnet etter pandemien. Det er et blålys og en alarm som vi alle må ta inn over oss. Man kan stille spørsmål om man har glemt den psykososiale beredskapen gjennom pandemien. Den psykiske helsen var ikke prioritert høyt nok i en normalsituasjon, og når det da kommer en pandemi, hvor nedstenging og sosial isolasjon blir normalen, er jeg bekymret for at man skal gå på en psykisk helsesmell i dette landet. Tiden som kommer, kommer til å være viktig for bedrifter, arbeidsliv og for oss alle, men for dem som allerede nå har det vanskelig, trenger man en kraftfull satsing.

Jeg er glad for at vi får på plass over 230 mill. kr mer til psykisk helsehjelp nå enn vi ville ha fått med regjeringen. Det er ikke nok, for vi trenger varige endringer, varige satsinger. Når vi hører om hjelpetelefoner som overstrømmes av folk i dyp krise, og når FHIs egne undersøkelser viser at fra november og desember er det en av fire som sier at de ikke er fornøyd med livet, så sier det at dette er livsviktige prioriteringer. Jeg og Arbeiderpartiet mener at regjeringen er nødt til å legge fram en pakke til nettopp dette. Jeg mener vi må snakke mer om det. Det er selvfølgelig enklere å snakke om krisepakker, som vi gjør hele tiden her, men dette kommer til å bli den store krisen etter pandemien dersom vi ikke gjør noe nå.

Geir Pollestad (Sp) [12:34:37]: Det er ei glede å registrera kva litt gode meiningsmålingar for Senterpartiet gjer med Arbeidarpartiet, Framstegspartiet og dei andre partia sin vilje til å satsa på gode distriktssaker. Eg er veldig glad for at når det var eit fleirtal i denne salen som ønskte å gjera noko med ferjeprisane, så har me fått til ei løysing på det.

Det er eit par andre saker der det òg er eit fleirtal i salen, men så vidt eg ser av innstillinga, vil ikkje politikken få fleirtal. Det er veldig dumt når ein har ein poli-

tikk som har fleirtal i Stortinget, men vedtaket ikkje speglar av det.

Det fyrste gjeld pakkereiseselskap, altså dei som har gjort ein innsats med å utsetja reisene, og då har kome ut av ordninga. Der har Arbeidarpartiet, Senterpartiet, SV og Raudt eit forslag som tek opp dette. Samtidig er Framstegspartiet og Senterpartiet einige om eit forslag som er nesten likt, som omhandlar det same. Ergo er Stortinget villig til å hjelpa dei pakkereiseselskapa som har gjort ein skikkelig innsats, og det bør òg speglast av når Stortinget voterer. Senterpartiet står inne i begge forslaga. Eg håpar det kan vera ein dialog, sånn at minst eitt av dei forslaga får det fleirtalet som det har i Stortinget.

Det andre er forslaget om å hjelpa destinasjonsselskapa. Der har Senterpartiet eit laust forslag, Framstegspartiet eit likelydande laust forslag, og i innstillinga ligg det eit forslag frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet, SV og Miljøpartiet Dei Grøne som òg seier at me ønskjer å hjelpa destinasjonsselskapa. Det er eit stort fleirtal på Stortinget som ønskjer å gjera dette, og då meiner eg at me som parti må snakka saman og sørgja for at dette forslaget òg får fleirtal.

Det betyr noko for destinasjonsselskapa, men det vil vera ein hån mot dei som jobbar i desse selskapa viss alle i Stortinget seier at me ønskjer å gjera noko med det, men me ønskjer ikkje å gjera det på den måten som det andre partiet føreslo, for vårt forslag er litt betre. Der må me veraause, sånn som me var i ferjesaka. Me fekk til eit fleirtal, me fekk til ei endring. Det meiner eg at ein skal gjera òg for destinasjonsselskapa og for dei pakkereisearrangørane som gjorde alt rett.

Dei tenkte: Me skal spara storsamfunnet for denne rekninga – me kan «cash» ut pengane, men me vel å utsetja turen, me vel å utsetja reisa, me vel å ta det igjen seinare. Men så gjekk det ikkje over, og så måtte ein avlysa. Då å oppleva at staten kjem og seier ædda bædda, de var for seint ute – det går ikkje an. Det må me rydda opp i. Det er som sagt eit fleirtal i denne salen, så eg håpar at når voteringa kjem, vil problemstillingane når det gjeld både pakkereisearrangørane og destinasjonsselskapa, få ei løysing gjennom eit fleirtalsvedtak.

Anders Riise (H) [12:37:57]: Som vara til Stortinget er eg faktisk imponert over alt det arbeidet som vert lagt ned her på dette huset og i komiteane og det politiske miljøet generelt for å få oss nettopp gjennom denne koronakrisa.

Her er veldig mange gode formål, og vi jobbar hardt for å tilfredsstille mange av dei. Men det er ein veg å gå. Det har vore mange møte for min del med både næringsliv og interesseorganisasjonar, og det er heilt nødvendig. Det er nødvendig for dei folkevalde, det er

nødvendig for innbyggjarane og næringsliv. Dei treng å verte høyrd.

Vegen ut av koronakrisa skal sikre at vi byggjer kompetanse, at vi inkluderer fleire og bevarer trygghetta og tilliten til det norske samfunnet og ikkje minst det politiske miljøet. Vi skal få folk i arbeid, sørge for at næringslivet har fleire bein å stå på, og at vi har ein jobb og eit godt samfunn å gå til etter koronakrisa.

Satsing på kompetanse og dei mest sårbare i samfunnet er nødvendig. Vegen vidare må innrette tiltaka slik at vi sikrar at ein får skuleplass, arbeid og ei berekraftig framtid både sosialt og økonomisk.

Så til ferjesaka. Det har vore mange diskusjonar rundt den, og spesielt i mitt fylke. Vi er kanskje landets største ferjefylke, med 24-25 ferjer. Eg er glad for at debatten no har kome inn på eit nivå der han høyrer heime – i statsbudsjettet og i revidert budsjett. Det er der vi kan gjere prioriteringane. Ferjeprisane treng å verte eit varig tiltak og ikkje eit koronatiltak.

Ferjeprisane har også vore ein hemske for veldig mange både ved at det har vorte dyrt, og at det hindrar gode bu- og arbeidsmarknadsregionar, som vi er heilt avhengige av i tida framover. Dette er godt beskrive av demografiutvalet ved Victor Norman, som peiker på mange av dei paradoksa som dagens ferjeprisar medfører. Eg ser fram til forhandlingane om revidert nasjonalbudsjett og effekten av desse tiltaka.

Så vil eg berre kort seie litt om koronamidlane til kommunane og næringslivet. Det har vore ein debatt her i salen om korleis ein treffer godt med koronamidlane, spesielt til enkeltmannsføretak og små bedrifter. Eg er heilt trygg på den innretninga som vi gjer no, med dei pengane som vi gjev til kommunane, som skal omfordele dette til næringslivet. Dei har skoen på og kjenner til korleis dette fungerer, og treffer kanskje dei bedriftene som ikkje vi alltid treffer med dei generelle ordningane. Så det må eg setje stor pris på, og eg veit at det vert sett stor pris på også ute i landet.

Bård Hoksrud (FrP) [12:41:09]: Det er alltid greit å starte med noe positivt. Det er sånn at Stortinget igjen drar regjeringen og sørger for flertall for å sikre Torp flyplass og Haugesund flyplass med midler, noe som er kjempeviktig for de to private flyplassene. Det å få på plass en løsning og sikre drift ut juni er viktig, og derfor er vi glad for at vi nå får fullt gjennomslag i Stortinget, og at alle partiene nå støtter forslaget som Fremskrittspartiet har stått alene om lenge, men heldigvis klart å samle et flertall om i Stortinget hele veien.

Så til det tragiske: Når jeg hører arbeiderpartirepresentantene snakke varmt om viktigheten av å ivareta og sikre arbeidsplasser og sørge for at vi har arbeidsplasser i tiden framover, er det synd at Arbeiderpartiet

sammen med regjeringspartiene sørger for at det blir flertall for at det fortsatt skal være forskjell på om man leaser busser eller om man eier busser. Man kommer altså dårlig ut fordi man eier selv og har bygd bedriften sin stein på stein og lånt penger, og ikke leaset. Det er svært uheldig, og det er mange, mange bekymrede turbusseiere rundt omkring i hele landet som ser at bedriften deres er i ferd med å gå over ende fordi man ikke får på plass dette og støtter Fremskrittspartiets forslag i denne saken. Heldigvis er det noen partier som gjør det.

Så må jeg innom raushet og Senterpartiet og ferjer. Hvis Senterpartiet hadde vært opptatt av at vi skulle halvere ferjeprisene – eller Arbeiderpartiet, for den saks skyld – hadde man stemt for Fremskrittspartiets forslag i dag, som vil sørge for en halvering fra 1. mars i år. Dessverre fikk vi ikke flertall for det, fordi de andre partiene ikke ville være med. Det er litt rart at man har vært ute og sagt at man ønsker å halvere ferjeprisene, men altså ikke kan støtte forslag som sørger for at det gjennomføres. Det er sånn at i nabolandet vårt er det faktisk gratis å reise med ferjer, men i Norge skal det ikke være gratis.

Så har man da klart å komme fram til et kompromiss, og jeg er glad for at man i hvert fall gir klar melding tilbake til regjeringen om å komme tilbake i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett med forslag til en nedtrappingsplan og sørge for at man skal redusere ferjeprisene ned til det halve. Men Fremskrittspartiet mener at dette burde vi gjort med en gang. Det er andre partier som har vært ute og sagt at de ønsker å gjøre det, men det er tydeligvis sånn at når pengene skal på bordet, har man plutselig ikke vilje til å finne pengene. Det er trist, og det er trist av både Senterpartiet og Arbeiderpartiet, som har sagt det. Det betyr egentlig når man sa det var raushet, og at man måtte være enige om forslagene i denne sal, at de faktisk burde støttet det.

Så bekymrer det meg at SV foreslår å kutte 1,7 mrd. kr til Avinor. Det kommer til å få store konsekvenser for både flytrafikken og – ikke minst – infrastrukturen til flytrafikken. Det handler om vanlige arbeidsfolk som jobber på flyplassene rundt omkring i landet, som skal drive og bygge og sikre at vi har gode, nye flyplasser i framtiden. Det er et svært dårlig forslag fra SV og vil ramme helt vanlige folk.

Dag Terje Andersen (A) [12:44:23]: Dette er, som flere har vært inne på, den åttende pakken vi har til behandling i Stortinget for å kompensere for koronasituasjonen. Og nok en gang er pakken blitt endevendt i Stortinget. Det har vært nødvendig også denne gangen, for de forståelige koronatiltakene av helseårsaker har fått for dårlig kompensasjon etter forslagene fra regjeringa. Det har vært for dårlig for arbeidsfolk når det gjel-

der mulighetene til permittering, når det gjelder ytelser ved permittering, og ikke minst når det gjelder forutsigbarhet. Det var ganske spesielt å høre statsministeren i tida før jul sterkt avvise at vi skulle forlenge permitteringstida. Heldigvis har det kommet på plass. Jeg har inntrykk av at det er manglende forståelse for at de som eventuelt må vurdere å si opp folk, må gjøre det tre måneder før oppsigelsen inntreffer.

Det samme har vært nødvendig overfor næringslivet for å gi de mange som har falt utenfor regjeringas foreslåtte kompensasjonsordning, en mulighet til å få den hjelpa de fortjener. Det er for å gi forutsigbarhet, og når regjeringa svikter, er det godt at Stortinget regjerer.

Men det er én ting som er forutsigbart med denne regjeringa, og det er at de har et eller annet imot Torp. Gjentatte ganger har Stortinget presisert at Torp skal få ytelser som kan bidra til at de kan overleve i den nedstengningsperioden vi nå er i – gjentatte ganger – men når regjeringa kommer tilbake, har de ikke fulgt opp påleggene. Det vil si: Denne gangen fulgte de opp det som allerede var vedtatt, med 35 mill. kr., men det er altså ingenting for perioden etter første tertial.

Derfor er jeg veldig glad for at det er et flertall – ja, jeg tror til og med at regjeringspartiene kanskje får lov til å stemme for når de har skjönt at de er overkjørt – som nå bevilger de 45 mill. kr ekstra til Torp og for så vidt også 12 mill. kr til Haugesund.

Det har vært helt nødvendig å få det på plass, men det som bekymrer meg, er at det er et forslag til vedtak som sier:

«Stortinget ber regjeringen komme raskt tilbake til Stortinget hvis det skulle være behov for ytterligere midler for å sikre drift av Haugesund og Torp lufthavner.»

Det støtter ikke regjeringspartiene, og det er en bekymring. Jeg vil her og nå takke Fremskrittspartiets representant Morten Stordalen for et godt samarbeid og for at vi på vegne av Vestfold har klart å overkjøre regjeringa denne gangen. Men det at regjeringa ikke støtter vedtaket, er et signal om at vi i framtida kan bli nødt til å ta et oppgjør med ei regjering som så langt ikke har fulgt opp når det gjelder Torp og Haugesund.

Hege Haukeland Liadal (A) [12:47:44]: Alarmen går hos organisasjonene og spesialisthelsetjenesten som jobber med barn og unges psykiske helse. Vi vet at mange sliter med hverdagen nå under pandemien, og i de siste ukene meldes det om rekordpågang av unge som sliter med f.eks. sitt forhold til mat.

Jeg sjekket i går med ROS – Rådgivning om spiseforstyrrelser. De hadde før pandemien «kun» kø i Stavanger. Nå har de køer ved alle sine sentre i Norge. Chattefunksjonen slår nye rekorder hver måned, og de

fortviler over ikke å strekke til. Jeg siterer fra en mail jeg fikk fra dem i går:

Vi har langt flere alvorlige henvendelser i disse dager. Det renner inn med forespørsler om vi kan holde foredrag for barneskoler, ungdomsskoler, Røde Kors, frisklivssentraler med mer. Vi må dessverre takke nei altfor ofte på grunn av ressursmangel, selv om vi trolig er Norges fremste kompetanse på dette området.

Hvis vi ikke evner å gi nettopp denne typen organisasjoner med flere større statlige bevilgninger så de kan overleve hverdagen, sender vi folk inn i køen til spesialisthelsetjenesten om få år. Vi må ta det mer på alvor, og jeg skulle ønske regjeringen evnet å bidra mer til arbeidet med mennesker som nå sliter med psykisk uhelse, spesielt barn og unge, og spesielt med tanke på at vi må støtte organisasjoner som jobber i førstelinjen og har et lavterskeltilbud til nettopp denne målgruppen.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [12:49:56]: Jeg har lyst til å komme tilbake til det som flere representanter har vært opptatt av i dag, og det er psykisk helse og særlig situasjonen for barn og unge – jeg må også si særlig i de største byene, som Oslo og Bergen, som har vært hardest rammet og i stor grad har vært nedstengt over lengre tid.

Det går på stumpene løs for mange nå, tror jeg, men vi er også veldig mange som tross alt er heldige i den situasjonen vi er i – som har familie, og, som oss, som får lov til å møte så mange andre mennesker i løpet av en arbeidsuke. Men det er altså utrolig mange som sliter nå. Vi ser på tallene at veldig mange opplever symptomer på depresjon. Mange er ensomme, og psykologer og andre som jobber med psykisk helse hos barn og unge, melder om at unger som før har vært helt friske, nå sliter alvorlig.

Derfor er det på høy tid at Stortinget vedtar en krisepakke for psykisk helse. Men det kommer så altfor sent, og jeg skulle ønske at regjeringen hadde kommet med dette til Stortinget tidligere. SV foreslo det også i høst, for allerede da slo ekspertene alarm. Vi fikk flere rapporter som viste at utviklingen gikk i veldig feil retning. Derfor er dette altså på høy tid, for det kommer til å ta tid å bygge opp den nødvendige kapasiteten til å ta unna alle de menneskene som har behov for hjelp nå.

Jeg er også bekymret – og egentlig ganske skuffet – over at regjeringen ikke søkte sammen med opposisjonen for ytterligere å øke denne krisepakken for psykisk helse. Det var en vilje fra den rød-grønne opposisjonen til å doble den psykiske helsepakken, til over 400 mill. kr. Med tanke på de store summene som vi diskuterer her, mener jeg vi burde ha funnet rom til å gi økte bevilgninger for nettopp å møte folks psykiske helse skikkelig.

I forslaget fra de rød-grønne ligger det mer penger inne særlig til lavterskel psykisk helsevern – at man ikke skal være avhengig av å måtte gå til fastlegen for å få henvisning. Det ligger inne forslag om å senke eller kutte egenandeler for unge under 25 år, slik at de kan få den hjelpen de trenger. Det ligger også bl.a. et forslag om å la privatpraktiserende psykologer få refusjon for å ta unna den køen som er nå for å få psykisk helsehjelp, bl.a. her i Oslo, der man vil kunne oppleve å ha en ventetid på opp mot 12 måneder for å komme til psykolog. Det skjønner alle er for lenge.

Jeg vil oppfordre regjeringen til raskt å komme tilbake til Stortinget med ytterligere forslag, ytterligere bevilgninger, oppprioritere dette arbeidet. Det haster, for den hjelpen trengs nå.

Mudassar Kapur (H) [12:53:18]: Jeg tenkte jeg bare skulle knytte noen refleksjoner til debatten så langt, uten at jeg skal begi meg ut på den farefulle ferden det er å prøve å oppsummere den, i hvert fall når flere fortsatt kan tegne seg.

Vi har gjennom hele krisen sagt at regjeringen skal gjøre det som trengs for å få Norge trygt gjennom krisen. Vi har sagt at vi ønsker å bruke hele verktøykassen, men det som er viktig, er at vi må bruke de riktige verktøyene til riktig tid. Det betyr at når vaksineringsen fortsetter å gå oppover, og smittetallene forhåpentlig går nedover, vil vi kunne åpne samfunnet mer, aktiviteten vil ta seg opp. Da er det viktig å kunne justere underveis.

For bare fire uker siden vedtok en samlet opposisjon en rekke anmodningsforslag som nettopp gikk på kompensasjonsordningen. Jeg vil bare minne om at man den gang ble enig i opposisjonen om å gi bønn gass på høyt nivå for kompensasjonsordningen, når det gjelder både makstak og innslagspunkt, helt fram til sommerferien. Man ønsket ikke å vente på nye vurderinger, man ønsket ikke å vente til regjeringen hadde lagt fram sin proposisjon. Men det var det opposisjonen mente for fire uker siden, og da var begrunnelsen at man må ha forutsigbarhet i næringslivet. Nå, fire uker etterpå, ønsker man å legge seg på helt andre nivåer.

Jeg synes det er bra at vi har denne debatten, særlig når det gjelder at man må ta ting ned, så det er ikke ment som noen kritikk mot opposisjonen, men jeg mener at det er en viktig refleksjon fordi det viser betydningen av å kunne ha et løp hvor regjeringen kan følge med på situasjonen og gjøre de nødvendige justeringene underveis, i stedet for at man kappes om å låse ordningene i lange strekk av gangen.

Så jeg vil anmode partiene om å trekke lærdom av dette, se på egne forslag fra fire uker siden og det man legger fram nå, og kanskje være med på en refleksjon og

en tanke om at det kan være lurt at vi framover legger opp løp hvor man får tid til å ta en fot i bakken, se hva som skjer i næringslivet og samfunnet, justere ordningene underveis og differensiere dem. Som jeg sa i sted, skal vi gjøre det som trengs for å få Norge ut av krisen, men det er viktig at vi har ordninger som gjør at vi også tenker på neste generasjon.

Svein Roald Hansen (A) [12:56:35]: Det mest påfallende i denne debatten er at regjeringspartienes talspersoner på rekke og rad og med stor glede egentlig erklærer at regjeringens pakke ikke var god nok, at tiltakene ikke var tilstrekkelig brede, og at det ikke var tilstrekkelig med midler.

Representanten Kapur sa at tiltakene er blitt ytterligere forsterket gjennom Stortingets behandling, at det var viktig å styrke apparatet rundt og tiltakene overfor barn og unge, og var glad for at hjelpen til bedriftene gjennom kommunene ble forsterket. Representanten Elvestuen sa at det er bra at denne pakken er forsterket gjennom finanskomiteens innstilling. Og finansministeren sa at Stortingets endringer utfyller regjeringens forslag på en god måte.

Dette er i realiteten en sterk dom over regjeringens evne til å håndtere denne krisen gjennom tiltakspakkene. Mye av det som ble foreslått fra regjeringen, var på bestilling fra Stortinget i januar. Men når regjeringspartienes representanter her i Stortinget og finansministeren nok en gang erkjenner at regjeringens forslag ikke er gode nok – ja, hvorfor evner ikke regjeringen da å treffe bedre?

Representanten Storehaug forsøkte å maskere regjeringens tilkortkommenhet ved å peke på at det er viktig å samarbeide godt i en slik krise. Ja, det er det. Men hvorfor evner ikke regjeringen å stå i spissen for et slikt bredt samarbeid om tiltakene? Svakheterne, som bare delvis er rettet opp i denne behandlingen, er jo ikke nye. De har vært påpekt nesten gjennom alle de foregående sju tiltakspakkene. Men fortsatt mangler det tiltak som kan forhindre at pengene går til feil formål. Det er arbeidsplassene vi skal hjelpe gjennom de problemer pandemien skaper, ikke aksjonærene og bedriftslederne ved store utbyttebetalinger.

Vi så det i realiteten under budsjettenigheten mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i fjor høst: Regjeringens parlamentariske grunnlag var i oppløsning. Regjeringen har mistet styringsgrepet. Og når Fremskrittspartiets Limi i replikkunden med finansministeren skaper en forventning om ytterligere kutt i skatter og avgifter i revidert nasjonalbudsjett, er det åpenbart at ikke hele regjeringens parlamentariske grunnlag har tatt inn over seg varsellampene fra perspektivmeldingen – at framover må voksende utgifter

håndteres med synkende inntekter. Det er bare for finansministeren å stå på seg.

Karin Andersen (SV) [12:59:31]: Hvis regjeringen hadde lagt fram ordninger som hadde vært gode nok, og vist vilje til å begrense misbruk og bøte på de stygge sosiale konsekvensene som pandemien forårsaker – ja, da hadde vi sluppet mange av disse rundene vi har nå, f.eks. på psykisk helse og helsevesenet i det hele. Midt i en lungepandemi lar regjeringen – og det ser ut som om de synes det er greit – kapasiteten på lungebehandling på Sykehuset Innlandet bli redusert. Samtidig, midt i en pandemi der barn og unge sliter med psykisk helse, vedtas det også reduksjon i behandlingsplasser i Innlandet på psykisk helse for barn og unge. Dette er noe Stortinget må gripe inn i for å stoppe. Det virker som om regjeringen lar dette skje som om ingenting har hendt, og det er fra før fire måneders ventetid for de menneskene som trenger hjelp på DPS i Innlandet.

Og jeg vet ikke hvorfor regjeringen har noe imot de VTA-bedriftene, kinoene, idrettsanleggene, badeanleggene og samfunnshusene som er i kommunal regi. De får nemlig ikke støtte på linje med dem som er organisert som private virksomheter. Dette er uhyre viktige institusjoner i hverdagen uansett om det er pandemi eller ikke, men nå er de viktigere enn noen gang. Så vi er nødt til å sørge for at det ikke blir mindre virksomhet på svømmehaller og kulturhus og i VTA-bedrifter og idrettsanlegg framover. Dette handler om hverdagsaktiviteter for barn og unge og folk som sliter med både fysisk og psykisk helse, så dette er uhyre viktig.

Jeg hører regjeringen gjentar og gjentar at de skal inkludere flere. Ja, hva er da grunnen til at VTA-bedriftene ikke er inkludert i disse ordningene? Arbeiderpartiet, Senterpartiet, SV, Miljøpartiet De Grønne og Rødt fremmer forslag om at dette skal inn i ordningen. Dette er noen av de viktigste inkluderingsarenaene for folk med store utviklingshemninger eller andre fysiske eller psykiske funksjonsnedsettelse. Men de skal altså ta tap nå i denne koronaperioden istedenfor å sikres virksomhet, slik at de kan tilby plasser til flere, for det er nemlig behov for veldig mange flere plasser.

Til slutt har jeg behov for en forklaring fra regjeringen og regjeringspartiene på hva de egentlig har imot grensependlerne, når det ikke er registrert noen smittespredning knyttet til dem.

Nils T. Bjørke hadde her teke over presidentplassen.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [13:03:01]: Jeg tror at for veldig mange, både arbeidsfolk og hardt rammede bedrifter rundt om i Norge som sitter og følger denne debatten, framstår dette som ganske frustrerende. For dem er

det ikke antall forslag som blir fremmet, som er avgjørende, det er antall kroner som en til sjuende og sist får på konto. Når det blir uttrykt vilje fra ulike partier til eksempelvis å støtte pakkereisearrangører som har måttet avlyse eller utsette, er det viktig at en prøver å samle seg om noen forslag som kan få flertall. Jeg vil innstendig anmode om det. Senterpartiet ønsker å være fleksible. Vi har stilt oss bak forslag både sammen med Fremskrittspartiet og sammen med Arbeiderpartiet, men nå må vi sørge for å danne flertall for noe som faktisk kan gi reell hjelp for dem som er hardt truffet av pandemien.

På samme måte er det for destinasjonsselskapene. Der ligger det også ulike varianter av forslag som er relativt likelydende, men da må Stortinget klare å samle seg, slik at en får et flertall og en tydelig bestilling til den mindretallsregjeringen som sitter, og som tydeligvis ikke har vilje til å stille opp verken for destinasjonsselskapene eller pakkereisearrangørene.

Det samme gjelder eventbransjen, som jeg hører ulike partier argumentere med at de er positive til. Men da må vi sørge for at det blir flertall for konkrete forslag som faktisk vil gi hjelp i den virkelige verden, sånn som Senterpartiet har bidratt med i denne saken.

Så er det noen forslag i innstillingen som heldigvis har flertall bak seg. Jeg registrerte at næringsministeren i stad kommenterte det forslaget som har flertall bak seg i innstillingen, og som går på en ny garantiordning for pakkereiseselskapene. Det er ikke bare en vennlig henstilling til regjeringen. Det er et vedtak i Stortinget som næringsministeren har et ansvar for å følge opp, og jeg forventer at en setter seg ned sammen med næringen for å få en rask oppfølging av det.

Det har vært en god del oppmerksomhet knyttet til det som går på eie kontra leie og leasing. Jeg hørte bl.a. representanten Hoksrud i stad bruke utestemme på å si konkret hvor viktig det er å rette opp den forskjellsbehandlingen. Men igjen ligger det ulike forslag i innstillingen som kan få flertall hvis både Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet er villige til å vurdere forslag fra hverandre, og som Senterpartiet er inne i. Vi må sørge for konkret hjelp til dem som er rammet.

Så hører jeg regjeringspartiene si at det viktigste er at pengene kommer raskt ut. Vel, det var det i starten. Det viktigste nå er at pengene kommer ut til dem som er hardt rammet, og som så langt ikke har fått god nok hjelp. Ja, en ordning via kommunene er viktig nok, men det er ikke nok. Vi må sørge for bedre og riktigere krisehjelp.

Cecilie Myrseth (A) [13:06:16]: Vi må snakke litt til om ferger, for nå blir det sagt så mange ting fra Fremskrittspartiet som overhodet ikke kan bli stående

uimotsagt. La meg begynne med å si at Fremskrittspartiet og Høyre over lang tid nå har sulteføret fylkeskommunene. Man la om inntektssystemet i 2015, og det gjør at Nordland fylkeskommune får over 480 mill. kr mindre å rutte med. Det får selvfølgelig konsekvenser.

Det er nå et faktum at fra i år av blir fergene billigere, og det kommer en plan som gjør at man skal halvere fergeprisene. Det er det som nå skjer gjennom vedtak i salen. Det er bra for kysten. Så mener jeg at Fremskrittspartiet må bestemme seg: Er det bra, eller er det dårlig? Er det bra å få lavere fergepriser, eller er det dårlig? For det er jo resultatet av det arbeidet som ble startet av Arbeiderpartiet, som nå ligger i salen.

Jeg synes den argumentasjonen som kommer, blir litt hul. Det som er et faktum, er at Arbeiderpartiet har lagt fram sitt forslag til nytt partiprogram, og i det ligger det et forslag om å halvere fergeprisene. Det har vi selvfølgelig gått ut og snakket om og sagt hvorfor vi ønsker. Forrige uke ble vi kritisert i denne salen for nettopp det forslaget, men så skjønte Fremskrittspartiet, som jo heller ikke ligger så veldig godt an om dagen, at det var et godt forslag – så da må vi begynne med en overbudspolitik. Hvordan skal vi gjøre det? Jo, la oss bruke krisemidler for å gjøre det med en gang. Sånn skulle man gjøre det.

Men det som er situasjonen, er at vi nå får flertall i denne salen. Det er jeg veldig glad for, og jeg vil anerkjenne alle partiene som er med på å sikre det. Vi kan godt snakke om valgkamputspill. Det er jo valgkamp i år. Alle skal komme med et program, og alle skal presentere sin politikk. Sånn er det for alle partiene. Det er bra at man får vite hva de ulike partiene mener, det er redelig. Men et lite råd fra et annet parti, som også har kjent på hvordan det er å ligge litt lavt på meningsmålingene om dagen: Det er lurt å bruke tiden på å utarbeide politikk i stedet for bare å skyte mot alle andre, og så er det generelt lurt å være litt raus i stedet for å være smålig.

For kysten fortjener det som blir vedtatt i dag. Det er bra. Fergeprisene blir lavere fra i år. Fergeprisene kommer til å bli halvert, og Arbeiderpartiet startet det ballet.

Ingrid Heggø (A) [13:09:20]: Det er avgjerande viktig at ingen står åleine i denne krisa. Det må vera trygt og føreseieleg så lenge pandemien varer. Det å ikkje vite, den gnagande uroa, for enkeltpersonar, for familiar, for bedrifter – det er med undring eg konstaterer at dette er ikkje regjeringa opptekne av, dei er ikkje einige i det. Dei ynskjer ein månad-for-månad-politikk, med manglande vektlegging av ein føreseieleg kvardag for folk og bedrifter. Difor var det viktige vedtak som kom på plass i januar, som bl.a. feriepengar på dagpengar, men også her mellombels, ikkje ei permanent løysing, slik Arbeiderpartiet ville.

Difor er det òg viktig no å få på plass ordningar som kan hjelpa dei som har falle mellom to stolar. Arbeiderpartiet meiner det vi sa, at vi ville tryggja arbeidsplassane og gje inntektssikring og føreseielegheit til dei som vart permitterte, og vi viser det gong på gong i både ord og handling.

Kuldeperioden over lengre tid har medført høge straumprisar, svært høge i forhold til det vi er vane med. Vi som er samla i denne salen, har nok ikkje problem med å betala straumrekninga vår, men når økonomien er anstrengd i utgangspunktet, kan høge straumrekningar fort velta familieøkonomien. Den mest treffsikre og effektive måten å avhjelpa dette på, er auke i bustønad.

Fellesskapet sine ressursar skal sjølv sagt ikkje misbrukast eller brukast i utrengsmål, men det er vanskelig å forstå måtehaldsstrategien frå regjeringa når det gjeld dei som har minst, om å få støtte frå fellesskapet til høge straumutgifter, i sterk kontrast til uviljen mot måtehald når det gjeld å setja grenser for utbytte når bedriftene får støtte frå fellesskapet. Kvar er faren for misbruk størst?

Det er mange selskap som er hardt ramma, og eg vil trekkja fram dei små bedriftene, kultur og reiseliv og VTA-bedriftene. Det er utruleg mange som fell utanfor kompensasjonsordningane. Difor er nye ordningar, endring i ordningar og ventilordningar så viktige, slik at også dei kan få hjelp. Ingen skal stå åleine. Incoming-selskap og reisearrangørar bør også koma inn under kommunal kompensasjonsordning. Det tek framleis tid før reiseverksemda er tilbake på nivået før koronaen.

Eg må også få slå eit slag for flyruta Florø–Bergen, som no er kommersialisert. Men det er ikkje nok trafikkgrunnlag. No vert næringslivet der ekstra straffa ved at denne ruta ikkje kjem inn under rutekjøp.

Aleksander Stokkebo (H) [13:12:30]: Det har vært et krevende år for mange, og studentene har betalt en spesielt høy pris. Mange flyttet til en ny by, klare for et nytt kapittel i livet, med faglig mestring og nye vennskap. Så kom korona. Det ble et grått og trått år for mange, alene på en trang hybel i en fremmed by. Derfor er den nye studentpakken på 1,1 mrd. kr så utrolig viktig.

I møte med Studentsamskipnaden i Stavanger og studentledere fikk jeg mange gode innspill, og det er spesielt tre viktige tiltak vi nå setter inn. Det første er å sikre studentenes økonomi. Mange er helt avhengige av en ekstrajobb for å få råd til strøm og mat, men har under koronapandemien mistet både arbeid og inntekt. Derfor er Høyre glad for at vi nå fikser en tilleggsstøtte på 26 000 kr, med en betydelig stipendandel.

Det har vært et år med avstand, karantene for noen og ensomhet for mange. Derfor gjennomfører vi for det andre et skikkelig løft for studentenes psykiske helse. Regjeringen har tidligere gitt samskipnadene 10 mill. kr til sosiale lavterskeltilbud, og Høyre har i denne krisepakken vært med og sikret mer til sosiale tilbud, psykisk helse og Mental Helses studenttelefon.

Inntektssikring og sosiale tiltak er viktig, men vi må også bidra til at studentene kan holde den faglige progresjonen, for manglende tilgang på campus gjør det krevende. Derfor skal vi for det tredje, i tillegg til inntektssikringen og de sosiale tiltakene, lønne studenter for å gi sine medstudenter faglig oppfølging. Med det løser vi to utfordringer: Flere studenter får jobb, og flere får hjelp til å fullføre studiene.

Jeg er veldig glad for at regjeringen har vært utålmodig på studentenes vegne, og at vi så snart smittesituasjonen tillot det, åpnet for at de kunne få fysisk undervisning, sitte på lesesalen og møtes i mindre grupper for å diskutere og sosialisere. Sammen med den hjelpapakken vi i dag vedtar, gjør det godt. Det er studentenes tur.

Presidenten: Neste talar er Eigil Knutsen, som er den førebels sist innteikna talaren i denne saka.

Eigil Knutsen (A) [13:15:32]: Det gjenstår å se om jeg er sist inntegnede taler etter at jeg har snakket ferdig. Jeg skal gjøre mitt beste.

Først litt stemmeforklaring: Forslag nr. 67 kommer Arbeiderpartiet til å støtte. Det er bra med flertall for tapt varelager. Vi må også se på dem som har vært nedstengt lenge, men understreker der at når det gjelder november–februar, kan ikke alt dette tvinges over i de kommunale ordningene. Så kommer vi også til å stemme for de løse forslagene nr. 108 og 112. Arbeiderpartiet er imot å legge alle utfordringer og problemer inn i kompensasjonsordningene. Det opprinnelige forslaget fra Fremskrittspartiet om å redde destinasjonsselskapene gjennom kompensasjonsordningen var et dårlig forslag. Det er kostnader som ikke dekkes fullt ut, og det kompliserer hele kompensasjonsordningen. Men vi stemmer for disse forslagene og legger til grunn at regjeringen løser det gjennom tilskudd.

Så har jeg lyst til å si generelt at bak mange forslag som fremmes her i dag, er det mange gode intensjoner som ikke alltid får Arbeiderpartiets støtte likevel, fordi det er ulemper med å komplisere ordninger. Det er ulemper for de andre støttemottakerne, og det er ulemper som ødelegger rettferdigheten i ordningene. Særlig peker vi på at alle problemer ikke kan løses med kompensasjonsordningen. Den må være automatisert og så enkel som mulig. Eller f.eks. når det gjelder helt nye bransjespesifikke ordninger som er designet av bran-

sjene selv: Det å fremme dem i Stortinget og ned til hver minste detalj bestemme hvordan de skal utformes, vil ikke Arbeiderpartiet være med på. Men det er et varsku til regjeringen om å fremme tiltak overfor de bransjene som sliter, og som faller utenfor ordningene. Hvis ikke blir Stortinget utålmodig og fremmer den type detaljforslag.

Så har jeg til slutt lyst til å adressere Kapur, som sa at Stortinget ga bønn gass på kompensasjon 19. januar. Det er for så vidt sant. Arbeiderpartiet støtter kraftig kompensasjon til bedrifter med omsetningsfall. Det ønsker vi også i fortsettelsen. Vårt anliggende er at vi må ha tillit til ordningene, og tillit til ordningene har vi når vi også setter noen begrensninger på utbytter, oppsigelser og bonuser.

Med det takker jeg for debatten og samarbeidet om denne saken.

Presidenten: Representanten Sigbjørn Gjelsvik har hatt ordet to ganger tidlegare og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [13:18:14]: Jeg har merket meg at denne debatten etter hvert har blitt en debatt om hvem som er mest for billigere ferjer i Norge. Jeg tenker, for å se stort på det, at det er fantastisk at vi har kommet dit hen. Etter at Senterpartiet har fått nedstemt forslag etter forslag om reduserte ferjepriser i Norge, og bare et par måneder etter at regjeringspartiene og støttepartiet Fremskrittspartiet vedtok et statsbudsjett der det ikke ligger en krone til reduserte ferjepriser, er det fantastisk at et flertall på Stortinget nå gir en tydelig marsjordre om at ferjeprisene i Norge skal ned.

Så håper jeg også at når Senterpartiets forslag, som er enda mer konkret og omfattende – om at vi må sørge for en makspris for pendlere, vi må sørge for gratis ferje til øysamfunnene som ikke har fastlandsforbindelse, og en del andre plasser, vi må også konkret sørge for et bedre ferjetilbud – kommer opp i transportkomiteen, er de partiene også med på å sikre flertall for det, sånn at vi virkelig får et bedre og billigere ferje- og hurtigbåttilbud for folk i Norge. Det fortjener folk og bedrifter rundt omkring i Norge som har høye kostnader og et for dårlig tilbud i dag.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 7.

Sak nr. 8 [13:19:31]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Samisk språk, kultur og samfunnsliv – Digitalisering (Innst. 246 S (2020–2021), jf. Meld. St. 31 (2019–2020))

Presidenten: Etter ønske frå kommunal- og forvaltingskomiteen vil presidenten ordna debatten slik: 3 minutt til kvar partigruppe og 3 minutt til medlemmer av regjeringa.

Vidare vil det – innanfor den fordelte taletida – vert gjeve anledning til replikkordskifte på inntil seks replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa, og dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, får òg ei taletid på inntil 3 minutt.

Heidi Greni (Sp) [13:20:03] (ordfører for saken): Meldingen er den andre i rekken av framoverskuende meldingar. Sametingets årsmelding for 2019 følger som et vedlegg. Hovedfokuset i saken er på digitaliseringens betydning for samisk språk, kultur og samfunnsliv.

Komiteen har hatt stor enighet om utfordringsbildet for de samiske språkene i møte med digitaliseringen. Det omfatter bl.a. tilgang på læremidler på samisk og utfordringene digitaliseringen kan gi om de samiske språkene ikke inkluderes i prosessen.

Digitalisering er en forutsetning for at de samiske språkene kan bevares og utvikles, og brukere av de samiske språkene må gis et digitalt tilbud som er likeverdig med det den øvrige befolkningen har. Den delen av befolkningen som bruker de samiske språkene, bor spredt. Det forsterker viktigheten av tilgang på god bredbånddekning, slik at det skapes en arena der brukerne av språkene kan samhandle selv om den geografiske avstanden kan være stor. Det åpner også opp muligheten for at de f.eks. kan benytte seg av nettkonsultasjoner innenfor helsevesenet. For å oppnå dette må det samiske perspektivet tas med i et tidlig stadium av utviklingen av digitale tjenester.

Sametinget er opptatt av at digitaliseringen ikke skal føre til sentralisering, og at det blir satset på infrastruktur i både mobil- og fibernettet, slik at distriktene kan delta i digitaliseringen på lik linje. Senterpartiet foreslo 236 mill. kr ekstra til bredbåndsutbygging i budsjettforslaget for 2021.

Flertallet foreslår å utrede hvilke gjenstående hindringer som må fjernes for å kunne gi et fullverdig digitalt tilbud til brukere av samiske språk. Det er et faktum at det er hindringer, som f.eks. lite tilpassede digitale plattformer, som står i veien for å gi brukere av samiske språk et fullverdig digitalt tilbud.

Stortinget har i behandlingen av Hjertespråket vært tydelig på at det er behov for å styrke minoritetsspråkene, særlig sørsamisk og lulesamisk. Jeg håper regjeringen setter fortgang i det arbeidet.

Lulesamisk er det samiske språket som har størst utfordringer og minst ressurser knyttet til opplæring. Hamarøy er den eneste kommunen som er lulesamisk forvaltningsområde. Det er et lokalt ønske om å utvikle

den kommunale skolen på Drag til en lulesamisk profilskole. Det lulesamiske kjernemiljøet trenger et særskilt utdanningstilbud tilsvarende det tilbudet som allerede finnes for nord- og sørsamisk.

Jeg viser videre til forslaget om å behandle stortingsmeldingen om samisk språk, kultur og samfunnsliv i vårsesjonen. Sametinget ønsker sterkt at meldingen skal behandles av Stortinget i vårsesjonen, slik at den er mest mulig aktuell.

Det framstår som at det er stor enighet om at det må tiltak til for å inkludere de samiske språkene i digitaliseringsprosessen. Derfor er jeg skuffet over at ikke flere ser ut til å stemme for forslagene her i dag.

Til slutt vil jeg komme med en stemmeforklaring. Ved en inkurie er Senterpartiet ikke med på forslag nr. 1. Det vil vi stemme for.

Presidenten: Det er notert.

Stein Erik Lauvås (A) [13:23:32]: Jeg vil starte med å si at det er veldig bra at det er en samlet komité som står bak prinsippet om at staten Norge er etablert på territoriet til to folk, nordmenn og samer, og at begge folkene har samme rett til og krav på å kunne utvikle sin kultur og sitt språk. Selve Grunnloven setter opp rammene for dette.

Rammene rundt gir muligheter, men bare dersom Stortinget og regjeringen følger opp med bevilgninger, forskrifter og lover som bidrar til at Grunnlovens forutsetninger skal kunne oppfylles. For Arbeiderpartiet er det viktig at vi følger opp. Derfor fremmer vi forslag i dag som kan være med på å oppfylle disse forutsetningene. Arbeiderpartiet fremmer sammen med SV et forslag om at regjeringen sikrer at samisk språk skal være tilgjengelig på alle digitale tjenester som utvikles, fra starten av, samt at alle offentlige instanser har støtte for samiske bokstaver, slik at samiske navn kan brukes korrekt. Dette er forslag som jeg hadde trodd og håpet at flere kunne samle seg bak, i hvert fall at et par av regjeringspartiene kunne blitt med, men slik ser det altså ikke ut til å bli. Så kan jeg si at det er ikke for sent å melde seg inn i de forslagene. Det vil i så fall ikke bli brukt mot disse partiene.

Arbeiderpartiet fremmer også sammen med Senterpartiet og SV forslag om å få en gjennomgang av hindre som må fjernes for å gi et fullverdig digitalt tilbud til brukere av samisk språk. Vi fremmer også forslag om at det samiske perspektivet må tas med tidlig i prosessene. Det ser heller ikke ut til at det blir flertall for de forslagene. Det er også litt merkelig at man ikke kan være med på slike forslag, som kunne være med og sørge for at forutsetningene som bl.a. Grunnloven gir, kan oppfylles, ved at man skal kunne delta fullt ut i

samfunnsliv og fullt ut i språkutvikling, slik som det er satt opp.

Så viser vi videre til at det er utfordringer med rovdyrtap og arealpress. Sametinget peker på dette, og det er ikke første året Sametinget gjør det. Det har de gjort år etter år. Det er også en utfordring at vi ikke har klart å få på plass en avtale om reindrift på tvers av grensen med Sverige. Det er en utfordring, og en slik avtale må det jobbes hardt for å få på plass.

Til slutt vil jeg vise til at Arbeiderpartiet i sitt forslag til statsbudsjett for 2021 har lagt inn betydelig mer midler til bredbåndsutbygging enn regjeringen – 235 mill. kr mer, faktisk. Arbeiderpartiet hadde også for inneværende års statsbudsjett et forslag som gikk ut på å øke midlene til Sametinget med 50 mill. kr. Begge disse tingene ville gjort det lettere å oppfylle forutsetningene som jeg nevnte, ved at man kunne fått det lettere med å videreføre språk og kultur og innfasing av digitale muligheter.

Så tar jeg opp det forslaget som Arbeiderpartiet står bak.

Presidenten: Representanten Stein Erik Lauvås har teke opp det forslaget han viste til.

Torill Eidsheim (H) [13:26:59]: Den årlege meldinga om samisk språk, kultur og samfunnsliv har i år særleg merksemd om digitalisering. Gode digitale løysingar gjer nettverksbygging enklare, og det opnar for aktivitet som vil styrkje samisk språk og kultur og òg leggje grunnlag for ei styrkt kjensle av samhøyrse. Ikkje minst tenkjer eg i denne samanhengen på dei i den samiske befolkninga som bur utanfor dei samiske kjerneområda.

Utviklinga av digitale tenester er sjølvstøtt avhengig av eit godt utbygd nett. Det skjer no over heile landet. Innføringa av 5G vil styrkje moglegheitene òg i dei områda der infrastrukturbygginga tidlegare har vist seg krevjande.

Det viktigaste er likevel at vi maktar å utvikle tilfredsstillande språkteknologiske løysingar, og at dei faktisk kjem i bruk. Av verdas ca. 6 000 språk blir det anslått at vel ein tredjedel ikkje kjem til å overleve overgangen til det digitale informasjonssamfunnet. Samisk språkteknologi er ein viktig faktor i arbeidet med at samisk skal overleve som språk òg i framtida. Vi snakkar då om løysingar for stavekontroll, korrekturprogram, tastatur og taleteknologi, eller òg pedagogisk programvare på ulike samiske språk. Her er det allereie eit godt arbeid i gang, men dette feltet er ressurskrevjande og i sterk utvikling, og det vil i åra som kjem, truleg vere nødvendig med ein betydeleg innsats for at dei samiske programma skal henge med i stadig ny program- og teknologisk utvikling.

Språkteknologi skal ikkje berre utviklast, men òg brukast. Det offentlege må sjølvstøtt her gå føre, og digital tilgang til offentlege tenester på samisk vil truleg alltid vere botnplanken for det ein elles òg klarar å få til. Ikkje minst gjeld dette innanfor opplæring. Digitale løysingar vil betre tilgjengelegheita og styrkje kvaliteten i opplæringa, og her ligg mange samiske utdanningsmiljø heldigvis allereie langt framme.

Den meldinga som vi i dag behandlar, viser kva moglegheiter digitalisering gjev ganske særleg for den samiske befolkninga. Det er løfterikt, det er interessant, og det er spennande – mange moglegheiter!

Karin Andersen (SV) [13:30:16] (komiteens leder): Denne meldingen er viktig fordi språk er identitet. Det er noe av det viktigste vi har, og derfor hadde jeg håpet at mine kollegaer her i salen kanskje nå hadde gått opp og i hvert fall kontant tilbakevist det representantforslaget som ble fremmet først i salen her i dag, om å legge ned Sametinget. Det vil jeg utfordre mine medrepresentanter til å være med på. La oss bare parkere det en gang for alle.

Språk er identitet og viktig, og den teknologiske utviklingen nå gir oss muligheter som vi ikke har hatt før, til å bruke den teknologien til å gjøre det som til nå har vært veldig vanskelig, nemlig å gjøre alle disse tekstene, læremidler og nyheter og alt, tilgjengelig også på samisk. Det er derfor SV har vært med og fremmet flere forslag i denne innstillingen. Det er nettopp for å finne ut hvilke hindringer som er der, og for å si at Stortinget ber regjeringen sikre at det samiske perspektivet blir tatt med på et tidlig stadium i utviklingen av digitale tjenester. Herunder må det samiske tilbudet nevnes ved bevilgninger til nye digitaliseringstiltak.

Når jeg hører f.eks. innlegget fra representanten Eidsheim fra Høyre, er det ikke noe der jeg er uenig i. Jeg oppfatter at de premissene som kommer fra Høyre i innlegget, er at dette må man gjøre, at man må legge til grunn at teknologien også skal støtte samisk språk i den utviklingen som skjer på ulike plattformer innenfor offentlig sektor og ellers, altså de kravene som stilles. Derfor er jeg litt forundret over at det ikke er tilslutning til forslagene om at dette skal være et grunnleggende premiss framover, og jeg ber statsråden om å svare på det i sitt innlegg.

Til slutt: I utgangspunktet ønsket Sametinget at vi skulle få en stortingsmelding på linje med og samtidig med kommuneproposisjonen på våren, for at man skulle legge de samme økonomiske premissene til grunn som man gjør i kommuneproposisjonen. Det mener SV hadde vært den beste løsningen. Men når man nå har valgt metoden med denne framoverskuende meldingen, så bør den komme i vårsesjonen, slik

at vi kan behandle den ferdig da. Det har vært litt spesielt i år, men som prinsipp bør det være slik. Det er for at Stortinget skal kunne si noe om disse premissene framover mot budsjettet som vi skal få fra regjeringen som første sak når høstsemesteret starter.

Statsråd Linda Hofstad Helleland [13:33:40]: Tema for dagens samepolitiske debatt er digitalisering. Målet med regjeringens arbeid er at alle, også samiske språkbrukere, skal kunne ta del i det digitaliserte Norge.

I helsesektoren har digitaliseringen gitt store fremskritt. Samiske tolker og helsepersonell er stadig oftere bare et tastetrykk unna. Digitaliseringen av den nye samiske sykepleierutdanningen sikrer at flere vil kunne ha nytte av det samiskspråklige personalet i helsetjenesten i årene som kommer. I utdanningssektoren ser vi mer utstrakt bruk av fjernundervisning for samiskspråklige elever, og regjeringen har tatt et krafttak for å få oversatt og utviklet samiske digitale læremidler. De to siste årene har vi satt av 30 mill. kr til dette. Vi vil gi samisk kunst og kultur en representativ plass i kulturlivet. Vi har igangsatt prosjekter for å digitalisere samisk kulturarv og -materiale i Samisk arkiv. Nå vil vi foreslå å gjøre støtten til samiske aviser plattformnøytral, slik at også digitaliserte aviser kan få støtte.

I arbeidet med denne meldingen har jeg, sammen med kulturministeren og NRK, diskutert hvordan vi kan skape enda bedre digitalt innhold for samiske brukere.

Til tross for regjeringens satsing vet vi at mange samer opplever at språktilbudet i stat og kommune ikke svarer til forventningene. En ny kartlegging fra Digitaliseringsdirektoratet viser at det er få statlige aktører som har informasjon på samisk på sine nettsider. Vi vil nå se på hvilke tiltak vi kan sette i gang for å få opp disse tallene.

Over flere år har de bygget et sterkt samisk språkteknologimiljø ved Universitetet i Tromsø – Divvun og Giellatekno. De har utviklet tastatur, digitale ordbøker, retteprogrammer og maskinoversettelse fra nordsamisk til norsk. Dette er avgjørende verktøy for at samer skal kunne skrive sitt eget språk på datamaskiner og mobiltelefoner. I fremtiden er det også denne teknologien som skal til for at vi kan få på plass samisk tegn-til-tale-teknologi og kanskje også kunstig intelligens.

De samiske språkteknologimiljøene forteller at teknologien er på plass, men at enkelte teknologiselskaper hindrer at samer kan bruke programmene på sine mobiler og pc-er. Dette har jeg tatt tak i. Sammen med kulturministeren har jeg hatt møter med bl.a. Microsoft, og jeg skal ha møter med flere av de store teknologiaktørene utover våren nettopp for å se på hvordan jeg, sammen med mine nordiske kolleger, kan få sørget

for et sterkere press på selskapene, slik at dette er teknologi som blir tilgjengelig for de samiske miljøene.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Stein Erik Lauvås (A) [13:36:56]: Vi nærmer oss kalvingstiden for rein, selv om det nok er noen uker til. De siste årene har tap av reinkalv, spesielt til ørn, vært et større og større problem som har blitt rapportert inn. Mange reineiere har store tap av kalv til ørn, og ikke alltid fordi ørnen er sulten, men fordi den bruker reinkalven som et treningsobjekt når den lærer seg å jakte, uten at den nødvendigvis spiser den opp, noe som gjør tapene enda mer håpløse å forstå.

Hva vil statsråden helt konkret gjøre for at tap av reinkalv til ørn nå kan reduseres, slik at vi ikke om noen uker opplever det samme som reineiere har opplevd de siste årene?

Statsråd Linda Hofstad Helleland [13:37:58]: Jeg er litt overrasket over spørsmålet, siden vi diskuterer digitalisering av de samiske språkene, og denne stortingsmeldingen ikke nevner ørn spesielt og reindriften generelt. Dette er saker som ligger til landbruksministeren, noe jeg er sikker på at representanten kjenner til.

Som samisk minister vil jeg si at jeg er veldig fornøyd med at det har kommet en enighet om reindriftsavtalen, for reindriften er viktig for Norge. Det er en næring som har stor betydning for økonomien, for sysselsettingen og for kulturen i mange lokalsamfunn. Ivaretakelsen av nødvendige arealer for fremtidig produksjon og lønnsomhet i reindriften er en stor utfordring. Ikke minst står reindriften (presidenten klubber) og reinen overfor en del utfordringer knyttet til ørn, men også til kulde, som vi så av krisen i fjor (presidenten klubber).

Presidenten: Tida er ute.

Stein Erik Lauvås (A) [13:39:10]: Statsråden omtalte seg selv, hvis jeg forsto det riktig, som samisk minister. Da er det oppsiktsvekkende at statsråden ikke kan svare ut et spørsmål som er så viktig, og som i ganske mange år nå har vært kjent som et stort problem.

Det er ikke bare språk og digitalisering vi skal diskutere, for om statsråden ser etter, ligger årsmeldingen til Sametinget som vedlegg, som en del av denne saken. Derfor hadde jeg faktisk forventet å få et noenlunde fornuftig svar på hva statsråden hadde tenkt å gjøre med rovdyrproblematikken. Det får vi tydeligvis ikke svar på i dag.

Da kan jeg følge opp det som ble sagt fra Stortingets talerstol. Fremskrittspartiet har på morgenen i dag foreslått å avvikle Sametinget. Arbeiderpartiet er sterkt

imot et slikt forslag. Kan statsråden svare ja eller nei på at regjeringen bare vil avvise det forslaget?

Statsråd Linda Hofstad Helleland [13:40:10]: Regjeringen har vært i nært samarbeid med Sametinget om å legge frem denne meldingen om digitalisering overfor de samiske miljøene. Vi så veldig frem til at Stortinget skulle diskutere akkurat denne saken i dag. Jeg oppfordrer altså representanten til å stille dette viktige spørsmålet til den statsråden som har det konstitusjonelle ansvaret, og det er landbruksministeren.

Til spørsmålet om Fremskrittspartiets forslag i dag vil jeg si at regjeringen ikke kommer til å støtte et forslag om avvikling av Sametinget. Vi mener at Sametinget, samenes folkevalgte organ, er svært avgjørende og en viktig premissleverandør og dialogpartner i samiske spørsmål (presidenten klubber). Det er viktig for å ha en demokratisk forankring av urfolkets perspektiver og de samiske perspektiver og vurderinger som gjøres som en del av de offentlige beslutningsprosessene i Norge (presidenten klubber).

Presidenten: Då er tida ute.

Stein Erik Lauvås (A) [13:41:23]: Her var det mange talepunkter og lite innhold – i de svarene jeg får på de viktige spørsmålene som stilles, bl.a. om rovdyr. Det som var bra, var at jeg oppfatter at statsråden sier at regjeringen ikke vil gå inn på og være i nærheten av å støtte Fremskrittspartiets forslag om å avvikle Sametinget, så da tror jeg Stortinget har fått avklart den saken. Det er veldig bra for Stortinget å få avklart det. Jeg tror også det er bra for Sametinget og det samiske miljøet at vi klarer å være så pass tydelige med en eneste gang.

Jeg skjønner at jeg ikke får noe mer svar på disse rovdyrta-pene, at statsråden ikke er i stand til å svare ut det på en ordentlig måte, men til avtalen om grensekryssende reindrift: Vi har jo ikke en avtale med Sverige. Hva er det største problemet for at vi ikke skal klare å få til en slik avtale? Det kunne vært interessant å høre hva statsråden tenker om det.

Statsråd Linda Hofstad Helleland [13:42:27]: Det er et godt spørsmål representanten stiller. Det er utfordringer knyttet til at det over tid ikke har vært mulig å få på plass en konvensjon med Sverige. Det skaper veldig store utfordringer for reindriften. Nå er vi fornøyd med at avtalepartene har prioritert dette veldig sterkt under årets forhandlinger, og de tiltakene som nå iverksettes, vil også redusere de negative konsekvensene og støtte opp om de norske reindriftsutøverne. Men i likhet med representanten er jeg enig i at det er viktig at vi får på plass denne konvensjonen og denne avtalen, og det håper jeg skal være mulig.

Heidi Greni (Sp) [13:43:29]: Jeg vil gjerne følge opp Lauvås litt, for jeg er litt overrasket når statsråden sier at hun ikke har ansvar for den samiske reindriften. De sier jo selv i tidligere meldinger at den samiske reindriften er bunnplanken for å bevare den samiske kulturen, og hvis den går fløyten, har vi ikke mulighet til å bevare og videreutvikle den samiske kulturen.

Vi ser både i år og i fjor at det påpekes i årsmeldingen at rovdyrpresset er den største utfordringen for å bevare reindriften – ergo den største utfordringen for å bevare den samiske kulturen. Da er jeg ganske overrasket når statsråden ikke har tatt noe initiativ i regjering for å gjøre noe med det rovdyrpresset som de nå selv sier er på et nivå som kan utfordre muligheten for å utøve samisk kultur framover. Hva tenker statsråden om det? Er det ubetydelig for den samiske kulturen?

Statsråd Linda Hofstad Helleland [13:44:34]: Det kan faktisk ikke overraske en stortingsrepresentant at det er landbruksministeren som har det konstitusjonelle ansvaret for reindriften.

Heidi Greni (Sp) [13:44:48]: Nei, på ingen måte, men sånn som jeg oppfattet det, har statsråd Hofstad Helleland det konstitusjonelle ansvaret for samisk kultur, og samisk kultur er helt avhengig av at forholdene blir lagt til rette i den samiske reindriften sånn at den kan fortsette. Hvis statsråden ikke har tatt initiativ overfor sine kollegaer i Landbruksdepartementet eller Klima- og miljødepartementet når det gjelder rovdyr-situasjonen, som er den største trusselen mot den samiske kulturen, må jeg si jeg blir ganske sjokkert.

Men jeg kan gå over til noe helt annet. Når en fram-overskuende stortingsmelding ble innført, etter sterkt press fra Sametinget, var intensjonen at denne meldingen skulle gi noen signal inn i budsjettprosessen og gi noen signal inn i Sametingets budsjettprosess på høsten. Derfor var det en forutsetning at den skulle komme så tidlig på våren at den kunne behandles i Stortinget i vårsesjonen. Vil statsråden sørge for at det skjer i neste runde?

Statsråd Linda Hofstad Helleland [13:45:52]: Som samisk minister er jeg selvsagt svært opptatt av hvordan vi ivaretar samisk kultur og samisk historie, og der står reindriften helt, helt sentralt. Derfor er jeg som samisk minister om ikke daglig, men ukentlig i dialog med Landbruksdepartementet og også med de andre statsrådene i regjeringen som har ansvar for det samiske. Derfor var vi også delaktig i forhandlingen om reindriftsavtalen. Fordi samisk kultur står så sentralt i å bevare samiske tradisjoner, har jeg tatt initiativ til at vi nå utarbeider en melding som skal komme til Stortinget i vår, og som tar utgangspunkt i samisk næringsliv,

der reindriften står sentralt, men også ser på hvordan vi kan utvikle nye næringer innenfor de samiske områdene.

Karin Andersen (SV) [13:47:11]: Det var da godt at statsråden etter ganske mye om og men klarte å si at regjeringen ikke var for å legge ned Sametinget. Det hadde jeg forventet et klart nei-svar på, kontant og ikke noe mer om og men.

Men denne meldingen tar for seg det samiske språket og digitaliseringen, og det er viktig framover. Det SV har vært opptatt av, er at vi må finne ut hvilke hindringer som finnes for at dette skal bidra til et løft for samisk språk. Det kan lett bli hengende etter nå igjen hvis vi ikke sørger for at dette er premisset blir lagt til grunn når vi skal utvikle dette. Statsråden sier at hun skal ha møte med teknologigigantene, og det offentlige er jo en enorm innkjøper og har en stor innkjøpsmakt overfor selskaper man skal inngå avtaler med, også på det teknologiske området, på IKT. Hva slags grep ser statsråden for seg at man skal ta med seg inn i dette møtet, og hva skal man oppnå med det møtet?

Statsråd Linda Hofstad Helleland [13:48:17]: Hvis representanten Andersen hadde vanskelig for å forstå hvordan regjeringen reagerer på Fremskrittspartiets forslag i dag, når jeg begynte svaret mitt med å si at regjeringen ikke støtter forslaget om å avvikle Sametinget, kan jeg gjenta det hvis det var uklart, og si at det er fullstendig uaktuelt for denne regjeringen å støtte Fremskrittspartiets forslag. Da håper jeg det var tydelig nok.

Da vi hadde møte med Microsoft om de utfordringene som representanten Andersen tar opp, var det også for å forstå hva de reelle hindringene er. Og de, i likhet med flere teknologiselskaper, peker på at de har ulike utfordringer knyttet til å legge til rette for mer universell utforming, på mange måter. Vi kommer til å gjøre det vi kan fra statens side for å legge press og komme med helt klare signaler på hvordan det samiske språket skal tilgjengeliggjøres på alle teknologiplattformer.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.
Flere har ikkje bedt om ordet til sak nr. 8.

Sak nr. 9 [13:49:37]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Åshild Bruun-Gundersen, Silje Hjemdal, Morten Stordalen, Terje Halleland, Roy Steffensen, Bård Hoksrud, Tor André Johnsen, Bengt Rune Strifeldt og Himanshu Gulati om å frata fylkesmannen og

Statens vegvesen innsigelsesrett i plan- og arealsaker (Innst. 239 S (2020–2021), jf. Dokument 8:22 S (2020–2021))

Presidenten: Etter ynske frå kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten ordna debatten slik: 3 minutt til kvar partigruppe og 3 minutt til medlemmer av regjeringa.

Vidare vil det – innanfor den fordelte taletida – vert gjeve anledning til inntil seks replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa, og dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

Willfred Nordlund (Sp) [13:50:21] (ordfører for saken): Jeg vil takke komiteen for godt arbeid. Forslaget dreier seg om å frata Statens vegvesen og Fylkesmannen – som jeg vil understreke nå heter Statsforvalteren – innsigelsesrett i kommunale plansaker.

Hvordan lokalsamfunn i hele landet skal få lov til å drive planlegging og utvikling innenfor rammene som Stortinget har fastsatt, er noe som skaper stort engasjement i lokalsamfunn i hele landet, og som har stor betydning for hvordan de stedene vi er glad i, utvikler seg.

Det er en samlet komité, med unntak av Fremskrittspartiet, som understreker at arealplanleggingen er en oppgave som tilfaller kommunene og lokalpoliti-kerne, slik at lokale og regionale interesser sikres på best mulig måte.

Flertallet mener samtidig at det er flere hensyn som må balanseres, og at selv om mange av partiene mener mange innsigelsessaker går vel langt, mener man også at forslagsstillerne går for langt. Vi må ikke gå fra den ene grøfta til den andre.

Det er nødvendig å påpeke at innenfor det lokale selvstyret som flertallet i komiteen er tilhenger av, må arealplanleggingen ta hensyn til nasjonale og regionale interesser. Innsigelsesretten forslagsstillerne ønsker å fjerne for kun en del av de statlige sektormyndighetene, utgjør et viktig bindeledd mellom de ulike interessene knyttet til arealplanleggingen.

I arbeidet har komiteens flertall kommet fram til et forslag. Jeg antar for øvrig at mindretallet legger fram sine forslag selv. Jeg vil si litt om Senterpartiets syn.

For Senterpartiet er det viktig at kommunene har tilstrekkelig med ressurser og kompetanse til å arbeide med arealplanleggingen på en best mulig måte, ellers blir det dårlig planlegging, og dårlig planlegging medfører økt støy og unødige konflikter.

Senterpartiet mener at utvikling av norske kommuner er avhengig av en stor lokalpolitisk selvråderett og et økonomisk handlingsrom. Med stadig nye pålegg

og krav fra staten uten finansiering er dette handlingsrommet svekket – helt uavhengig av koronakrisen.

Senterpartiet mener at Statsforvalteren skal omgjøres til et rent kontroll-, klage- og tilsynsorgan, og at alle oppgaver som omhandler politisk skjønnsutøvelse, skal overføres til Fylkeskommunene, med unntak av kritiske samfunnshensyn som bevaring av matjord. Det innebærer samtidig ikke å frata innsigelsesretten i alle saker.

I statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging står det under 2. Virkeområde:

«Praktisering av retningslinjene må tilpasses regionale og lokale forhold.»

Det opplever svært mange lokalpolitikere at ikke skjer i tilstrekkelig grad. Det skaper unødig støy og legger hindringer for utviklingsmulighetene lokalt.

Senterpartiet har sammen med Arbeiderpartiet samlet seg om et forslag om en helhetlig utredning av endringer i statlige retningslinjer for å styrke utviklingsmulighetene i distriktene og det lokale selvstyret. Det håper jeg får flertall.

Med det tar jeg opp det forslaget som Senterpartiet har sammen med Arbeiderpartiet.

Presidenten: Representanten Willfred Nordlund har teke opp det forslaget han refererte til.

Stein Erik Lauvås (A) [13:53:29]: Dette kunne vi ha brukt mye tid på, jeg skal forsøke å ikke gjøre det, men bare slå fast at kommunenes selvråderett er viktig. Så er det allikevel sånn at et visst system med innsigelsesmuligheter fra staten mener vi ikke svekker den selvråderetten. Det er en rekke viktige høringsinstanser som støtter opp om et sånt syn. Jeg kan nevne Den Norske Turistforening, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norsk Friluftsliv og Bondelaget som eksempler på det.

Det er heller ingen tvil om at arealplanlegging er en kommunal oppgave, og det er viktig at det er det, fordi den kan ta opp i seg og ivareta lokale hensyn og interesser og lokal kunnskap. Men det er også sånn at det finnes noen overordnede nasjonale interesser som vi må sørge for kan bli hørt og kan bli ivaretatt.

Nå har jeg, i likhet med flere her i salen, erfaring med å sitte i kommunestyret – jeg har til og med sittet som ordfører, og det er flere av dem i salen – og i den forbindelse hendte det at det kom innsigelser som vi måtte håndtere. Noen av de innsigelsene som kom, var vi selvsagt uenige i, for vi mente jo at vi hadde tatt de hensyn som skulle tas, mens noen av innsigelsene – man må nok være så ærlig å si det – kunne man også ha en viss forståelse for, kanskje strakk vi strikken litt langt for å ha noe å forhandle om. Det kan jo være en utfordring, men saken er den at vi opplevde at når vi først kom til bordet og skulle forhandle, møtte vi stort sett

fornuftige folk, vi fikk gode løsninger som ivaretok kommunens ønsker og de nasjonale interessene. Det er begge parter ansvar å bruke en viss sunn fornuft når man lager arealplaner osv. Det er også et ansvar for dem som har innsigelsesmuligheter, å bruke muligheten på en fornuftig og god måte. Det har også vært gjort noen endringer og innstramminger og tilpasninger de senere årene i disse tingene, og jeg oppfatter at i det store og hele brukes det sunn og god fornuft der ute, både fra kommunens side og fra statens side.

Jeg tar opp det forslaget Arbeiderpartiet står sammen med SV om.

Presidenten: Representanten Stein Erik Lauvås har tatt opp det forslaget han refererte til.

Ove Trellevik (H) [13:56:20]: For Høyre har det i dei sju åra me har vore i regjering, vore viktig å styrkja det lokale sjølvstyret. Regjeringa har redusert staten si direkte overstyring av kommunane svært mykje. Det gjeld alt frå å redusera øyremerka tilskot til meir sjølvråderett, jf. føresegnene i plan- og bygningsloven. Ei rekkje lovendringar og forskriftsendringar har vore med og sikra nettopp dette.

Blant anna har det vore gjennomført fleire fornuf-tige endringar i plan- og bygningslova, og det er slike lovendringar som må til for å få meir lokalt sjølvstyre, ikkje korleis staten organiserer motsegnsinstituttet sitt. Å fjerna motsegnnsretten til Statsforvaltaren og Vegvese-net og flytta han til ei avdeling i Oslo og samtidig ha dei same reglane i plan- og bygningslova og det same plan-hierarkiet og dei same plankrava og den same naturm-angfoldloven løyser jo ingen verdas ting av dei utfordringane kommunane opplever.

Forslaget til Framstegspartiet er skivebom i forhold til behovet kommunane har for endring. Og er det ikkje lover vedtekne i denne sal Statsforvaltarane skal passa på, er det statlege planretningslinjer, vedtekne av ei regjering. Framstegspartiets dåverande statssekretær Per-Willy Amundsen i Kommunaldepartementet førte i pennen det som leidde til dei planretningslinjene som også gjeld i dag.

Forslaget til Framstegspartiet i denne saka er sen-tralisierende. Frå å ha Statsforvaltaren og Vegvesenet med motsegnnsrett ute blant kommunane vil dei no sen-tralisera dette til eit kontor i Oslo – underlagt Kom-munaldepartementet, slik Statsforvaltaren i dag er. Men som nemnd: Statsforvaltaren og Vegvesenet er no desentraliserte ute i landet. Eg kan ikkje forstå noko anna enn at lokale forhold ikkje lenger skal spela inn, viss Framstegspartiet får det som dei vil. Er det slik at det er berre i Oslo det skal skrivast motsegner, at Fram-stegspartiet ønskjer at alt skal styrast frå Oslo, at sen-tralmakta skal få meir makt?

Men Framstegspartiet har eitt poeng, det skal dei ha: Det er mange ordførarar der ute som er frustrerte over at dei ikkje får det som dei vil, men med god planlegging får dei det til. Motsegnstatistikken er tydeleg: Dei får medhald om planane hamnar hos regjeringa.

Høgre meiner det ikkje er Statsforvaltaren og Vegvesenet som er utfordringa, men at det er regelverket som gjer at dei fremjar motsegner. Og her kjem det meir god høgrepolitikk frå regjeringa snart. Det har vore høyringsbrev ute om endringar i strandsoneforskrifta og endringar i dispensasjonsføresegnene i plan- og bygningslova. Høgre ser fram til behandlinga av endringane i plan- og bygningslova her i denne salen, og eg håpar inderleg at me får fleirtall, slik at me kan endra plan- og bygningslova for at kommunane faktisk kan få meir sjølvråderett.

Helge André Njåstad (FrP) [13:59:22]: Det er litt merkeleg å vera FrP-ar i dag og sitja roleg på plassen sin og høyra distriktsministeren seia at det er fullstendig uaktuelt å støtta forslaget frå Framstegspartiet som vart sett fram i dag, og ikkje eingong lesa forslaget før ein avfeiar det. Og no vera vitne til representanten Trellevik, som – eg veit ikkje kva fot han har stått opp med i dag, men viss ein les Framstegspartiets politikk på dette feltet, om å vengjeklippe Fylkesmannen, som «sentraliserande» og noko som ikkje svarar på kommunane sitt behov, så begynner eg å lura på kor lenge ein har vore i Oslo-bobla og ikkje vore ute og reist og høyrte korleis lokaldemokratiet har det, korleis lokalpolitikarar frå alle parti opplever situasjonen. Den beskrivinga Høgre no gav, er langt frå realiteten i forslaget vårt, men det kan jo vera nyttig no når me går inn i eit val. Nokre av oss håpar jo framleis at me skal ha det same stortingsfleirtalet etterpå, men det betyr ein del korleis styrkeforholdet er mellom dei to partia, eller mellom dei fire borgarlege partia.

Det er heilt openbert at dei som heiar på lokaldemokratiet, og ikkje på ein tilfeldig byråkrat på eit kontor i Stavanger, Bergen, Oslo eller der Fylkesmannen sit – må sørgja for eit sterkt Framstegsparti, for her er det tydelegvis to forskjellige beskrivingar av verkelegheita. Me er ute i landet og snakkar med lokalpolitikarar frå alle parti, og tilbakemeldinga me får frå både Arbeidarparti-ordførarar, Senterparti-ordførarar og Høgre-ordførarar, er: Kan de ikkje gjera noko med denne Fylkesmannen? Han øydelegg altfor mykje av moglegheita vår til å styra vårt eige lokalsamfunn, han fremjar motsegn etter motsegn, og me brukar masse tid på å krangla med representanten for staten.

Det er ikkje slik, som det høyrst ut på Høgre no, at Fylkesmannen berre varetek Stortinget og planrettingslinjer. Nei, Fylkesmannen har ein eigen agenda,

og den er å avgrensa handlingsrommet til lokaldemokratiet. Difor treng me å ha nokre politikarar her som fremjar nokre forslag. Det er jo heilt feil det som Høgre seier, at det er lovverket det er noko i vegen med; det er faktisk forvaltinga av lovverket. Eg såg på talet på motsegner som fylkesmennene har drive med. I 2019 fremja dei to motsegner kvar dag mot eit lokalt initiativ – ei før lunsj og ei etter lunsj. I tillegg er det klager på dispensasjonssaker i eit endå større omfang.

Altså driv dette kontoret og plagar lokalpolitikar etter lokalpolitikar, og Framstegspartiet er tydelegvis det einaste partiet som adresserer det. Det er nyttig å merke seg når ein no går inn i ein stortingsvalkamp, at dersom ein ønskjer at det er lokaldemokratiet, som me har hatt sidan 1837, og som skal bestemma i lokale spørsmål, må ein faktisk støtta Framstegspartiet. Der som ein ønskjer at det er ein sterk stat, gjennom at det er Fylkesmannen som skal bestemma, kan ein stemma på eit av dei andre partia, inkludert Høgre, som i førre innlegg la seg så til dei grader opp til den politikken som resten av stortingsfleirtalet har lagt seg på, og det er skuffande å registrera.

Presidenten: Skal representanten ta opp forslag?

Helge André Njåstad (FrP) [14:02:26]: Ja, med glede!

Presidenten: Da har representanten Helge André Njåstad tatt opp de forslagene han refererte til.

Morten Wold hadde her overtatt presidentplassen.

Karin Andersen (SV) [14:02:39] (komiteens leder): Verden står overfor to eksistensielle menneskeskapte kriser. Det er tap av naturmangfold og farlige menneskeskapte klimaendringer. Ifølge Det internasjonale naturpanelet er arealinngrep og nedbygging av natur den viktigste årsaken til tap av naturmangfold. Samtidig viser Klimapanelets spesialrapport om klimaendringer og landareal at måten vi bruker landarealet på, er en betydelig driver for klimaendringene. Det er det denne saken handler om. Det handler ikke om en tilfeldig byråkrat eller å plage lokalpolitikere og lokalbefolkning, det handler om å ta vare på det naturgrunnlaget og de ressursene vi har, for oss sjøl og for framtidens generasjoner.

Forslaget går ut på å gjøre det lettere å bygge ned umistelige verdier, natur, matjord og strandsone. Det sier SV nei til. Å svekke statens innsigelsesrett i disse sakene svekker sikkerhetsmekanismene i dagens arealforvaltning – som er for svak – og det svekker arbeidet med å nå de målene som alle, bortsett fra Fremskrittspartiet, sier er viktige å nå.

Riksrevisjonen har undersøkt dette og påpeker at kommunene i dag ikke sikrer de nasjonale interessene for naturmangfold, friluftsliv og jordvern i henhold til Stortingets mål. Selv om Norge har forpliktet seg til å stanse tapet av naturmangfold, forsvinner det bit for bit, og økosystemer, naturtyper og arts mangfold reduseres. Det tilsier at innsigelsesmulighetene ikke må svekkes, men styrkes.

Får lokalpolitikerne gode nok faglige råd og fakta? Nei, det har vi også undersøkelser på som viser at man vet altfor lite om den naturen som den enkelte kommune har ansvaret for. Det er kommunene som har ansvaret for å stoppe dette tapet av naturmangfold. Derfor har SV nå igjen fremmet forslag om å styrke kompetansen, og vi har også fremmet forslag i budsjettet om å få i gang den kartleggingen som gjør at lokalpolitikerne får det faktagrunnlaget de skal ha, og at de også får kompetent rådgivning i arbeidet sitt, som er så viktig.

I innstillingen har vi vist til svært mange rapporter som også regjeringen sjøl har bestilt, og som viser at det går feil vei. Derfor vil jeg signalisere at SV er imot de endringene som regjeringen varsler, om å liberalisere plan- og bygningsloven på disse områdene. Vi kan øke lokaldemokratiet den dagen kompetansen og fakta er på plass.

Torhild Bransdal (KrF) [14:06:15]: Ansvarlig styring er hele tiden å finne den rette balansen. Statens innsigelsesrett er et balanseinstrument som er viktig, men det skal ikke brukes i utrengsmål.

Som mangeårig lokalpolitiker og ordfører har jeg forfektet og vil fremdeles forfekte at vettet er rimelig jevnt fordelt i kongeriket, også mellom politikere og byråkrater på de tre nivåene. Dette vettet – og da snakker jeg ikke om det personlige, men om det kollektive vettet, som heldigvis er et produkt av politisk diskusjon og en utjevning av flertallets strømninger og mindretallets behov – er grunnleggende i demokratiet vårt.

Men vi har ulike roller og ulike samfunnsoppdrag. Det hender noen ganger at det som er lurt fra kommunale myndigheters perspektiv, strider mot nasjonal politikk på området. Derfor har vi innsigelsesinstituttet, og derfor skal vi ta vare på det. Den beste måten å ta vare på det på er ikke å bruke det i utrengsmål, men å bruke det når det trengs, og innsigelsesordningene har blitt forbedret de siste årene.

I 2013 ble samordning av statlige innsigelser startet som et forsøk i noen fylkesmannsembeter og etablert som en fast ordning i 2018. Siden 2019 har ordningen omfattet alle fylkesmannsembeter, nå Statsforvalteren. Samordningen innebærer at Statsforvalteren skal foreta en samlet vurdering av egne innsigelser og innsi-

gelser fra statlige etater som Statens vegvesen, NVE, Kystverket, Fiskeridirektoratet, Bane Nor og Direktoratet for mineralforvaltning. Dette skal gjøres før eventuelle innsigelser sendes til kommunen. Innsigelser som er mangelfullt begrunnet eller motstridende, kan avskjæres, slik at de ikke fremmes for kommunen.

En samlet komité viser til evalueringen av forsøksordningen i 2016, som viste at innsigelsene er bedre begrunnet og statlige etater mer løsningsorienterte enn tidligere. Vi er på rett vei, og det er ingen grunn til å skrote innsigelsesretten, slik Fremskrittspartiet foreslår. Men de vil jo gjerne herje litt når de er fri fra ansvarlighetens fengsel og igjen kan hoppe og danse på populismens grønne enger.

Brukt med forstand er ikke innsigelsesinstituttet noen trussel mot lokaldemokratiet, men tvert imot en balanseventil i den totale styringen av landet. På sitt beste spiller forvaltningen og de politiske organene på kommune-, fylke- og statlig nivå hverandre bedre samlet sett. Da må vi ikke vrake et av redskapene for dette, men fortsette å bryne det, slik at det kan benyttes med presisjon og vett.

Statsråd Nikolai Astrup [14:09:21]: Regjeringen har som mål å styrke det kommunale selvstyret, begrense statlig og regional detaljstyring og redusere innsigelser fra statlige myndigheter.

Vi har tillit til at kommunene tar sitt ansvar som planmyndighet på alvor, og at de gjør gode avveininger mellom bruk og vern, arealer og ressurser. Statlige og regionale organer kan derfor bare fremme innsigelser mot planer som kommer i konflikt med nasjonale eller vesentlige regionale interesser, eller som av andre grunner er av vesentlig betydning for vedkommende organs saksområde.

Regjeringen jobber for å styrke dialogen mellom kommunene og statlige og regionale myndigheter i plansaker. Målet er bedre planer og mindre bruk av innsigelser. Som en del av dette har vi styrket Statsforvalterens samordningsrolle. Samordningen innebærer at Statsforvalteren foretar en samlet vurdering av egne innsigelser og innsigelser fra andre statlige etater. Innsigelser som er mangelfullt begrunnet eller motstridende, kan avskjæres.

Statsforvalterne skal ivareta nasjonale interesser på vegne av flere departementer. Statsforvalteren har dermed ansvar for at mange viktige samfunnsinteresser blir ivaretatt i arealplanleggingen, f.eks. samfunnssikkerhet, jordvern, klima og naturmangfold. Det er derfor ikke unaturlig at Statsforvalteren er den statlige aktøren som fremmer flest innsigelser.

Statens vegvesen fremmer innsigelser på vegne av Samferdselsdepartementet, bl.a. når lokale vedtak for-

dyrer utbygging av nasjonal infrastruktur. Vegvesenet kan også fremme innsigelser mot kommunale planer som er i strid med den nasjonale samferdselspolitikken knyttet til bl.a. trafikksikkerhet. Statens vegvesen kan også fremme innsigelser på vegne av Nye Veier AS.

Dersom Statsforvalteren og Statens vegvesen skulle fratas innsigelsesretten, måtte vi funnet andre virkemidler for å ivareta nasjonale og vesentlige regionale interesser innenfor deres ansvarsområder. Samtidig ville en rekke andre statlige etater fortsatt ha innsigelsesrett, faktisk 15 i tallet. Resultatet ville verken være effektivt eller forutsigbart for kommunene.

Kommunene kan i praksis velge å bringe alle innsigelser inn til departementet for avgjørelse dersom de ønsker det, men antallet saker som kommer til departementet, er svært lavt – rundt 20–35 årlig. Det tyder på at innsigelsesordningen i hovedsak fungerer bra. Hvis alle innsigelsessaker skulle blitt behandlet av departementet, ville det ført til mer sentralisering, lengre saksbehandlingstid og mindre rom for å finne løsninger lokalt.

Det lokale selvstyret står og skal stå sterkt i Norge. Mer enn 98 pst. av alle arealplaner godkjennes av kommunene selv, enten fordi det ikke fremmes innsigelse, eller fordi innsigelsene løses gjennom dialog. Jeg mener det er positivt at sakene blir løst på et lavest mulig nivå.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Eirik Sivertsen (A) [14:12:19]: Jeg tror jeg skal starte med en lissepasning. Jeg lyttet veldig godt etter i innlegget til statsråden, men han kommenterte det ikke. Tidligere i dag hørte vi representanten Njåstad uttale at Statsforvalteren har en egen agenda. Kan statsråden vennligst forklare meg hvilken agenda det er Statsforvalteren får lov til å sette opp på egen hånd, slik det ble hevdet fra Stortingets talerstol?

Statsråd Nikolai Astrup [14:12:42]: Statsforvalterens agenda er å ivareta nasjonale interesser og følge opp de føringer som statens myndigheter gir gjennom regjering og storting.

Eirik Sivertsen (A) [14:12:54]: Det var et forbilledlig klart svar. Det kan jo ikke bety noe annet enn at representanten Njåstad tar grundig feil når han påstår at statsforvalterne har en egen agenda når de utøver den myndigheten de er gitt av Kongen i statsråd.

Jeg hørte også representanten Trellevik i dag snakke om behovet for å endre plan- og bygningsloven, og han satte likhetstegn mellom å fjerne hindringer der for den kommunale selvvråderetten og å styrke lokaldemokratiet. Samtidig deler jeg fullt ut de bekymringene representanten Karin Andersen har for de endringene

som skjer på kloden knyttet til klima og til biologisk mangfold. Jeg er enig i de begrunnelsene representanten viste til.

Da har jeg lyst til å utfordre statsråden til å si noe om følgende: På hvilke områder mener regjeringen at man skal svekke lokaldemokratiet ved å gi sterkere føringer? Er det grunnlag for det i lys av de krisene vi står overfor, eller har statsråden konkrete planer om å fjerne hindringer for kommunene, altså gi dem større selvvråderett for å styrke lokaldemokratiet, som Trellevik argumenterer for?

Statsråd Nikolai Astrup [14:14:05]: Jeg mener at i det som er lokale saker, bør kommunene ha stor lokal handlefrihet. Derfor har vi bl.a. fremmet forslag om at man skal kunne dispensere fra sin egen plan hvis det ikke er nasjonale interesser eller vesentlige regionale interesser involvert. Typisk vil det kunne være at man i en egen kommuneplan har sagt at det skal være tre etasjer i et bygg hvor man ønsker å bygge fire eller to, eller at man ønsker at det skal være næringslokale i første etasje, men så ombestemmer seg og finner ut at det bør være bolig i første etasje. Det er ikke en nasjonal interesse. Det er noe kommunen bør finne ut av selv.

Så har vi gjort en god del arbeid med å definere klare hva som er de ulike departementenes sentrale interesseområder, nettopp for å være tydelige på når det er grunnlag for en innsigelse, og hvilke interesser som skal ivaretas. Dette er for å gjøre jobben til statsforvalterne enklere, selvsagt, men også for kommunene. Når de skal lage sine planer, er det veldig bra for dem å kunne vite hva de skal forholde seg til, og hva som er en nasjonal interesse og en klar og tydelig nasjonal føring.

Eirik Sivertsen (A) [14:15:10]: Det er jeg langt på vei enig i er en klok tilnærming. Men la meg forsøke igjen å gi statsråden en mulighet til å være konkret: Er det slik – i lys av de utfordringene vi står overfor, der arealdisponering har konsekvenser for biologisk mangfold og for klimautslipp for nasjonen, f.eks. ved nedbygging av myr – at statsråden bare vurderer, slik det ble argumentert for av representanten Trellevik, å slippe opp på statlig styring for å ivareta nasjonale interesser? Eller ser statsråden konkret noen områder der det kan være behov for å styrke statens begrensninger og rettigheter til innsigelser overfor kommunene for å ivareta nasjonale interesser for å bevare biologisk mangfold og bekjempe klimagassutslippene?

Statsråd Nikolai Astrup [14:16:05]: Vi har veldig tydelige planretningslinjer i Norge i dag. Likevel er det slik at kommuner ikke alltid ønsker å forholde seg til dem, og da fører det til innsigelsessaker. Av de innsigelsessakene jeg fikk på mitt bord i løpet av 2020, er det

flere der jeg har ment at de nasjonale hensynene må veie tyngre enn kommunenes ønske om lokal utvikling og bygging i enkeltsaker. Så det må veies i hver enkelt sak, tenker jeg. Blant annet er en av de sakene jeg har avgjort, i Bærum, Avtjerna, hvor det var ønske om å bygge ut et stort område som ikke hadde kollektivdekning, og som ligger med Marka på begge sider. De fikk nei fordi den typen hensyn må veie tungt i disse beslutningene. Det følger av de statlige planretningslinjene, som jo ligger der.

Helge André Njåstad (FrP) [14:17:15]: Eg merka meg med interesse Arbeidarpartiet sin replikk som gjekk på min kommentar om at fylkesmennene av og til forfektar eigne initiativ og eigne meiningar i fylka. Eit eksempel på det er tilbake i 2010, då dåverande fylkesmann i Hordaland, Lars Sponheim, irriterte på seg dåverande byrådsleiar i Bergen, Monica Mæland, ved å forventa høgare bompengavgifter på grunn av luftforureininga i Bergen. Då sa dåverande byrådsleiar at ein tok seg til rette i fylkesmannsembetet og hadde ein eigen agenda.

Spørsmålet mitt til statsråden er: Er det sånn at synet på at fylkesmennene tek eigne initiativ, har forandra seg i Høgre, før kontra no, eller er det framleis eksempel på at fylkesmennene meiner ting politisk og har eigne agendaer for korleis dei ønskjer at lokalpolitikarane bør opptre?

Statsråd Nikolai Astrup [14:18:06]: Dette var jo før min tid som kommunalminister, og hvilke føringer den rød-grønne regjeringen den gangen la på Fylkesmannens virke, kan ikke jeg svare for. Jeg kan svare for hvordan praksis er i dag. I og for seg, sånn som det var den gangen også, har ikke Statsforvalteren en egen agenda, men forvalter de føringer, retningslinjer, lover og regler som følger av det storting og regjering har bestemt.

Hvorvidt det var slik den gang at den rød-grønne regjeringen mente det var grunnlag for at Statsforvalteren skulle mene at bompengesatsene skulle være høyere i Bergen enn det byrådet hadde bestemt, kjenner jeg ikke til og kan derfor ikke kommentere.

Helge André Njåstad (FrP) [14:18:56]: Eg trur nok det var rimeleg likt den gongen som no, nemleg at Fylkesmannen varetek dei signala han får herifrå, men òg tek eigne initiativ, meiner ting og er ein aktør som har synspunkt, som ofte går på tvers av synet til lokaldemokratiet. Det er difor så mange saker som blir løfta inn på kommunalministeren sitt bord, blir omgjorde og endra, nettopp fordi Fylkesmannen har eit anna skjønn og ei anna vurdering enn det statsråden har.

Når kommunalministeren må gjera om så mange plansaker som hamnar på bordet hans, fortel ikkje det

oss at det er fordi Fylkesmannen er i utakt med skjønn til både kommunalministeren og lokaldemokratiet, at det difor er eit lite poeng i det Framstegspartiet no tek til orde for, og at det ikkje bør avfeiest så direkte som representanten frå Høgre gjorde frå talarstolen i stad?

Statsråd Nikolai Astrup [14:19:50]: Det er helt riktig at departementet av og til har en annen vurdering av en sak enn det statsforvalteren har, og det er også derfor saken bringes inn for departementet for avgjørelse. Men det er viktig å understreke at det er mellom 15 og 35 saker som avgjøres av departementet hvert år, og det er 2 000 saker som egengodkjennes av kommunene hvert år. Så det er en forsvinnende liten andel som havner på departementets bord.

Det aller, aller meste blir løst enten lokalt, uten noen utfordringer i det hele tatt, eller gjennom meklings og det jeg oppfatter som en konstruktiv dialog mellom Statsforvalteren eller ulike instanser og kommunen selv. Det kan være at man f.eks. har en utålmodig statsråd på samferdselsfeltet som ønsker å bygge en vei veldig raskt, og en kommune som i grunnen ønsker seg noe litt annet for reguleringsplanen enn det Statens vegvesen eller Nye Veier legger til grunn. Da ender det opp med at man må mekle. Så blir man enig om et resultat som begge parter kan leve med, og det er jo det aller beste. Jeg ønsker at vi skal ha et system som legger til rette for at man finner gode løsninger lokalt.

Willfred Nordlund (Sp) [14:21:06]: Jeg merket meg med interesse statsrådets innlegg og for så vidt den replikkvekslingen man hadde nå. Det er et interessant poeng representanten Trellevik kom med, at Per-Willy Amundsen som statssekretær i KMD var med på forarbeidene til dagens gjeldende statlige planretningslinjer.

Det jeg lurer på, er: Ser ikke statsråden, ut fra den støyen og debatten som mange av disse retningslinjene skaper, både her i det sentrale østlandsområdet og også ute i distriktene, at det kan være grunn til å påpeke det som står, at man skal praktisere retningslinjene ut fra de regionale og lokale forholdene, nettopp med sikte på å få mindre støy? Jeg opplever når jeg reiser rundt, at det ofte er manglende justeringer, både fra Fylkesmannen og andre statlige instanser som skal levere innsigelses: at man tar et overordnet prinsipp, og så går man ikke ned i materien og ser om det her er lokale og regionale forutsetninger som statens planretningslinjer sier skal tas hensyn til, som man ikke gjør når man leverer innsigelses.

Statsråd Nikolai Astrup [14:22:12]: Som representanten selv sier, fremgår det av planretningslinjene at man skal ta lokale og regionale hensyn og gjøre tilpasninger. Jeg er helt enig med representanten, og statistikk-

ken viser også at de aller, aller fleste saker blir løst i en god tone, enten ved at kommunen selv vedtar saken, eller ved at man gjennom dialog med de relevante aktørene blir enig om en løsning som alle lever godt med. Så er det noen få saker som til slutt ender opp på mitt bord, men de er altså unntakene som bekrefter regelen.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

De talerne som heretter får ordet, har også en tale-tid på inntil 3 minutt.

Terje Halleland (FrP) [14:23:06]: Dette er gjerne den siste muligheten vi har til en debatt om Fylkesmannen – dessverre ikke på grunn av at vi vil bli kvitt ham, men fordi vi skal bytte ut navnet. Tenk om vi også kunne få lov til å bytte ut mandatet.

Vi snakker alle om betydningen av lokalt selvstyre og hvor viktig det er for demokratiet vårt. Men det strekker seg akkurat så langt at man skal få bestemme akkurat så mye man vil, så lenge man ikke bestemmer noe som andre er uenig i. Det kjenner jeg godt til hjemmefra. Det blir som med kona. Hun lar meg alltid få det siste ordet så lenge det er et tydelig «ja vel».

Det er mange grunner til å endre muligheten til å overprøve kommunale vedtak – selvfølgelig betydningen av det lokale selvstyret, men også den enorme kostnaden og tidsbruken som rammer hele samfunnet.

Mange kommuner sliter i dag med egen attraktivitet, og lokalpolitikkerne forsøker å løfte problemstillinger om hvordan man bedre kan utnytte kommunens særfordeler. Det kan være tomtestørrelser, attraktive næringsarealer, bedre utnyttelse av strandsonen – i det hele tatt å skape gode oppvekstvilkår, å få opp befolkningsveksten eller bare å klare å opprettholde befolkningstallet. Så opplever man at enstemmige kommunestyrevedtak blir tilsidesatt av en enslig byråkrat. Det er utrolig frustrerende og tar virkelig lysten fra en i det videre arbeidet.

At man har ankemuligheter og mekling, kan sikkert se veldig bra ut på papiret, men er det noe man skal ha i slike saker, så er det god tid. Tenk om vi hadde visst hvor mange tusen arbeidstimer som blir kastet ut av vinduet, som gir null resultater, ved at man sender brev rundt omkring med synsing og overprøving.

Dessverre er det veldig mange saker som kunne endt godt, der man kunne blitt enige, men de blir ikke realisert på grunn av tidsbruken og at pengebruken ikke strekker til for de involverte. Jeg tenker her på saker som ikke er i nærheten av å ha verken regional eller nasjonal betydning. Det går på alt fra uteareal til en flermannsbolig eller om et naust skal ha bruksareal på 35 eller 40 m². Det er fillesaker uten nasjonal eller regional interesse.

Arne Nævra (SV) [14:25:55]: Jeg tar ordet for å komme med en mellomting mellom en bekymringsmelding og en kraftig advarsel. Jeg advarer mot Fremskrittspartiets totale ansvarsfraskrivelse for hvordan det går for menneskeheten og våre neste generasjoner. Jeg advarer mot det Fremskrittspartiet representerer, og de strømninger som liberalistene – fritt-løper-politikere, alt-er-tillatt-politikere – representerer i Norge og i resten av verden.

De snur fullstendig ryggen til FNs fagtunge klimapanel og deres advarsler. De snur fullstendig ryggen til verdens naturpanel, også administrert under FN. For Fremskrittspartiet betyr det ingenting om temperaturen i verden øker. For Fremskrittspartiet betyr det ingenting om arealer nedbygges, utbygges og oppdeles – ingenting. Det betyr ingenting at verdens dyrebestander er mer enn halvert i min voksne levetid.

Høyregjeringene, med og uten Fremskrittspartiet, har gjort det enklere å bygge ut. Det er en kjensgjerning.

Til representanten Njåstad: Ja, Statsforvalteren er alt vingeklippet. Han er vingeklippet noe voldsomt. Antall innsigelser har stupt etter at departementet har bedt om det i flere rundskriv. At Statsforvalteren fortsatt har kommet med mange innsigelser, hva betyr det? Jo, det betyr at det faktisk er ganske mye å protestere mot. Det betyr at det er mange trusler om nedbygging av norsk natur og av norsk dyrka mark, f.eks.

Tenk: Nå skal altså Fremskrittspartiet fjerne hele kontrollen med at naturmangfoldloven blir fulgt, og at våre jordvernmål blir fulgt. Makan! Vi skal altså fjerne alle betenkeligheter som kan stikke kjepper i hjulene for enhver utbygging. Det er ultraliberalistenes holdning; det er Fremskrittspartiet holdning til norsk forvaltning av arealer.

Én ting er at Fremskrittspartiet ofte vil ha fart og spenning til lands og til vanns, enten det er snøscootere eller vannscootere, osv. Det kan jeg til nød leve med, for det kan en regjering endre på når vi får en ny regjering. Men jeg advarer Stortinget, og jeg advarer velgerne, så sterkt jeg kan mot dette partiet som nå er i fri dressur utenfor regjeringa. Vi kan snakke om frittgående autonome bulldosere i denne sammenhengen. Om de skal ha diesel og Fremskrittspartiets program på tanken, da er jeg redd!

Willfred Nordlund (Sp) [14:29:10]: Jeg tok ordet igjen, jeg skulle kanskje ha gjort det litt tidligere, for å bidra til en avklaring om hva som egentlig er realiteten i de ulike forslagene Fremskrittspartiet har fremmet, og ikke minst hva som er vårt syn rundt de konkrete forslagene.

Det er altså sånn at Statsforvalteren er satt til å ivareta nasjonale interesser på vegne av flere departementer. Kommunaldepartementet er bare ett av dem, det gjelder både Justis- og beredskapsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og ikke minst Klima- og miljødepartementet. Det innebærer at Statsforvalteren har et ansvar for å påse at en rekke sentrale samfunnsinteresser som statsråden refererte til at storting og regjering har fastsatt, blir ivaretatt i arealplanleggingen.

Da er det viktig å påpeke at én av disse faktisk er samfunnssikkerhet – et tema som denne salen debatterer relativt mye, og som folk er veldig opptatt av. Et annet er jordvern, også noe som denne salen debatterer mye, og som avstedkommer en rekke diskusjoner ute i lokalsamfunnene. Ikke minst dreier det seg om klima og naturmangfold.

Så gjelder det et forhold vi var mindre inne på, nemlig det som også foreslås – å frata Statens vegvesen innsigelsesrett på vegne av Samferdselsdepartementet, bl.a. når lokale vedtak fordyrer utbygging av nasjonal infrastruktur, noe jeg for så vidt vet at representanten Njåstad har vært opptatt av tidligere.

Det er et viktig poeng at Vegvesenet kan fremme innsigelse mot kommunale planer som er i strid med den nasjonale samferdselspolitikken, knyttet til bl.a. den samordnede bolig-, areal- og transportplanleggingen og ikke minst – og kanskje viktigst, særlig i den tiden av året vi er i nå – trafikksikkerhet. Det er en av de viktige innsigelsesrettene som Fremskrittspartiet foreslår å frata Statens vegvesen, nemlig det at man skal kunne levere innsigelser mot forslag som ikke ivaretar trafikksikkerheten. Det er ganske alvorlig og noe vi så langt ikke har vært inne på i debatten. Ikke minst er det Statens vegvesen som ivaretar innsigelser på vegne av Nye Veier, fordi de ikke har innsigelseskompetanse selv.

Senterpartiet mener kjernen i forslaget Fremskrittspartiet fremmer, er et moment i debatten og et formål som selvfølgelig handler om å gi kommunene større selvstyre og muligheten til å styre over egen utvikling. Det er jo en intensjon som mange partier, inklusive Høyre, og ikke minst Fremskrittspartiet, har tatt til orde for, og som Senterpartiet er glad for at det er flere partier som påpeker.

Men samtidig må vi ha noen nasjonale rammer for hvordan man skal klare å ivareta de interessene som går utover det som handler om det lokale – altså bl.a. trafikksikkerhet og viktige samfunns- og beredskaps-hensyn, som jeg var inne på. Det er sanne hensyn bl.a. Statens vegvesen og Fylkesmannen, nå Statsforvalteren, skal ivareta.

Jeg er prinsipielt for at innsigelsesretten skal begrenses så mye som mulig, og det ligger jo i de forsla-

gene vi har fremmet, men samtidig må vi klare å ivareta de interessene storsamfunnet har. Etter min formening er mye av det arbeidet allerede igangsatt, og jeg håper vi klarer å ikke gå fra den ene grøften til den andre i denne diskusjonen.

Helge André Njåstad (FrP) [14:32:27]: Først varslar eg at me stemmer for det eine oversendingsforslaget i innstillinga, frå Arbeidarpartiet og Senterpartiet, som går på å utgreia dette vidare. Sjølv om debatten ikkje har gjeve oss så store forhåpningar om at det skal føra veldig mykje med seg når me ser kva parti som står bak det, er det like greitt å få ei utgreiing. Me synest det er synd at me ikkje får støtte til dei forslaga me har, spesielt når ein har følgt debatten.

Me vart litt inspirerte då me 3. september i Stavanger Aftenblad las overskrifta «Dette var dråpen – nå vil Høyre-topper vingeklippe fylkesmannen». Då tenkte me: Ja, no er Høgre inne på riktig spor, no blir det veg i vellinga. Og så kunne me lesa eit oppslag i Bergens Tidende frå representanten Trelleviks heimkommune, Øygarden, der ordføraren ber om endå meir liberal strandsonepolitikk. Han klagar over Fylkesmannen, og han seier òg, som eg kunne sagt frå denne talarstolen, at det er ein horribel strandsonepolitikk i kommunen basert på korleis Fylkesmannen oppfører seg. Eit anna eksempel frå den kommunen er at fiskeriministeren ønskjer meir oppdrett, vil leggja til rette for meir havbruksnæring, og har gjeve ein konsesjon til ein aktør. Då skulle ein tru at det var Fylkesmannens oppgåve å setja i verk nasjonal politikk, som fiskeriministeren ønskjer. Men nei då. Fylkesmannen går imot fiskeriministeren og fremjar motsegn, ikkje basert på ein gjeldande plan, men på ein tenkt plan i gamle Sund kommune. Då hadde ein eit forslag til kommuneplan. I staden for å halda seg til den gjeldande kommuneplanen, som er juridisk bindande, held ein seg til eit utkast til ein plan som aldri vart fullført. Så slik opererer Fylkesmannen. Det frustrerer kommunepolitikarar. Utval-leiaren vår, Svein Otto Jakobsen, har gripe fatt i dette.

Eg skulle ønskt at Høgre hadde vore meir på lag med oss her. Men eg registrerer at når representanten Bransdal seier at Framstegspartiet har sleppt ut av fengsel, er det jo i eit fengsel dei føler seg, både Kristeleg Folkeparti, Venstre og Høgre. Dei føler seg tydelegvis fanga i dette systemet. Det er kanskje difor òg Høgres programkomité har føreslått innskjerpingar på dette området. Når dei fortel, høyrast det ut som om alt er perfekt slik det er i dag. Men programutkastet deira til neste stortingsvalprogram går faktisk veldig i retning av oss, at ein skal avgrense motsegner, ein skal behalda dei berre til kontroll. Så det kunne vore veldig interessant å utfordra Høgre i debatten no: Betyr programformule-

ringa status quo, eller går det i retning av å stramma inn? Veljarane les det som innstramming, men dei skjønneheitsfrasane om kor unødvendig Framstegspartiets forslag er, kan gje eit inntrykk av at Høgre er veldig fornøgd med dagens situasjon. Så eg utfordrar nokon frå Høgre til å seia noko om: Ber programforslaget bod om status quo, eller ber det bod om at ein går i vår retning i neste periode?

Karin Andersen (SV) [14:35:40]: Jeg ønsket i replikkordskiftet å få mulighet til å stille statsråden spørsmål knyttet til Riksrevisjonens undersøkelser og forskningsprosjektet EVAPLAN, som påpeker at det i kommunene i dag ikke sikres nasjonale interesser som naturmangfold, friluftsliv og jordvern i henhold til Stortingets mål. Det er det vi må snakke om i denne saken. Jeg ønsker å få statsrådets vurdering av dette: Hva er riktig når vi vet at dette ikke er ivaretatt i dag? Jeg har kjent statsråden lenge og oppfattet at han har hatt et genuint engasjement for både klimaet og miljøet. Da må jo dette være viktige interesser som må ivaretas framover. Det er det SV er opptatt av.

Det er de nasjonale interessene her som også kan bli truet av summen av alle de små vedtakene, som ikke i seg selv – hver for seg – ser alvorlige ut, men i sum kan bli en stor belastning. Det er nødvendig å se på hva slags faktagrunnlag vi har for å ta disse beslutningene framover. Det vet statsråden ikke er på plass – altså får ikke kommunene god nok informasjon om de beslutningene de skal ta, fordi naturmangfoldet, f.eks., ikke er kartlagt.

Mange kommuner mangler kompetanse på dette området, slik at lokalpolitikere ikke får gode nok faglige eller kompetente råd for å kunne ta de riktige beslutningene om hva som kan brukes, og hva som ikke kan brukes, uten at det går ut over andre kvaliteter som vi som nasjon og som verden er helt avhengige av beskyttes.

Jeg savner at statsråden sier litt om dette, jeg savnet det i hans innlegg. Noen sier at dette bare handler om byråkrati og enkeltpolitikere som blir sinte. Nei, det handler ikke om det. Det handler om framtida vår. Skal vi kunne skaffe mat i framtida, må vi ta vare på matjord, og vi vil ha friluftsområder som folk kan bruke, og en strandsone som er til for folk og ikke bare for utbyggere. Dette er viktige samfunnsverdier, viktige verdier i framtida, som det er opp til enhver regjering å ta vare på – ikke bare i ord, men også i det lovverket som ligger til grunn. Det må være sterkt fordi interessene for å bygge ut er store. Selvfølgelig er de det, og det er legitimt, men det er vårt ansvar å ta vare på disse verdiene også for generasjonene etter oss.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 9.

Sak nr. 10 [14:38:47]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om lokaldemokrati, ikke kommersiell forkjørsrett (Innst. 227 S (2020–2021), jf. Dokument 8:28 S (2020–2021))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikkordskifte på inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

Eirik Sivertsen (A) [14:39:28] (ordfører for saken): Før jeg går til det konkrete representantforslaget, har jeg lyst til å bemerke at det er en utfordring for Stortinget at lignende forslag og tilgrensende og til dels overlappende forslag er behandlet i Stortinget i innværende periode en lang rekke ganger. Så det å ha oversikt over ethvert partis standpunkt til enhver tid er faktisk ganske krevende. Det er nok også noe av bakgrunnen for at det er bred enighet i komiteen om hvordan man håndterer representantforslaget som er til behandling, selv om det på en del av punktene er klare politiske motsetninger.

I forslagens punkter 1 og 2, der det foreslås både vetorett for lokale myndigheter og velferdstilbud og også det å kunne reversere tilbud ved trussel mot det offentlige tilbudet, er det et bredt flertall i komiteen som er enig med statsråden i at her finnes det allerede et stort lokalt handlingsrom for å ivareta det.

Når det gjelder forslagens punkt 3, har jeg lyst til å bemerke at det er behandlet tidligere i perioden av samme komité. Et flertall i komiteen viser bare til sine respektive merknader og forslag i den anledning, mens et mindretall i komiteen har særmerknader knyttet til det.

Når det gjelder forslagens punkter 4 og 5 om innsynsrett, viser statsråden i sitt svar til komiteen til de tre viktige arbeidene som foregår – både velferdstjenesteutvalget, revisjon av offentlighetsloven og revisjon av arkivloven. Jeg har lyst til å bemerke at det er en samlet komité som mener at det å ha innsyn i hvordan fellesskapets penger blir brukt for å framskaffe velferdstjenester, er viktig, og det er en prinsipielt viktig sak.

Så noen synspunkter spesielt fra Arbeiderpartiet. Det er et flertall i komiteen bestående av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV som vil minne om at regjering

gen gjennom et anmodningsvedtak fra Stortinget er pålagt å komme tilbake med lovendringer som klargjør et skille mellom ideelle og kommersielle private tilbydere. Det pålegget kom i 2018. Nå skriver vi 2021, og vi venter fortsatt. Jeg husker da statsminister Erna Solberg skulle gå på som statsminister og hun understreket at nå skulle det bli en annen dans, og man skulle ha respekt for Stortinget. En sånn slapp måte å følge opp anmodningsvedtak på vitner ikke om respekt for Stortinget.

Å kontrollere hvordan vi faktisk bruker fellesskapets midler, innkrevd gjennom skatt eller på andre måter, er en prinsipielt viktig måte å gjøre det på, og det kan ikke være avhengig av hvem som yter tjenesten. Derfor er det å komme tilbake med en måte å sikre innsyn på i både kommunestyret og offentligheten, viktig. Det må regjeringen gjøre. Det er prinsipielt viktig og demokratisk viktig.

Norunn Tveiten Benestad (H) [14:42:45]: Lokaldemokratiet skal fungere. Det er kommunene som har ansvar for å levere velferdstjenestene, og det skal være opp til den enkelte kommune om og i hvilken grad de ønsker å bruke private aktører sammen med de offentlige. Det viktige for Høyre er at kommunen skal sette brukerne, innbyggerne, i sentrum og kunne tilby best mulige tjenester. Mangfoldet av ideelle og kommersielle aktører gir kommunene mulighet til å supplere det offentlige tilbudet.

Det handlingsrommet ønsker ikke Høyre å ta bort. Det er ikke organisasjonsformen i seg selv som er garantien for kvalitet og effektiv drift i tjenestene. Følger vi Rødts linje og i stor grad fjerner de private aktørene, vil vi fort sitte igjen med et tilnærmet offentlig monopol innenfor mange sentrale velferdsområder, og det ønsker ikke Høyre.

I representantforslaget skriver representanten Moxnes:

«Kommunene og fylkeskommunene skal ha rett til å si nei til kommersiell etablering og til å redusere kapasiteten hvis kommersielle selskaper truer det offentlige tilbudet.»

Ja, innenfor rammene av de ulike sektorlovene må kommunene selv vurdere hvilke kontrakter de ønsker å inngå, og hvilke betingelser som er nødvendige for å sikre at de ulike aktørene leverer tjenester som er til beste for innbyggerne. Det er godt lokaldemokrati.

Jeg er opptatt av at innbyggerne skal få mest mulig velferd ut av hver krone. Det viktige er ikke om det er det offentlige eller det private som står bak tilbudet, men om kvalitet og innhold i tjenesten er god. Representantene fra venstresiden, med Rødt i spissen, tar til orde for at det skal innføres juridiske skiller mellom

ideelle og private barnehager, og at kommunene skal kunne stille krav om at private aktører må være ideelle. Det er ikke så lett å se at det går en krystallklar linje for hvor et slikt skille skal gå. Jeg ønsker at vi fortsatt skal ha et mangfold i eier- og driftsstruktur også i barnehagesektoren, jeg mener det er et gode, men jeg anerkjenner at utviklingen over tid gjør det nødvendig å se på både etterfølgelsen av det eksisterende lovverket og om lovverket er godt nok. Jeg håper at vi får anledning til det bl.a. når velferdstjenesteutvalgets rapport har vært på høring og de aktuelle forslagene derfra kommer til behandling.

Så vil jeg avslutte med å sitere tidligere statsminister Jens Stoltenberg: «Markedet har skapt produkter, vært innovativ, vært nyskapende, på en slik måte som myndighetene aldri kunne klare.» Det må vi fortsatt ha i minne, sånn at vi ikke står i fare for å kaste ut barnet med badevannet.

Willfred Nordlund (Sp) [14:45:38]: Dette er ikke de første forslagene vi behandler som angår dette temaet. Det er grunn til å minne om at kommersielle og ideelle aktører som leverer velferdstjenester, både kan supplere og være i konkurranse med lokale offentlige tilbud. Det pågår innenfor flere typer sektorer.

Innenfor rammene av de ulike sektorlovene er det som regel opp til den enkelte kommune hvilke kvalitetskrav de ønsker å stille til de private leverandørene. Kommunenes egne krav til kvaliteten på tjenestene kommer i tillegg til de kravene som følger av lov og forskrift, og bidrar til at tjenestene kan tilpasses lokale behov og prioriteringer som kommunene gjør.

I noen sammenhenger har aktører som leverer det som kalles velferdstjenester, til det offentlige, det offentlige som – skal vi kalle det – eneste kunde, andre ganger har de helt eller delvis sin praksis basert på privat finansiering, altså at brukeren betaler alt, eller at det er refusjon. Da blir dette litt komplisert. Det forslaget tar opp, er en generell adgang til kommunal vetorett mot kommersielle aktører, og det er ikke spisset mot det ene eller det andre, men er bare en generell betraktning om en kommunal vetorett. Det blir lite hensiktsmessig og treffsikkert. For eksempel vil en sånn rett medføre at kommunen kan forby at det skal opprettes et privat fysioterapeutkontor, som kun har tenkt å henvende seg til det private markedet. Det blir litt snedig.

Senterpartiet har støttet og fremmet flere forslag som skal sørge for at profitt til store internasjonale selskap som driver innenfor dette området, skal unngås, og ikke minst forslag som skal gi større gjennomsiktighet i bl.a. pengestrømmer og legge til rette for å øke andelen ideelle aktører.

Jeg tror at alle, også regjeringen, deler synet om at utviklingen innenfor barnehagesektoren, som er litt annerledes enn en del av de andre sektorene som driver velferdstjenester som blir levert av private, ser at den utviklingen har vært uheldig, og at det må foretas noen grep. Det oppfatter jeg også er i ferd med å skje. Det er f.eks. nå på høring hvorvidt kommunene skal gis hjemmel til å beslutte om nye private barnehager skal være forbeholdt de ideelle aktørene. Jeg vil understreke at for Senterpartiet er det viktig at vi har et regelverk som begrenser kommersielt utbytte fra private leverandører av velferdstjenester når det er det offentlige som finansierer det. Vi må ha en adgang til å kontrollere dette, men vi må ha et lovverk som er tilstrekkelig presist, og som avveier flere hensyn.

Forslagene som fremmes fra Rødt, er utformet på en sånn måte at de ikke skiller mellom de ulike typene tjenester eller tar tilstrekkelig hensyn til at forholdene er ulike rundt omkring i landet. Selv om vi kan dele intensjonene, er det snakk om forslag som krever nærmere utredning og avgrensninger, som gjør at vi ikke får utilsiktede konsekvenser. Det er på den bakgrunn vi peker på at dette må komme i oppfølgingen av NOU 2020: 13, fra det såkalte velferdstjenesteutvalget, når regjeringen skal legge den fram for Stortinget.

Karin Andersen (SV) [14:48:55] (komiteens leder): SV mener at barnevern, barnehage og eldreomsorg ikke skal være butikk, og det mener vi er et prinsipielt og viktig standpunkt. Det er et klart skille mellom velferd og forretningsmessig drift, og det ønsker denne regjeringen å viske ut. Det er dårlig bruk av offentlige midler, og det blir feil formål. Derfor er jeg glad for at disse forslagene kommer. De er mange nå, og de ligner hverandre, men det er bra at vi får diskutert dette.

Jeg vil bruke skole og barnehage som eksempel. Jeg er litt forundret over at Arbeiderpartiet og Senterpartiet ikke støtter SVs forslag om det, for det handler om at både private skoler og barnehager kan bli godkjent av staten. Kommunene er nødt til å akseptere etablering av det og er også nødt til å være med og dele regningen – altså ta fra kommunebudsjettet og finansiere disse skolene og barnehagene, sjøl om de kanskje ikke har råd og sitter i prosesser der de er nødt til å ta ned budsjettet sitt. Så foreslår de kanskje å legge ned en grendeskole, for det er tross alt kanskje det som skader minst. Så dukker det opp en privat skole, og vips er hele innsparingen borte. Og så må man ta innsparingen på andre områder, der det kanskje er direkte uforsvarlig.

Den friheten til sjøl å bestemme skolestruktur og struktur i barnehagesektoren mener SV kommunene, og også fylkeskommunene, når det gjelder videregående skole, skal ha. Det mener vi at de er nødt til å ha

hvis de skal kunne ta ansvar for hele det tilbudet de skal ha på mange områder, for her har man lagd systemer der man blir sittende uten kontroll over sine egne utgifter fordi man har dette godkjenningssystemet som gjør at staten godkjenner, at etablering ikke kan nektes, og at man heller ikke kan nekte å betale inn. Hvis man da sitter og er nødt til å redusere tilbudet, blir man nødt til å legge ned de offentlige barnehagene og skolene og ikke de private, for det har man ikke lov til. Det forundrer meg i hvert fall at Arbeiderpartiet og Senterpartiet ser ut til å synes at dette er en grei ordning. Det syns altså ikke SV. Derfor fremmer vi i dag forslagene om å endre lovverket slik at kommuner og fylkeskommuner har beslutningsmyndighet over skolestruktur og dimensjonering av skoletilbud, og det samme når det gjelder barnehager.

SV fremmer flere av forslagene som er reist i representantforslaget fra Rødt, i innstillingen, og jeg tar opp de forslagene.

Presidenten: Representanten Karin Andersen har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det skal votes kl. 15. Det ringes nå til votering, og debatten i sak nr. 10 fortsetter etter voteringen.

Votering

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Da ser det ut til at Stortinget er klar til å gå til votering.

Presidenten gjør oppmerksom på at det er en lang votering – kanskje ikke så krevende, men lang. I en av sakene er det satt frem ikke mindre enn 112 forslag, så følg med, og legg vekk mobiltelefonen.

Stortinget voterer først over resterende saker fra torsdag 18. februar, sakene nr. 4–11 på dagsorden nr. 52.

Votering i sak nr. 4, debattert 18. februar 2021

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingvald Kjerkol, Lene Vågslid, Tore Hagebakken, Tuva Moflag, Tellef Inge Mørland, Hege Haukeland Liadal, Maria Aasen-Svensrud og Jan Bøhler om tiltak mot kvakksalveri og bedre prioritering av helseressurser (Innst. 212 S (2020–2021), jf. Dokument 8:153 S (2019–2020))

Presidenten: Under debatten er det satt frem i alt fire forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Hege Haukeland Liadal på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti

- forslag nr. 2, fra Kari Kjønås Kjos på vegne av Fremskrittspartiet og Senterpartiet
 - forslag nr. 3, fra Kari Kjønås Kjos på vegne av Fremskrittspartiet
 - forslag nr. 4, fra Nicholas Wilkinson på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- Det votes først over forslag nr. 4, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å innføre merking av behandlingsformer og legemidler som ikke har dokumentert effekt, men som det påstås kan behandle ulike tilstander.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

Voteringstavlene viste at det var avgitt 80 stemmer mot og 8 stemmer for forslaget fra Sosialistisk Venstreparti.

(Voteringsutskrift kl. 15.03.05)

Torill Eidsheim (H) (frå salen): President! Knappen fungerte ikkje – eller eg stemte feil.

Presidenten: Da tar vi voteringen på nytt.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 82 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.03.37)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 3, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette ned en arbeidsgruppe som skal jobbe frem forslag til godkjenningsordninger og drøftelser om hva alternativ behandling-bransjen kan yte av helsehjelp.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 73 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.03.54)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for en bred gjennomgang av hele registerordningen for alternativ behandling, med tanke på endringer som kan styrke pasientsikkerheten og forbrukervernet og stille krav til kvalitet i tjenestene som tilbys. Fritak for merverdiavgift for registrerte utøvere av alternativ behandling som oppfyller nye kvalitetskrav, vurderes i en slik gjennomgang av registerordningen.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet ble med 62 mot 27 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.04.12)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme en stortingsmelding om kvakksalveri, der det foreslås innstramminger overfor aktører som bevisst lover helsegevinst der dette ikke er tilstrekkelig bevist, og der straffenivået for overtredelser av lovverket gjennomgås.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 54 mot 34 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.04.30)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:153 S (2019–2020) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingvild Kjerkol, Lene Vågslid, Tore Hagebakken, Tuva Moflag, Tellef Inge Mørland, Hege Haukeland Liadal, Maria Aasen-Svensrud og Jan Bøhler om tiltak mot kvakksalveri og bedre prioritering av helseressurser – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 5, debattert 18. februar 2021

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jonas Gahr Støre, Ingvild Kjerkol, Tore Hagebakken, Tuva Moflag, Tellef Inge Mørland og Kari Henriksen om å stoppe privatisering og forhindre en todelt helsetjeneste (Innst. 213 S (2020–2021), jf. Dokument 8:154 S (2019–2020))

Presidenten: Under debatten har Ingvild Kjerkol satt frem sju forslag på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at helsepersonell som er ansatt i offentlige sykehus, ikke har private bierverv som retter seg inn mot samme type

behandling og de samme pasientene som de har ansvar for i det offentlige.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede om private helseaktører i større grad utfører overbehandling, og om disse aktørene i større grad bør bære risikoen for komplikasjoner og skader ved inngrep som ikke er prioritert i den offentlige helsetjenesten, og komme tilbake til Stortinget med en sak om dette.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå helpri-
vate tilbyderes praksis for legemiddelutskrivning og henvisning, og fremme forslag om strengere regulering hvis praksisen tilsier at det er systematiske forskjeller.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå private aktørers praksis med å holde av plasser for kunder som betaler, og fremme forslag til regulering som sikrer at det er helseprioriteringer, og ikke betalingsvillighet, som gir raskest behandling.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en omsetningsavgift på private helseforsikringer for å styrke den offentlige helsetjenesten.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen nedsette et offentlig utvalg som skal gjennomgå utviklingen innen private helseaktører og privat helseforsikring i Norge, og foreslå tiltak for å forhindre en todelt helsetjeneste.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre pristak på tannhelsetjenester i de tilfeller der offentlige stønadsordninger skal dekke hele eller deler av tannhelsebehandlingen.»

Det voteres alternativt mellom disse forslagene og komiteens innstilling.

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:154 S (2019–2020) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jonas Gahr Støre, Ingvald Kjerkol, Tore Hagebakken, Tuva Moflag, Tellef Inge Mørland og Kari Henriksen om å stoppe privatisering og forhindre en todelt helsetjeneste – vedtas ikke.

V o t e r i n g :

Ved alternativt votering mellom komiteens innstilling og forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble innstillingen bifalt med 47 mot 42 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.05.55)

Votering i sak nr. 6, debattert 18. februar 2021

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantane Kjersti Toppe, Geir Adelsten Iversen, Marit Knutsdatter Strand, Åslaug Sem-Jacobsen, Per Olaf Lundteigen og Sandra Borch om tiltak for å sikre trygge fødsels- og barseltenester og jordmorberedskap i heile landet (Innst. 217S (2020–2021), jf. Dokument 8:7 S (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det satt frem i alt 13 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–9, fra Nicholas Wilkinson på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 10, fra Nicholas Wilkinson på vegne av Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 11, fra Kjersti Toppe på vegne av Senterpartiet
- forslag nr. 12, fra Kjersti Toppe på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 13, fra Åshild Bruun-Gundersen på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti

Forslag nr. 13 ble under debatten endret og lyder nå:

«Stortinget ber regjeringen sikre at hurtigtester kan brukes på sykehusene slik at det legges bedre til rette for at partneren får være med på svangerskapsoppfølgingen og i fødsels- og barseltiden.»

Det voteres over forslag nr. 11, fra Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at alle helseforetakene følger opp dagens krav til følgetjeneste, og på sikt endre grensen for følgetjenesten til 60 minutters reisevei.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet ble med 78 mot 11 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.06.57)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 10, fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at en fullverdig fødeavdeling i Kristiansund blir en del av den fremtidige sykehusstrukturen i Møre og Romsdal.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 56 mot 33 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.07.17)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1–9 og forslag nr. 12, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for økt bemanning av fødselsomsorgen som en akuttjeneste og følge opp Helsedirektoratets tilråding om en bemanningsnorm for å sikre trygghet, kvalitet og én-til-én-omsorg for kvinner i aktiv fødsel.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre videre opptrapping av jordmorkompetansen i kommunene, inkludert flere kombinasjonsstillinger i kommune/sykehus for jordmødre, mål om hele, faste stillinger og en vurdering av nye finansieringsmodeller for kommunale jordmødre.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme en egen sak for Stortinget om økning i praksisplasser og utdanningskapasiteten for jordmødre.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen pålegge alle helseforetak å utarbeide langsiktige planer for å rekruttere, beholde og utdanne helsepersonell i fødeinstitusjonene som dekker behovet for god kvalitet i fødselsomsorgen, og gi Stortinget årlige statusmeldinger om dette arbeidet.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en egen sak om å lovfeste helseforetakenes plikt til å tilby følgetjeneste for gravide, for å skape forsvarlige tjenester og trygghet for den fødende.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at helseforetakene går bort fra innsatsstyrt finansiering av fødetilbudet, og utrede en ny finansieringsmodell

for kvinneklinikker, fødeavdelinger og fødestuer, som tar utgangspunkt i at kvalitetskravene for fødselsomsorgen skal oppfylles.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at alle barselkvinner får tilbud om å bli på barselavdelingen den tiden det normalt tar å etablere amming. Tidlig utskriving skal være kvinnens eget valg.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre et grunnleggende prinsipp for fødselsomsorgen om at familier må sikres et nært og tilgjengelig fødetilbud av høy kvalitet, uavhengig av bosted, og sikre at helseforetakene styrer etter dette.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for en trygg og fremtidsrettet fødselsomsorg ved å utvikle dagens fødeinstitusjoner og sikre et desentralisert fødetilbud.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre forutsigbarhet for fødende og legge til rette for at alle fødende kvinner kan ha følge av partner under fødsels- og barseloppholdet, såfremt smittevernfarens hensyn kan ivaretas på en forsvarlig måte.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 46 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.07.38)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 13, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at hurtigtester kan brukes på sykehusene slik at det legges bedre til rette for at partneren får være med på svangerskapsoppfølgingen og i fødsels- og barseltiden.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti – med den foretatte rettelse – ble enstemmig bifalt.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen instruere Helse Midt-Norge RHF om å sikre fortsatt drift av fødeavdelingen i Kristiansund i tråd med Stortingets vedtak nr. 574 (2019–2020).

II

Stortinget ber regjeringen snarest sørge for at Helse Møre og Romsdal HF tilføres de nødvendige faglige og økonomiske ressursene til å sikre forsvarlig drift av fødeavdelingen i Kristiansund, og informere Stortinget på egnet måte.

Presidenten: Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 55 mot 31 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.08.15)

Votering i sak nr. 7, debattert 18. februar 2021

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Åshild Bruun-Gundersen og Bengt Rune Strifeldt om å styrke rettighetene til pasientene og forenkle regelverket for pasientreiser (Innst. 218 S (2020–2021), jf. Dokument 8:13 S (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det satt frem i alt tre forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Bengt Rune Strifeldt på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 2 og 3, fra Nicholas Wilkinson på vegne av Sosialistisk Venstreparti

Det votes over forslag nr. 3, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at ved anbud på pasientreiser skal kvalitet veie tyngre enn pris, og sørge for at helseforetakene utarbeider anbud med fastpris for å sikre at ulike tilbydere konkurrer på kvalitet, som f.eks. ventetid.»
Rødt har varslet støtte til forslaget.

Voteringstavlene viste at det var avgitt 82 stemmer for forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og 7 stemmer mot.

(Voteringsutskrift kl. 15.08.51)

Jorodd Asphjell (A) (fra salen): President! Jeg stemte feil. Det skal være 6 og 83.

Presidenten: Da blir resultatet at 6 representanter stemte for forslaget og 83 stemte imot. – Dermed er forslaget ikke bifalt.

Det votes over forslag nr. 2, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at pasienter som må reise til og fra institusjoner hvis disse stenger, for eksempel i helgene, blir omfattet av regelverket for pasientreiser.»

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 47 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.09.21)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen innarbeide følgende endringer i regelverket for pasientreiser:

1. Pasientens totale reisetid skal vektlegges, slik at mest hensiktsmessige fremkomstmiddel prioriteres.
2. Innføre fast takst for reisegodtgjørelser som automatisk utbetales ved akutte og planlagte timer på sykehus.
3. Tillate at pasienter kan betale et mellomlegg dersom de heller ønsker å reise med dyrere fremkomstmidler.
4. Fastsette takst ut fra reelle utgifter, altså en økning fra dagens kjøresats på 2,7 kr/km.
5. Sikre mer smidighet i regelverket.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 73 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.09.38)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen snarest mulig og innen 1. april 2021 fremme en sak for Stortinget om forenklinger og forbedringer i regelverket for pasientreiser og de regionale helseforetakenes organisering av tilbudet, jf.

Stortingets anmodningsvedtak av 19. april 2018, jf. Innst. 196 S (2017–2018).

II

Stortinget ber regjeringen presisere de regionale helseforetakenes plikt til å yte pasienttransport og pålegge alle helseforetak å ha avtaler med taxiselskap slik at pasienter med rettigheter til å få dekket sin pasientreise ikke skal måtte legge ut for reisen selv.

Presidenten: Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 57 mot 31 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.09.59)

Votering i sak nr. 8, debattert 18. februar 2021

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Emilie Enger Mehl, Liv Signe Navarsete, Geir Pollestad og Marit Knutsdatter Strand om å kutte i kvotene for tollfri import av jordbruksvarer fra EU etter brexit (Innst. 229 S (2020–2021), jf. Dokument 8:66 S (2020–2021))

Presidenten: Under debatten har Geir Pollestad satt frem to forslag på vegne av Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gå i forhandlinger med EU med mål om å redusere tollfrie kvoter for import av landbruksvarer fra EU til Norge som følge av brexit.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen avvise nye forhandlinger som tar sikte på videre liberalisering av handelen med landbruksprodukter etter artikkel 19 eller andre bestemmelser i EØS-avtalen.»

Det votes alternativt mellom disse forslagene og komiteens innstilling.

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:66 S (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Emilie Enger Mehl, Liv Signe Navarsete, Geir Pollestad og Marit Knutsdatter Strand om å kutte i kvotene for tollfri import av jordbruksvarer fra EU etter brexit – vedtas ikke.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslagene fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble innstillingen bifalt med 68 mot 18 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.10.50)

Votering i sak nr. 9, debattert 18. februar 2021

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i motorferdselloven (båter med elmotor på små vann mv.) (Innst. 220 L (2020–2021), jf. Prop. 20 L (2020–2021))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

I o v

om endringer i motorferdselloven (båter med elmotor på små vann mv.)

I

I lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag gjøres følgende endringer:

§ 4 a annet og tredje ledd skal lyde:

Departementet kan gi *kommunen* myndighet til å gi forskrift om fastsetting av løyper for kjøring med snøscooter på vinterføre. I Finnmark og Nord-Troms (kommunene Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord) omfatter myndigheten også adgang til i forskrift å tillate kjøring ut av løypa på islagt vann for å raste.

Departementet kan i inntil seks kommuner gi *kommunen* myndighet til å gi forskrift om fastsetting av løyper for persontransport med beltekjøretøy på vinterføre til utgangspunkter for alpin skikjøring (catskiing) som et forsøk på inntil seks år. Forsøket kan ikke forlenges. Løypene skal ta utgangspunkt i eksisterende alpinanlegg.

§ 5 skal lyde:

§ 5 (tillatelser etter vedtak)

Kommunen kan gi forskrift om adgang til:

- landing og start med luftfartøy på bestemte steder i utmark og vassdrag. Adgangen kan begrenses til landing og start til bestemte formål, til bestemte tider og til å gjelde selskaper eller enkeltpersoner som driver ervervsmessig luftfartsvirksomhet.
- bruk av motorfartøy på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer når det foreligger særlige grunner som i tilfelle må angis i forskriften.

Utkast til forskrift sendes fylkeskommunen og berørte statlige fagmyndigheter til uttalelse. Dersom noen av disse har hatt innsigelse som *kommunen* ikke har tatt hensyn til, skal *kommunens* vedtak sendes fylkesmannen til godkjenning.

I Finnmark og i Nord-Troms (kommunene Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord) kan fylkesmannen etter forslag fra kommunestyret gi forskrift om adgang til bruk av snøscooter på vinterføre langs særskilte løyper i utmark og på islagte vassdrag. Vedkommende kommune skal sørge for merking av og informasjon om løypene.

Kommunen kan gi forskrift eller fatte enkeltvedtak om adgang til bruk av motorfartøy med elektrisk motor med inngangseffekt opptil 800 watt på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer. Ved vurderingen av om det skal åpnes for slik ferdsel, skal det legges vekt på hensynet til vannet som levested for villarter og fugler, og særskilt vekt på hensynet til hekkeområder. Det kan ikke gis adgang til motorferdsel som innebærer vesentlig skade på fugleliv.

§ 6 overskriften skal lyde:

(tillatelser etter søknad når særlige grunner foreligger)

§ 12 a tredje punktum skal lyde:

I tillegg til fullmaktene i naturoppsynsloven § 3 kan oppsynet kreve at fører av *motorkjøretøy eller -fartøy* viser fram dokumenter som det er påbudt å ha med under kjøringen.

§ 12 b første ledd første punktum skal lyde:

Statens naturoppsyn kan ilegge fører av *motorkjøretøy eller -fartøy* overtredelsesgebyr hvis føreren ikke overholder bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov.

II

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 81 mot 7 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.11.22)

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble bifalt med 81 mot 7 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.11.41)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

V o t e r i n g i s a k n r. 10, debattert 18. februar 2021

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om å stoppe NorthConnect endelig (Innst. 216 S (2020–2021), jf. Dokument 8:8 S (2020–2021))

Presidenten: Under debatten har Sandra Borch satt frem et forslag på vegne av Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen umiddelbart avslå søknaden om å bygge utenlandskabelen NorthConnect.»

Det votes alternativt mellom dette forslaget og komiteens innstilling.

Rødt har varslet støtte til forslaget.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:8 S (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om å stoppe NorthConnect endelig – vedtas ikke.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble innstillingen bifalt med 57 mot 32 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.12.31)

V o t e r i n g i s a k n r. 11, debattert 18. februar 2021

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ole André Myhrvold, Ruth Grung, Nils T. Bjørke, Kjersti Toppe, Øystein Langholm Hansen og Ingrid Heggø om ny konsesjon for Røldal-Suldal kraftanlegg (Innst. 222 S (2020–2021), jf. Dokument 8:82 S (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det satt frem i alt fire forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Ole André Myhrvold på vegne av Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne
 - forslagene nr. 3 og 4, fra Bjørnar Moxnes på vegne av Rødt
- Det votes over forslag nr. 4, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget forutsetter at de nye kompensasjonsvilkårene for vertskommunene og grunneierne i disse anleggene skal bygge på forutsetningene om hjemfall etter 60 år som Stortinget vedtok i 1962.»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Rødt ble med 87 mot 2 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.13.03)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 3, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget forutsetter at dagens strenge miljøkrav ved vannkraftutbygging og miljørevisjoner blir lagt til grunn ved omgjøringen av Røldal-Suldal-konsesjonene til nye konsesjonsvilkår.»

Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Rødt ble med 74 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.13.20)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1 og 2, fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen samtidig med at det tas stilling til søknaden om omgjøring av Røldal-Suldal-konsesjonene til tidsubegrensede konsesjoner, beslutte åpning av revisjon av konsesjonsvilkårene.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen likebehandle vertskommunenes stilling i revisjonssaken med behandlingen av de kommuner som tidligere har hatt vassdragskonsesjoner som er blitt fornyet, også når det gjelder konsesjonsvilkår om etablering av næringsfond.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g:

Forslagene fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne ble med 72 mot 17 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.13.39)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

I

Stortinget ber regjeringa om at vilkårsrevisjon av Røldal-Suldal-anlegga blir prioritert etter at konsesjon til desse anlegga er omgjord til ein konsesjon på uavgrensa tid.

II

Stortinget ber regjeringa sjå til at konsesjonsstyresmaktene vurderer om det på fagleg grunnlag er spesielle forhold som tilseier etablering av næringsfond eller andre økonomiske vilkår basert på eksisterande praksis og retningslinjer.

Presidenten: Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble bifalt med 72 mot 16 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.13.59)

Presidenten: Stortinget voterer så over sakene nr. 1–8 på dagens kart.

Votering i sakene nr. 1–6, debattert 23. februar 2021

Presidenten: Sakene nr. 1–6 er andre gangs behandling av lover og gjelder lovvedtakene 67 til og med 72.

Det foreligger ingen forslag til anmerkning. Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

Votering i sak nr. 7, debattert 23. februar 2021

Innstilling fra finanskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2021 under Utenriksdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Land-

bruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Finansdepartementet og Olje- og energidepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien) (Innst. 233 S (2020–2021), jf. Prop. 79 S (2020–2021), unntatt kap. 605, 634, 2650 og 2651)

Presidenten: Under debatten er det satt frem i alt 112 forslag.

Forslagene nr. 1–100, som ble fremsatt under komiteens behandling, er inntatt i innstillingen på sidene 90–124.

I tillegg kommer:

- forslagene nr. 101–104, fra Kari Elisabeth Kaski på vegne av Sosialistisk Venstreparti

- forslagene nr. 105 og 106, fra Seher Aydar på vegne av Rødt
 - forslag nr. 107, fra Sigbjørn Gjelsvik på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet
 - forslag nr. 108, fra Helge André Njåstad på vegne av Fremskrittspartiet
 - forslag nr. 109, fra Sverre Myrli på vegne av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt
 - forslagene nr. 110 og 111, fra Eigil Knutsen på vegne av Arbeiderpartiet
 - forslag nr. 112, fra Sigbjørn Gjelsvik på vegne av Senterpartiet
- Forslag nr. 41 ble under debatten trukket.
Det votes over forslagene nr. 98 og 99, fra Rødt.

Forslag nr. 98 lyder:

«I statsbudsjettet for 2021 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
140		Utenriksdepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , økes med..... fra kr 136 142 000 til kr 148 142 000	12 000 000
225		Tiltak i grunnopplæringen	
	69	Tiltak for fullføring av videregående opplæring, økes med..... fra kr 691 500 000 til kr 791 500 000	100 000 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	65 (Ny)	Tilskudd til nye og utvidete sommerskoletilbud ifb. koronaepidemien, bevilges med.....	500 000 000
241		Felles tiltak for fagskoler	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , økes med..... fra kr 31 692 000 til kr 41 692 000	10 000 000
257		Kompetanseprogrammet	
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i> , økes med..... fra kr 376 134 000 til kr 566 134 000	190 000 000
260		Universiteter og høyskoler	
	50	Statlige universiteter og høyskoler, økes med..... fra kr 38 808 991 000 til kr 38 932 991 000	124 000 000
	70	Private høyskoler, økes med..... fra kr 1 901 329 000 til kr 1 917 329 000	16 000 000
270		Studentvelferd	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid mv., økes med..... fra kr 123 380 000 til kr 143 380 000	20 000 000
275		Tiltak for høyere utdanning og forskning	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , økes med..... fra kr 97 843 000 til kr 176 343 000	78 500 000
290		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 305 591 000 til kr 308 591 000	3 000 000
291		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i> , økes med..... fra kr 6 035 134 000 til kr 6 170 134 000	135 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	62	Kommunale innvandrertiltak, økes med..... fra kr 250 006 000 til kr 275 006 000	25 000 000
	71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner, økes med..... fra kr 173 748 000 til kr 203 748 000	30 000 000
292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	
	22	Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, økes med... fra kr 32 463 000 til kr 42 463 000	10 000 000
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, økes med..... fra kr 1 060 508 000 til kr 1 180 508 000	120 000 000
315		Frivillighetsformål	
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner, økes med..... fra kr 1 803 920 000 til kr 2 198 920 000	395 000 000
	74 (Ny)	Idrettsanlegg bevilges med	100 000 000
325		Allmenne kulturformål	
	77	Stimuleringsmidler til kultur, frivillighet og idrett ifb. covid-19, økes med..... fra kr 2 250 000 000 til kr 2 900 000 000	650 000 000
335		Medieformål	
	71	Mediestøtte, økes med fra kr 428 517 000 til kr 458 517 000	30 000 000
440		Politiet	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 19 784 313 000 til kr 19 854 313 000	70 000 000
451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 951 465 000 til kr 995 865 000	44 400 000
	60	Refusjoner til kommunene, økes med..... fra kr 120 000 000 til kr 580 000 000	460 000 000
455		Redningstjenesten	
	21	Spesielle driftsutgifter, økes med fra kr 29 707 000 til kr 32 207 000	2 500 000
480		Svalbardbudsjettet	
	50	Tilskudd, økes med fra kr 377 978 000 til kr 417 978 000	40 000 000
490		Utlendingsdirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak, økes med fra kr 575 789 000 til kr 601 948 000	26 159 000
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak, økes med fra kr 149 329 000 til kr 150 535 000	1 206 000
553		Regional- og distriktsutvikling	
	61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, økes med fra kr 780 770 000 til kr 1 356 770 000	576 000 000
	65	Omstilling, økes med fra kr 99 046 000 til kr 199 046 000	100 000 000
	68 (Ny)	Kommunal kompensasjonsordning til lokale virksomheter, bevilges med.....	2 000 000 000
560		Samiske formål	
	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv, økes med.....	4 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
		fra kr 539 013 000 til kr 543 013 000	
571		Rammetilskudd til kommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med	500 000 000
		fra kr 139 545 158 000 til kr 140 045 158 000	
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 572, post 64, økes med	1 000 000 000
		fra kr 2 525 000 000 til kr 3 525 000 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med	1 300 000 000
		fra kr 37 216 160 000 til kr 38 516 160 000	
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 571, post 64, økes med	1 150 000 000
		fra kr 2 582 000 000 til kr 3 732 000 000	
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	70	Bostøtte, overslagsbevilgning, økes med	760 000 000
		fra kr 3 044 608 000 til kr 3 804 608 000	
640		Arbeidstilsynet	
	1	Driftsutgifter, økes med	50 000 000
		fra kr 731 522 000 til kr 781 522 000	
703		Internasjonalt samarbeid	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, økes med	3 000 000
		fra kr 5 929 000 til kr 8 929 000	
710		Vaksiner mv.	
	22	Salgs- og beredskapsprodukter m.m., økes med	36 000 000
		fra kr 144 325 000 til kr 180 325 000	
	23	Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19, reduseres med	535 000 000
		fra kr 3 770 000 000 til kr 3 235 000 000	
714		Folkehelse	
	79	Andre tilskudd, kan overføres, kan nyttes under post 21, økes med	5 000 000
		fra kr 64 135 000 til kr 69 135 000	
732		Regionale helseforetak	
	70	Særskilte tilskudd, kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75, økes med	70 000 000
		fra kr 4 680 955 000 til kr 4 750 955 000	
	72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, kan overføres, økes med	72 700 000
		fra kr 58 657 436 000 til kr 58 730 136 000	
	73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, kan overføres, økes med	25 600 000
		fra kr 20 658 153 000 til kr 20 683 753 000	
	74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, kan overføres, økes med	19 400 000
		fra kr 15 618 812 000 til kr 15 638 212 000	
	75	Basisbevilgning Helse Nord RHF, kan overføres, økes med	17 300 000
		fra kr 13 953 434 000 til kr 13 970 734 000	
740		Helsedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, økes med	75 000 000
		fra kr 49 235 000 til kr 124 235 000	
761		Omsorgstjeneste	
	68	Kompetanse og innovasjon, økes med	30 000 000
		fra kr 489 591 000 til kr 519 591 000	
762		Primærhelsetjeneste	
	60	Forebyggende helsetjenester, økes med	230 000 000
		fra kr 420 961 000 til kr 650 961 000	
	63	Allmennlegetjenester, økes med	106 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
		fra kr 854 787 000 til kr 960 787 000	
765		Psykisk helse, rus og vold	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72, økes med</i>	112 100 000
		fra kr 186 749 000 til kr 298 849 000	
	60	Kommunale tjenester, <i>kan overføres, økes med</i>	60 000 000
		fra kr 230 507 000 til kr 290 507 000	
	72	Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21, økes med</i>	6 500 000
		fra kr 486 245 000 til kr 492 745 000	
	73	Utviklingstiltak mv., <i>økes med</i>	2 000 000
		fra kr 177 459 000 til kr 179 459 000	
846		Familie- og oppveksttiltak	
	61	Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, <i>kan nyttes under post 71, økes med</i>	20 000 000
		fra kr 516 597 000 til kr 536 597 000	
	72 (Ny)	BUA, <i>bevilges med</i>	45 000 000
865		Forbrukerpolitiske tiltak	
	71	Tilskudd til Reisegarantifondet, <i>økes med</i>	78 000 000
		fra kr 104 000 000 til kr 182 000 000	
868		Forbrukertilsynet	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i>	10 000 000
		fra kr 104 493 000 til kr 114 493 000	
900		Nærings- og fiskeridepartementet	
	80	Kompensasjonsordning for utgifter til innreisekarantene ved bruk av utenlandsk arbeidskraft, <i>økes med</i>	240 000 000
		fra kr 480 000 000 til kr 720 000 000	
	82	Midlertidig støtteordning for publikumsåpne arrangementer, <i>økes med ...</i>	260 000 000
		fra kr 350 000 000 til kr 610 000 000	
	85	Midlertidig kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall som følge av koronapandemien, <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	3 547 000 000
		fra kr 5 960 000 000 til kr 9 507 000 000	
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd til næringsrettet forskning, <i>økes med</i>	400 000 000
		fra kr 1 661 331 000 til kr 2 061 331 000	
1311		Tilskudd til regionale flyplasser	
	72	Tilskudd til dekning av tap, <i>økes med</i>	75 500 000
		fra kr 35 000 000 til kr 110 500 000	
1315		Tilskudd til Avinor AS	
	70 (Ny)	Tilskudd, <i>bevilges med</i>	2 750 000 000
1320		Statens vegvesen	
	31	Skredsikring riksveier, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30, økes med ...</i>	300 000 000
		fra kr 1 074 100 000 til kr 1 374 100 000	
	72	Kjøp av riksveiferjetjenester, <i>kan overføres, økes med</i>	900 000 000
		fra kr 1 573 300 000 til kr 2 473 300 000	
1352		Jernbanedirektoratet	
	70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres, økes med</i>	100 000 000
		fra kr 4 559 900 000 til kr 4 659 900 000	
	71	Kjøp av infrastrukturtjenester - drift og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72, post 73 og post 74, økes med</i>	100 000 000
		fra kr 9 174 922 000 til kr 9 274 922 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	73	Kjøp av infrastrukturtjenester - investeringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71, post 72 og post 74, økes med</i>	193 000 000
		fra kr 16 069 700 000 til kr 16 262 700 000	
1473		Kings Bay AS	
	70	Tilskudd, økes med	20 600 000
		fra kr 36 010 000 til kr 56 610 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	1	Driftsutgifter, økes med.....	5 000 000
		fra kr 608 904 000 til kr 613 904 000	
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 45, 60 og 72, økes med</i>	10 000 000
		fra kr 199 780 000 til kr 209 780 000	
	25	Krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser, <i>kan overføres, økes med</i>	150 000 000
		fra kr 44 955 000 til kr 194 955 000	
1840		CO ₂ -håndtering	
	72	Langskip - fangst og lagring av CO ₂ , <i>kan overføres, økes med</i>	1 025 000 000
		fra kr 2 275 000 000 til kr 3 300 000 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning	
	1	Driftsutgifter, økes med.....	1 000 000
		fra kr 399 680 000 til kr 400 680 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	1 050 000 000
		fra kr 7 815 409 000 til kr 8 865 409 000	
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	28 800 000
		fra kr 602 555 000 til kr 631 355 000	
	90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	1 900 500 000
		fra kr 32 351 302 000 til kr 34 251 802 000	
2421		Innovasjon Norge	
	50	Innovasjon - prosjekter, fond, økes med.....	1 500 000 000
		fra kr 852 500 000 til kr 2 352 500 000	
	76	Miljøteknologi, <i>kan overføres, økes med</i>	300 000 000
		fra kr 577 800 000 til kr 877 800 000	
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	400 000 000
		fra kr 23 182 000 000 til kr 23 582 000 000	
2711		Spesialisthelsetjeneste mv.	
	76	Private laboratorier og røntgeninstitutt, <i>reduseres med</i>	28 000 000
		fra kr 1 317 674 000 til kr 1 289 674 000	
2752		Refusjon av egenbetaling	
	72	Egenandelstak, økes med	30 000 000
		fra kr 7 856 170 000 til kr 7 886 170 000	
2755		Helsetjenester i kommunene mv.	
	70	Allmennlegehjelp, økes med.....	125 000 000
		fra kr 5 410 825 000 til kr 5 535 825 000	
2790		Andre helsetiltak	
	70	Bidrag, økes med.....	12 000 000
		fra kr 202 345 000 til kr 214 345 000	
3710		Vaksiner mv.	
	3	Vaksinesalg, økes med.....	36 000 000
		fra kr 145 011 000 til kr 181 011 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
5310		Statens lånekasse for utdanning	
	90	Redusert lån og rentegjeld, reduseres med..... fra kr 12 365 062 000 til kr 12 146 062 000	219 000 000
	93	Omgjøring av utdanningslån til stipend, økes med fra kr 5 973 912 000 til kr 6 973 912 000	1 000 000 000
5521		Merverdiavgift	
	70	Merverdiavgift, reduseres med fra kr 324 637 100 000 til kr 324 437 100 000	200 000 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning	
	80	Renter, økes med fra kr 2 509 820 000 til kr 2 539 720 000.....	29 900 000

Forslag nr. 99 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at den kommunale kompensasjonsordningen gir treffsikker utgiftsdekning for seriøse bedrifter som har blitt nedstengt, blant annet at den også kompenserer for varelager som går tapt på grunn av lokale smittevernstiltak, eller komme tilbake med forslag til en utvidet og mer treffsikker ordning som sikrer dette.»

Votering:

Forslagene fra Rødt ble med 88 stemmer mot 1 stemme ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.15.37)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 100, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen redusere maksimal utbetaling fra kompensasjonsordningen, slik at hvert foretak maksimalt kan få utbetalt 20 mill. kroner for hver av de to tilskuddsperiodene i månedene mars–juni 2021.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet subsidiær støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Rødt ble med 87 mot 2 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.15.55)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 96 og 97, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 96 lyder:

«I statsbudsjettet for 2021 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
140		Utenriksdepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, økes med..... fra kr 136 142 000 til kr 148 142 000	12 000 000
225		Tiltak i grunnopplæringen	
	69	Tiltak for fullføring av videregående opplæring, økes med..... fra kr 691 500 000 til kr 791 500 000	100 000 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	65 (Ny)	Tilskudd til nye og utvidete sommerskoletilbud ifb. koronaepidemien, bevilges med.....	500 000 000
241		Felles tiltak for fagskoler	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, økes med..... fra kr 31 692 000 til kr 41 692 000	10 000 000
257		Kompetanseprogrammet	
	70	Tilskudd, kan overføres, økes med..... fra kr 376 134 000 til kr 566 134 000	190 000 000
260		Universiteter og høyskoler	
	50	Statlige universiteter og høyskoler, økes med fra kr 38 808 991 000 til kr 38 932 991 000	124 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	70	Private høyskoler, økes med	16 000 000
		fra kr 1 901 329 000 til kr 1 917 329 000	
270		Studentvelferd	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid mv, økes med	20 000 000
		fra kr 123 380 000 til kr 143 380 000	
275		Tiltak for høyere utdanning og forskning	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , økes med	78 500 000
		fra kr 97 843 000 til kr 176 343 000	
290		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, økes med	3 000 000
		fra kr 305 591 000 til kr 308 591 000	
291		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i> , økes med	135 000 000
		fra kr 6 035 134 000 til kr 6 170 134 000	
	62	Kommunale innvandrer tiltak, økes med	25 000 000
		fra kr 250 006 000 til kr 275 006 000	
	71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner, økes med	30 000 000
		fra kr 173 748 000 til kr 203 748 000	
292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	
	22	Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, økes med	10 000 000
		fra kr 32 463 000 til kr 42 463 000	
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, økes med	120 000 000
		fra kr 1 060 508 000 til kr 1 180 508 000	
315		Frivillighetsformål	
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner, økes med	395 000 000
		fra kr 1 803 920 000 til kr 2 198 920 000	
	74 (Ny)	Idrettsanlegg, bevilges med	100 000 000
325		Allmenne kulturformål	
	77	Stimuleringsmidler til kultur, frivillighet og idrett ifb. covid-19, økes med	650 000 000
		fra kr 2 250 000 000 til kr 2 900 000 000	
335		Medieformål	
	71	Mediestøtte, økes med	30 000 000
		fra kr 428 517 000 til kr 458 517 000	
440		Politiet	
	1	Driftsutgifter, økes med	70 000 000
		fra kr 19 784 313 000 til kr 19 854 313 000	
451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	
	1	Driftsutgifter, økes med	44 400 000
		fra kr 951 465 000 til kr 995 865 000	
	60	Refusjoner til kommunene, økes med	460 000 000
		fra kr 120 000 000 til kr 580 000 000	
455		Redningstjenesten	
	21	Spesielle driftsutgifter, økes med	2 500 000
		fra kr 29 707 000 til kr 32 207 000	
480		Svalbardbudsjettet	
	50	Tilskudd, økes med	40 000 000
		fra kr 377 978 000 til kr 417 978 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
490		Utlendingsdirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak, økes med fra kr 575 789 000 til kr 601 948 000	26 159 000
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak, økes med fra kr 149 329 000 til kr 150 535 000	1 206 000
553		Regional- og distriktsutvikling	
	61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling økes med fra kr 780 770 000 til kr 1 356 770 000	576 000 000
	65	Omstilling, økes med fra kr 99 046 000 til kr 199 046 000	100 000 000
	68 (Ny)	Kommunal kompensasjonsordning til lokale virksomheter, bevilges med.....	2 000 000 000
560		Samiske formål	
	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv, økes med fra kr 539 013 000 til kr 543 013 000	4 000 000
571		Rammetilskudd til kommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med fra kr 139 545 158 000 til kr 140 045 158 000	500 000 000
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 572, post 64, økes med..... fra kr 2 525 000 000 til kr 2 625 000 000	100 000 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med fra kr 37 216 160 000 til kr 37 716 160 000	500 000 000
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 571, post 64, økes med..... fra kr 2 582 000 000 til kr 3 732 000 000	1 150 000 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	70	Bostøtte, overslagsbevilgning, økes med fra kr 3 044 608 000 til kr 3 804 608 000	760 000 000
640		Arbeidstilsynet	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 731 522 000 til kr 781 522 000	50 000 000
703		Internasjonalt samarbeid	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, økes med fra kr 5 929 000 til kr 8 929 000	3 000 000
710		Vaksiner mv.	
	22	Salgs- og beredskapsprodukter m.m., økes med fra kr 144 325 000 til kr 180 325 000	36 000 000
	23	Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19, reduseres med fra kr 3 770 000 000 til kr 3 235 000 000	535 000 000
714		Folkehelse	
	79	Andre tilskudd, kan overføres, kan nyttes under post 21, økes med fra kr 64 135 000 til kr 69 135 000	5 000 000
732		Regionale helseforetak	
	70	Særskilte tilskudd, kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75, økes med..... fra kr 4 680 955 000 til kr 4 750 955 000	70 000 000
	72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, kan overføres, økes med fra kr 58 657 436 000 til kr 58 749 036 000	91 600 000
	73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, kan overføres, økes med fra kr 20 658 153 000 til kr 20 690 353 000	32 200 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres, økes med</i>	24 400 000
		fra kr 15 618 812 000 til kr 15 643 212 000	
	75	Basisbevilgning Helse Nord RHF, <i>kan overføres, økes med</i>	21 800 000
		fra kr 13 953 434 000 til kr 13 975 234 000	
740		Helsedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, økes med</i>	75 000 000
		fra kr 49 235 000 til kr 124 235 000	
761		Omsorgstjeneste	
	68	Kompetanse og innovasjon, <i>økes med</i>	30 000 000
		fra kr 489 591 000 til kr 519 591 000	
762		Primærhelsetjeneste	
	60	Forebyggende helsetjenester, <i>økes med</i>	230 000 000
		fra kr 420 961 000 til kr 650 961 000	
	63	Allmennlegetjenester, <i>økes med</i>	106 000 000
		fra kr 854 787 000 til kr 960 787 000	
765		Psykisk helse, rus og vold	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72, økes med</i>	112 100 000
		fra kr 186 749 000 til kr 298 849 000	
	60	Kommunale tjenester, <i>kan overføres, økes med</i>	60 000 000
		fra kr 230 507 000 til kr 290 507 000	
	72	Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21, økes med</i>	6 500 000
		fra kr 486 245 000 til kr 492 745 000	
	73	Utviklingstiltak mv., <i>økes med</i>	2 000 000
		fra kr 177 459 000 til kr 179 459 000	
846		Familie- og oppveksttiltak	
	61	Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, <i>kan nyttes under post 71, økes med</i>	20 000 000
		fra kr 516 597 000 til kr 536 597 000	
	72 (Ny)	BUA, <i>bevilges med</i>	45 000 000
865		Forbrukerpolitiske tiltak	
	71	Tilskudd til Reisegarantifondet, <i>økes med</i>	78 000 000
		fra kr 104 000 000 til kr 182 000 000	
868		Forbrukertilsynet	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i>	10 000 000
		fra kr 104 493 000 til kr 114 493 000	
900		Nærings- og fiskeridepartementet	
	80	Kompensasjonsordning for utgifter til innreisekarantene ved bruk av utenlandsk arbeidskraft, <i>økes med</i>	240 000 000
		fra kr 480 000 000 til kr 720 000 000	
	82	Midlertidig støtteordning for publikumsåpne arrangementer, <i>økes med</i>	560 000 000
		fra kr 350 000 000 til kr 910 000 000	
	85	Midlertidig kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall som følge av koronapandemien, <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	3 650 000 000
		fra kr 5 960 000 000 til kr 9 610 000 000	
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd til næringsrettet forskning, <i>økes med</i>	400 000 000
		fra kr 1 661 331 000 til kr 2 061 331 000	
1310		Flytransport	
	70	Kjøp av innenlandske flyruter, <i>kan overføres, reduseres med</i>	690 000 000
		fra kr 2 030 000 000 til kr 1 340 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
1311		Tilskudd til regionale flyplasser	
	72	Tilskudd til dekning av tap, økes med fra kr 35 000 000 til kr 129 000 000	94 000 000
1315		Tilskudd til Avinor AS	
	70 (Ny)	Tilskudd, bevilges med	1 000 000 000
1320		Statens vegvesen	
	31	Skredsikring riksveier, kan overføres, kan nyttes under post 30, økes med fra kr 1 074 100 000 til kr 1 374 100 000	300 000 000
1352		Jernbanedirektoratet	
	70	Kjøp av persontransport med tog, kan overføres, økes med fra kr 4 559 900 000 til kr 4 659 900 000	100 000 000
	71	Kjøp av infrastrukturtjenester - drift og vedlikehold, kan overføres, kan nyttes under post 72, post 73 og post 74, økes med..... fra kr 9 174 922 000 til kr 9 274 922 000	100 000 000
	73	Kjøp av infrastrukturtjenester - investeringer, kan overføres, kan nyttes under post 71, post 72 og post 74, økes med fra kr 16 069 700 000 til kr 16 262 700 000	193 000 000
1420		Miljødirektoratet	
	62	Tilskudd til grønn skipsfart, kan overføres, økes med fra kr 13 820 000 til kr 513 820 000	500 000 000
1473		Kings Bay AS	
	70	Tilskudd, økes med fra kr 36 010 000 til kr 56 610 000	20 600 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 608 904 000 til kr 613 904 000	5 000 000
	22	Flom- og skredforebygging, kan overføres, kan nyttes under postene 45, 60 og 72, økes med..... fra kr 199 780 000 til kr 209 780 000	10 000 000
	25	Krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser, kan overføres, økes med..... fra kr 44 955 000 til kr 194 955 000	150 000 000
1840		CO ₂ -håndtering	
	72	Langskip - fangst og lagring av CO ₂ , kan overføres, økes med..... fra kr 2 275 000 000 til kr 3 300 000 000	1 025 000 000
1850		Havvind	
	50 (Ny)	Havvind, bevilges med.....	1 000 000 000
2410		Statens lånekasse for utdanning	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 399 680 000 til kr 400 680 000	1 000 000
	50	Avsetning til utdanningsstipend, overslagsbevilgning, økes med..... fra kr 7 815 409 000 til kr 10 500 209 000	2 684 800 000
	72	Rentestøtte, overslagsbevilgning, økes med..... fra kr 602 555 000 til kr 642 355 000	39 800 000
	90	Økt lån og rentegjeld, overslagsbevilgning, økes med..... fra kr 32 351 302 000 til kr 35 014 802 000	2 663 500 000
2421		Innovasjon Norge	
	50	Innovasjon - prosjekter, fond, økes med..... fra kr 852 500 000 til kr 2 352 500 000	1 500 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	76	Miljøteknologi, <i>kan overføres, økes med</i>	300 000 000
		fra kr 577 800 000 til kr 877 800 000	
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning, økes med</i>	400 000 000
		fra kr 23 182 000 000 til kr 23 582 000 000	
2711		Spesialisthelsetjeneste mv.	
	76	Private laboratorier og røntgeninstitut, <i>reduseres med</i>	28 000 000
		fra kr 1 317 674 000 til kr 1 289 674 000	
2752		Refusjon av egenbetaling	
	72	Egenandelstak, <i>økes med</i>	30 000 000
		fra kr 7 856 170 000 til kr 7 886 170 000	
2755		Helsetjenester i kommunene mv.	
	70	Allmennlegehjelp, <i>økes med</i>	125 000 000
		fra kr 5 410 825 000 til kr 5 535 825 000	
2790		Andre helsetiltak	
	70	Bidrag, <i>økes med</i>	12 000 000
		fra kr 202 345 000 til kr 214 345 000	
3710		Vaksiner mv.	
	3	Vaksinesalg, <i>økes med</i>	36 000 000
		fra kr 145 011 000 til kr 181 011 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning	
	90	Redusert lån og rentegjeld, <i>reduseres med</i>	219 000 000
		fra kr 12 365 062 000 til kr 12 146 062 000	
	93	Omgjøring av utdanningslån til stipend, <i>økes med</i>	2 634 800 000
		fra kr 5 973 912 000 til kr 8 608 712 000	
5521		Merverdiavgift	
	70	Merverdiavgift, <i>reduseres med</i>	200 000 000
		fra kr 324 637 100 000 til kr 324 437 100 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning	
	80	Renter, <i>økes med</i>	40 900 000
		fra kr 2 509 820 000 til kr 2 550 720 000	

Forslag nr. 97 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette et tak på 10 mill. kroner per selskap per tilskuddsperiode for utdeling gjennom kompensasjonsordningen for næringslivet.»

Votering:

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 87 stemmer mot 1 stemme ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 15.16.12)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 93 og 94, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 93 lyder:

«I statsbudsjettet for 2021 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
140		Utenriksdepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, økes med</i>	12 000 000
		fra kr 136 142 000 til kr 148 142 000	
225		Tiltak i grunnopplæringen	
	69	Tiltak for fullføring av videregående opplæring, <i>økes med</i>	100 000 000
		fra kr 691 500 000 til kr 791 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	65 (Ny)	Tilskudd til nye og utvidete sommerskoletilbud ifb. koronaepidemien, bevilges med	500 000 000
241		Felles tiltak for fagskoler	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, økes med.....	10 000 000
		fra kr 31 692 000 til kr 41 692 000	
257		Kompetanseprogrammet	
	70	Tilskudd, kan overføres, økes med.....	190 000 000
		fra kr 376 134 000 til kr 566 134 000	
260		Universiteter og høyskoler	
	50	Statlige universiteter og høyskoler, økes med	124 000 000
		fra kr 38 808 991 000 til kr 38 932 991 000	
	70	Private høyskoler, økes med	16 000 000
		fra kr 1 901 329 000 til kr 1 917 329 000	
270		Studentvelferd	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid mv, økes med.....	20 000 000
		fra kr 123 380 000 til kr 143 380 000	
275		Tiltak for høyere utdanning og forskning	
	70	Tilskudd, kan nyttes under post 21, økes med	78 500 000
		fra kr 97 843 000 til kr 176 343 000	
290		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, økes med	3 000 000
		fra kr 305 591 000 til kr 308 591 000	
291		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	60	Integreringstilskudd, kan overføres, økes med.....	135 000 000
		fra kr 6 035 134 000 til kr 6 170 134 000	
	62	Kommunale innvandrertiltak, økes med.....	25 000 000
		fra kr 250 006 000 til kr 275 006 000	
	71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner, økes med	30 000 000
		fra kr 173 748 000 til kr 203 748 000	
292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	
	22	Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, økes med.....	10 000 000
		fra kr 32 463 000 til kr 42 463 000	
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, økes med.....	120 000 000
		fra kr 1 060 508 000 til kr 1 180 508 000	
315		Frivillighetsformål	
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner, økes med.....	395 000 000
		fra kr 1 803 920 000 til kr 2 198 920 000	
	74 (Ny)	Idrettsanlegg, bevilges med.....	100 000 000
325		Allmenne kulturformål	
	77	Stimuleringsmidler til kultur, frivillighet og idrett ifb. covid-19, økes med	650 000 000
		fra kr 2 250 000 000 til kr 2 900 000 000	
335		Medieformål	
	71	Mediestøtte, økes med	30 000 000
		fra kr 428 517 000 til kr 458 517 000	
440		Politiet	
	1	Driftsutgifter, økes med	70 000 000
		fra kr 19 784 313 000 til kr 19 854 313 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 951 465 000 til kr 995 865 000	44 400 000
	60	Refusjoner til kommunene, økes med..... fra kr 120 000 000 til kr 580 000 000	460 000 000
455		Redningstjenesten	
	21	Spesielle driftsutgifter, økes med fra kr 29 707 000 til kr 32 207 000	2 500 000
490		Utlendingsdirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak, økes med..... fra kr 575 789 000 til kr 601 948 000	26 159 000
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak, økes med..... fra kr 149 329 000 til kr 150 535 000	1 206 000
553		Regional- og distriktsutvikling	
	61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling økes med fra kr 780 770 000 til kr 1 356 770 000	576 000 000
	65	Omstilling, økes med..... fra kr 99 046 000 til kr 199 046 000	100 000 000
	68 (Ny)	Kommunal kompensasjonsordning til lokale virksomheter, bevilges med	2 000 000 000
560		Samiske formål	
	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv, økes med..... fra kr 539 013 000 til kr 543 013 000	4 000 000
571		Rammetilskudd til kommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med fra kr 139 545 158 000 til kr 140 045 158 000	500 000 000
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 572, post 64, økes med..... fra kr 2 525 000 000 til kr 2 625 000 000	100 000 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med fra kr 37 216 160 000 til kr 37 716 160 000	500 000 000
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 571, post 64, økes med..... fra kr 2 582 000 000 til kr 3 732 000 000	1 150 000 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	70	Bostøtte, overslagsbevilgning, økes med..... fra kr 3 044 608 000 til kr 3 804 608 000	760 000 000
640		Arbeidstilsynet	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 731 522 000 til kr 781 522 000	50 000 000
703		Internasjonalt samarbeid	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, økes med..... fra kr 5 929 000 til kr 8 929 000	3 000 000
710		Vaksiner mv.	
	22	Salgs- og beredskapsprodukter m.m., økes med fra kr 144 325 000 til kr 180 325 000	36 000 000
	23	Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19, reduseres med..... fra kr 3 770 000 000 til kr 3 235 000 000	535 000 000
714		Folkehelse	
	79	Andre tilskudd, kan overføres, kan nyttes under post 21, økes med fra kr 64 135 000 til kr 69 135 000	5 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
732		Regionale helseforetak	
	70	Særskilte tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75,</i> økes med.....	70 000 000
		fra kr 4 680 955 000 til kr 4 750 955 000	
	72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres, økes med</i>	72 700 000
		fra kr 58 657 436 000 til kr 58 730 136 000	
	73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, <i>kan overføres, økes med</i>	25 600 000
		fra kr 20 658 153 000 til kr 20 683 753 000	
	74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres, økes med</i>	19 400 000
		fra kr 15 618 812 000 til kr 15 638 212 000	
	75	Basisbevilgning Helse Nord RHF, <i>kan overføres, økes med</i>	17 300 000
		fra kr 13 953 434 000 til kr 13 970 734 000	
740		Helsedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, økes med</i>	75 000 000
		fra kr 49 235 000 til kr 124 235 000	
761		Omsorgstjeneste	
	68	Kompetanse og innovasjon, <i>økes med</i>	30 000 000
		fra kr 489 591 000 til kr 519 591 000	
762		Primærhelsetjeneste	
	60	Forebyggende helsetjenester, <i>økes med</i>	230 000 000
		fra kr 420 961 000 til kr 650 961 000	
	63	Allmennlegetjenester, <i>økes med</i>	106 000 000
		fra kr 854 787 000 til kr 960 787 000	
765		Psykisk helse, rus og vold	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72, økes med</i>	112 100 000
		fra kr 186 749 000 til kr 298 849 000	
	60	Kommunale tjenester, <i>kan overføres, økes med</i>	60 000 000
		fra kr 230 507 000 til kr 290 507 000	
	72	Frivillig arbeid mv, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21, økes med</i>	6 500 000
		fra kr 486 245 000 til kr 492 745 000	
	73	Utviklingstiltak mv, <i>økes med</i>	2 000 000
		fra kr 177 459 000 til kr 179 459 000	
846		Familie- og oppveksttiltak	
	61	Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, <i>kan nyttes under post 71, økes med</i>	20 000 000
		fra kr 516 597 000 til kr 536 597 000	
	72 (Ny)	BUA, bevilges med.....	45 000 000
865		Forbrukerpolitiske tiltak	
	71	Tilskudd til Reisegarantifondet, <i>økes med</i>	78 000 000
		fra kr 104 000 000 til kr 182 000 000	
868		Forbrukertilsynet	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i>	10 000 000
		fra kr 104 493 000 til kr 114 493 000	
900		Nærings- og fiskeridepartementet	
	80	Kompensasjonsordning for utgifter til innreisekarantene ved bruk av utenlandsk arbeidskraft, <i>økes med</i>	240 000 000
		fra kr 480 000 000 til kr 720 000 000	
	82	Midlertidig støtteordning for publikumsåpne arrangementer, <i>økes med</i>	260 000 000
		fra kr 350 000 000 til kr 610 000 000	
	84 (Ny)	Tilskuddsordning for reiselivet på Svalbard, bevilges med.....	40 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	85	Midlertidig kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall som følge av koronapandemien, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	3 522 000 000
		fra kr 5 960 000 000 til kr 9 482 000 000	
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd til næringsrettet forskning, økes med.....	400 000 000
		fra kr 1 661 331 000 til kr 2 061 331 000	
1310		Flytransport	
	70	Kjøp av innenlandske flyruter, <i>kan overføres</i> , reduseres med	690 000 000
		fra kr 2 030 000 000 til kr 1 340 000 000	
1311		Tilskudd til regionale flyplasser	
	72	Tilskudd til dekning av tap, økes med	75 500 000
		fra kr 35 000 000 til kr 110 500 000	
1315		Tilskudd til Avinor AS	
	70 (Ny)	Tilskudd, bevilges med	1 000 000 000
1320		Statens vegvesen	
	31	Skredsikring riksveier, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i> , økes med	300 000 000
		fra kr 1 074 100 000 til kr 1 374 100 000	
1352		Jernbanedirektoratet	
	70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres</i> , økes med	100 000 000
		fra kr 4 559 900 000 til kr 4 659 900 000	
	71	Kjøp av infrastrukturtjenester - drift og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72, post 73 og post 74</i> , økes med.....	100 000 000
		fra kr 9 174 922 000 til kr 9 274 922 000	
	73	Kjøp av infrastrukturtjenester - investeringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71, post 72 og post 74</i> , økes med	193 000 000
		fra kr 16 069 700 000 til kr 16 262 700 000	
1473		Kings Bay AS	
	70	Tilskudd, økes med	20 600 000
		fra kr 36 010 000 til kr 56 610 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	1	Driftsutgifter, økes med	5 000 000
		fra kr 608 904 000 til kr 613 904 000	
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 45, 60 og 72</i> , økes med.....	10 000 000
		fra kr 199 780 000 til kr 209 780 000	
	25	Krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser, <i>kan overføres</i> , økes med.....	150 000 000
		fra kr 44 955 000 til kr 194 955 000	
1840		CO ₂ -håndtering	
	72	Langskip - fangst og lagring av CO ₂ , <i>kan overføres</i> , økes med	1 025 000 000
		fra kr 2 275 000 000 til kr 3 300 000 000	
2410		Statens lånekaske for utdanning	
	1	Driftsutgifter, økes med	1 000 000
		fra kr 399 680 000 til kr 400 680 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med.....	1 050 000 000
		fra kr 7 815 409 000 til kr 8 865 409 000	
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med.....	28 800 000
		fra kr 602 555 000 til kr 631 355 000	
	90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med.....	1 900 500 000
		fra kr 32 351 302 000 til kr 34 251 802 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
2421		Innovasjon Norge	
	50	Innovasjon - prosjekter, fond, økes med..... fra kr 852 500 000 til kr 2 352 500 000	1 500 000 000
	76	Miljøteknologi, kan overføres, økes med..... fra kr 577 800 000 til kr 877 800 000	300 000 000
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, overslagsbevilgning, økes med..... fra kr 23 182 000 000 til kr 23 357 000 000	175 000 000
2711		Spesialisthelsetjeneste mv.	
	76	Private laboratorier og røntgeninstitutt, reduseres med..... fra kr 1 317 674 000 til kr 1 289 674 000	28 000 000
2752		Refusjon av egenbetaling	
	72	Egenandelstak, økes med..... fra kr 7 856 170 000 til kr 7 886 170 000	30 000 000
2755		Helsetjenester i kommunene mv.	
	70	Allmennlegehjelp, økes med..... fra kr 5 410 825 000 til kr 5 535 825 000	125 000 000
2790		Andre helsetiltak	
	70	Bidrag, økes med..... fra kr 202 345 000 til kr 214 345 000	12 000 000
3710		Vaksiner mv.	
	3	Vaksinesalg økes med..... fra kr 145 011 000 til kr 181 011 000	36 000 000
5310		Statens lånekaske for utdanning	
	90	Redusert lån og rentegjeld, reduseres med..... fra kr 12 365 062 000 til kr 12 146 062 000	219 000 000
	93	Omgjøring av utdanningslån til stipend, økes med fra kr 5 973 912 000 til kr 6 973 912 000	1 000 000 000
5521		Merverdiavgift	
	70	Merverdiavgift, reduseres med fra kr 324 637 100 000 til kr 324 437 100 000	200 000 000
5617		Renter fra Statens lånekaske for utdanning	
	80	Renter, økes med..... fra kr 2 509 820 000 til kr 2 539 720 000	29 900 000

Forslag nr. 94 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at beregningen av tilskudd baseres på det totale omsetningstapet, og ikke kun faste kostnader i kompensasjonsordningen for næringslivet.»

Votering:

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 84 mot 5 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 15.16.28)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 95, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en beskrivelse av 'Grønn skipsfart' i GIEKs skipsfinansier-

ingstilbud med en forlenget nedbetalingsramme på 18 år.»

Arbeiderpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 58 mot 31 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 15.16.45)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 90, fra Miljøpartiet De Grønne og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere en ordning med dagpenger for nyutdannede uten ordinær opp-

tjening, etter modell av ordningen for nylig dimitterte vernepliktige.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 87 mot 2 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 15.17.02)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 91 og 92, fra Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Forslag nr. 91 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarlig vurdere ut-siktene til kollektivselskapenes billettinntekter i ti-den etter at det lettes på smitteverntiltakene, og fremme forslag som hindrer rutekutt og stimulerer til at reisende går tilbake til kollektivtransport når smitten er under kontroll.»

Forslag nr. 92 lyder:

«Stortinget ber regjeringen inkludere kostna-der knyttet til tapt varelager i kompensasjonsord-ningen eller snarest legge fram andre forslag som sikrer at bransjer med store kostnader knyttet til tap på varelager får økt støtte.»

Arbeiderpartiet har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 61 mot 28 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 15.17.21)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 85, 86 og 89, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 85 lyder:

«Stortinget ber regjeringen justere ordningen med tilleggs-lån slik at det er mulig å motta stipend-andelen uten å motta den låneandelen som ikke kan konverteres.»

Forslag nr. 86 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre kommunene kompensasjon for å styrke bemanningen innen

Forslag nr. 82 lyder:

«I statsbudsjettet for 2021 gjøres følgende endringer:

kommunale velferdstjenester som eldreomsorg, skole og barnehage.»

Forslag nr. 89 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreslå nødvendige lovendringer som sikrer at eierne av selskaper som mottar tilskudd gjennom kompensasjonsordnin-gen for næringslivet, ikke kan betale ut utbytte med mindre det mottatte tilskuddet først tilbakebeta-les.»

Arbeiderpartiet har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 57 mot 32 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 15.17.41)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 87 og 88, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 87 lyder:

«Stortinget ber regjeringen senke taket i kom-pensasjonsordningen for næringslivet for maksi-malt utbetalt kontantstøtte per måned per bedrift til 10 mill. kroner per måned. Beløp over dette kan utbetales som lån.»

Forslag nr. 88 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at mottakere av tilskudd fra kompensasjonsordningen for næringslivet ikke kan betale ut utbytte eller foreta ak-sjetilbakekjøp i det resterende av 2021 og i 2022.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forsla-gene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 81 mot 7 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 15.18.00)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 82–84, fra Senterpartiet.

Kap.	Post	Formål	Kroner
140		Utenriksdepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, økes med..... fra kr 136 142 000 til kr 148 142 000	12 000 000
225		Tiltak i grunnopplæringen	
	69	Tiltak for fullføring av videregående opplæring, økes med..... fra kr 691 500 000 til kr 791 500 000	100 000 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	65 (Ny)	Tilskudd til nye og utvidete sommerskoletilbud ifb. koronaepidemien, bevilges med	500 000 000
241		Felles tiltak for fagskoler	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, økes med.....	10 000 000
		fra kr 31 692 000 til kr 41 692 000	
257		Kompetanseprogrammet	
	70	Tilskudd, kan overføres, økes med	190 000 000
		fra kr 376 134 000 til kr 566 134 000	
260		Universiteter og høyskoler	
	50	Statlige universiteter og høyskoler, økes med	124 000 000
		fra kr 38 808 991 000 til kr 38 932 991 000	
	70	Private høyskoler, økes med	16 000 000
		fra kr 1 901 329 000 til kr 1 917 329 000	
270		Studentvelferd	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid mv., økes med	20 000 000
		fra kr 123 380 000 til kr 143 380 000	
275		Tiltak for høyere utdanning og forskning	
	70	Tilskudd, kan nyttes under post 21, økes med	78 500 000
		fra kr 97 843 000 til kr 176 343 000	
290		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, økes med	3 000 000
		fra kr 305 591 000 til kr 308 591 000	
291		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	60	Integreringstilskudd, kan overføres, økes med	135 000 000
		fra kr 6 035 134 000 til kr 6 170 134 000	
	62	Kommunale innvandrertiltak, økes med	25 000 000
		fra kr 250 006 000 til kr 275 006 000	
	71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner, økes med	30 000 000
		fra kr 173 748 000 til kr 203 748 000	
292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	
	22	Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, økes med	10 000 000
		fra kr 32 463 000 til kr 42 463 000	
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, økes med	120 000 000
		fra kr 1 060 508 000 til kr 1 180 508 000	
315		Frivillighetsformål	
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner, økes med	395 000 000
		fra kr 1 803 920 000 til kr 2 198 920 000	
325		Allmenne kulturformål	
	77	Stimuleringsmidler til kultur, frivillighet og idrett ifb. covid-19, økes med	650 000 000
		fra kr 2 250 000 000 til kr 2 900 000 000	
335		Medieformål	
	71	Mediestøtte, økes med	30 000 000
		fra kr 428 517 000 til kr 458 517 000	
440		Politiet	
	1	Driftsutgifter, økes med	70 000 000
		fra kr 19 784 313 000 til kr 19 854 313 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 951 465 000 til kr 995 865 000	44 400 000
	60	Refusjoner til kommunene, økes med..... fra kr 120 000 000 til kr 580 000 000	460 000 000
455		Redningstjenesten	
	21	Spesielle driftsutgifter, økes med..... fra kr 29 707 000 til kr 32 207 000	2 500 000
480		Svalbardbudsjettet	
	50	Tilskudd, økes med..... fra kr 377 978 000 til kr 417 978 000	40 000 000
490		Utlendingsdirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak, økes med..... fra kr 575 789 000 til kr 601 948 000	26 159 000
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak, økes med..... fra kr 149 329 000 til kr 150 535 000	1 206 000
553		Regional- og distriktsutvikling	
	61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, økes med..... fra kr 780 770 000 til kr 1 356 770 000	576 000 000
	65	Omstilling, økes med..... fra kr 99 046 000 til kr 199 046 000	100 000 000
	68 (Ny)	Kommunal kompensasjonsordning til lokale virksomheter, bevilges med.....	2 000 000 000
560		Samiske formål	
	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv, økes med..... fra kr 539 013 000 til kr 543 013 000	4 000 000
571		Rammetilskudd til kommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med..... fra kr 139 545 158 000 til kr 140 045 158 000	500 000 000
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 572, post 64, økes med..... fra kr 2 525 000 000 til kr 2 625 000 000	100 000 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med..... fra kr 37 216 160 000 til kr 37 416 160 000	200 000 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	70	Bostøtte, overslagsbevilgning, økes med..... fra kr 3 044 608 000 til kr 3 804 608 000	760 000 000
640		Arbeidstilsynet	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 731 522 000 til kr 781 522 000	50 000 000
703		Internasjonalt samarbeid	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, økes med..... fra kr 5 929 000 til kr 8 929 000	3 000 000
710		Vaksiner mv.	
	22	Salgs- og beredskapsprodukter m.m., økes med..... fra kr 144 325 000 til kr 180 325 000	36 000 000
	23	Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19, reduseres med..... fra kr 3 770 000 000 til kr 3 235 000 000	535 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
714		Folkehelse	
	79	Andre tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21, økes med</i> fra kr 64 135 000 til kr 69 135 000	5 000 000
732		Regionale helseforetak	
	70	Særskilte tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75, økes med</i> fra kr 4 680 955 000 til kr 4 750 955 000	70 000 000
	72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres, økes med</i> fra kr 58 657 436 000 til kr 58 730 136 000	72 700 000
	73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, <i>kan overføres, økes med</i> fra kr 20 658 153 000 til kr 20 683 753 000	25 600 000
	74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres, økes med</i> fra kr 15 618 812 000 til kr 15 638 212 000	19 400 000
	75	Basisbevilgning Helse Nord RHF, <i>kan overføres, økes med</i> fra kr 13 953 434 000 til kr 13 970 734 000	17 300 000
740		Helsedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, økes med</i> fra kr 49 235 000 til kr 124 235 000	75 000 000
761		Omsorgstjeneste	
	68	Kompetanse og innovasjon, <i>økes med</i> fra kr 489 591 000 til kr 519 591 000	30 000 000
762		Primærhelsetjeneste	
	60	Forebyggende helsetjenester, <i>økes med</i> fra kr 420 961 000 til kr 650 961 000	230 000 000
	63	Allmennlegetjenester, <i>økes med</i> fra kr 854 787 000 til kr 960 787 000	106 000 000
765		Psykisk helse, rus og vold	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72, økes med</i> fra kr 186 749 000 til kr 298 849 000	112 100 000
	60	Kommunale tjenester, <i>kan overføres, økes med</i> fra kr 230 507 000 til kr 290 507 000	60 000 000
	72	Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21, økes med</i> fra kr 486 245 000 til kr 492 745 000	6 500 000
	73	Utviklingstiltak mv., <i>økes med</i> fra kr 177 459 000 til kr 179 459 000	2 000 000
846		Familie- og oppveksttiltak	
	61	Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, <i>kan nyttes under post 71, økes med</i> fra kr 516 597 000 til kr 536 597 000	20 000 000
865		Forbrukerpolitiske tiltak	
	71	Tilskudd til Reisegarantifondet, <i>økes med</i> fra kr 104 000 000 til kr 182 000 000	78 000 000
868		Forbrukertilsynet	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i> fra kr 104 493 000 til kr 114 493 000	10 000 000
900		Nærings- og fiskeridepartementet	
	80	Kompensasjonsordning for utgifter til innreisekarantene ved bruk av utenlandsk arbeidskraft, <i>økes med</i> fra kr 480 000 000 til kr 720 000 000	240 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	82	Midlertidig støtteordning for publikumsåpne arrangementer, økes med fra kr 350 000 000 til kr 910 000 000	560 000 000
	85	Midlertidig kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall som følge av koronapandemien, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med..... fra kr 5 960 000 000 til kr 11 960 000 000	6 000 000 000
	90 (Ny)	Hybridlån til Norwegian Air Shuttle ASA, bevilges med	1 500 000 000
	91 (Ny)	Obligasjonslån til Norwegian Air Shuttle ASA,, bevilges med.....	3 000 000 000
1311		Tilskudd til regionale flyplasser	
	72	Tilskudd til dekning av tap, økes med fra kr 35 000 000 til kr 110 500 000	75 500 000
1315		Tilskudd til Avinor AS	
	70 (Ny)	Tilskudd, bevilges med	2 750 000 000
1352		Jernbanedirektoratet	
	70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres</i> , økes med..... fra kr 4 559 900 000 til kr 4 659 900 000	100 000 000
1473		Kings Bay AS	
	70	Tilskudd, økes med fra kr 36 010 000 til kr 56 610 000	20 600 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 608 904 000 til kr 613 904 000	5 000 000
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 45, 60 og 72</i> , økes med.....	10 000 000
		fra kr 199 780 000 til kr 209 780 000	
	25	Krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser, <i>kan overføres</i> , økes med.....	150 000 000
		fra kr 44 955 000 til kr 194 955 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 399 680 000 til kr 400 680 000	1 000 000
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med..... fra kr 7 815 409 000 til kr 8 865 409 000	1 050 000 000
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med..... fra kr 602 555 000 til kr 631 355 000	28 800 000
	90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med..... fra kr 32 351 302 000 til kr 34 251 802 000	1 900 500 000
2421		Innovasjon Norge	
	50	Innovasjon - prosjekter, fond, økes med..... fra kr 852 500 000 til kr 2 452 500 000	1 600 000 000
	73 (Ny)	Tilskuddsordning for pakkereisearrangører, bevilges med.....	200 000 000
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med..... fra kr 23 182 000 000 til kr 23 357 000 000	175 000 000
2711		Spesialisthelsetjeneste mv.	
	76	Private laboratorier og røntgeninstitutt, reduseres med..... fra kr 1 317 674 000 til kr 1 289 674 000	28 000 000
2752		Refusjon av egenbetaling	
	72	Egenandelstak, økes med..... fra kr 7 856 170 000 til kr 7 886 170 000	30 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
2755		Helsetjenester i kommunene mv.	
	70	Allmennlegehjelp, økes med..... fra kr 5 410 825 000 til kr 5 535 825 000	125 000 000
2790		Andre helsetiltak	
	70	Bidrag, økes med..... fra kr 202 345 000 til kr 214 345 000	12 000 000
3710		Vaksiner mv.	
	3	Vaksinesalg, økes med..... fra kr 145 011 000 til kr 181 011 000	36 000 000
5310		Statens lånekasse for utdanning	
	90	Redusert lån og rentegjeld, reduseres med..... fra kr 12 365 062 000 til kr 12 146 062 000	219 000 000
	93	Omgjøring av utdanningslån til stipend, økes med fra kr 5 973 912 000 til kr 6 973 912 000	1 000 000 000
5521		Merverdiavgift	
	70	Merverdiavgift, reduseres med fra kr 324 637 100 000 til kr 324 437 100 000	200 000 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning	
	80	Renter, økes med..... fra kr 2 509 820 000 til kr 2 539 720 000	29 900 000

Forslag nr. 83 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i kompensasjonsordningen for næringslivet inkludere skattemessige saldoavskrivninger for saldogruppe C og saldogruppe D i kompensasjonsgrunnlaget fra og med stønadsmåned mars 2021.»

Forslag nr. 84 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en kompensasjonsordning for luftfarten så raskt som mulig og senest innen medio mars, i tråd med de tydelige rammer og krav i anmodningsvedtak nr. 553 fra Stortinget 19. januar 2021, som også bidrar til å kompensere de store tap luftfarten har hatt underveis i pandemien.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Senterpartiet ble med 79 mot 10 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.18.16)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 75, 76, 78 og 81, fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Forslag nr. 75 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere en ordning for å sikre språk- og arbeidslivsopplæring for permitterte og arbeidsløse arbeidsinnvandrere.»

Forslag nr. 76 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjøre nødvendige endringer som gjør at personer som har mistet inn-

tekten sin helt eller delvis som følge av pandemien, og dermed ikke oppfyller underholdskravet for å få familiegjenforening, får unntak fra kravet om nåværende og framtidig inntekt. Det må også gjøres unntak fra inntektskravet for andre oppholdsgrunnlag som for eksempel selvstendig næringsdrivende og frilansere, i de tilfellene inntekten helt eller delvis er bortfalt som følge av pandemien.»

Forslag nr. 78 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til hvordan det kan stilles grønne omstillingskrav i koronastøtten gjennom kompensasjonsordningen, lånegarantiordningen, Statens obligasjonsfond eller en ny hybridordning der kompensasjonsordningen kombineres med en låneordning ut over maksbeløpet.»

Forslag nr. 81 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest ta nødvendige grep for å sørge for at huseiere gir en husleiereduksjon på 10–30 pst. for månedene mars–juni 2021 for virksomheter som mottar støtte gjennom kompensasjonsordningen for næringslivet.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 82 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.18.35)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 77, 79 og 80, fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Forslag nr. 77 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette ned forskuddsbeløpet for innbetaling til AutoPASS for ferge til 800 kroner.»

Forslag nr. 79 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest inkludere tapt varelager i kompensasjonsordningen for næringslivet.»

Forslag nr. 80 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utforme et forslag til hvordan kompensasjonsordningen for næringslivet kan gjøres progressiv slik at tilskuddet blir relativt større, jo mindre bedriften er.»

Arbeiderpartiet har varslet støtte til forslagene.

Forslag nr. 71 lyder:

«I statsbudsjettet for 2021 gjøres følgende endringer:

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 56 mot 33 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.18.56)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 74, fra Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med et forslag om midlertidig redusert serveringsmoms fra 25 til 15 pst. for de fire siste terminene i 2021.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne ble med 78 mot 11 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.19.16)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 71–73, fra Fremskrittspartiet.

Kap.	Post	Formål	Kroner
140		Utenriksdepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, økes med</i>	12 000 000
		fra kr 136 142 000 til kr 148 142 000	
225		Tiltak i grunnopplæringen	
	69	Tiltak for fullføring av videregående opplæring, <i>økes med</i>	100 000 000
		fra kr 691 500 000 til kr 791 500 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	65 (Ny)	Tilskudd til nye og utvidete sommerskoletilbud ifb. koronaepidemien, <i>bevilges med</i>	500 000 000
241		Felles tiltak for fagskoler	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, økes med</i>	10 000 000
		fra kr 31 692 000 til kr 41 692 000	
257		Kompetanseprogrammet	
	70	Tilskudd, <i>kan overføres, økes med</i>	190 000 000
		fra kr 376 134 000 til kr 566 134 000	
260		Universiteter og høyskoler	
	50	Statlige universiteter og høyskoler, <i>økes med</i>	124 000 000
		fra kr 38 808 991 000 til kr 38 932 991 000	
	70	Private høyskoler, <i>økes med</i>	16 000 000
		fra kr 1 901 329 000 til kr 1 917 329 000	
275		Tiltak for høyere utdanning og forskning	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21, økes med</i>	78 500 000
		fra kr 97 843 000 til kr 176 343 000	
290		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i>	3 000 000
		fra kr 305 591 000 til kr 308 591 000	
325		Allmenne kulturformål	
	77	Stimuleringsmidler til kultur, frivillighet og idrett ifb. covid-19, <i>økes med</i>	650 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
		fra kr 2 250 000 000 til kr 2 900 000 000	
440		Politiet	
	1	Driftsutgifter, økes med.....	70 000 000
		fra kr 19 784 313 000 til kr 19 854 313 000	
451		Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap	
	1	Driftsutgifter, økes med.....	44 400 000
		fra kr 951 465 000 til kr 995 865 000	
	60	Refusjoner til kommunene, økes med.....	460 000 000
		fra kr 120 000 000 til kr 580 000 000	
455		Redningstjenesten	
	21	Spesielle driftsutgifter, økes med	2 500 000
		fra kr 29 707 000 til kr 32 207 000	
480		Svalbardbudsjettet	
	50	Tilskudd, økes med	40 000 000
		fra kr 377 978 000 til kr 417 978 000	
490		Utlendingsdirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak, økes med	26 159 000
		fra kr 575 789 000 til kr 601 948 000	
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak, økes med	1 206 000
		fra kr 149 329 000 til kr 150 535 000	
553		Regional- og distriktsutvikling	
	61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, økes med	76 000 000
		fra kr 780 770 000 til kr 856 770 000	
	68 (Ny)	Kommunal kompensasjonsordning til lokale virksomheter, bevilges med.....	1 750 000 000
571		Rammetilskudd til kommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med	500 000 000
		fra kr 139 545 158 000 til kr 140 045 158 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med	800 000 000
		fra kr 37 216 160 000 til kr 38 016 160 000	
703		Internasjonalt samarbeid	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, økes med.....	3 000 000
		fra kr 5 929 000 til kr 8 929 000	
710		Vaksiner mv.	
	22	Salgs- og beredskapsprodukter m.m., økes med	36 000 000
		fra kr 144 325 000 til kr 180 325 000	
	23	Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19, reduseres med	535 000 000
		fra kr 3 770 000 000 til kr 3 235 000 000	
732		Regionale helseforetak	
	72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, kan overføres, økes med	72 700 000
		fra kr 58 657 436 000 til kr 58 730 136 000	
	73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, kan overføres, økes med	25 600 000
		fra kr 20 658 153 000 til kr 20 683 753 000	
	74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, kan overføres, økes med	19 400 000
		fra kr 15 618 812 000 til kr 15 638 212 000	
	75	Basisbevilgning Helse Nord RHF, kan overføres, økes med.....	17 300 000
		fra kr 13 953 434 000 til kr 13 970 734 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
740		Helsedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, økes med</i> fra kr 49 235 000 til kr 124 235 000	75 000 000
761		Omsorgstjeneste	
	68	Kompetanse og innovasjon, <i>økes med</i> fra kr 489 591 000 til kr 519 591 000	30 000 000
762		Primærhelsetjeneste	
	63	Allmennlegetjenester, <i>økes med</i> fra kr 854 787 000 til kr 960 787 000	106 000 000
765		Psykisk helse, rus og vold	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72, økes med</i> fra kr 186 749 000 til kr 286 749 000	100 000 000
	60	Kommunale tjenester, <i>kan overføres, økes med</i> fra kr 230 507 000 til kr 240 507 000	10 000 000
	72	Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21, økes med</i> fra kr 486 245 000 til kr 488 745 000	2 500 000
	73	Utviklingstiltak mv., <i>økes med</i> fra kr 177 459 000 til kr 179 459 000	2 000 000
846		Familie- og oppveksttiltak	
	61	Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, <i>kan nyttes under post 71, økes med</i> fra kr 516 597 000 til kr 536 597 000	20 000 000
865		Forbrukerpolitiske tiltak	
	71	Tilskudd til Reisegarantifondet, <i>økes med</i> fra kr 104 000 000 til kr 182 000 000	78 000 000
868		Forbrukertilsynet	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i> fra kr 104 493 000 til kr 114 493 000	10 000 000
900		Nærings- og fiskeridepartementet	
	80	Kompensasjonsordning for utgifter til innreisekarantene ved bruk av utenlandsk arbeidskraft, <i>økes med</i> fra kr 480 000 000 til kr 720 000 000	240 000 000
	82	Midlertidig støtteordning for publikumsåpne arrangementer, <i>økes med</i> fra kr 350 000 000 til kr 610 000 000	260 000 000
	85	Midlertidig kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall som følge av koronapandemien, <i>overslagsbevilgning, økes med</i> fra kr 5 960 000 000 til kr 10 055 000 000	4 095 000 000
	90 (Ny)	Hybridlån til Norwegian Air Shuttle ASA, <i>bevilges med</i>	1 500 000 000
	91 (Ny)	Obligasjonslån til Norwegian Air Shuttle ASA, <i>bevilges med</i>	3 000 000 000
1311		Tilskudd til regionale flyplasser	
	72	Tilskudd til dekning av tap, <i>økes med</i> fra kr 35 000 000 til kr 110 500 000	75 500 000
1315		Tilskudd til Avinor AS	
	70 (Ny)	Tilskudd, <i>bevilges med</i>	2 750 000 000
1320		Statens vegvesen	
	72	Kjøp av riksveiferjetjenester, <i>kan overføres, økes med</i> fra kr 1 573 300 000 til kr 2 473 300 000	900 000 000
1352		Jernbanedirektoratet	
	70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres, økes med</i> fra kr 4 559 900 000 til kr 4 659 900 000	100 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1473		Kings Bay AS	
	70	Tilskudd, økes med fra kr 36 010 000 til kr 56 610 000	20 600 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 608 904 000 til kr 613 904 000	5 000 000
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 45, 60 og 72</i> , økes med..... fra kr 199 780 000 til kr 209 780 000	10 000 000
	25	Krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser, <i>kan overføres</i> , økes med..... fra kr 44 955 000 til kr 194 955 000	150 000 000
2410		Statens lånekasse for utdanning	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 399 680 000 til kr 400 680 000	1 000 000
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med..... fra kr 7 815 409 000 til kr 8 614 209 000	798 800 000
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med..... fra kr 602 555 000 til kr 631 355 000	28 800 000
	90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med..... fra kr 32 351 302 000 til kr 34 251 802 000	1 900 500 000
2421		Innovasjon Norge	
	50	Innovasjon - prosjekter, fond, økes med..... fra kr 852 500 000 til kr 2 452 500 000	1 600 000 000
	73 (Ny)	Tilskuddsordning for pakkereisearrangører, bevilges med.....	200 000 000
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med..... fra kr 23 182 000 000 til kr 23 357 000 000	175 000 000
2711		Spesialisthelsetjeneste mv.	
	76	Private laboratorier og røntgeninstitut, reduseres med..... fra kr 1 317 674 000 til kr 1 289 674 000	28 000 000
2755		Helsetjenester i kommunene mv.	
	70	Allmennlegehjelp, økes med..... fra kr 5 410 825 000 til kr 5 535 825 000	125 000 000
2790		Andre helsetiltak	
	70	Bidrag, økes med..... fra kr 202 345 000 til kr 214 345 000	12 000 000
3710		Vaksiner mv.	
	3	Vaksinesalg økes med..... fra kr 145 011 000 til kr 181 011 000	36 000 000
5310		Statens lånekasse for utdanning	
	90	Redusert lån og rentegjeld, reduseres med..... fra kr 12 365 062 000 til kr 12 146 062 000	219 000 000
	93	Omgjøring av utdanningslån til stipend, økes med fra kr 5 973 912 000 til kr 6 722 712 000	748 800 000
5521		Merverdiavgift	
	70	Merverdiavgift, reduseres med fra kr 324 637 100 000 til kr 324 437 100 000	200 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning	
	80	Renter, økes med..... fra kr 2 509 820 000 til kr 2 539 720 000	29 900 000

Forslag nr. 72 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre statlige støtteordninger til kultursektoren, slik at disse baseres på samme forutsetninger som den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet for øvrig (kostnadsdekning).»

Forslag nr. 73 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan butikker og kjøpesentre som kan vise til strenge smitteverntiltak og smittesporing kan få holde åpent.»

V o t e r i n g:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 73 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.19.35)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 70, fra Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen inkludere faste, ordinære felleskostnader som gårdeier fakturerer sine leietagere, inn i begrepet for faste uunngåelige kostnader i kompensasjonsordningen for næringslivet.»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 77 mot 12 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.19.52)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 69, fra Fremskrittspartiet og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere en søknadsbasert ordning med dekning av dokumentert tapt varelager for bransjer som blir direkte eller indirekte stengt på grunn av sentrale eller lokale smitteverntiltak.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Rødt ble med 71 mot 18 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.20.11)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 66 og 68, fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 66 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om nødvendig tilleggsbevilgning for å sørge for at alle som mottar Nav-ytelser som arbeidsavklaringspenger, uføretrygd, bostøtte, sosialhjelp, minstepensjon, dagpenger og lignende, får utbetalt en engangsstøtte for å kompensere for høy strømpris. Utbetalingen skal ikke føre til trekk i andre ytelser.»

Forslag nr. 68 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for innsyn i betalingsutsettelse for skatte- og avgiftskrav til staten etter de særskilte reglene som er etablert i forbindelse med koronapandemien.»

V o t e r i n g:

Forslagene fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 72 mot 17 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.20.29)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 65, fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest komme tilbake til Stortinget med forslag om å inkludere myndighetspålagt vedlikehold i den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne ble med 72 mot 17 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.20.47)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 64, fra Fremskrittspartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til endringer i alkoholloven slik at kommunene enkelt kan åpne for at serveringssteder midlertidig kan selge alkohol til å ta med hjem, på samme måte som dagligvarebutikker.»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 70 mot 18 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.21.05)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 61–63, fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Forslag nr. 61 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert statsbudsjett for 2021 legge frem forslag til en finansieringsordning som innebærer at staten fullt ut tar merkostnaden ved klimaomstilling av fylkenes hurtigbåt- og fergetrafikk. Ordningen må fange opp både gjennomførte og kommende tiltak.»

Forslag nr. 62 lyder:

«Stortinget ber regjeringen inkludere myndighetsbestemte vedlikeholds- og tilsynskostnader i kompensasjonsordningen for næringslivet fra og med stonadsmåned mars 2021, for eksempel ved at det kan søkes kompensasjon for vedlikeholds- og tilsynskostnader tilsvarende 1/6 av gjennomsnittlig årlig vedlikeholdskostnad regnet over 2 eller 3 siste år.»

Forslag nr. 63 lyder:

«Stortinget ber regjeringen inkludere kostnader til smitteverntiltak i kompensasjonsordningen for næringslivet fra og med stonadsmåned mars.»

V o t e r i n g:

Forslagene fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 71 mot 17 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.21.23)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 59 og 60, fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet.

Forslag nr. 59 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at beløpsgrensen settes til 30 000 kroner når krav til innholdet i søknad om kompensasjon fra kompensasjonsordningen må attesteres/bekreftes av revisor eller regnskapsfører, slik det var i den gamle ordningen, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Forslag nr. 60 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjenåpne tilskuddsordningen fra 2020 som gjelder tilskudd til refusjoner av pakkereiser som opprinnelig skulle vært gjennomført i perioden 14. mars–14. juni 2020, slik at de reisene som var tilskuddsberettiget, men som det ikke ble søkt om tilskudd for i forrige runde, kan omfattes.»

V o t e r i n g:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet ble med 63 mot 26 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.21.40)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 58, fra Arbeiderpartiet. Forslaget lyder:

«I statsbudsjettet for 2021 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
140		Utenriksdepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 136 142 000 til kr 148 142 000	12 000 000
225		Tiltak i grunnopplæringen	
	69	Tiltak for fullføring av videregående opplæring økes med fra kr 691 500 000 til kr 791 500 000	100 000 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	65 (Ny)	Tilskudd til nye og utvidete sommerskoletilbud ifb. koronaepidemien, bevilges med	500 000 000
241		Felles tiltak for fagskoler	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 31 692 000 til kr 41 692 000	10 000 000
257		Kompetanseprogrammet	
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i> , økes med..... fra kr 376 134 000 til kr 566 134 000	190 000 000
260		Universiteter og høyskoler	
	50	Statlige universiteter og høyskoler, økes med..... fra kr 38 808 991 000 til kr 38 932 991 000	124 000 000
	70	Private høyskoler, økes med..... fra kr 1 901 329 000 til kr 1 917 329 000	16 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
270		Studentvelferd	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid mv, økes med fra kr 123 380 000 til kr 143 380 000	20 000 000
275		Tiltak for høyere utdanning og forskning	
	70	Tilskudd, kan nyttes under post 21, økes med fra kr 97 843 000 til kr 176 343 000	78 500 000
290		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 305 591 000 til kr 308 591 000	3 000 000
291		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	60	Integreringstilskudd, kan overføres, økes med fra kr 6 035 134 000 til kr 6 170 134 000	135 000 000
	62	Kommunale innvandrertiltak, økes med fra kr 250 006 000 til kr 275 006 000	25 000 000
	71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner, økes med fra kr 173 748 000 til kr 203 748 000	30 000 000
292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	
	22	Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, økes med..... fra kr 32 463 000 til kr 42 463 000	10 000 000
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, økes med fra kr 1 060 508 000 til kr 1 180 508 000	120 000 000
315		Frivillighetsformål	
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner, økes med fra kr 1 803 920 000 til kr 2 198 920 000	395 000 000
	74 (Ny)	Idrettsanlegg bevilges med.....	100 000 000
325		Allmenne kulturformål	
	71	Kultur som næring, økes med fra kr 60 750 000 til kr 90 750 000	30 000 000
	77	Stimuleringsmidler til kultur, frivillighet og idrett ifb. covid-19, økes med ... fra kr 2 250 000 000 til kr 2 900 000 000	650 000 000
440		Politiet	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 19 784 313 000 til kr 19 854 313 000	70 000 000
451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 951 465 000 til kr 995 865 000	44 400 000
	60	Refusjoner til kommunene, økes med fra kr 120 000 000 til kr 580 000 000	460 000 000
455		Redningstjenesten	
	21	Spesielle driftsutgifter, økes med..... fra kr 29 707 000 til kr 32 207 000	2 500 000
480		Svalbardbudsjettet	
	50	Tilskudd, økes med..... fra kr 377 978 000 til kr 417 978 000	40 000 000
490		Utlendingsdirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak, økes med..... fra kr 575 789 000 til kr 601 948 000	26 159 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak, økes med.....	1 206 000
		fra kr 149 329 000 til kr 150 535 000	
553		Regional- og distriktsutvikling	
	61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, økes med.....	276 000 000
		fra kr 780 770 000 til kr 1 056 770 000	
	65	Omstilling, økes med	100 000 000
		fra kr 99 046 000 til kr 199 046 000	
	68 (Ny)	Kommunal kompensasjonsordning til lokale virksomheter, bevilges med	2 000 000 000
560		Samiske formål	
	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv, økes med	4 000 000
		fra kr 539 013 000 til kr 543 013 000	
571		Rammetilskudd til kommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med.....	500 000 000
		fra kr 139 545 158 000 til kr 140 045 158 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med.....	200 000 000
		fra kr 37 216 160 000 til kr 37 416 160 000	
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med.....	760 000 000
		fra kr 3 044 608 000 til kr 3 804 608 000	
640		Arbeidstilsynet	
	1	Driftsutgifter, økes med	50 000 000
		fra kr 731 522 000 til kr 781 522 000	
703		Internasjonalt samarbeid	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , økes med	3 000 000
		fra kr 5 929 000 til kr 8 929 000	
710		Vaksiner mv.	
	22	Salgs- og beredskapsprodukter m.m., økes med.....	36 000 000
		fra kr 144 325 000 til kr 180 325 000	
	23	Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19, reduseres med.....	535 000 000
		fra kr 3 770 000 000 til kr 3 235 000 000	
714		Folkehelse	
	79	Andre tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> , økes med.....	5 000 000
		fra kr 64 135 000 til kr 69 135 000	
732		Regionale helseforetak	
	70	Særskilte tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75</i> , økes med	70 000 000
		fra kr 4 680 955 000 til kr 4 750 955 000	
	72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres</i> , økes med.....	72 700 000
		fra kr 58 657 436 000 til kr 58 730 136 000	
	73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, <i>kan overføres</i> , økes med.....	25 600 000
		fra kr 20 658 153 000 til kr 20 683 753 000	
	74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres</i> , økes med.....	19 400 000
		fra kr 15 618 812 000 til kr 15 638 212 000	
	75	Basisbevilgning Helse Nord RHF, <i>kan overføres</i> , økes med	17 300 000
		fra kr 13 953 434 000 til kr 13 970 734 000	
740		Helsedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , økes med	75 000 000
		fra kr 49 235 000 til kr 124 235 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
761		Omsorgstjeneste	
	68	Kompetanse og innovasjon, økes med fra kr 489 591 000 til kr 519 591 000	30 000 000
762		Primærhelsetjeneste	
	60	Forebyggende helsetjenester, økes med..... fra kr 420 961 000 til kr 650 961 000	230 000 000
	63	Allmennlegetjenester, økes med fra kr 854 787 000 til kr 960 787 000	106 000 000
765		Psykisk helse, rus og vold	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72</i> , økes med..... fra kr 186 749 000 til kr 298 849 000	112 100 000
	60	Kommunale tjenester, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 230 507 000 til kr 290 507 000	60 000 000
	72	Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> , økes med fra kr 486 245 000 til kr 492 745 000	6 500 000
	73	Utviklingstiltak mv, økes med fra kr 177 459 000 til kr 179 459 000	2 000 000
846		Familie- og oppveksttiltak	
	61	Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, <i>kan nyttes under post 71</i> , økes med..... fra kr 516 597 000 til kr 536 597 000	20 000 000
	72 (Ny)	BUA, bevilges med	45 000 000
865		Forbrukerpolitiske tiltak	
	71	Tilskudd til Reisegarantifondet, økes med fra kr 104 000 000 til kr 182 000 000	78 000 000
868		Forbrukertilsynet	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 104 493 000 til kr 114 493 000	10 000 000
900		Nærings- og fiskeridepartementet	
	80	Kompensasjonsordning for utgifter til innreisekarantene ved bruk av utenlandsk arbeidskraft, økes med fra kr 480 000 000 til kr 720 000 000	240 000 000
	82	Midlertidig støtteordning for publikumsåpne arrangementer, økes med..... fra kr 350 000 000 til kr 610 000 000	260 000 000
	85	Midlertidig kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall som følge av koronapandemien, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 5 960 000 000 til kr 9 705 000 000	3 745 000 000
	90 (Ny)	Hybridlån til Norwegian Air Shuttle ASA, bevilges med.....	1 500 000 000
	91 (Ny)	Obligasjonslån til Norwegian Air Shuttle ASA, bevilges med	3 000 000 000
1311		Tilskudd til regionale flyplasser	
	72	Tilskudd til dekning av tap, økes med fra kr 35 000 000 til kr 128 500 000	93 500 000
1315		Tilskudd til Avinor AS	
	70 (Ny)	Tilskudd, bevilges med.....	2 750 000 000
1352		Jernbanedirektoratet	
	70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres</i> , økes med..... fra kr 4 559 900 000 til kr 4 659 900 000	100 000 000
1473		Kings Bay AS	
	70	Tilskudd, økes med..... fra kr 36 010 000 til kr 56 610 000	20 600 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 608 904 000 til kr 613 904 000	5 000 000
	22	Flom- og skredforebygging, kan overføres, kan nyttes under postene 45, 60 og 72, økes med fra kr 199 780 000 til kr 209 780 000	10 000 000
	25	Krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser, kan overføres, økes med fra kr 44 955 000 til kr 194 955 000	150 000 000
2410		Statens lånekasse for utdanning	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 399 680 000 til kr 400 680 000	1 000 000
	50	Avsetning til utdanningsstipend, overslagsbevilgning, økes med fra kr 7 815 409 000 til kr 8 865 409 000	1 050 000 000
	72	Rentestøtte, overslagsbevilgning, økes med fra kr 602 555 000 til kr 631 355 000	28 800 000
	90	Økt lån og rentegjeld, overslagsbevilgning, økes med fra kr 32 351 302 000 til kr 34 251 802 000	1 900 500 000
2421		Innovasjon Norge	
	50	Innovasjon - prosjekter, fond, økes med fra kr 852 500 000 til kr 2 352 500 000	1 500 000 000
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, overslagsbevilgning, økes med fra kr 23 182 000 000 til kr 23 357 000 000	175 000 000
2711		Spesialisthelsetjeneste mv.	
	76	Private laboratorier og røntgeninstitutt, reduseres med fra kr 1 317 674 000 til kr 1 289 674 000	28 000 000
2752		Refusjon av egenbetaling	
	72	Egenandelstak, økes med fra kr 7 856 170 000 til kr 7 876 170 000	20 000 000
2755		Helsetjenester i kommunene mv.	
	70	Allmennlegehjelp, økes med fra kr 5 410 825 000 til kr 5 535 825 000	125 000 000
2790		Andre helsetiltak	
	70	Bidrag økes med fra kr 202 345 000 til kr 214 345 000	12 000 000
3710		Vaksiner mv.	
	3	Vaksinesalg økes med fra kr 145 011 000 til kr 181 011 000	36 000 000
5310		Statens lånekasse for utdanning	
	90	Redusert lån og rentegjeld, reduseres med fra kr 12 365 062 000 til kr 12 146 062 000	219 000 000
	93	Omgjøring av utdanningslån til stipend, økes med fra kr 5 973 912 000 til kr 6 973 912 000	1 000 000 000
5521		Merverdiavgift	
	70	Merverdiavgift, reduseres med fra kr 324 637 100 000 til kr 324 437 100 000	200 000 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning	
	80	Renter, økes med fra kr 2 509 820 000 til kr 2 539 720 000	29 900 000

V o t e r i n g:

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 63 mot 26 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.21.55)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 56, fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen innarbeide medlemskontingent i reiselivdestinasjonsselskap som faste uunngåelige kostnader i kompensasjonsordningen.»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Rødt ble med 62 mot 26 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.22.12)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 57, fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen umiddelbart foreslå tiltak som kan avhjelpe situasjonen med ekstraordinært høye strømutgifter, og raskt komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Arbeiderpartiet har varslet subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Rødt ble bifalt med 53 mot 36 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.22.32)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 55, fra Arbeiderpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreslå ordninger som kan treffe de minste bedriftene, eksempelvis hybridlåneordninger/låneordninger der staten garanterer for 100 pst. av beløpet, og komme tilbake til Stortinget med dette så snart som mulig.»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 61 mot 27 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.22.52)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 52–54, fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 52 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innlemme permitteringskostnader for januar og februar i kompensasjonsordningen for faste kostnader.»

Forslag nr. 53 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at bedrifter som eier egne driftsmidler likebehandles med bedrifter som leaser og leier utstyr.»

Forslag nr. 54 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett 2021 med en forpliktende plan for nedtrapping av fergepriser, på både riks- og fylkesveier.»

V o t e r i n g:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 57 mot 32 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.23.09)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 50, fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

- «Stortinget ber regjeringen inkludere lukkede arrangementer i regi av arrangørbransjen i støtteordningen for publikumsåpne arrangementer, der denne utvidelsen er særlig ment for å treffe norske eventbyrå og selskaper med følgende NACE-koder:
- 77.39-40 Utleie- og leasing av andre maskiner og utstyr og materiell ikke nevnt annet sted
 - 82.300 Kongress-, messe- og utstillingsvirksomhet
 - 82.990 Annen forretningsmessig tjenesteyting ikke nevnt annet sted
 - Virksomheter registrert under andre NACE-koder der minst 60 pst. kommer fra lukkede næringslivsarrangementer som arrangør eller underleverandør.

Støttebeløpet settes til maksimalt 10 pst. av dokumentert omsetningsfall pr. måned motregnet 2019. Nedgangen må være mer enn 50 pst. for å kvalifisere til støtte, og det settes et tak på 500 000 kroner pr. måned pr. søker.»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne ble med 57 mot 32 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.23.28)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 51, fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen følge situasjon for event-bransjen og andre i arrangørbransjen nøye og komme tilbake til Stortinget med forslag til ytterligere bevilgninger ved behov.»

Arbeiderpartiet og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne ble bifalt med 58 mot 31 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.23.49)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 47 og 48, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 47 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at fagforeningene i de hardest rammede sektorene får bestemmende innflytelse over minst 50 mill. kroner av kompetanse- og utdanningstilbudene som finansieres over kap. 257 post 70.»

Forslag nr. 48 lyder:

«Stortinget ber regjeringen forskriftsfeste at virksomheter som mottar støtte fra kompensasjonsordningen for næringslivet, forplikter seg til ikke å

- foreta oppsigelser så lenge de mottar støtte
- erstatte fast ansatte og permitterte med innleie og midlertidig ansatte
- betale ut utbytte i eller for 2021
- betale ut bonuser i eller for 2021
- kjøpe tilbake egne aksjer i 2021
- øke lederlønninger eller styrehonorarer i 2021.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 57 mot 32 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.24.05)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 46, fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen redusere innslagspunktet for avkortning av støttebeløp til 10 mill. kroner per måned og redusere maksimumstaket på utbetaling til 30 mill. kroner per måned i den midlertidige tilskuddsordningen for foretak med stort omsetningsfall.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ble med 51 mot 38 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.24.24)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 44 og 45, fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Forslag nr. 44 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at smittevern tiltak inkluderes som et eget kostnadselement i kompensasjonsordningen, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Forslag nr. 45 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre ordningen med dekning av 'faste, uunngåelige kostnader' (§ 3-2 annet ledd) og inkludere felleskostnader og faste markedsføringsbidrag for næringslokaler i grunnlaget for kostnadsdekning i forbindelse med kompensasjonsordningen for næringslivet, der hvor disse inngår i husleiekontrakten for næringslokaler.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 56 mot 33 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.24.43)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 42 og 43, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Forslag nr. 42 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at bevilgningene til kommunene også benyttes til å håndheve strengt smittevern i skoler og barnehager, slik at utgiftene ikke må dekkes av virksomhetenes ordinære budsjetter.»

Forslag nr. 43 lyder:

«Stortinget ber regjeringen ta utgangspunkt i kriteriene i Oslo-modellen for offentlige anskaffelser, og stille tilsvarende vilkår om ordnede forhold for at bedrifter skal være støtteberettiget i kompensasjonsordningen for næringslivet.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 56 mot 33 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.25.01)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 40, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Sandefjord Lufthavn Torp sikres drift også etter april måned.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 48 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.25.18)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 39, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen følge utviklingen i kollektivselskapenes økonomi og om nødvendig komme tilbake til Stortinget med forslag om tilleggsbevilgninger i revidert nasjonalbudsjett 2021.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 51 mot 38 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.25.36)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 38, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at tilskudd under stimuleringsordningen for kulturlivet tildeles slik at den treffer bredt og rettferdig, samt sørge for at tilskudd til stønadmottakere avkortes, i tråd med retningslinjene for ordningen, dersom nettokostnaden ved omsøkt aktivitet fremstår uforholdsmessig høy.»

Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 46 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.25.56)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 37, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere en tilskudds- eller låneordning eller en kombinasjon av

disse for pakkereiseselskap som har måttet avlyse utsatte reiser.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 47 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.26.13)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 35 og 36, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 35 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om et eget tilskudd for å redusere inntektstapet til de norske destinasjonsselskapene.»

Forslag nr. 36 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om avbøtende tiltak innenfor koronastøtteordningene for bransjene og aktørene som særlig påvirkes av at ulike former for finansiering av driftsmidler gir ulike utslag i koronastøtteordningene.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne ble med 46 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.26.32)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 2–34, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utvide målgruppen for Jobbsjansen slik at den også inkluderer kvinner som mottar sosialhjelp.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en garantiordning for film- og serieproduksjoner.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere stimulerings tiltak for den delen av kulturlivet som henter sine inntekter fra internasjonal aktivitet, for å opprettholde sysselsettingen og sikre internasjonal etterspørsel etter norsk kultur.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme en gjenopningsplan for kulturlivet, som sikrer forutsigbarhet og tiltak for å sikre at verdiskapingen kan komme i gang så raskt som mulig. En slik plan må inneholde både kompenserende tiltak, stimulerings tiltak og arbeidsrettede tiltak.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere de langsiktige konsekvensene for kunstnerne og musikere som har tapt vederlagsinntekter grunnet avlyste arrangement, og komme tilbake med kompenserende tiltak for disse.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å utvikle en plan for å sikre idretten gjennom pandemien uten alvorlig frafall, spesielt av barn og unge i familier med dårlig råd, og uten dramatiske økonomiske konsekvenser for klubber og idrettsgrener.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere kompensasjonsordninger for kultur, idrett og frivillighet som begrenser risikoen ved å planlegge større arrangement. Ordningene må gi kompensasjon for avlyste arrangement, også for aktiviteter som var under planlegging i 2020.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere en kompensasjonsordning for arrangører og underleverandører som kompenserer tapte inntekter og merkostnader basert på gjennomsnittstall for sammenliknbar periode 2017–2019.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at stimuleringsordningene for kultur, idrett og frivillighet innrettes slik at de tar høyde for eventuell nedskalering og avlysning som følge av endret smittesituasjon.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag til en garantiordning for film- og serieproduksjoner.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreslå en ventilordning som faktisk treffer (særlig de mindre) bedriftene som faller utenfor eller kommer dårlig ut i kompensasjonsordningene.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre en egen kompensasjonsordning for oppstartsbedrifter. Ordningen skal avgrenses til mindre bedrifter, og det settes et tak på utbetalinger på f.eks. 1 mill. kroner per måned.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sørger for at kommunalt og fylkeskommunalt eide virksomheter slik som blant annet VTA-bedrifter, kinoer, idrettsanlegg/badeanlegg og samfunnshus også mottar statlig kompensasjon.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sørger for at VTA-bedrifter også mottar statlig kompensasjon.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen følge opp Stortingets vedtak 494 (2019–2020) og sørge for at virksomheter som har omfattende økonomisk drift, men ikke har 'ervert til formål', blir ivare tatt med en økonomisk kompensasjon.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at kommunale svømmehaller, kinoer og idrettsanlegg og lignende får krisestøtte på linje med tilsvarende private anlegg.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen garantere for at kommunene får kompensert merutgifter og bortfall av inntekter som følge av koronapandemien, og om nødvendig legge fram forslag om tilleggsbevilgninger i revidert nasjonalbudsjett 2021.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en ekstraordinær engangsutbetaling i bostøtten i løpet av mars måned for å dekke de økte strømutgiftene gjennom vinteren 2021. Denne ekstra utbetalingen av bostøtte for å dekke høye strømutgifter skal ikke gå til fratrekk på andre ytelser.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre likebehandling av alle som får bostøtte gjennom vinteren 2021, og sikre at de som ikke kvalifiserte for bostøtte i mars 2021, men kvalifiserte for dette i minst en av de øvrige vintermånedene, får utbetalt et tilsvarende ekstra beløp.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en midlertidig økning av inntektsgrensen i bostøtteordningen fram til minst oktober 2021, med en kostnadsramme på minst 500 mill. kroner.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å begrense innleie slik at det kun tillates ved rene vikariater, mellom produksjonsbedrifter og etter avtale med tillitsvalgte i virksomheter bundet av landsomfattende tariffavtale med fagforening med innstillingsrett.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en strategi for å styrke Navs rolle som arbeidsformidler.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for seriositetskrav også ved innkjøp under terskelverdi-

ne, slik at bedrifter med faste ansatte, fagarbeidere og lærlinger kan få flere oppdrag, samt å åpne for at kommunene kan tildele opplæringsbedrifter som står i fare for å måtte permittere lærlinger og fagarbeidere, vedlikeholdsoppgaver etter en på forhånd avtalt timepris. Tildelingen skal skje i samarbeid med partene i arbeidslivet.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber regjeringen pålegge Nav en informasjonsplikt om å gi permitterte og arbeidsledige råd om relevante utdannings- og kompetansetilbud. Plikten kan gjennomføres i samarbeid med andre aktører, slik som fylkeskommunene og regionale karriereveiledningssentre. Fagforeningene skal ha betydelig innflytelse over hvilke tilbud som fremheves.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber regjeringen forskriftsfeste at virksomheter med morselskap i tredjelandssjursdiksjoner som er på EUs svarteliste, ikke er støtteberettigede.»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber regjeringen inkludere kostnader knyttet til tapt varelager som følge av utløpt dato som følge av smitteverntiltak i kompensasjonsordningen for faste, uunngåelige kostnader. Ordningen bør kunne bidra til at mat som på grunn av dato ikke kan selges, men som fortsatt er holdbar, doneres til matsentralene.»

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte kompensere den maritime næringen for uunngåelige tilsyns- og vedlikeholdskostnader knyttet til skip i opplag.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber regjeringen forskriftsfeste at virksomheter som mottar støtte fra kompensasjonsordningen for næringslivet fra og med stønadsmåned mars, forplikter seg til ikke å erstatte fast ansatte og permitterte med innleie og midlertidig ansatte.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber regjeringen forskriftsfeste at virksomheter som mottar støtte fra kompensasjonsordningen for næringslivet fra og med stønadsmåned mars, forplikter seg til ikke å betale ut utbytte i 2021. Som del av forskriften bes regjeringen gi en mulighet for unntak fra dette utbytteforbudet i helt særskilte tilfeller etter søknad.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber regjeringen forskriftsfeste at virksomheter som mottar støtte fra kompensasjonsordningen for næringslivet fra og med stø-

nadsmåned mars, forplikter seg til ikke å betale ut bonuser, kjøpe tilbake egne aksjer, eller øke lederlønninger eller styrehonorarer i 2021.»

Forslag nr. 32 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utelukke bemanningselskaper fra lønnsstøtteordningen.»

Forslag nr. 33 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre seriøsitetskrav i en fremtidig lønnsstøtteordning. Kravene bør ta utgangspunkt i kriteriene for Oslo-modellen for offentlige anskaffelser, innebære krav om dokumentasjon av betalte skatter og avgifter, plausible forklaringer på revisorankmerkn timer og revisorbytter, samt krav om at man ikke kan ha endelige vedtak/rettskraftige dommer mot seg knyttet til arbeidslivskriminalitet, sosial dumping eller skatte-/avgiftsunndragelse, og heller ikke for brudd på utlendingslovgivningen.»

Forslag nr. 34 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre krav som sikrer at støtten går til ansatte og ikke aksjonærer, slik som begrensninger på utbytte, aksjetilbakekjøp, bonuser og lederlønninger, samt oppsigelser. Selskaper med morselskap i skatteparadis skal utelukkes fra støtte.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 46 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.26.52)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 101, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjøre unntak fra innreiseforbudet for grensependlere som er grenseboere og som daglig pendler fra Sverige eller Finland til Norge på arbeid hver dag.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 83 mot 5 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.27.07)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 103 og 104, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 103 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forskrift fastsette et unntak for næringskoder 'L - Omsetning og drift av fast eiendom, 68.1 - Kjøp og salg av egen fast eiendom og 68.2 - Utleie av egen eller leid fast eiendom' i kompensasjonsordningene for næringslivet.»

Forslag nr. 104 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for 100 % kompensasjon for tapt varelager som følge av smittevernrestriksjoner for perioden 1. november 2020 til 28. februar 2021.»

V o t e r i n g:

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 82 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.27.23)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 102, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for inntektssikring av nyutdannede som blir arbeidsledige etter endt utdannelse og som ivaretar både elever fra VGO og studenter fra høyere utdanning. Ordning(e) skal vare så lenge øvrige midlertidige inntektssikringstiltak vedvarer.»

Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 72 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.27.41)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 106, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å bruke husleie-loven § 4-6 om å fastsette maksimalsatser for bestemte leieforhold til 20 pst. reduksjon fra nivået 1. mars 2021, for utleieselskap og utleiere med over 2 sekundærboliger.»

Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Rødt ble med 83 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.27.59)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 105, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at kompensasjonsordningen for næringslivet ikke gir støtte til selskaper som driver med eiendomsutleie og lar utleieleiligheter stå tomme, heller enn å leie ut til redusert pris.»

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Rødt ble med 47 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.28.19)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 107, fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for tilbakebetaling av støtte fra virksomheter som ikke har opptrådt aktsomt og lojalt mot kompensasjonsordningens formål, herunder virksomheter som har redusert omsetningen for å oppnå økt utbetaling av støtte under kompensasjonsordningen og virksomheter der omsetningsfallet ikke hovedsakelig skyldes koronapandemien.»

Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ble med 47 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.28.37)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 110 og 111, fra Arbeiderpartiet.

Forslag nr. 110 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at kriteriene i kompensasjonsordningen for underleverandører som gjaldt fra mai til august i 2020, videreføres for resten av 2020 og for tildelinger i 2021.»

Forslag nr. 111 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere situasjonen for norske studenter i utlandet og komme tilbake til Stortinget med forslag til kompenserende tiltak.»

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g:

Forslagene fra Arbeiderpartiet ble med 46 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.28.59)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 112, fra Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en løsning for å redusere inntektstapet til de norske destinasjonsselskapene enten ved å innarbeide medlemskontingent/partnerbidrag som faste unngåelige kostnader i kompensasjonsordningen eller som et eget tilskudd til destinasjonsselskapene.»

Arbeiderpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Senterpartiet ble med 50 mot 39 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.29.18)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 108, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en løsning for å redusere inntektstapet til de norske destinasjonsselskapene enten ved å innarbeide medlemskontingent/partnerbidrag som faste unngåelige kostnader i kompensasjonsordningen eller som et eget tilskudd til destinasjonsselskapene.»

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble bifalt med 52 mot 36 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.29.39)

«I statsbudsjettet for 2021 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1142		Landbruksdirektoratet	
	78	Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres,</i> økes med..... fra kr 20 000 000 til kr 45 000 000	25 000 000

V o t e r i n g:

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet ble bifalt med 52 mot 37 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.30.17)

«I statsbudsjettet for 2021 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning,</i> økes med fra kr 3 044 608 000 til kr 3 304 608 000»	260 000 000

De øvrige partier har varslet subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 109, fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett 2021 med forslag til reduserte fergetakster allerede for innværende år, og en forpliktende plan for halvering av fergepriser på både riksveg- og fylkesvegsamband. Løsninger for lavere takster for pendlere skal prioriteres og reduksjonen skal finansieres av staten.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble bifalt med 59 mot 30 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.30.00)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet. Forslaget lyder:

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 49, fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 67, fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen i kompensasjonsordningen for næringslivet inkludere kostnader til tapt varelager forårsaket av utgått dato som følge av smittevernrestriksjoner i kompensasjonsgrunnlaget fra stønadsmåned mars. Virksomheter som kan dokumentere stort tapt varelager som følge av smit-

tevernrestriksjoner i perioden november til februar, skal kunne søke om kompensasjon for dette.»

Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble bifalt med 50 mot 39 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.30.49)

Presidenten: Vi har nå votert over alle forslag som er fremmet, og er kommet til innstillingens forslag til vedtak.

I den etterfølgende votering er partigruppene innstilt på å avstå fra den stemmegivning de normalt ville foreta – dette for at vi skal slippe en svært tidkrevende og til dels komplisert votering, hvor resultatet likevel er gitt.

Presidenten vil understreke den selvfølgelige forutsetning at når partiene aksepterer en slik voteringspraksis, skal dette ikke bli brukt mot dem ved en senere anledning.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

A.

Forslag til bevilgningsvedtak

I

I statsbudsjettet for 2021 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
140		Utenriksdepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , økes med..... fra kr 136 142 000 til kr 148 142 000	12 000 000
225		Tiltak i grunnopplæringen	
	69	Tiltak for fullføring av videregående opplæring, økes med..... fra kr 691 500 000 til kr 791 500 000	100 000 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	65 (Ny)	Tilskudd til nye og utvidete sommerskoletilbud ifb. koronaepidemien, bevilges med.....	500 000 000
241		Felles tiltak for fagskoler	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , økes med..... fra kr 31 692 000 til kr 41 692 000	10 000 000
257		Kompetanseprogrammet	
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i> , økes med..... fra kr 376 134 000 til kr 566 134 000	190 000 000
260		Universiteter og høyskoler	
	50	Statlige universiteter og høyskoler, økes med..... fra kr 38 808 991 000 til kr 38 932 991 000	124 000 000
	70	Private høyskoler, økes med..... fra kr 1 901 329 000 til kr 1 917 329 000	16 000 000
275		Tiltak for høyere utdanning og forskning	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , økes med..... fra kr 97 843 000 til kr 176 343 000	78 500 000
290		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 305 591 000 til kr 308 591 000	3 000 000
291		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i> , økes med.....	135 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
		fra kr 6 035 134 000 til kr 6 170 134 000	
	62	Kommunale innvandrertiltak, økes med.....	25 000 000
		fra kr 250 006 000 til kr 275 006 000	
	71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner, økes med.....	30 000 000
		fra kr 173 748 000 til kr 203 748 000	
292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	
	22	Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, økes med	10 000 000
		fra kr 32 463 000 til kr 42 463 000	
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, økes med.....	120 000 000
		fra kr 1 060 508 000 til kr 1 180 508 000	
325		Allmenne kulturformål	
	77	Stimuleringsmidler til kultur, frivillighet og idrett ifb. covid-19, økes med.....	650 000 000
		fra kr 2 250 000 000 til kr 2 900 000 000	
440		Politiet	
	1	Driftsutgifter, økes med.....	70 000 000
		fra kr 19 784 313 000 til kr 19 854 313 000	
451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	
	1	Driftsutgifter, økes med.....	44 400 000
		fra kr 951 465 000 til kr 995 865 000	
	60	Refusjoner til kommunene, økes med.....	460 000 000
		fra kr 120 000 000 til kr 580 000 000	
455		Redningstjenesten	
	21	Spesielle driftsutgifter, økes med	2 500 000
		fra kr 29 707 000 til kr 32 207 000	
480		Svalbardbudsjettet	
	50	Tilskudd, økes med	40 000 000
		fra kr 377 978 000 til kr 417 978 000	
490		Utlendingsdirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak, økes med	26 159 000
		fra kr 575 789 000 til kr 601 948 000	
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak, økes med	1 206 000
		fra kr 149 329 000 til kr 150 535 000	
553		Regional- og distriktsutvikling	
	61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, økes med	76 000 000
		fra kr 780 770 000 til kr 856 770 000	
	68 (Ny)	Kommunal kompensasjonsordning til lokale virksomheter, bevilges med.....	1 750 000 000
560		Samiske formål	
	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv, økes med.....	4 000 000
		fra kr 539 013 000 til kr 543 013 000	
571		Rammetilskudd til kommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med	500 000 000
		fra kr 139 545 158 000 til kr 140 045 158 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med	200 000 000
		fra kr 37 216 160 000 til kr 37 416 160 000	
703		Internasjonalt samarbeid	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, økes med</i>	3 000 000
		fra kr 5 929 000 til kr 8 929 000	
710		Vaksiner mv.	
	22	Salgs- og beredskapsprodukter m.m., <i>økes med</i>	36 000 000
		fra kr 144 325 000 til kr 180 325 000	
	23	Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19, <i>reduseres med</i>	535 000 000
		fra kr 3 770 000 000 til kr 3 235 000 000	
732		Regionale helseforetak	
	72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres, økes med</i>	72 700 000
		fra kr 58 657 436 000 til kr 58 730 136 000	
	73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, <i>kan overføres, økes med</i>	25 600 000
		fra kr 20 658 153 000 til kr 20 683 753 000	
	74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres, økes med</i>	19 400 000
		fra kr 15 618 812 000 til kr 15 638 212 000	
	75	Basisbevilgning Helse Nord RHF, <i>kan overføres, økes med</i>	17 300 000
		fra kr 13 953 434 000 til kr 13 970 734 000	
740		Helsedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, økes med</i>	75 000 000
		fra kr 49 235 000 til kr 124 235 000	
761		Omsorgstjeneste	
	68	Kompetanse og innovasjon, <i>økes med</i>	30 000 000
		fra kr 489 591 000 til kr 519 591 000	
762		Primærhelsetjeneste	
	63	Allmennlegetjenester, <i>økes med</i>	106 000 000
		fra kr 854 787 000 til kr 960 787 000	
765		Psykisk helse, rus og vold	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72, økes med</i>	100 000 000
		fra kr 186 749 000 til kr 286 749 000	
	60	Kommunale tjenester, <i>kan overføres, økes med</i>	10 000 000
		fra kr 230 507 000 til kr 240 507 000	
	72	Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21, økes med</i>	2 500 000
		fra kr 486 245 000 til kr 488 745 000	
	73	Utviklingstiltak mv., <i>økes med</i>	2 000 000
		fra kr 177 459 000 til kr 179 459 000	
846		Familie- og oppveksttiltak	
	61	Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, <i>kan nyttes under post 71, økes med</i>	20 000 000
		fra kr 516 597 000 til kr 536 597 000	
865		Forbrukerpolitiske tiltak	
	71	Tilskudd til Reisegarantifondet, <i>økes med</i>	78 000 000
		fra kr 104 000 000 til kr 182 000 000	
868		Forbrukertilsynet	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i>	10 000 000
		fra kr 104 493 000 til kr 114 493 000	
900		Nærings- og fiskeridepartementet	
	80	Kompensasjonsordning for utgifter til innreisekarantene ved bruk av utenlandsk arbeidskraft, <i>økes med</i>	240 000 000
		fra kr 480 000 000 til kr 720 000 000	
	82	Midlertidig støtteordning for publikumsåpne arrangementer, <i>økes med</i>	260 000 000
		fra kr 350 000 000 til kr 610 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	85	Midlertidig kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall som følge av koronapandemien, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med..... fra kr 5 960 000 000 til kr 10 055 000 000	4 095 000 000
	90 (Ny)	Hybridlån til Norwegian Air Shuttle ASA, bevilges med.....	1 500 000 000
	91 (Ny)	Obligasjonslån til Norwegian Air Shuttle ASA,, bevilges med.....	3 000 000 000
1311		Tilskudd til regionale flyplasser	
	72	Tilskudd til dekning av tap, økes med fra kr 35 000 000 til kr 110 500 000	75 500 000
1315		Tilskudd til Avinor AS	
	70 (Ny)	Tilskudd, bevilges med	2 750 000 000
1352		Jernbanedirektoratet	
	70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 4 559 900 000 til kr 4 659 900 000	100 000 000
1473		Kings Bay AS	
	70	Tilskudd, økes med fra kr 36 010 000 til kr 56 610 000	20 600 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 608 904 000 til kr 613 904 000	5 000 000
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under postene 45, 60 og 72</i> , økes med..... fra kr 199 780 000 til kr 209 780 000	10 000 000
	25	Krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser, <i>kan overføres</i> , økes med..... fra kr 44 955 000 til kr 194 955 000	150 000 000
2410		Statens lånekaske for utdanning	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 399 680 000 til kr 400 680 000	1 000 000
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med..... fra kr 7 815 409 000 til kr 8 614 209 000	798 800 000
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med..... fra kr 602 555 000 til kr 631 355 000	28 800 000
	90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med..... fra kr 32 351 302 000 til kr 34 251 802 000	1 900 500 000
2421		Innovasjon Norge	
	50	Innovasjon – prosjekter, fond, økes med fra kr 852 500 000 til kr 2 452 500 000	1 600 000 000
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med..... fra kr 23 182 000 000 til kr 23 357 000 000	175 000 000
2711		Spesialisthelsetjeneste mv.	
	76	Private laboratorier og røntgeninstitutt, reduseres med..... fra kr 1 317 674 000 til kr 1 289 674 000	28 000 000
2755		Helsetjenester i kommunene mv.	
	70	Allmennlegehjelp, økes med..... fra kr 5 410 825 000 til kr 5 535 825 000	125 000 000
2790		Andre helsetiltak	
	70	Bidrag, økes med..... fra kr 202 345 000 til kr 214 345 000	12 000 000
3710		Vaksiner mv.	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	3	Vaksinesalg, økes med	36 000 000
		fra kr 145 011 000 til kr 181 011 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning	
	90	Redusert lån og rentegjeld, reduseres med	219 000 000
		fra kr 12 365 062 000 til kr 12 146 062 000	
	93	Omgjøring av utdanningslån til stipend, økes med	748 800 000
		fra kr 5 973 912 000 til kr 6 722 712 000	
5521		Merverdiavgift	
	70	Merverdiavgift, reduseres med	200 000 000
		fra kr 324 637 100 000 til kr 324 437 100 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning	
	80	Renter, økes med	29 900 000
		fra kr 2 509 820 000 til kr 2 539 720 000	

II

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2021 kan pådra staten forpliktelser ut over gitte

bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	25	Krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser	120 mill. kroner

III

Endring i statlige eierposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan redusere deltakelsen i hybridlån og obligasjonslån utstedt av Norwegian Air Shuttle ASA helt eller delvis.

IV

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan redusere grensen for maksimal støtte per kalendermåned per foretak/konsern med inntil 30 mill. kroner til 50 mill. kroner, og innslagspunktet for avkorting med inntil 10 mill. kroner til 20 mill. kroner for den midlertidige kompensasjonsordningen for foretak med stort omsetningsfall som følge av koronapandemien.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

B.

Anmodningsvedtak

I

Stortinget ber regjeringen gjennomgå filminstivordningen og komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett 2021 med forslag til hvordan ordningen kan styrkes.

II

Stortinget ber regjeringen så snart som mulig komme tilbake på egnet måte med et forslag om en midlertidig ordning der staten bidrar til å reetablere et fungerende garantimarked for pakkereiser.

Presidenten: Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 59 mot 30 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.31.47)

Videre var innstilt:

III

Stortinget ber regjeringen komme raskt tilbake til Stortinget hvis det skulle være behov for ytterligere midler for å sikre drift av Haugesund og Torp lufthavner.

IV

Stortinget ber regjeringen sørge for at Flytoget omfattes av ordningen med offentlig kjøp som kompensasjon for tapte billettinntekter, på lik linje med øvrige togselskaper.

Presidenten: Høyre, Venstre, Kristelig Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 57 mot 31 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.32.07)

Votering i sak nr. 8, debattert 23. februar 2021

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Samisk språk, kultur og samfunnsliv – Digitalisering (Innst. 246 S (2020–2021), jf. Meld. St. 31 (2019–2020))

Presidenten: Under debatten har Stein Erik Lauvås satt frem et forslag på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at samisk språk skal være tilgjengelig i alle offentlige digitale tjenester som utvikles fra starten av, samt at alle offentlige instanser har støtte for samiske bokstaver, slik at samiske navn kan skrives korrekt i offentlige registre.»

Ved en inkurie er Senterpartiet ikke med på forslaget.

Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 46 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.32.41)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen utrede hvilke gjenstående hindringer som må fjernes for å kunne gi et fullverdig digitalt tilbud til brukere av samiske språk i Norge, og på egnet måte legge fram forslag for Stortinget som sikrer dette.

II

Stortinget ber regjeringen sikre at det samiske perspektivet blir tatt med i et tidlig stadium for utvikling av digitale tjenester, herunder må det samiske tilbudet nevnes ved bevilgningen til nye digitaliseringstiltak.

III

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at den årlige stortingsmeldingen om samisk språk, kultur og samfunnsliv skal kunne behandles i vårsesjonen.

Presidenten: Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble med 46 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.33.00)

Videre var innstilt:

IV

Meld. St. 31 (2019–2020) – Samisk språk, kultur og samfunnsliv – Digitalisering
– vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Sak nr. 17 [15:33:26]

Referat

- (261) Statsministerens kontor melder at
 - 1.1 ov om midlertidige endringer i smittevernloven (oppholdssted under innreisekarantene mv.) (Lovvedtak 66 (2020–2021))
– er sanksjonert under 19. februar 2021
- (262) Innberetning fra valgkomiteen om endringer i de faste komiteers sammensetning (Innberetning 4 (2020–2021))
Enst.: Nr. 1 og 2 vedlegges protokollen.

3. (263) Endringer i forurensningsloven (lovhjemmel for krav om avsavnsrenter) (Prop. 87 L (2020–2021))
Enst.: Sendes energi- og miljøkomiteen.
4. (264) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sivert Bjørnstad, Roy Steffensen, Hans Andreas Limi, Tor André Johnsen og Bengt Rune Strifeldt om å suspendere betalingsplikten for merverdiavgift når krav er omtvistet (Dokument 8:116 S (2020–2021))
Enst.: Sendes finanskomiteen.
5. (265) Endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og straffeloven m.m. (rusreform – opphevelse av straffansvar m.m.) (Prop. 92 L (2020–2021))
Enst.: Sendes helse- og omsorgskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for justiskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
6. (266) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjersti Toppe, Aud Hove, Geir Adelsten Iversen, Per Olaf Lundteigen, Jan Böhler og Emilie Enger Mehl om en forebyggings- og behandlingsreform innen rusfeltet (Dokument 8:119 S (2020–2021))
Enst.: Sendes helse- og omsorgskomiteen.
7. (267) Endringer i sameloven mv. (konsultasjoner) (Prop. 86 L (2020–2021))
8. (268) Endringer i inndelingslova (innføring av tospråklig navn på Nordland fylke, norsk og lulesamisk) (Prop. 88 L (2020–2021))
Enst.: Nr. 7 og 8 sendes kommunal- og forvaltningskomiteen.
9. (269) Midlertidig lov om endringer i valgloven og kommuneloven (tiltak for å avhjelpe negative konsekvenser av covid-19) (Prop. 89 L (2020–2021))
Enst.: Sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen.
10. (270) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Nils T. Bjørke, Heidi Greni, Ole André Myhrvold og Geir Pollestad om å ta bedre vare på matjordene gjennom å fastsette et nytt jordvernmål (Dokument 8:118 S (2020–2021))
Enst.: Sendes næringskomiteen.
11. (271) Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om endring av protokoll 10 i EØS-avtalen om forenkling av kontroll og formaliteter i forbindelse med godstransport (Prop. 90 S (2020–2021))
Enst.: Sendes transport- og kommunikasjonskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
12. (272) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjell-Børge Freiberg og Hanne Dyveke Søttar om å bidra til at Nordland Kunst- og filmhøgskole og NTNU får nødvendig bistand i en overgangsperiode (Dokument 8:115 S (2020–2021))
Enst.: Sendes utdannings- og forskningskomiteen.

13. (273) Midlertidig lov om forvaltning av personell i Forsvaret for å avhjelpe konsekvenser av covid-19 (Prop. 91 L (2020–2021))
Enst.: Sendes utenriks- og forsvarskomiteen.

Man fortsatte behandlingen av

Sak nr. 10 [15:34:24]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om lokaldemokrati, ikke kommersiell forkjørsrett (Innst. 227 S (2020–2021), jf. Dokument 8:28 S (2020–2021))

Presidenten: Stortinget går da tilbake til behandling av dagens kart. Neste taler er representanten Seher Aydar.

Seher Aydar (R) [15:35:17]: Kommunene har ansvar for mange av de viktigste velferdstjenestene våre. Rødt stilte forslag om lokaldemokrati fordi vi ikke kan la profittmotiverte aktører tilsidesette lokaldemokratiets mulighet til å tilpasse velferdstilbudet til det beste for både innbyggerne og de ansatte i velferdstjenestene.

Det kommersielle markedet er i stadig økende grad dominert av aktører med sentralisert eierskap. De tar milliarder ut i profitt fra fellesskapets midler bevilget til velferdstjenestene. I tillegg har private eiere en del særfordeler. Offentlige tjenester er underlagt lovverk som regulerer offentlig innsyn og rettssikkerhet. Når velferdstjenestene settes ut til kommersielle aktører, blir informasjon om drift, bemanning og kompetanse omgjort til forretningshemmeligheter og unntatt offentlig innsyn.

Men velferden vår er ikke forretninger. Vi trenger mer åpenhet, ikke velferdsprofitørenes hemmelighold. Særbehandlingen innebærer også at lokalpolitikere ikke har adgang til å justere antall elevplasser i de private skolene eller barnehageplasser i kommersielle barnehager. På disse områdene har de kommersielle, profittmotiverte selskapene en forkjørsrett foran fellesskapet.

Folkevalgte må få mulighet til å gjøre helhetlige vurderinger og ta demokratiske beslutninger basert på hva som er best for innbyggerne. Kommunene må derfor få rett til å si nei til kommersiell etablering og kunne justere kapasiteten på alle offentlig finansierte velferdstjenester, ikke bare være tvunget til å kutte i det offentlige tilbudet.

Rødt er imot kommersialisering av velferden og for profittfri velferd. Når disse selskapene først skal ha sugerøret godt plassert i felleskassa, bør vi i det minste sikre bedre demokratisk kontroll. Det gjelder også kommunenes rett til å stille krav om bedre bemanningsnorm enn nasjonale normer.

Kommunene må få organisere velferdstjenestene i tråd med befolkningens behov, og det må inkludere alle offentlig finansierte velferdstjenester. Det innebærer også at lokale folkevalgte må få mulighet til å stanse eller begrense bruken av kommersielle aktører. Lokaldemokratiet må få veie tyngre enn profittjaget til velferdsprofitørene.

Svein Harberghadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Nikolai Astrup [15:38:07]: Private aktører er viktige leverandører av velferdstjenester – både som supplement til og på vegne av offentlig sektor. Private aktører er viktige arbeidsgivere og verdiskapere som betaler skatt til fellesskapet. Private aktører bidrar til mangfold i tilbudet, til innovasjon og til at både offentlige og private velferdstjenester blir bedre.

Regjeringens utgangspunkt er at kommunene selv må vurdere om de ønsker å bruke private aktører til å levere velferdstjenester på vegne av kommunen. Innenfor rammene av de ulike sektorlovene må de også selv vurdere hvilke betingelser som er nødvendige for å sikre at tjenestene holder høy kvalitet.

At kommunene bruker private aktører, både kommersielle og ideelle, vil ofte være et godt virkemiddel for å få mer velferd ut av hver krone. Regjeringen er opptatt av å sikre at offentlige midler blir brukt til å levere gode velferdstjenester, og at det offentlige har tilstrekkelig mulighet til å kontrollere pengestrømmen.

Uavhengig av om det er private aktører eller det offentlige selv som leverer velferdstjenestene, er det det offentliges ansvar å sørge for at tjenestene har den kvaliteten som innbyggerne forventer og har krav på, og at pengebruken er forsvarlig. I 2018 satte regjeringen derfor ned et offentlig utvalg som fikk i oppgave å kartlegge pengestrømmen i offentlig finansierte velferdstjenester. Utvalget leverte sin rapport til næringsministeren før jul, og rapporten er nå på offentlig høring.

Representanten Moxnes foreslår bl.a. å gi kommunene lovhjælp for å stille samme kvalitetskrav til private som til kommunale velferdstjenester. Innenfor rammene av de ulike sektorlovene er det som regel opp til kommunene hvilke kvalitetskrav de ønsker å stille til private leverandører. Der kommunene kjøper tjenester i henhold til regelverket for offentlige anskaffelser, vil disse kvalitetskravene følge av kontrakter mellom kommunene og de private. Kommunenes egne krav til kvaliteten på tjenestene kommer i tillegg til de nasjonale kravene, og dette bidrar til at tjenestene kan tilpasse lokale behov.

Velferdstjenesteutvalgets arbeid med å følge pengestrømmen har avdekket hvilken informasjon som i dag er tilgjengelig om private leverandører av velferds-

tjenester. Rapporten gir oss dermed et godt grunnlag for å vurdere om det offentlige har tilstrekkelig innsyn i de private virksomhetene som leverer velferdstjenester.

Spørsmålet om hvorvidt virkeområdet til offentlighetsloven, forvaltningsloven og arkivloven bør endres, vil kreve grundige vurderinger. Når det gjelder forvaltningsloven og arkivloven, er det naturlig at spørsmålene håndteres i forbindelse med en oppfølging av NOU-ene fra 2019 med forslag til ny forvaltningslov og ny arkivlov.

Jeg har for øvrig merket meg synspunktene som komiteen har, og overbrakt disse til Justis- og beredskapsdepartementet og Kulturdepartementet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Karin Andersen (SV) [15:41:02]: Det er nok en stor verdimessig forskjell på SV og Høyre i synet på kommersielle velferdsleverandører. Private, ikke-kommersielle har SV ingenting imot. Så det tror jeg det ikke er så mye vits i å diskutere.

Det jeg har vært opptatt av, er bl.a. arkivloven og private institusjoner. For eksempel er det mange private institusjoner i barnevernet, og hvis de ikke har samme krav til dokumentasjon og arkiv som det det offentlige har, vil det kunne være ganske alvorlig i saker som reises i ettertid, der det kan være alvorlige forhold som skal avdekkes, eller det er grunnleggende rettssikkerhet for barn og familie og ansatte som er i søkelyset. Hva er grunnen til at regjeringen ikke ser at det er behov for at disse institusjonene har samme krav til arkiv som det en offentlig barnevernsinstitusjon vil ha?

Statsråd Nikolai Astrup [15:42:13]: Spørsmålet om arkivloven sorterer jo ikke under mitt ansvarsområde, men under Kulturdepartementet, så jeg vil henvise representanten til rett statsråd i den sammenheng.

Så har representanten helt rett i at det antakelig ikke har så mye for seg å diskutere mangfoldet av aktører i velferdstjenestene i Norge, og at vi nok har ulikt utgangspunkt. Men det er verdt å minne om at SV og Høyre hadde nokså likt utgangspunkt da SV satt i regjering. Da var SV for at man skulle ha også kommersielle aktører i velferden. Ikke minst var private barnehager noe SV ivret for, og senere takket for at vi bidro til full barnehagedekning. Jeg synes det er synd at SV har valgt å bevege seg så langt fra det som var SVs utgangspunkt på dette området, fra et sted hvor man anerkjente de privates rolle i dette, til et sted hvor man mener de ikke har noen plass.

Karin Andersen (SV) [15:43:19]: Den historiebeskrivelsen er litt spesiell, for på den tida var de private barnehagene stort sett foreldredrevet og små, ideelle

barnehager. Det som har skjedd nå, er jo at det har utviklet seg et stort marked der det er internasjonale investeringsselskaper som kjøper opp disse private barnehagene og lager intrikate forretningsmodeller, der man særlig, også ved hjelp av gratis tomt og av og til bygninger, klarer å kapitalisere voldsomt på det som er våre skattepenger. Det har SV aldri vært for. Det vi var for, var de små, ideelle barnehagene. Det var noe som bl.a. foreldre drev fram – jeg har sjøl vært med på det – fordi det offentlige ikke gjorde det de skulle. Ser ikke statsråden forskjell på kommersielle og ideelle?

Statsråd Nikolai Astrup [15:44:17]: Jeg er opptatt av at vi skal ha et mangfold av aktører, fordi det gir foreldrene valgfrihet, og fordi det bidrar til at vi får bedre tilbud, mer innovasjon og også ulike måter å drifte på, som jeg mener er et ubetinget gode også for det offentlige.

Så har eksempelvis Agenda Kaupang gjort en undersøkelse som viser at private barnehager sparer det offentlige for nesten 2,5 mrd. kr hvert år. De private barnehagene gikk med 1 mrd. kr i overskudd og fikk 22 mrd. kr i offentlig tilskudd, som utgjorde 85 pst. av det de hadde å drifte for. Så i sum for samfunnet er det jo veldig positivt at halvparten av barnehagene er private, enten de er ideelle eller kommersielle. Det viktige er at foreldrene er fornøyd, at barna får det de trenger, og at de ansatte har gode lønns- og arbeidsvilkår. Utover det mener jeg mangfold er et gode og ikke en byrde.

Karin Andersen (SV) [15:45:19]: Jeg bare registrerer at statsråden ikke har noen problemer med at det tapes ut milliarder fra de kronene som er bevilget til barnehager.

Når det gjelder mangfold, har det nå nettopp kommet en doktorgradsavhandling som handler om nettopp det. Den tilbakeviser regjeringens påstand veldig kraftig. Det er ikke noe mangfold i dette. Det er mer snakk om markedsføring og «branding», som det heter på engelsk, altså at man på en måte skaper seg en image uten at det er noe annet innhold. Og i den grad det skulle være et annet innhold, kan det bli forretningshemmeligheter og ikke noe som kan bidra til å utvikle barnehagesektoren generelt sett, der man kan utvikle nye metoder som kan være interessante for flere. Her er SV opptatt av at de pengene vi legger inn i dette, skal gå både til barna og til driften, og at det skal være en utveksling av de ideene og innovasjon... (presidenten klubber)

Presidenten: Jeg ber om at taletiden blir respektert.

Statsråd Nikolai Astrup [15:46:34]: Jeg er ikke enig i at det at vi også har private barnehager, tapper felles-

skapet for milliarder. Tvert imot refererte jeg to tall, som jo viser at fellesskapet sparer milliarder på at det også er private aktører som leverer barnehagetjenester. Som jeg nevnte: I 2019 gikk barnehagesektoren med 1 mrd. kr i overskudd, mens Agenda Kaupang har regnet seg frem til at det offentlige sparer 2,3 mrd. kr på at det finnes private barnehager. Så det er netto pluss for fellesskapet, og det må jo være bra.

Jeg er opptatt av at det er bra at vi har et mangfold. Undersøkelser viser også at foreldrene er veldig fornøyd med de tilbudene de får, både i offentlig sektor og også i privat sektor, og kanskje enda litt mer fornøyd med privat sektor enn det de er med det offentlige tilbudet.

Seher Aydar (R) [15:47:51]: Velferdstjenesteutvalget, som statsråden viste til, sier selv at det var krevende å kartlegge pengestrømmene i offentlig finansierte velferdstjenester fordi de kommersielle tåkelegger hvor pengene ender til slutt.

Nå er det sann at offentlige tjenester er underlagt lovverk som regulerer offentlig innsyn og rettssikkerhet. Mener ikke statsråden at alle vi som er avhengig av velferdstjenestene og fellesskapet i sin helhet, er tjent med åpenhet også når det er snakk om kommersielle aktører?

Statsråd Nikolai Astrup [15:48:31]: Jo, jeg mener absolutt at åpenhet er av det gode.

Seher Aydar (R) [15:48:40]: Nå må statsråden være litt mer seriøs, for det er sann at når det er kommersielle aktører som opererer i offentlig velferd, som er offentlig finansiert velferd, er de unntatt offentlig innsyn i en del saker fordi det kalles forretningshemmeligheter. Mener statsråden det er riktig at det som skjer innenfor barnevern, barnehage og eldrehjem, kan kalles forretningshemmeligheter? Eller bør vi ha like mye innsyn i disse tjenestene når de er kommersielle som når det er det offentlige som driver dem?

Statsråd Nikolai Astrup [15:49:16]: Jeg svarte på spørsmålet – klart og tydelig: Jeg mener at åpenhet er bra. Jeg mener at det å karakterisere det som useriøst, faller på sin egen urimelighet.

Og ja, jeg er fortsatt for åpenhet, så jeg svarer det på det neste spørsmålet også. Jeg mener det er bra når det offentlige har kontrakt med private aktører, at det er mest mulig åpenhet om hvordan disse pengene benyttes, og at man kan følge pengene. Tidligere har det også vært store utfordringer med å følge pengene i offentlig sektor. Det har man gjort noe med, og det har blitt mye lettere å se hvordan pengene benyttes også i offentlig sektor. Jeg mener det er bra, uavhengig av hvem som leverer tjenestene, at man har mest mulig åpenhet.

Så vil det alltid være noen ting som ikke kan deles, både i offentlig og i privat sektor, men jeg mener mest mulig åpenhet er av det gode. Det håper jeg vi kan være enige om.

Seher Aydar (R) [15:50:13]: Vil det da si at statsråden er for at kommersielle aktører skal underlegges samme offentlighetskrav som det offentlige innenfor velferdstjenestene?

Statsråd Nikolai Astrup [15:50:35]: Som sagt: Jeg er for at man skal kunne være åpen om det som det er mulig å være åpen om. Jeg mener at mest mulig åpenhet er bra. Det gjelder både selskaper som leverer tjenester til det offentlige, og også selskaper i sin alminnelighet. Denne regjeringen har jo gjennomført en rekke tiltak for å bidra til mer åpenhet om finansielle pengestrømmer generelt, i alt fra skatteavtaler på den ene siden til mer åpenhet om ulike pengestrømmer også i offentlig tjenesteproduksjon. Jeg er tilhenger av åpenhet i sin alminnelighet, og så vil det alltid være noen begrensninger på det, enten det er offentlig eller privat sektor vi snakker om.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.
Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 10.

Sak nr. 11 [15:51:37]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i statsborgerloven (tap av statsborgerskap av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser) (Innst. 245 L (2020–2021), jf. Prop. 134 L (2019–2020))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletiden, får en taletid på inntil 3 minutter.

Siri Gåsemyr Staalesen (A) [15:52:36] (ordfører for saken): Det er selve rettsstaten som angripes når terrorister gjør sine ugjerninger. Det er rettsstaten som skal forsvare oss mot dem. Er du fremmedkriger tiltalt for folkemord eller terrorisme, er det viktig for Arbeiderpartiet at du skal tape det norske statsborgerskapet ditt om du har to.

Domstolsbehandling følger av dette der det er straffbare forhold som skal ligge til grunn for tapet. Alle er enig i det. Men vi støtter ikke regjeringens forslag om at tap av statsborgerskap av hensyn til grunnleggende

nasjonale interesser kan skje ved et forvaltningsmessig vedtak. Vi mener at det bare kan skje ved domstolsbehandling.

I dag blir rett og slett rettsstaten litt mindre enn den var i går. Når regjeringen ønsker seg jobben som både aktor, jury og dommer, sier vi nei. Vi ønsker ikke å gi sånne fullmakter til et politisk organ, som jo er det departementene er. Departementene er sekretariat for politisk ledelse. Det regjeringen foreslår, er å gjøre rettsstaten vår mindre, slik at den kan bli enklere å forsvare. De ser åpenbart ikke det ironiske i at de bygger ned – de påstår at de bygger opp.

I denne sal må vi være mer prinsipielle og langsiktige i våre vurderinger av denne saken enn det regjeringen viser seg å være. Et statsborgerskap har røtter helt inn i kjernen av nasjonalstaten. Det er et synlig bevis på hvem du er, og hvor du hører til. Det er et tegn på at du bærer rettigheter som forvaltes i denne sal: retten til å stemme ved valg og til å reise ut og inn av riket.

Å frata noen et statsborgerskap er en svært inngripende handling. Det er en handling vi kun skal gjennomføre når det er absolutt nødvendig og rett. Domstolen er rettsstatens verktøy for å avgjøre dette. Er du i Norge og planlegger terror og politiet mener det er en sannsynlighetsovervekt for at du vil utføre planene, settes du bak lås og slå. Hvorvidt du fratas statsborgerskapet der og da, er ikke avgjørende.

Denne saken har ved tidligere korsveier fått mye omtale og vært preget av opphetet retorikk. Arbeiderpartiet har blitt anklaget for å løpe terroristers ærend når vi slår ring om rettsstatens prinsipper og institutter. I denne sal må hodene være kjølige og ordene veies nøye. Våre vedtak er ikke velgerfrierier. De er landets lover.

Med dette tar jeg opp vårt forslag.

Presidenten: Da har representanten Siri Gåsemyr Staalesen tatt opp det forslaget hun refererte til.

Norunn Tveiten Benestad (H) [15:55:36]: Når tap av det norske statsborgerskapet behandles i denne saken, handler det ikke bare om å miste et pass. En vil ikke ubetinget ha rett til opphold i landet, kunne ta seg inn i landet, eller benytte sitt norske statsborgerskap til å skade norske interesser.

Dersom en person er en alvorlig trussel mot rikets sikkerhet, er det viktig med en hjemmel i loven for å kunne inndra statsborgerskapet. Det tror jeg vi er enige om. Men partiene har skilt lag når det gjelder spørsmålet om hvordan slike avgjørelser kan tas i første instans, og hvorvidt dette kan avgjøres av forvaltningen eller av domstolene.

Det grunnleggende spørsmålet vi må stille oss, er hvorvidt den ordningen som foreslås, ivaretar rettsik-

kerheten for den som står i fare for å miste sitt statsborgerskap fordi vedkommende oppfattes som en trussel for landets sikkerhet, og samtidig gir oss trygghet og sikkerhet for land og folk, som må være vårt fremste anliggende.

Den saken vi har foran oss her nå og diskuterer, har to sider. På den ene siden handler saken om terrorbekjempelse, forebygging og beskyttelse av nasjonale interesser. På den andre siden handler det om enkeltmenneskers rettssikkerhet og ivaretagelse av rettstatens forpliktelser. Det er dilemmaet vi som lovgivere må ivareta her.

Høyres stortingsgruppe er enig i at maktfordelingsprinsippet, som skiller mellom lovgivende, utøvende og dømmende makt, er grunnleggende viktig. Dersom domstolene skal utføre saksbehandling i første instans i stedet for å være kontrollør av forvaltningens vedtak – ja, så kan domstolenes legitimitet svekkes. Men samtidig er vi opptatt av at enkeltindividets grunnleggende rettssikkerhet skal ivaretas. Derfor har det vært viktig for oss at den enkelte skal ha rett til fritt rettsråd uten behovsprøving, fri sakførsel uten behovsprøving og fri tak for rettsgebyr. Staten skal bære alle kostnader.

Dette lovforslaget legger opp til at ingen skal tape statsborgerskapet basert på handlinger utført før fylte 18 år, men handlinger begått før fylte 18 år, kan vektlegges i en samlet risikovurdering. Videre skal statsborgerskap ikke tapes dersom det vil være uforholdsmessig overfor personen selv eller vedkommendes familie. I saker som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.

Det er viktig for oss å presisere at ingen skal bli statsløse etter å ha mistet sitt norske statsborgerskap etter dette lovforslaget. Dette dreier seg altså om personer med mer enn ett statsborgerskap.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [15:58:36]: Politikernes fremste oppgave er å ivareta innbyggernes og nasjonens sikkerhet. Det er nettopp det denne saken handler om. I alvorlige sikkerhetsspørsmål er det alltid en avveining mellom enkeltpersoners rettigheter og nasjonens sikkerhet. Det må vi alltid veie opp mot hverandre, og noen ganger kan det være vanskelig. Noen ganger går det på bekostning av enkeltpersoners rettssikkerhet, andre ganger må man veie motsatt.

I denne saken er det ikke spesielt vanskelig å vite hva man skal vektlegge. I denne saken må man sette nasjonens sikkerhet først – framfor antatte terroristers rettssikkerhet. Det er viktig. Jeg kan ikke forstå og tror rett og slett ikke på begrunnelsen til Arbeiderpartiet, som nå fortsatt er imot prinsippet om at man skal kunne miste statsborgerskapet ved forvaltning, for det

framsettes ingen gode grunner for det. Det vises også til begrunnelser som er feil.

Arbeiderpartiet sier det ikke vil ha noe å si i disse sakene om man gjør det ved en domsbeslutning eller en forvaltningsbeslutning. Det vil ha mye å si. Hvis man skal handle raskt for f.eks. å hindre innreise for en person som potensielt kan utgjøre en trussel, f.eks. en fremmedkriger på vei tilbake til Norge, må man handle raskt. Da har man ikke tid til å vente på en rettssak. Hvis man skal hindre unndragelse ved at man sier fra seg sitt andre statsborgerskap for ikke å miste sitt norske, må man handle raskt. Da nytter det ikke å vente på en domstol. Det er det essensielle i denne saken. Derfor er valget egentlig enkelt.

Jeg registrerer også at andre partier som i forrige runde lagde et alvorlig rabalder rundt denne saken, har snudd. Når de blir spurt av mediene hvorfor de har snudd, viser man f.eks. til høringen, hvor bl.a. Amnesty International har sagt at det er brudd på rettsprinsipper og forvaltningsprinsipper å gjøre dette ved forvaltning. Men det har ikke vært noen ny runde med høring i denne saken. De instansene som har ment at det er riktig å gjøre dette ved dom, har ment det hele veien, og Amnesty er imot hele saken. Det å støtte seg på høringsuttalelsene fra Amnesty fra en helt annen sak for å begrunne at man nå har snudd i denne, viser bare at man gjorde feil sist, og at man ikke tør å stå for det. Jeg synes det er pussig, men jeg synes det er bra at et flertall denne gangen har sett fornuften og kommer til å stemme for forslaget.

Heidi Greni (Sp) [16:01:54]: Senterpartiet støtter forslaget i proposisjonen om å innføre en hjemmel i statsborgerloven for tap av statsborgerskap av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser. I høringsinnspillene kommer det fram at Kripos og Politidirektoratet mener at forslaget ivaretar sentrale hensyn som ikke ivaretas dersom det kreves straffedom. Senterpartiet støtter den vurderingen og mener det er fornuftig å ha hjemmel til å frata statsborgerskap også i tilfeller der det ikke foreligger en tidligere straffedom, dersom en person truer grunnleggende nasjonale interesser.

Arbeiderpartiet og SV har fremmet et forslag der de ber regjeringen komme tilbake med forslag som sikrer at tap av statsborgerskap av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser skal avgjøres av domstolen. I den forbindelse vil jeg vise til at Stortinget 9. desember 2019 vedtok å videreføre og styrke ordningen med forvaltningsbehandling av saker om tilbakecall av statsborgerskap på grunn av uriktige opplysninger.

Senterpartiet mener at det er sterke prinsipielle argumenter mot å pålegge domstolene forvaltningsoppgaver. Legitimiteten til domstolene vil svekkes der-

som domstolene skal utføre saksbehandling i første instans istedenfor kontroll av forvaltningens vedtak. Maktfordelingsprinsippet, der en skiller klart mellom lovgivende, utøvende og dømmende makt, vil bli forrykket hvis det skulle komme en domsavsigelse i første instans. Det er domstolenes oppgave å føre legalitetskontroll, ikke å drive forvaltning.

Saker som berører grunnleggende nasjonale interesser, vil kunne ha et hastemoment som en ordning med domstolsbehandling i første instans ikke vil kunne ivareta på samme måte som forvaltningen. Senterpartiet mener at et viktig poeng er at alle inngripende saker som berører hensynet til grunnleggende nasjonale interesser, skal behandles etter samme prosedyre. Forvaltningen har opparbeidet seg erfaring og kompetanse på slike saker, og dette er viktig i god framtidig behandling.

Rettsikkerheten vil bli ivaretatt ved at den det gjelder, kan få saken prøvd for domstolen. Senterpartiet mener at staten skal bære kostnadene ved saken, både kostnader ved behandlingen i departementet og eventuelle saksomkostninger ved en rettssak.

Senterpartiet vil understreke at det er en forutsetning for tap av norsk statsborgerskap at personen har et annet statsborgerskap i tillegg til det norske. Ingen skal kunne fratas statsborgerskap til statsløshet.

Karin Andersen (SV) [16:04:55] (komiteens leder): SV er for at mistenkte terrorister skal arresteres, etterforskes og stilles for retten, ikke være på frifot ute av landet, slik som det ser ut til at regjeringen og flertallet mener de skal. Terrorisme må bekjempes med internasjonalt politisamarbeid, og handler det om å handle raskt, må vedkommende arresteres idet man er på vei inn i landet. Da har man kontroll på den man mistenker for slike alvorlige handlinger.

Norge skal være en rettsstat der en ikke kan miste statsborgerskap uten en rettssak i rettsvesenet. SV er mot å gi regjeringen fullmakt til å ta fra noen statsborgerskap.

Jeg er sjokkert over det jeg hører, at både Venstre og Kristelig Folkeparti tydeligvis har snudd, og over det Senterpartiet også sier. De viser til en høring som gjaldt en helt annen sak. Det gjaldt ikke denne saken i det hele tatt. Det handler om forvaltningsmessig fratagelse av statsborgerskap ved feil. Man mener altså at UDI og UNE har kompetanse. Ja, det har de – på feil. Men dette handler altså ikke om å gi UDI og UNE en slik kompetanse, det handler om å gi regjeringen denne kompetansen.

Da saken var oppe forrige gang, sa Venstres Abid Q. Raja at dersom Fremskrittspartiet presser denne saken gjennom og utviser denne familien fra Norge, så har de

mistet all vår tillit. Nå sitter altså Venstre – Kristelig Folkeparti var også imot – i regjering og legger fram denne saken uten at det engang står i regjeringserklæringen. Jeg vet ikke hva som har skjedd, men det er ganske alvorlig.

Regjeringen viser til en høring som hører til et helt annet forslag. Forrige runde dette var oppe, viste de til en NOU. De påstod at man hadde støtte for det i den NOU-en, mens man gikk vesentlig mye lenger enn det var grunn for i NOU-en da.

Man mener også at det er nødvendig for å kunne ta fra folk passet å gå til dette alvorlige skrittet å kunne frata noen statsborgerskap ved et politisk vedtak, for det er det dette er. Det er sterkt misvisende. Det er utstrakte hjemler for å kunne frata folk passet i passloven. Hvis man tar fra noen statsborgerskapet mens de er ute av landet, har de jo også passet med seg. For å si det sånn: Det finnes internasjonalt politisamarbeid, og der gir man sånne signaler ut i systemene og sørger for at terrorister faktisk blir pågrepet og arrestert. Passet har de med seg enten man har tatt det på den ene eller den andre måten.

Rettsikkerhetsmessig er dette å flytte en stabbe-stein i norsk politikk. Jeg er sjokkert over at Venstre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet er med på dette.

Seher Aydar (R) [16:08:24] Forrige gang dette forslaget kom til Stortinget, var Sylvi Listhaug justisminister. Stortinget stemte ned forslaget, Rødt stilte mistiltsforslag mot Listhaug, og hun måtte gå av. Utrolig nok sier både Kristelig Folkeparti og Venstre nå at de vil stemme for denne lovendringen, som ble avvist i 2018, og som Venstres Abid Q. Raja den gang sa ville «uthule hele poenget med det å være en stat, borgernes sikkerhet (...) og rettsikkerhet».

Rødt er fortsatt imot lovforslaget om at departementet skal kunne ta fra folk statsborgerskapet uten domstolsbehandling. Vi stemmer derfor imot det også i dag.

Allerede nå finnes det for mange mennesker som lever med trusselen om å miste sitt norske statsborgerskap. Det er mennesker som har jobbet, betalt skatt og ikke skadet noen mennesker, og som nå er redde for å bli fratatt statsborgerskapet. Det er blitt regjeringens politikk å skape utrygghet og mistenkeliggjøring mot minoriteter.

Rødt ønsker en tidsfrist for når det skal være mulig å tilbakekalle et statsborgerskap. Vi stemmer i dag subsidiært for mindretallsforslaget fra Arbeiderpartiet og SV.

Tiltak mot terrorhandling er spørsmål vi aldri skal ta lett på. Jeg synes derfor det er skuffende at regjeringen framfor å legge fram tiltak som kunne svekket grobunnen for ekstremisme, enda en gang kommer med forslag som i beste fall er symbolpolitikk, og i ver-

ste fall kan virke direkte negativt. Rødt står opp for rettssikkerheten, likhet for loven og politikk som virker. Mye tyder på at regjeringens forslag tar oss i feil retning på disse områdene.

Politiet har allerede i dag mulighet til å inndra passet til personer de frykter vil begå kriminalitet på reise i utlandet. Politiet kan også varetektsfengse personer som planlegger terrorisme. Det er kjempeviktig. PSTs trusselvurdering slår fast at det forventes økt radikalisering til høyreekstremisme det kommende året.

Jeg savner tiltak som faktisk kan motvirke den farlige ekstremismen. Symbolpolitikk som svekker rettssikkerheten, gir ikke den beskyttelsen mot terror som Norge trenger. La oss ikke glemme at Anders Behring Breivik, Philip Manshaus og høyreekstremistene som drepte Benjamin Hermansen, hadde alle bare ett statsborgerskap.

Statsråd Guri Melby [16:11:22]: Regjeringens oppfatning er at det er behov for å kunne frata personer norsk statsborgerskap av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser. Statsborgerskap kan i dag kun tapes på grunn av grunnleggende nasjonale interesser hvis man samtidig straffedømmes for slike forhold. Personer kan imidlertid utgjøre en trussel mot grunnleggende nasjonale interesser uten å være straffedømt.

Etter bestemmelsen er det et vilkår at personen har norsk og et annet statsborgerskap. I tillegg må personen ha utvist framferd som gjør det nødvendig med tiltak for å forhindre at personen gjennomfører noe som vil være sterkt til skade for grunnleggende nasjonale interesser. For at bestemmelsen skal kunne anvendes må det foreligge tilstrekkelig informasjon til å underbygge at personen har både kapasitet og vilje til å utføre stor skade for det norske samfunnet. Videre må tap av statsborgerskap kunne anses å bidra til å forebygge skaden.

Tap av statsborgerskap vil bl.a. kunne forhindre at en person med norsk statsborgerskap utfører terrorhandlinger. Det gjør det også mulig å utvise personen og dermed bidra til å forebygge gjennomføring av terrorhandlinger i Norge.

I alle saker skal det gjøres en forholdsmessighetsvurdering hvor det foretas en avveining av alle relevante hensyn med utgangspunkt i forholdets alvor og personens tilknytning til Norge.

Kunnskapsdepartementet fremmet høsten 2019 en lovproposisjon om tilbakekall av statsborgerskap på grunn av uriktige opplysninger. I forkant av dette ble det gjort en grundig utredning av spørsmålet om domstolsbehandling i første instans.

Stortinget tok i desember 2019 stilling til spørsmålet om saksbehandlingsprosess for tilbakekall av statsborgerskap og vedtok enstemmig at tilbakekall av

statsborgerskap i saker der det er gitt uriktige opplysninger, skal avgjøres av forvaltningen i første instans. Domstolenes oppgave etter maktfordelingsprinsippet er å føre legalitetskontroll, og ikke drive forvaltning.

For å ivareta rettssikkerheten og menneskerettigheter foreslår regjeringen at departementets vedtak kan bringes inn for domstolene uten kostnader for personen saken gjelder.

Personen skal ha rett til fritt rettsråd uten behovsprøving under behandlingen i departementet, og til fri sakførsel uten behovsprøving under domstolsbehandlingen. Det skal heller ikke betales rettsgebyr. Hvis det skal føres bevis i saken som ellers skal holdes hemmelig av hensyn til rikets sikkerhet, vil personen så snart som mulig få oppnevnt en særskilt advokat til å ivareta sine interesser.

Etter regjeringens vurdering er det behandling og vedtak i departementet som samlet ivaretar hensynet til grunnleggende nasjonale interesser og hensynet til den enkeltes rettssikkerhet på den beste måten.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Siri Gåsemyr Staalesen (A) [16:14:18]: Når regjeringen ønsker seg jobben som både aktor, jury og dommer, sier vi nei. Vi ønsker ikke å gi sånne fullmakter. Det regjeringen foreslår, er å gjøre rettsstaten vår mindre, slik at den skal bli enklere å forsvare. Regjeringen ser ikke det åpenbart ironiske i at de bygger ned det de påstår at de bygger opp. Et statsborgerskap har røtter helt inn i kjernen av nasjonalstaten og er et synlig bevis på hvem du er og hvor du hører til. Vi mener at det skal noe sterkt til for å bli fratatt det – at det er domstolen som skal gjøre det. Er statsråden enig i at rettsstaten blir litt mindre etter dagen i dag?

Statsråd Guri Melby [16:15:04]: Det jeg stusser litt på nå, er at Arbeiderpartiet er veldig kritisk til en framgangsmåte som partiet har akseptert i en rekke andre saker. Dette er jo den prosedyren som gjelder i øvrige sikkerhetssaker etter statsborgerloven og utlendingsloven. Den 3. desember 2019 tok Stortinget stilling til spørsmålet om saksbehandlingsprosess for tilbakekall av statsborgerskap. Da stilte Stortinget seg enstemmig bak at tap av statsborgerskap i saker der det er gitt uriktige opplysninger, skal avgjøres av forvaltningen i første instans. Hvorfor dette skal være så forskjellig i den type saker vi behandler i dag, sammenliknet med de sakene vi tok stilling til i 2019, greier jeg rett og slett ikke å se.

Siri Gåsemyr Staalesen (A) [16:15:49]: Det er stor forskjell på å bli fratatt et statsborgerskap man ikke skulle hatt, og å bli fratatt rettighetene man har som

borger i staten Norge. Så da hører jeg deg riktig – du mener at rettsstaten ikke blir mindre i dag?

Statsråd Guri Melby [16:16:08]: Det stemmer. Jeg vil tro at for veldig mange vil det nesten være mer dramatisk å bli fratatt det eneste statsborgerskapet man har, og dermed bli statsløs, enn det vi gjør i dag. Den loven vi vedtar i dag, handler jo kun om mennesker som har to statsborgerskap, dvs. at konsekvensen for dem ikke vil være å bli statsløs, men at de mister sitt ene statsborgerskap, i Norge. Jeg vil også si at de situasjonene er veldig sammenlignbare, og hvis vi mener at å behandle det av departementet i første instans er den riktige måten å gjøre det på når vi snakker om tilbakekall av statsborgerskap, synes jeg det er veldig rart at det ikke kan være en akseptabel måte å gjøre det på når vi snakker om tap av statsborgerskap, og det har vi også fått støtte for av en rekke tunge høringsinstanser.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [16:17:11]: Fremskrittspartiet er jo veldig glad for at denne hjemmelen kommer på plass nå, men som jeg ga uttrykk for i mitt innlegg, er det en viss frustrasjon over flere av partienes argumentasjon i saken. Nylig kunne vi lese i Klassekampen at statssekretær Grunde Kreken Almeland i Kunnskapsdepartementet forklarer snuoperasjonen med at tunge aktører som Høyesterett, Politidirektoratet, Utlendingsdirektoratet, Regjeringsadvokaten, Amnesty Norge og Dommerforeningen advarte mot domstolsbehandling i første instans under høringen. Det er en uttalelse til denne saken. Men den høringen det refereres til, gjelder faktisk en helt annen sak. Jeg synes det er rart å bruke Amnesty f.eks., som et argument for en snuoperasjon når Amnesty i høringen til den angjelende saken faktisk er imot hele bestemmelsen. Hva mener statsråden om en sånn argumentasjon?

Statsråd Guri Melby [16:18:16]: Jeg synes at det blir litt for enkelt å framstille denne saken som veldig svart-hvitt, og jeg synes også det er litt synd når politikere ikke kan anerkjenne at saker er litt mer komplekse enn som så, og at det også kan føre til at partier endrer ståsted i en sak. Jeg mener at med den behandlingen vi var igjennom i 2019, slo Stortinget fast at tilbakekall av statsborgerskap kunne behandles av departementet i første instans, og at det var den beste måten å sikre rettssikkerhet på. Det har vi da lagt til grunn når vi har utarbeidet denne saken som vi nå legger fram for Stortinget, og jeg mener også at det er riktig framgangsmåte.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [16:19:07]: Jeg mener det ikke var et svar på spørsmålet jeg stilte. At denne saken er kompleks, det kan alle være enig i. Det kan være en vanskelig sak, jeg har forståelse for det også. Men

sannheten er jo at i denne saken har det ikke kommet fram noen nye opplysninger. Dette er akkurat den samme saken som sist. Stortinget ba om å få domstolsbehandling, og regjeringen kommer tilbake og leverer forvaltningsbehandling. Jeg mener det er fornuftig. Men det har ikke kommet noen nye elementer inn i saken, det har ikke vært noen nye høringer. Likevel forklarer Kunnskapsdepartementet snuoperasjonen med at aktører som Amnesty advarer mot domstolsbehandling i første instans. Men sannheten er jo at det har de ikke gjort – de er imot hele saken. Da begrunner Kunnskapsdepartementet snuoperasjonen med en høring som gjelder en helt annen sak.

Da spør jeg statsråden igjen om det har kommet opp nye elementer i denne saken som gjør at Venstre har snudd.

Statsråd Guri Melby [16:20:15]: Denne saken ble opprinnelig fremmet i 2017. Så er det riktig som representanten gjengir, at Stortinget ba om å få en utredning av om det skulle domstolsbehandles. I mellomtiden har vi behandlet en annen sak, om tilbakekall av statsborgerskap, der spørsmålet knyttet til om det skal avgjøres av forvaltningen i første instans, ble grundig utredet. Da stilte Stortinget seg enstemmig bak at det er den mest rettssikre måten å gå fram på, at departementet behandler det i første instans og det så kan gå videre til domstolsbehandling. Etter det vedtaket i Stortinget har også vi sluttet oss til at det er riktig måte å gjøre det på, og derfor har vi også lagt det til grunn i denne saken.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [16:21:04]: Jeg synes det er litt viktig når en statsråd legger fram argumentasjonen for en sak, at det skal være riktig. Jeg har en mistanke om at Venstre har innsett at de gjorde en feil i forrige sak da de gikk veldig høyt på banen imot det Høyre og Fremskrittspartiet ønsket da. Det er ikke riktig at flertallet den gangen fattet den beslutningen som statsråden legger fram nå. Flertallet den gangen sa det motsatte, og regjeringen følger ikke opp det. Jeg synes som sagt det er bra, men jeg synes også man må være såpass ryddig og si at den begrunnelsen som ble gitt til Klassekampen, den er feil. Det har ikke kommet opp noen nye høringer eller momenter i denne saken. Da gjenstår bare spørsmålet: Er det ikke sånn da at Venstre nå har skjönt at de gjorde en feil forrige gang, og går det ikke an å innrømme at man gjør feil?

Statsråd Guri Melby [16:22:03]: Det som både jeg og andre fra Venstre har sagt, er at vi har endret syn i saken etter å ha fått en grundig utredning i 2018–2019 som godt argumenterte for hvorfor det at det skulle behandles av forvaltningen i første instans, var en riktig og en god måte å gjøre det på. Jeg har ikke noen proble-

mer med å fortelle at Venstre har endret mening. Det synes jeg generelt er noe som politikere bør være litt flinkere til å gjøre. At vi i 2017 var med på et vedtak der vi ba om at domstolsbehandling burde utredes, og at det i 2018–2019 var et enstemmig storting som stilte seg bak at det riktige i denne typen saker er en behandling av forvaltningen i første instans, og at vi da følger opp den måten å gjøre det på nå i 2021 – det mener jeg er helt greit.

Karin Andersen (SV) [16:22:58]: Det er en helt spektakulær snuoperasjon Venstre har gjort, og det er helt uriktig at den høringen som har vært om fratakelse av statsborgerskap ved feil, kan sammenliknes med denne saken. Denne saken handler om tap av statsborgerskap ved mistanke om terrorisme – altså ikke at man er dømt, men ved mistanke om terrorisme – og det er ikke forvaltningen som skal gjøre vedtaket, det er departementet. Det er to helt vesensforskjellige saker. Jeg må si at jeg blir ganske sjokkert over Venstre, som forrige gang denne saken var oppe, var så prinsipielt imot at de tok dissens i regjering på at regjeringen skulle kunne ta beslutningen – på politisk nivå – om å ta ifra folk statsborgerskapet. Innser ikke statsråden denne voldsomme snuoperasjonen?

Statsråd Guri Melby [16:24:06]: Venstre har ikke tatt dissens i regjering på noen saker som handler om statsborgerskap, det er ikke riktig. Men det som er riktig, er at Venstre, da denne saken var oppe først, mente at det burde domstolsbehandles. Men etter at det har vært en grundig utredning og en grundig vurdering, har vi endret syn, og vi mener at det som gir mest rettssikkerhet for borgerne, og som gjør at dette er en paragraf som det er mulig å følge opp, er at vi gjør det på den måten nå at den avgjøres av departementet i første instans etter akkurat den samme prosedyren som gjelder i øvrige sikkerhetssaker etter statsborgerloven og utlendingsloven, og som SV stemte for 3. desember 2019 da man tok stilling til saken om tilbakekall av statsborgerskap.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Karin Andersen (SV) [16:24:57]: Det har ikke vært noen høring i denne saken. Det er feil – det har vært en høring i saken om fratakelse av statsborgerskap som forvaltningsvedtak når det har vært gitt statsborgerskap ved en feil. Det er det som har vært på høring. Det har ikke vært på høring en sak om fratakelse av statsborgerskap som straff ved mistanke om terrorisme. Den saken har ikke vært på høring. Så dette grunnlaget som regjeringen, og særlig Venstre, sier de har tatt en ny beslutning på, er rett og slett ikke sant. Det er altså nå

ikke snakk om at det er forvaltningen ved UDI og UNE som skal gjøre disse vurderingene, sånn som det er i de sakene som handler om fratakelse av statsborgerskap ved feil, altså folk som ikke skulle hatt statsborgerskap i utgangspunktet. Nå er det departementet. Og det er en vesentlig feil.

Jeg har heller ikke hørt noen som har tatt til orde eller sagt noe om det jeg mener er et veldig viktig poeng. Hvis man mistenker noen for terrorisme, og man vet at vedkommende er på vei inn i landet, hva er da grunnen til at vedkommende ikke skal arresteres ved ankomst til landet, sånn at man sikrer at den terroristen faktisk blir etterforsket, tiltalt og dømt i saken? Det er jo en mye tryggere håndtering enn hvis man bare sier: Nei, du får ikke komme inn i landet. Og så skal vedkommende få lov til å være på frifot i utlandet?

Alle vet at det er mulig å planlegge terror fra utlandet og ramme Norge. Jeg trodde Norge var med på internasjonalt politisamarbeid også for å hindre at terrorister skulle være på frifot. Når man tar fra en mistenkt terrorist – for det er det dette er – statsborgerskapet i Norge og hindrer vedkommende å komme inn i landet, er de fremdeles i besittelse av sitt norske pass. Da regner jeg med at det går ut en melding der man sier at det passet ikke er gyldig lenger. Ja, det kan man også gjøre. Med hjemmel i dagens passlov kan man frata folk pass.

Jeg vet ikke hva som ligger bak at Venstre og Kristelig Folkeparti har gått med på å legge fram denne saken på nytt, det må være en eller annen hemmelig avtale med Fremskrittspartiet – jeg vet ikke hva det er. Men det er veldig sjokkerende at denne saken nå går igjen, at Norge skal bli et av de landene som tar fra folk statsborgerskap ved en beslutning i regjeringen. Det passer ikke en rettsstat.

Statsråd Guri Melby [16:28:22]: Jeg føler et visst behov for å oppklare noe etter representantens innlegg, for det er mulig at jeg uttrykte meg uklart i sted. Det hørtes ut som jeg hadde sagt at vi hadde basert oss på noe som hadde kommet inn som høringsuttalelser nå. Det tror jeg ikke jeg har sagt, og det medfører heller ikke riktighet.

Saken som ligner veldig mye på den vi legger fram nå, var på høring i 2017. Den saken vi legger fram nå, er i all hovedsak tilsvarende den som ble foreslått i Prop. 146 L for 2016–2017 – som da var ute på høring. Vurderingen var at siden denne er såpass lik, var det ikke behov for en ny høringsrunde nå. Det som har skjedd i mellomtiden, er at Stortinget i desember 2019 vedtok at saker om tilbakekall av statsborgerskap på grunn av uriktige opplysninger skal skje ved forvaltningsbehandling i første instans. Det er det som har skjedd i mellomtiden. I den perioden har det også vært

en grundig utredning av spørsmålet om domstolsbehandling i første instans av saker om tap av statsborgerskap i forbindelse med Prop. 141 L for 2018–2019, som også SV støttet. Det er det som er faktum i saken.

Når det gjelder behovet for å ha en sånn hjemmel, er det fordi bl.a. PST har erfaring med at det med dagens lovverk ikke har vært mulighet for tilstrekkelige tiltak mot norske statsborgere, til tross for at de vurderes å representere en alvorlig trussel mot grunnleggende nasjonale interesser.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [16:30:09]: Jeg er glad for statsrådets oppklaring. Det er viktig at ting er riktig, og man fikk et annet inntrykk i stad. Da står vi igjen med at det er sitater fra statssekretæren, som jeg vil henvise til, fra Klassekampen. Det er fortsatt feil, men vi får la det ligge.

Representanten Karin Andersen tok igjen opp spørsmålet om at man har andre muligheter til å stanse antatte terrorister som har til hensikt å begå kriminalitet eller terror mot Norge. Men i slike saker støtter jeg meg mye mer på dem som kan dette, enn på SV. Jeg støtter meg på PSTs uttalelser. Vi hadde en diskusjon nå om høring eller ikke, og saken var i utgangspunktet på høring da den ble lagt fram for første gang. PST var ganske tydelig på at de har hatt konkrete eksempler som etter dagens lovverk har gjort at de ikke har hatt sanksjonsmuligheter eller tiltak å iverksette mot konkrete personer som de mener har onde hensikter. Da må vi ta det inn over oss. Da mangler politiet et verktøy. Da mangler myndighetene et verktøy for å beskytte oss mot terror, og det er det viktigste. Det setter jeg min lit til, mer enn jeg setter min lit til SVs kunnskap om saken.

Det er også sånn at et norsk statsborgerskap kan brukes til mye mer enn å lande på Gardermoen. Har man et norsk statsborgerskap, kan man mye enklere – pass eller ikke – bevege seg rundt og få tilgang til ting man ikke burde hvis man har til hensikt å drive internasjonal terror. Det er flere muligheter for å misbruke et norsk statsborgerskap enn bare å lande på Gardermoen. Jeg tror alle er enig i at hvis man vet når en person lander og man har de konkrete mistankene, ville man iverksatt tiltak. Men det er ganske naivt å tro at det er bare i slike tilfeller at noe sånt vil gjelde.

Jeg var også inne på et moment som heller ikke noen andre svarte ut, og det er den unndragelsesfaren man har, ved at dersom man iverksetter en sak og skal vente på en domsslutning i en slik sak, har man en stor sak. Det er det også flere av høringsinstansene som har påpekt, at man vil ha en unndragelsesfare ved at man bare kan frasi seg sitt andre statsborgerskap og dermed gå klar av bestemmelsen for å miste sitt norske. Da har

vi ved en sånn tilnærming skaffet oss et problem som vi aldri kommer til å bli kvitt, for hvis det er sånn, etter vår overbevisning, at enkeltpersoner ikke skulle ha et norsk statsborgerskap, kan vi ikke ha et lovverk som gjør det enkelt å omgå regelverket. Derfor er det vi kommer til å vedta i dag, helt riktig, og det er vi glad for.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 11.

Sak nr. 12 [16:33:19]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (integreringspakke II) (Innst. 249 L (2020–2021), jf. Prop. 78 L (2020–2021))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

Norunn Tveiten Benestad (H) [16:34:08] (ordfører for saken): Proposisjonen som skal behandles, gjelder forslag fra Kunnskapsdepartementet om endringer i midlertidig lov av 26. mai 2020 nr. 53, om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19, integreringspakke II.

Nå i februar 2021 ser vi fortsatt en situasjon med mange smitteverntiltak og høy arbeidsledighet. Det er vanskelig å vite hvor lenge vi trenger å opprettholde tiltakene i de midlertidige lovene og de ekstra tiltakene som gjøres for å tilpasse disse den pågående koronapandemien. Jeg er derfor glad for å se at departementet følger situasjonen og foreslår endringer fortløpende, sånn at deltakerne i introduksjonsprogrammet skal få best mulig tilbud i disse tider. Vi har lært oss det siste året at vi må ta raske beslutninger for å tilpasse oss ekstraordinære situasjoner og tider.

Den midlertidige loven om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19, kapittel 1, omhandler utvidet og forsterket introduksjonsprogram og utvidet norskopplæring for å avhjelpe konsekvensene av utbrudd av covid-19. Denne proposisjonen foreslår endringer i loven for å kunne gjennomføre tiltakene i integreringspakke II.

Endringene som foreslås, er utvidet introduksjonsprogram og utvidet opplæring i norsk i lovens

kapittel 1, slik at flere deltakere i introduksjonsprogrammet og i opplæring i norsk og samfunnskunnskap kan omfattes av tiltakene. Disse tiltakene krever endringer i §§ 2 og 3 i den midlertidige loven.

Komiteens innstilling fremmes av Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti. Disse komitémedlemmene konstaterer at bakgrunnen for tiltakene i den første integreringspakken var at covid-utbruddet hadde konsekvenser for både innhold og omfang av opplæring og program og for deltakernes læringsutbytte. I tillegg førte utbruddet til høy arbeidsledighet, som bidrar til at yrkesdeltakere med lav formell kompetanse og liten yrkeserfaring kan få enda større utfordringer med å komme i jobb.

Vi har vært opptatt av at deltakerne som nå nærmer seg fullført introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap, møter et like utfordrende arbeidsmarked som de som var i slutfasen av introduksjonsprogram og opplæring høsten 2020.

Fremskrittspartiet har valgt å ikke støtte forslaget, og jeg gjør regning med at de vil orientere om sitt syn selv. Det foreligger ellers et mindretallsforslag i saken fra Sosialistisk Venstreparti, som de sikkert gjerne vil kommentere.

Med det vil jeg anbefale komiteens innstilling.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [16:37:18]: Vi har hatt flere av disse sakene, og Fremskrittspartiet har ved noen tidligere behandlinger stemt imot en slik hjemmel, og noen ganger har vi stemt for. Det er fordi dette er vanskelige saker – det er ikke så godt å vite hvordan man skal løse dette på en best mulig måte. La meg være den første til å innse at dette er krevende, og det er veldig mange grupper som står i en krevende situasjon.

Når vi nå har kommet fram til at vi ikke ønsker å støtte en forlengelse av hjemmelen, er det fordi dette nå har vart svært lenge, og Fremskrittspartiet er bekymret for at man bygger seg opp en stor restanse av personer som kunstig holdes utenfor arbeidsledighetsstatistikken og på sikt kan forsvinne helt under radaren. Når ting skal tilbake til normalen – og vi har hatt mange personer som bare går og går og går videre på ordninger som egentlig ikke fører til noe – kan vi bygge opp større problemer enn det vi kunne gjort på andre måter. Vi har jo i dagens situasjon en lang rekke helt ordinære tiltak som skal avhjelpe dem som er utenfor arbeidslivet, og så har koronapandemien gitt oss en lang rekke ekstraordinære tiltak som skal avhjelpe. Da ville det vært bedre at disse går over på de ordinære og ekstraordinære tiltakene og ikke holdes i en ordning som jeg er redd bare bygger opp en restanse som skaper større problemer på sikt.

Karin Andersen (SV) [16:39:17] (komiteens leder): SV støtter forslaget om mulighet for utvidet og forsterket introduksjonsprogram og utvidet norskopplæring for å avhjelpe konsekvensene av utbruddet av covid-19. Vi mener det er en nødvendig og en hensiktsmessig måte å håndtere den vanskelige situasjonen på. SV ønsker selvfølgelig at de som er ferdig i programmet, kan komme over i arbeid, eller i annen opplæring og kvalifisering – hvis det er hensiktsmessig – men denne åpningen som gis her, er det nødvendig å gi nå fordi situasjonen er som den er.

Det vi fremmer forslag om, er at vi ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i begynnelsen av mai – det vil vel si i revidert – med en vurdering av behovet for ytterligere muligheter for utviding, eller andre tiltak, for å sikre at man nå får gjennomført introduksjonsordningen, eller andre typer opplæring, som gjør at flere kan komme over i enten en ordinær utdannings situasjon eller i arbeid. Det er nødvendig at regjeringen kommer med det i mai.

I våre merknader viser vi til at det er nødvendig å ha en god kompetansekartlegging av flyktninger og andre innvandrere som skal gjennom etter den nye introduksjonsloven. Det er bra, og da er det avgjørende at man også får telt med ikke-formell kompetanse. For det er noe av det som kanskje mange kan ha, og som er helt avgjørende for at en kan klare både arbeid og videre utdanning. Virke har i samarbeid med Oslo Voksenopplæring utviklet en godkjenningsordning for ikke-formell kompetanse, kalt Balansekunst. Vi ber regjeringen om å sikre at en slik godkjenningsordning for ikke-formell kompetanse blir en del av den kompetansekartleggingen som nå alle skal igjennom.

Til slutt vil vi igjen minne om Jobbsjansen, som er et av de tiltakene som er veldig viktig for kvinner som står utenfor arbeidslivet, og at det er om å gjøre at man nå går tilbake til slik ordningen var før, og sikrer at de kvinnene som er så langt fra arbeidslivet at de er avhengige av sosialhjelp, også får tilgang på tiltak i Jobbsjansen. Det har regjeringen fjernet, uten at det er mulig å finne noen grunn til det, for dette er et tiltak som har vist seg å være vellykket, som faktisk gjør at folk kommer i jobb. Og det må jo være slik at man bruker de tiltakene som er best egnet til at folk skal kunne klare seg sjøl framover.

Så da tar jeg opp vårt forslag som står i innstillingen.

Presidenten: Da har representanten Karin Andersen tatt opp det forslaget hun refererte til.

Statsråd Guri Melby [16:42:33]: Situasjonen med smitteverntiltak og høy arbeidsledighet som følge av utbrudd av covid-19 vedvarer. Regjeringen har derfor

foreslått midler til en ny tiltakspakke på integreringsfeltet, og der videreføres bl.a. utvidet norskopplæring og utvidet programtid for deltakere i sluttfasen av introduksjonsprogrammet.

Tiltakene krever endringer i den midlertidige loven for å inkludere den nye gruppen deltakere, og lovforslaget forutsetter at midlene bevilges. Jeg foreslår at deltakere som nå er i sluttfasen av introduksjonsprogrammet, får rett til utvidet programtid med inntil fire måneder hvis de har behov for utvidelse for å komme i arbeid eller utdanning. Jeg foreslår også at deltakere som avslutter opplæringen i norsk og samfunnskunnskap denne våren, får rett til inntil fire måneders utvidet norskopplæring.

Nyankomne innvandrere er blant dem som kan få store utfordringer med å komme i jobb som følge av pandemien. Med de tiltakene jeg nå har foreslått, får flere mulighet til å øke sin kompetanse og forbedre mulighetene sine for å komme i arbeid eller utdanning. Jeg er glad for at flertallet i komiteen støtter forslagene.

En kort kommentar til noen av de andre momentene som har vært oppe i debatten: Når det gjelder utvidelse av introduksjonsprogrammet, vil det være behovsprøvd og dermed ikke gjelde alle deltakerne, så jeg deler ikke den frykten som representanten Engen-Helgheim løftet opp, knyttet til at vi får veldig mange som blir gående i program uten å søke jobb. Det er heller ingen tvil om at dette er et utrolig vanskelig tidspunkt å gå ut i arbeidsmarkedet på. Nå er det kanskje verre enn noensinne veldig mange steder. Det er grunn til å både håpe og tro at situasjonen vil være bedre når vi nærmer oss sommeren.

En kommentar til representanten fra SVs forslag: Vi vil selvsagt gjøre en ny vurdering hvis vi nærmer oss sommeren og ser at det fortsatt ikke er bedring av situasjonen. Da vil vi vurdere om det er riktig å forlenge dette, eller om andre tiltak kanskje vil være enda mer treffende. Jeg mener regjeringen gjennom denne pandemien har vist at vi passer på denne gruppen, og at vi sørger for tiltak som fungerer godt for dem, og som sikrer at de får brukt tiden med krise til å bygge sin kompetanse istedenfor bare å gå ut i arbeidsledighet.

Dette er tiltak som vil sørge for at folk får en mulighet til å styrke sin kompetanse, og det er gjennomgående for veldig mange av de krisetiltakene vi har levert, at vi satser på utdanning, vi satser på mulighet for å bygge kompetanse slik at man forhåpentligvis står styrket i arbeidsmarkedet senere. Vi styrker også Jobbsjansen i den siste krisepakken som er levert, nettopp fordi det er et viktig, godt og treffsikkert tiltak.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 12.

Sak nr. 13 [16:45:19]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Lars Haltbrekken, Arne Nævra, Kari Elisabeth Kaski og Freddy André Øvstegård om å stille retursaker som berører barn og unge asylsøkere med lang oppholdstid, i bero frem til det er gjort presiseringer i regelverket om oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket (Innst. 230 S (2020–2021), jf. Dokument 8:70 S (2020–2021))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikkordskifte på inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

Ove Trellevik (H) [16:46:31]: (ordfører for saka): I dette Dokument 8-forslaget fremjar SV fleire forslag som dei sikkert vil greia ut meir i detalj for sjølve. Bakgrunnen for forslaget er Mustafa-saka, og den enkeltsaka illustrerer dei vanskelege dilemmaa og avvegingane både me som samfunn og utlendingsmyndigheita kan stå overfor. Stortinget har lagt avgjerslemyndigheita i slike enkeltsaker etter utlendingslova til Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda.

Det ikkje er første gang det kjem forslag om regjeringar, gjennomgang av praksis og utgreiingar når det er ueinigheit om utfallet av ei enkeltsak. Det vart også gjort då SV satt i regjering utan at det vart vesentlege endringar i regelverket. Det er viktig å hugsa på at me har eit system for behandling av utlendingssaker som skal sikra likebehandling og rettferd etter regelverket. UDI fattar vedtak i første instans, og avslag kan klage på til klageinstansen UNE. Deretter er det mogeleg å be om omgjerung når det er nye opplysningar, så kan vedtaka frå UDI og UNE overprøvast av domstolane.

Fleirtalet i komiteen, dvs. alle partia utan SV, meiner det ikkje er grunn til å stoppa alle returar i alle saker der lengeverande barn har fått endeleg avslag, slik at returen deira må utsetjast medan me ventar på ei gjennomgang av praksis i desse sakene i UNE. Fleirtalet av medlemene i komiteen, beståande av Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet, ynskjer likevel ei gjennomgang av praksis og fremjar såleis det i innstillinga. Stortingsfleirtalet meiner det ikkje er nødvendig, og innstillinga får såleis ikkje fleirtal her i denne salen.

I 2014 vart Venstre, Kristeleg Folkeparti, Framstegspartiet og Høgre einige om at det var behov for å gje

føringar for vurderinga av opphaldsløyve til barn på grunn av sterke menneskelege omsyn eller særleg tilknytning til riket. Det var altså etter åtte år med raud-grønt styre og SV i regjering at me fikk til endringar som sikra at barnets beste vart tillagt større vekt enn tidligare. Utlendingsforskrifta § 8-5 legg i dag opp til at ei vurdering av barnets beste og barnet si tilknytning til Noreg skal gjerast før dette vert vega opp mot innvandringsregulerande omsyn.

UNE gav i si tilbagemelding i januar 2016 til departementet status om bruken av utlendingsforskrifta § 8-5. Rapporten visar m.a. at andelen barnefamilier med relativt lang oppholdstid i Noreg, dvs. oppholdstid over fire år og fire månader, derav eitt års skulegang, som har fått omgjort vedtaka sine og fekk opphaldsløyve, auka frå 45 pst. ved praksisrapporteringa eitt år etter stortingsmeldinga Barn på flukt, i juni 2013 – altså under dei raud-grøne – til 82 pst. etter forskriftsendringa 8. desember 2014, altså etter Erna Solbergs regjering.

Masud Gharahkhani (A) [16:49:57]: Arbeiderpartiet understreker viktigheten av at barns beste skal være et grunnleggende hensyn i alle saker som berører barn. Dette er Norge forpliktet til gjennom FNs barnekonvensjon. Ingen barn eller ungdom skal bli værende i Norge i årevis i en uavklart situasjon. Det er svært uheldig for det enkelte barn og familien deres, som må sette livet på vent, og det er uheldig for integreringen. Lang saksbehandlingstid kan i seg selv være i strid med barns beste. Derfor er det avgjørende å sikre en rask og effektiv saksbehandling i saker som omfatter barn og unge.

Arbeiderpartiet er opptatt av at vi fører en rettferdig asylopolitikk som ivaretar asylinstituttet. Asylordningen er til for å gi opphold til personer som faktisk har et beskyttelsesbehov. Det innebærer at vi også må ha strenge krav til at de som søker om asyl, må være ærlige om sin identitet og andre faktiske forhold i saken.

Det har de siste årene gjentatte ganger blitt rettet kritisk søkelys mot utlendingsforvaltningens praksis knyttet til barns-beste-vurderinger. Vi vet at saker som omhandler lengeventende barn, ofte er komplekse og krevende å vurdere, bl.a. når det er snakk om avveiningen mellom hva som er barnets beste, og ulike innvandringsregulerende hensyn. Utlendingsforvaltningen må ofte utøve betydelig skjønn i disse sakene.

Forvaltningsloven stiller likevel klare krav til utlendingsmyndighetenes plikt til å begrunne sine vedtak. Dette er avgjørende bl.a. for å sikre likebehandling og forutsigbarhet i utlendingsforvaltningen. Begrunnelsen må være slik at det er mulig å ettergå hvorfor forvaltningen har falt ned på ulikt utfall i lignende saker.

Derfor anbefaler Arbeiderpartiet innstillingens forslag til vedtak i dag:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av praksis når det gjelder vurderinger av barnets beste i utlendingssaker, for å belyse hvorvidt utlendingsmyndighetene gjør en konkret og individuell vurdering i hver enkelt sak, og om de i tilstrekkelig grad synliggjør sine konkrete vurderinger i disse sakene.»

Jon Engen-Helgheim (FrP) [16:52:22]: Igjen står vi i Stortinget for å debattere saker til asylsøkere som ikke har noe beskyttelsesbehov. Jeg synes det er rart at vi gang etter gang bruker tiden på opplagte saker der personer som ikke har et beskyttelsesbehov, har klart å få politikere til å ta opp sakene deres, når vi har store problemer rundt om i verden med økende antall flyktninger som virkelig trenger vår oppmerksomhet.

Men la meg være den første til å si at Mustafa er blitt satt i en veldig vanskelig situasjon. Og det er mange med ham som er blitt satt i en veldig vanskelig situasjon. Jeg synes at denne saken har pågått lenge nok. Den har vært i systemet i mange, mange år og burde nok ha vært avsluttet for mange år siden.

Jeg synes det er rart at SV bruker en slik enkeltsak til å skaffe seg selv PR rundt sin politikk. Det eneste SV har gjort i denne saken, er å fremme forslag om nye utsettelse. De ønsker å utsette saken enda lenger. Jeg er redd for at det bare skaper mer frustrasjon, flere falske forhåpninger og mer fortvilelse. Hvis det er sånn at SV mener at regelverket er feil, stusser jeg over at de ikke har fremmet et eneste forslag om å endre det. Hvis man mener at regelverket er feil, må man fremme konkrete forslag om å endre det, men det eneste SV har gjort, er å fremme forslag om å utsette sakene.

Men jeg vet hvorfor man ikke fremmer forslag om regelendringer. Det er fordi man vet at vi må ha et strengt regelverk for at det ikke skal være fritt fram for personer uten beskyttelsesbehov eller folk som på andre måter spekulerer i å komme til Norge og få bli her uten grunn. Det går ut over dem som trenger det. Det er lett å framstå som raus og hjertevarm ved å dra opp disse sakene, men helheten er jeg redd får motsatt effekt.

Jeg håper at vi kan begynne å bruke mer tid framover på å finne ut hvordan vi sammen skal løse utfordringene med et økende antall flyktninger. Hvordan skal vi gi best mulig hjelp til dem som trenger det, og hvordan skal vi sikre at de plassene vi har i Norge, skal gå til dem som trenger det mest? Det er mulig jeg tar feil, men jeg kan ikke huske at vi har stått i denne salen og diskutert enkeltsaker der det har vært folk som virkelig trenger det.

Til disse gjennomgangene av om regelverket blir fulgt: Der har vi domstolene. Alt i dette forslaget er ivare tatt av domstolene, og jeg ser ingen grunn til å støtte det.

Heidi Greni (Sp) [16:55:29]: Senterpartiet vil føre en anstendig og ansvarlig flyktning- og asylpolitikk som bygger på våre internasjonale forpliktelser, en rettferdig politikk som ivaretar asylinstituttet, men som også stiller strenge krav til at de som søker asyl, må være ærlige om sin identitet og andre faktiske forhold.

Asylpolitikken er tjent med bred tverrpolitisk enighet, og eventuelle endringer bør komme som et resultat av brede politiske løsninger.

Forslagsstillerne ønsker å stille alle retursaker i bero fram til det er gjort en presisering i regelverket om oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket, med utgangspunkt i en enkeltsak.

Stortinget har lagt avgjørelsesmyndigheten i enkeltsaker etter utlendingsloven til Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda. Utlendingsdirektoratet fatter vedtak i første instans, og avslag kan påklages til klageinstansen Utlendingsnemnda. Deretter er det mulig å be om omgjøring hvis det foreligger nye opplysninger. UDIs og UNEs avgjørelser kan også overprøves av domstolene.

Det er et viktig prinsipp at Stortinget ikke behandler enkeltsaker. Senterpartiet vil understreke at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle saker som berører barn. En rask avklaring som ivaretar rettsikkerheten, er viktig i alle asylsaker, og vi bør sørge for at ingen barn blir værende i Norge i årevis i en uavklart situasjon. Lang saksbehandlingstid kan i seg selv være i strid med barnets beste.

Saker som omhandler lengeværende barn, er ofte komplekse og krevende å vurdere. Forvaltningsloven stiller strenge krav til utlendingsmyndighetenes plikt til å begrunne sine vedtak. Det er viktig for å sikre likebehandling og forutsigbarhet. Begrunnelsen må være av en slik karakter at det er mulig å ettergå hvorfor forvaltningen har falt ned på ulikt utfall i tilsynelatende like saker.

For å sikre oss at dette kravet blir etterlevd, fremmer Senterpartiet, sammen med Arbeiderpartiet og SV, forslag om å få en slik gjennomgang.

Når det gjelder forslag nr. 3, er barnekonvensjonen tydelig på at et barn er en person under 18 år, og at vedkommende vil bli vurdert som voksen etter den alderen. Det betyr at oppholdstid, særlig sårbarhet og eventuelle tiltak fra barnevernet vil inngå i en helhetsvurdering etter fylte 18 år.

Forslag nr. 4 omhandler en presisering av innvandringspolitiske hensyn, noe vi mener er ivare tatt i forar-

beidene til loven i Prop. 75 for 2006–2007, som omtaler tydelig hvilke forhold som skal omfattes av begrepet «innvandringsregulerende hensyn». Det skal ikke lønne seg å oppgi uriktig identitet, nasjonalitet osv. Det er hensyn som taler mot at oppholdstillatelse gis.

Karin Andersen (SV) [16:59:02] (komiteens leder): Som lovgivere har vi plikt til å se om de lovene vi har vedtatt, fungerer slik de skal. Det gjør de ikke i dag på utlendingsfeltet når det gjelder barn som har vært her lenge.

I dag har jeg møtt Mustafa, som mange har snakket om i denne saken, men han er ikke alene. Det er flere som er i samme situasjon, og det har også seks skarpskodde advokater sendt et brev til Stortinget om, der de slår alarm fordi Norge bryter «grunnleggende rettsnormer forankret i nasjonalt regelverk og bindende konvensjoner». Det er det denne saken handler om. Jeg håper snart regjeringen og flertallet hører alarmen, for barnas skyld og av hensyn til hva slags land Norge skal være, for vi kan bedre enn dette.

Norge har et regelverk som skal sikre at det tas hensyn til barnets beste i utlendingssaker. Likevel er det mange saker som får urimelige utslag, fordi innvandringsregulerende hensyn alltid vinner. Og domstolene og rettsvesenet er veldig lite tilgjengelig for disse menneskene, for de har ikke midler. De er avhengige av private innsamlinger for at de skal kunne ta saken sin til retten.

Mustafas sak er et av mange eksempler. Han kom til Norge som seksåring. Han er oppvokst her, til sommeren fullfører han videregående. For ham er Norge hjemlandet. Slik er det også for andre som er oppvokst her. Men nå skal han kastes ut, fordi utlendingsmyndighetene mener moren hans oppga noe feil da han var seks år. Dette kan ikke Mustafa noe for. Hans bror, Abdel, har fått opphold på grunn av sterke menneskelige hensyn og lang botid i Norge, en helt lik sak, med to helt ulike utfall.

Norge er dømt i en lignende sak i EMD, Butt-saken, der man sa at hvis ikke barnet blir sendt ut sammen med foreldrene, kan ikke Norge vente til barnet er 18 år og så påberope seg innvandringsregulerende hensyn og sende vedkommende ut. Det er ikke en påpekning i en enkeltsak, det er et prejudikat som er bindende for Norge. Men Utlendingsnemndas praksis følger ikke dette. Derfor fremmer SV forslag i Stortinget om dette. Hvis det skal gi noen mening å gå gjennom disse sakene, må sakene settes på vent, ellers aksepterer jo flertallet her at man fortsetter å behandle disse sakene feil.

– Jeg må be om ordet en gang til, men jeg tar opp de forslagene som er inntatt i innstillingen.

Presidenten: Da har representanten Karin Andersen tatt opp de forslagene hun refererte til.

Terje Breivik (V) [17:02:33]: Representanten Andersen og SV skal ha ros for å bringa ei viktig sak inn for debatt på Stortinget. Venstre er ofte samd med SV i asyl- og innvandringspørsmål. Men det var fyrst med Venstre og Kristeleg Folkeparti i eit forpliktande, ikkje-sosialistisk regjeringssamarbeid me fekk ein meir human og rettferdig asyl- og innvandringspolitikk i landet.

Venstre har alltid kjempa for at omsynet til barns beste skal vega tyngst når asylsøknader vert behandla. Barn skal ikkje li for at foreldra har gjort feil. Det var eit viktig gjennomslag då me gjorde omfattande endringar i utlendingslova § 38 for sju år sidan. Intensjonen var krystallklar: Barn som har slege rot, skal få vera her. No skal humanitære omsyn vega tyngre enn innvandringsregulerande omsyn. Etter det har fleire barnefamiliar som har budd lenge i landet, fått omgjort vedtaka sine og fått opphaldsløyve.

Likevel dukkar det av og til opp saker som ut frå den informasjonen som er offentleg kjend, er vanskelege å forstå, slik som historia om Mustafa Hasan, som har budd 13 av sine 18 år i Noreg. Slik sett er det svært gledeleg og viktig at det sist fredag vart klart at regjeringa no set ned ei arbeidsgruppe som nettopp skal sjå på korleis regelverket skal vekta barns beste i saker om opphald. Arbeidsgruppa skal gjennomgå praksis med utvisning i saker som involverer barn, og eventuelle behov for endringar i regelverket skal vurderast.

I regjeringsplattforma frå Granavolden er me òg samde om å ha ein ny gjennomgang av klageordninga på utlendingsfeltet. Var det opp til Venstre, burde me sjølv sagt gått lenger. Me står likevel trygt med regjeringa, fordi alternativet er langt verre.

Rett før jul gav Senterpartiet og Framstegspartiet støtte – og dermed fleirtal – til Arbeidarpartiet sitt forslag om å stramma inn asylpolitikken ytterlegare. Det var eit førevarsel om kva slags politikk me får dersom det vert regjeringsskifte. Under den raud-grøne regjeringa stod over 400 barn i fare for å verta sende ut av landet – 400 uskuldige barn, i total uvisse og i eit ingemannsland, år etter år.

Det er slike hjarteskjerande saker det har vorte monaleg færre av etter regelendringane i 2014. Eg håpar at SV i ein eventuell ny regjeringsskifte ikkje gløymer dei fine primærstandpunktane sine nok ein gong om dei skal forhandla om ei ny regjeringsplattform. Det gjorde aldri Venstre.

Magne Rommetveit hadde her teke over presidentplassen.

Torhild Bransdal (KrF) [17:05:48]: Barna er det viktigste vi har i vårt samfunn, og ansvaret for deres ve og vel ligger på våre alles skuldre. Vi kjemper alle våre kamper for å kunne stå til rette for dette ansvaret. For Kristelig Folkeparti går dette ned til kjernen i hva som holder oss KrF-ere samlet – barna og familien, i en kamp hvor barna og barnets beste skal holdes høyt.

Det er helt avgjørende at vi alle spiller vår rolle. Barn skal ikke straffes for foreldrenes feil. Lenge har det vært tydelig for Kristelig Folkeparti at det er et behov for en helhetlig gjennomgang av hvordan terskelen for utvisning i saker som berører barn, praktiseres.

I dag er jeg glad for at SV kjemper i sin rolle som opposisjonsparti for et forslag som også jeg sto som forslagsstiller for da Kristelig Folkeparti var i opposisjon. I dag og de siste ukene har jeg spilt i en ny drakt i denne saken, men la meg påpeke at jeg ikke har kjempet noe mindre av den grunn.

Norge har et regelverk som skal sikre at det tas særlige hensyn til lengeværende barn i utlendingssaker. Kristelig Folkeparti har alltid ment at det er viktig med konkrete og individuelle vurderinger når det gjelder hensynet til barnets beste. Derfor fikk vi i 2014 gjennom en stor seier ved innføring av utlendingsforskriftens § 8-5. Denne legger opp til at det skal foretas en vurdering av barnets beste og barnets tilknytning til Norge, og videre at det skal gjøres individuelle vurderinger knyttet til barnets beste i hver enkelt sak.

Av praksisrapporteringen fra UNE ser vi at innføringen av § 8-5 har hatt effekt. Til tross for dette er det stadig eksempler på saker som kan få urimelige utslag når det gjelder avveiningen mellom hensynet til barnets beste, sterke menneskelige hensyn og innvandringsregulerende hensyn.

Vi blir alle berørt av enkeltsaker som løftes i media en etter en, og vår jobb som politikere er å lete etter felles trekk eller strukturer som behøver nye eller endrede politiske løsninger. Jeg er derfor fornøyd med at regjeringen nå setter ned en arbeidsgruppe som skal utrede terskelen for utvisning i saker som berører barn.

Utvisning er et svært inngripende tiltak, og spesielt i saker som berører barn. Vi må ta en nærmere titt på hvordan barnets beste og innvandringsregulerende hensyn vektas. Nå skal arbeidsgruppen se på hvordan terskelen i utvisningssaker som berører barn, praktiseres, og komme med forslag til endringer der de ser behov for det. Kristelig Folkeparti har lenge ment at en slik gjennomgang er nødvendig, og nå skal den endelig gjøres.

Arbeidsgruppen skal gi en vurdering av om det er behov for endringer i norske regler eller retningslinjer knyttet til barnets beste i utlendingsforvaltningen. Vi har høye forventninger til at disse vil bidra at barnets

beste i større grad ivaretas enn i dag. Barna er det mest dyrebare vi har, og hensynet til dem må veie tungt. Innvandringsregulerende hensyn skal ikke trumfe alt. På bakgrunn av arbeidsgruppen regjeringen har satt ned, stemmer vi derfor imot komiteens innstilling.

Seher Aydar (R) [17:09:10]: På papiret har vi et regelverk som skal sikre at det tas særlige hensyn til barn og unge i utlendingssaker. Likevel ser vi gang på gang at det er det motsatte som skjer. Såkalte innvandringsregulerende hensyn veier altså tyngre enn barnas beste. Vi har sett det i saken om 18 år gamle Mustafa Hasan, som har gått på skole i Norge siden 1. klasse og har hele livet sitt her. Det samme gjelder Tønsberg-barna Delnaz, Khairi og Della, som alle er født i Norge. Felles for dem er at de nå straffes fordi UNE mener at foreldrene har gitt uriktige opplysninger. Disse sakene påvirker hele lokalsamfunn. Ungdommer står opp for vennene sine mot regjeringens politikk, som behandler barn ulikt avhengig av hvor deres foreldre kommer fra.

Dette har brutale konsekvenser for barna. Regjeringen sier at barn av innvandrere skal forvente å bli straffet for handlinger som noen andre har begått, mens Rødt sier nei til rasisme. Det lokale engasjementet, der naboer, venner og andre i nærmiljøet engasjerer seg, viser oss at det er folkelig motstand mot at humanitære hensyn blir satt til side.

I Norge straffer vi ikke barn for foreldrenes handlinger. Alle saker som gjelder lengeværende asylsøkende barn må stilles i bero fram til det er gjennomført en uavhengig gjennomgang av Utlendingsnemndas praksis i slike saker. Rødt støtter også at det skal inkludere saker om tilbakekall av oppholdstillatelse og saker som gjelder personer med lang oppholdstid som har fylt 18 år.

Det vi trenger, er at barnets beste og humanitære hensyn faktisk vektlegges. Som følge av fjerning av rimelighetsvilkåret ved returer har terskelen blitt senket i flere saker. De urimelige konsekvensene av å ha fjernet denne delen av flyktningretten er det naturlig å ta med i en større gjennomgang. Norge får kritikk fra FNs høykommissær for flyktninger for denne praksisen. Sånn kan vi ikke ha det.

Såkalte innvandringsregulerende hensyn har blitt brukt til å ødelegge altfor mange liv. Nå må det være nok. Norge må slutte å deportere barn og ungdom til utrygghet. For barn er først og fremst barn, og nå er det på tide at regjeringen tar det inn over seg.

Statsråd Monica Mæland [17:11:56]: Forslagene i denne saken har sin bakgrunn i saken til Mustafa Hasan, som har vekket mye engasjement og mye debatt, og det forstår jeg godt. Nå skal Oslo tingrett igjen vurdere gyldigheten av Utlendingsnemndas vedtak, altså en

ny vurdering i tråd med systemet vi har for overprøving av forvaltningsvedtak.

Det er derfor min oppfatning at denne saken ikke utløser behov for å vedta noen av de framsatte forslagene. Jeg mener tvert imot at det ville være ganske uheldig om man ikke skulle effektivere noen returer for lengeværende barn i påvente av en praksisgjennomgang, slik det foreslås i forslag nr. 1. Berostillelse som dette kan bare gjøres ved endringer i lov eller forskrift. Jeg mener altså at det ikke er behov for noen regelverksendring her.

Utlendingsloven § 38 sikrer at vurdering av barnets beste skjer – at det er et grunnleggende hensyn i alle saker. Etter forskriftens § 8-5 skal det mer til for å legge avgjørende vekt på innvandringsregulerende hensyn jo sterkere tilknytning barnet har. Avslaget skal også være forsvarlig ut fra barnets beste.

UNE har i 2016 rapportert på bruken av bestemmelsen. Etter innføringen i 2014 økte andelen som fikk opphold, fra 45 pst. til 82 pst. Økningen viser at barnets beste og tilknytningen til Norge tillegges større vekt enn tidligere. Da er det min vurdering at det ikke er behov for en gjennomgang av praksis.

Tilbakekallssaker vurderes etter § 38 og forskriftens § 8-5. Regelverket er derfor på plass. Det er også forskriftsfestet krav til begrunnelse i alle vedtak som omfatter barn. Det skal framkomme hvilke vurderinger som er gjort – av barnets situasjon, innvandringsregulerende hensyn og hvordan motstridende hensyn er avveid. For dem som har fylt 18 år og fortsatt er under barnevernets omsorg, er det slik at alder og andre forhold, som oppholdstid, sårbarhet og betydningen av tiltak fra barnevernet, er forhold som alle inngår i vurderingen under § 38.

Til sist mener jeg altså ikke det er behov for en uavhengig utredning av innvandringsregulerende hensyn. Dette er allerede omtalt i lovens forarbeider, og § 38 gir også eksempler på hva slike hensyn kan være. Hvilke hensyn det er relevante å vise til, må avgjøres fra sak til sak i en konkret vurdering. UNE har høy bevissthet om likebehandling og har mekanismer for å unngå slik praksis.

Som det framgår av Granavolden-erklæringen er det besluttet at regjeringen skal foreta en fornyet gjennomgang av klageordningen. Vi arbeider nå med konkrete forslag til regelendringer, bl.a. retten til nemndsmøtebehandling, personlig fremmøte og høring av barn. Vi vil fremme en sak om det om kort tid.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Masud Gharahkhani (A) [17:15:09]: Det er viktig at folk har tillit til forvaltningen og utlendingsmyndighe-

tene fordi det handler om å ha tillit til asylinstituttet – at de som har rett på beskyttelse, får det, at de som ikke har rett på beskyttelse, må returnere raskt og ikke må leve et usikkert liv i svært mange år. Arbeiderpartiet er opptatt av rettferdighet, likebehandling og forutsigbarhet i asylopolitikken.

Jeg mener det er et sunnhetstegn når saker som omhandler barn og ungdom, engasjerer i samfunnet. Det viser at vi bryr oss. Regjeringen har pekt på at forskriftsendringen som ble gjort i 2014, har bidratt til at barnets beste i dag generelt tillegges større vekt. Likevel har det de siste årene gjentatte ganger blitt rettet kritisk søkelys mot utlendingsforvaltningens praksis knyttet til barns-beste-vurderinger.

Hvorfor vil ikke regjeringen støtte Arbeiderpartiets forslag om en gjennomgang av praksis når det gjelder barnets beste i utlendingssaker, slik at vi kan få et felles og kvalitetssikret grunnlag for å vurdere og diskutere dette temaet videre?

Statsråd Monica Mæland [17:16:08]: Det er rett og slett fordi jeg har tillit til at den praksisendringen og forskriftsendringen som ble gjort, har ført til endringer i forvaltningen. Og jeg har tillit til at forvaltningen tar de nødvendige hensyn i disse sakene. Vi fikk i 2014 en utredning, en FoU-rapport – Barn i asylsaker – en evaluering og kartlegging av hvordan barns situasjon blir belyst i saksbehandlingen i Utlendingsnemndas saksbehandling, herunder høring av barn. Det var en grundig rapport. Alt tydet på at sakene var godt opplyst i ulike instanser, og det var ingen funn som tydet på at sakene i praksis avgjøres uten at det er tilstrekkelig opplyst etter forvaltningsloven. Det er også slik at det er forskriftsfestet i § 17-1a særlige krav til begrunnelse i vedtak som berører nettopp barn.

På bakgrunn av det mener vi det ikke er behov for den utredningen som Arbeiderpartiet her etterspør.

Masud Gharahkhani (A) [17:17:05]: Det kan være fint å få en oppklaring, for i dag har representanter fra både Venstre og Kristelig Folkeparti sagt at de har fått en seier, og at det skal være en gjennomgang av dette. Hva er det egentlig konkret denne gruppen skal se på? For nå har jo egentlig innvandringsministeren avfeid det representanter fra Venstre og Kristelig Folkeparti sier.

Statsråd Monica Mæland [17:17:28]: Nei, det har jeg ikke. Denne arbeidsgruppen skal se på saker som gjelder utvisning av foreldre, hvor det er barn involvert som er norske borgere, eller som har oppholdstillatelse i Norge. Det er de sakene man skal gjennomgå. Man skal ikke se på saker hvor barn ikke på eget grunnlag har oppholdstillatelse, men saker om utvisning for å se på praksisen knyttet til barns beste i de sakene.

Masud Gharahkhani (A) [17:17:55]: Det er jo litt av det samme utgangspunktet vi har når vi fremmer dette forslaget som regjeringspartiene velger å stemme ned i stortingssalen.

Barnekonvensjonen og vår egen grunnlov slår fast at alle barn har rett til å bli hørt, og stadfester at barns beste skal være et grunnleggende hensyn i alle saker som angår barn. UNE har selv gjort en gjennomgang av 54 utvisningssaker som rammer barn, som viser at UNE ikke hørte barn muntlig i noen av disse sakene. Hva vil regjeringen gjøre for å sikre barns rett til å bli hørt i saker som angår dem, slik Barnekonvensjonen faktisk krever?

Statsråd Monica Mæland [17:18:32]: Jeg må bare gjenta at det er praksis knyttet til utvisningsvedtak av foreldre med barn som skal gjennomgås. Det er kanskje her misforståelsen oppstår. Det er ikke for barn som ikke ellers fyller vilkårene for opphold. Familier er en enhet, og det er en enhet som vi selvfølgelig i veldig liten grad som samfunn trer inn i og oppløser.

Vi ser på klagegjennomgangen knyttet til UNEs saksbehandling. Det er slik at når det ikke er heftet tvil eller vesentlig tvil, som det heter, ved avgjørelsen, kan man unnlate å ha nemndsbehandling, unnlate å ha muntlig fremmøte. Men vi gjennomgår det og kommer med en sak om det om ikke veldig lenge.

Karin Andersen (SV) [17:19:28]: Statsråden viser til at Mustafas sak nå er tatt til retten, og det er riktig. Men det er et voksende problem at UNE ikke innretter seg etter rettskraftige dommer, selv i saker som er vunnet i Høyesterett. UNE velger da å ta omkamp og fatte nye vedtak.

Domstolsprøving av forvaltningsvedtak er en uskreven sedvanerett med Grunnlovs rang. At utlendingsforvaltningen ikke respekterer disse avgjørelsene, er et alvorlig brudd med grunnleggende rettsstatsprinsipper, og det er urovekkende at UNE, som er en ren klagenemnd, også opptrer som førsteinstansorgan i saker de har tatt til retten.

Ser statsråden disse dilemmaene? Og er statsråden kjent med disse sakene og denne praksisen, bl.a. at sak tapt i Høyesterett går tilbake igjen til UNE og behandles av én nemndleder alene? I slike saker må det da være tvil?

Statsråd Monica Mæland [17:20:31]: Jeg oppfatter at representanten spør meg om enkeltsaker. De kommer jeg ikke til å kommentere, det er heller ikke det systemet vi har. Men hvis det er slik at UNE er dømt for å ha brutt rettsregler eller forvaltningspraksis knyttet til dette, vil jeg gjerne vite det. Det er UNE ikke. Tvert imot har domstolen anerkjent UNEs framgangsmåte i de sa-

kene det her siktes til – og da svarer jeg altså på et generelt grunnlag, for jeg vet ikke hvilke konkrete saker det er representanten viser til.

Karin Andersen (SV) [17:21:00]: Det er litt urovekkende at statsråden ikke følger med på hva som skjer i rettsvesenet på dette området, og ser at det er slike saker. Dette er ett av ankepunktene i den alarmerende Stortinget har fått fra advokater.

Det andre er knyttet til at Norge er dømt i Den europeiske menneskerettsdomstol for brudd på konvensjonen, nettopp i en lignende sak som Mustafas sak, Butt-saken. Foreldrene forlot landet, barna ble igjen. De fylte 18, og Norge sa at det var innvandringsregulerende hensyn og ville kaste dem ut. Norge ble dømt, og ikke bare i den saken, men på prinsipielt grunnlag, at dette var brudd på konvensjonen.

Hvordan har statsråden sikret at den praksisen EMD sier at Norge skal følge, blir fulgt i forvaltningen?

Statsråd Monica Mæland [17:21:57]: Jeg må bare gjenta at UNE ikke er dømt i noen sak for å ha brutt sin kompetanse. Tvert imot har Høyesterett sagt at hovedregelen synes å være at klageinstansene har kompetanse til å treffe nytt vedtak etter at det opprinnelige klagevedtaket er kjent ugyldig ved dom. Det er det Høyesterett har sagt, hvis det er den saken representanten viser til.

Så er det selvsagt sånn at vi skal følge alle våre internasjonale forpliktelser, og når det skjer endringer i de internasjonale forpliktelsene, eller faller en dom i EMD, gjøres det kjent gjennom dialog med vårt forvaltningsapparat, gjennom rundskriv, gjennom instruks og gjennom endringer i forskrifter og lover.

Karin Andersen (SV) [17:22:41]: Det statsråden sier nå, er helt i strid med det statsråden sa forrige gang vi diskuterte dette. Da var spørsmålet: Hva har statsråden gjort for å sikre at denne dommen faktisk blir implementert, og at praksis blir endret i Norge? Og da svarte statsråden at det har ikke regjeringen gjort noe med, for det er det opp til UNE og UDI å rette seg etter. Det er faktisk feil.

Men hvis det nå er slik at regjeringen har sendt instruks og rundskriv og endret forskrift på dette området, vil jeg gjerne få vite hva regjeringen da har gjort, for dette har innvirkning på slike saker som vi diskuterer nå, nemlig at Norge må forholde seg til og fortolke forpliktelsene vi har i EMD, slik som domstolen sier de skal tolkes. Da er man nødt til fra regjeringens side å instruere og sikre at forvaltningspraksis endres i tråd med de dommene som domstolen har felt over Norges praksis.

Statsråd Monica Mæland [17:23:46]: Det var en nokså lemfeldig gjengivelse av mitt svar sist. Jeg sa vel veldig tydelig at det var både UNEs og UDIs ansvar å holde seg oppdatert på det som skjer, både ved endring av internasjonale konvensjoner og ved dommer. Så er det slik at de dommer som avsies, er rettskilder for oss i saker som er like. Nå er det veldig sjelden at to saker er like.

Det jeg svarte, var generelt, at vårt ansvar for at vårt forvaltningsapparat skal følge opp våre internasjonale forpliktelser, tar vi gjennom dialog med forvaltningsapparatet, vi tar det gjennom forskrifter, gjennom rundskriv og gjennom regelendringer. Det er et generelt svar på et spørsmål om hvordan vi holder oss oppdatert om rettspraksis internasjonalt.

Presidenten: Replikordskiftet er då omme.

Dei talarane som heretter får ordet, har òg ei taletid på inntil 3 minutt.

Karin Andersen (SV) [17:24:55]: På dette området er det altså behov for en gjennomgang av regelverket, og jeg registrerer at justisministeren nå har parkert Venstre og Kristelig Folkepartis såkalte seier om å få gjennomgått disse sakene. Det er trist, for jeg vet at de egentlig er enige med SV i disse sakene, og jeg er veldig glad for de endringene som Venstre og Kristelig Folkeparti har fått til i regjeringen, også med støtte fra SV som opposisjonsparti. Dette var jo saker som SV tok dissens på i vår regjering, fordi vi var veldig uenig i det som skjedde.

Derfor er det veldig trist å se at man nå ikke kan ta konsekvensene av det man sjøl egentlig vet, og få stilt disse sakene i bero og gå gjennom regelverket. For det er ikke slik at advokater kommer til Stortinget og roper alarm av ingen grunn. Det er en grunn, og det er at praksisen nå glir i forvaltningen hele tiden. Det er det som har skjedd, for her har det jo vært runde på runde med innstramminger – og så må Stortinget gripe inn, og så må man endre praksis. Og det er jo fordi det politiske klimaet er slik at innvandringsregulerende hensyn nå tilsynelatende trumfer alt.

Jeg tror jeg skal gjenta: Mustafas sak er en enkelt-sak, men det er et eksempel på hvordan innvandringsregulerende hensyn nå trumfer barnets beste i altfor stor grad, og det er poenget. Og når Norge er dømt i tilsvarende saker – de ligner helt – og det ikke er spor av det i behandlingen av sakene, må vi som lovgivere ta ansvaret for å sjekke at praksis faktisk er i tråd med det det skal være, også med de dommene som Norge er forpliktet til å rette seg etter i Den europeiske menneskerettsdomstol.

Så det å være opptatt av enkeltsaker, som noen tydeligvis synes er feil, er jo at vi som folkevalgte og lovgivere er nødt til å se om det lovverket vi sjøl har vedtatt, brukes, og når det ikke brukes slik vi har sagt det skal brukes, må vi jo be om at det gås igjennom, og at vi får rettet på det. Jeg har til og med hørt her i dag at SV ikke har fremmet forslag om endringer i regelverket. Jo, det har vi gjort, også i denne saken, og i neste sak, og i mange saker, fordi det er behov for det. Men vi ønsker også en gjennomgang av sakene for å se at vi oppfyller våre internasjonale forpliktelser både etter barnekonvensjonen, flyktningkonvensjonen og Den europeiske menneskerettskonvensjon. Derfor ønsker vi en gjennomgang og at man setter sakene på vent.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 13.

Sak nr. 14 [17:28:16]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Lars Haltbrekken og Petter Eide om opphør av flyktningstatus (Innst. 228 L (2020–2021), jf. Dokument 8:59 LS (2020–2021))

Presidenten: Etter ønske frå kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten ordna debatten slik: 3 minutt til kvar partigruppe og 3 minutt til medlemmer av regjeringa.

Vidare vil det – innanfor den fordelte taletida – verta gjeve høve til replikkordskifte på inntil seks replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa, og dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

Masud Gharakhani (A) [17:29:08] (ordfører for saken): Representantforslaget tar for seg forslag om å gjeninnføre kravet om rimelighet i internfluktvurdering ved endring i lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her, forslag om å trekke tilbake instruksene til utlendingsforvaltningen om opphør av flyktningstatus og praktisere opphørssaker i tråd med UNHCRs tolkning av FNs flyktningkonvensjon og forslag om at regjeringen må sørge for kort saksbehandlingstid i saker om opphør av flyktningstatus.

Komiteen viser til flyktningkonvensjonen artikkel 1 C nr. 5 og 6 om bestemmelser om opphør av flyktningstatus når beskyttelsesbehovet ikke lenger er til stede.

I juni 2016 ble det flertall på Stortinget for å oppheve rimelighetsvilkåret som tidligere gjaldt internfluktvurderinger. Vilkåret for å kunne henvise noen til intern-

flukt er at søkeren kan få effektiv beskyttelse i dette området. Det betyr at området må være trygt og tilgjengelig for utlendingen. Norge er bundet av flyktningkonvensjonen artikkel 33 og Den europeiske menneskerettskonvensjonen artikkel 3. Det betyr at ingen kan sendes tilbake til forfølgelse, dødsstraff, tortur, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff. Disse forpliktelsene kan ikke brytes når det henvises til internflukt. I de tilfellene det kan henvises til internflukt, skal det alltid vurderes om det likevel er grunn til å gi oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 38, Oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket. De hensynene som tidligere ble vurdert under rimelighetsvilkåret, blir nå vurdert etter denne bestemmelsen.

Komiteens flertall, Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet, støtter forslaget om å sørge for kort saksbehandlingstid i saker som omhandler opphør av flyktningstatus.

Så langt som saksordfører.

Arbeiderpartiet mener det er riktig å beholde muligheten til å fatte vedtak om opphør av flyktningstatus i tilfeller der beskyttelsesgrunnlaget har falt bort før det er innvilget permanent oppholdstillatelse. Jeg vil imidlertid understreke at bestemmelsen om opphør må praktiseres på en slik måte at den gir minst mulig negativ innvirkning på integreringen og ikke utsetter enkeltmennesker for unødige usikkerhet og belastning. Et eksempel på en slik uheldig praksis var da utlendingsmyndighetene i 2020 henla sakene til 600 somaliere etter at de først hadde fått varsel om opphør og deretter ventet i fire år i uvisshet om framtiden sin. Manglende avklaring mellom departementet og utlendingsforvaltningen skal ha vært en medvirkende årsak til denne situasjonen. En slik praksis kan være svært ødeleggende for integreringen og for den enkelte.

Arbeiderpartiet forutsetter at departementet i framtiden sikrer at alle nødvendige avklaringer og vurderinger er gjort før de sender ut forhåndsvarsel om opphør av flyktningstatus. På bakgrunn av dette støtter vi forslaget om at regjeringen må sørge for kortere saksbehandlingstid i disse sakene.

Ove Trellevik (H) [17:32:21]: Det er ikkje første gongen SV fremjar forslag om å innføre rimelegheitsvilkåret igjen. Eit fleirtal på Stortinget vart i juni 2016 einige om å oppheva rimelegheitsvilkåret som tidlegare gjaldt ved internfluktvurderinga. Høgre meiner dette var eit riktig og godt vedtak, og me ønskjer ikkje å innføre rimelegheitsvilkåret på nytt.

Å fjerna rimelegheitsvilkåret er ikkje i strid med FNs flyktningkonvensjon, slik det vert hevda av SV. Det er slik at ingen har krav på internasjonal beskyttelse

dersom ein kan få tilstrekkeleg beskyttelse – om det er mogleg – i eit område i sitt eige heimland, i den staten flyktningen kjem frå. Noreg er sjølvstendig bunden av flyktningkonvensjonen og Den europeiske menneskerettskonvensjonen. Det betyr at ingen kan sendast tilbake til forfølging, dødsstraff, tortur, eller umenneskeleg eller nedverdiggjande behandling eller straff. Desse forpliktingane skal sjølvstendig ikkje brytast når dei vert viste til internflukt.

Migrasjonspresset mot Europa er vedvarande høgt, og det er framleis mange flyktningar og irregulære emigrantar i nærområda til Europa. Høgre meiner me må prioritera dei menneska som har eit beskyttelsesbehov. På same måten som i våre næraste naboland, som Sverige og Danmark, er det også viktig for Høgre at me i Noreg også kan trekkja tilbake opphaldsløyve og flyktningstatus, og såleis ikkje gje rett til vidare opphald når det ikkje lenger er behov for beskyttelse.

Å kunne visa til internflukt vil sikra likebehandling med nye asylsøkarar frå same land som får avslag på asylsøknaden med grunngjeving om at vedkommande kan ta opphald i andre trygge område i heimlandet. Høgre meiner det ikkje kan lesast av ordlyden i flyktningkonvensjonen at internflukt ikkje kan brukast i opphørssaker.

Det er sjølvstendig mange eksempel på at praksisen med opphør av flyktningstatus og tilbakekalling av opphaldsløyve kan verka negativt på den enkeltes motivasjon for å delta i integreringstiltak.

Flirtalet av flyktningar med mellombels opphaldsløyve i Noreg ønskjer jo å verta i landet. Høgre meiner likevel at omsynet til at me skal gje beskyttelse så lenge det er behov for det, og ikkje nødvendigvis lenger, må vega tyngre enn omsynet til svekt motivasjon og manglande integreringsvilje hos den enkelte.

Utdanning og deltaking i arbeidslivet vil uansett vera nyttig og positivt for dei som skal returnera til heimlandet sitt. Gjennomførte integreringstiltak og påbegynt utdanning og arbeidserfaring vil aldri vera bortkasta.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [17:35:24]: Det er heller ikke første gang vi diskuterer akkurat dette forslaget. Det er vanlig at det i disse sakene fremmes en rekke påstander som viser seg å ikke holde mål. En vanlig påstand som var i forrige sak og også er i denne saken, er at Norge bryter internasjonale forpliktelser, og at man også bryter egne retningslinjer. Det er en påstand som kommer fram veldig ofte, men den holder altså ikke mål. Rimelighetskriteriet er ikke en folkerettslig bindende rettsregel, og man bryter ikke flyktningkonvensjonen ved å gjennomføre Norges praksis. Det bør det være rimelig liten tvil om.

Fremskrittspartiet synes det er helt greit å ha standpunkter om at man hele tiden vil myke opp det meste av utlendingsloven og regelverket rundt asylpolitikk, men da må man heller si det og ikke skyve argumenter foran seg som ikke er riktige, for Norge har en praksis som er i tråd med de forpliktelsene vi har. Dette er grundig gjennomprøvd flere ganger. Vi har nylig fått en slutning av Høyesterett i Farida-saken som viser at norsk praksis holder vann, den holder mål.

Det er også feil å fremstille et bilde av at å gi beskyttelse i en trygg del av deres hjemland er urimelig. Det er en feil påstand. Det er faktisk en effektiv måte å gi beskyttelse i deres eget hjemland på. I veldig mange av disse sakene er det hele tiden sann at de som ønsker oppmykninger, prøver å framstille norsk politikk som inhuman. Man prøver å framstille det nærmest som en straff dersom man ikke kan være i Norge. Det er altså ingen straff ikke å være i Norge, hvis vi bidrar til beskyttelse et annet sted. Det eneste det fører til, er at vi tar bort noe av presset på vårt eget asylsystem og blir i stand til å hjelpe flere av dem som trenger det, og færre av dem som ikke trenger å være her for å få beskyttelse. Da er egentlig hele grunnlaget for debatten borte, fordi i alle sånne saker gjør man en vurdering av om det er rimelig å være i Norge og få beskyttelse, eller om det er rimelig å være i sitt hjemland og få beskyttelse, og da har man ivarettatt alle hensyn.

Jeg respekterer også forslagsstillernes ønske om stadig å myke opp regelverket, sann at det til slutt er svært få begrensninger for hvem som skal bli og ikke, men man bør ikke dytte andre argumenter foran seg som gang på gang har blitt tilbakevist. Jeg synes det er bra at vi har hatt et flertall gjennom flere år nå som har blitt med på mange av Fremskrittspartiets innstramninger. Dette var en av dem, og det bidrar på sikt til en mer human og en bedre og mer rettferdig og ansvarlig innvandringspolitikk.

Heidi Greni (Sp) [17:38:50]: I dette representantforslaget fremmer SV tre forslag angående opphør av flyktningstatus, og i tillegg fremmes det forslag om å gjeninnføre rimelighetsvilkåret.

Det foreslås at Stortinget skal be regjeringen trekke tilbake instruksene til utlendingsmyndighetene om opphør av flyktningstatus. Instruksene har sin bakgrunn i asylforliket i Stortinget, og Senterpartiet mener det er viktig at vi har en forutsigbar flyktning- og innvandringspolitikk, og at asylforliket bør ligge fast. Senterpartiet mener det er riktig å beholde muligheten til å fatte vedtak om opphør av flyktningstatus i tilfeller der beskyttelsesgrunnlaget har falt bort før det er innvilget permanent oppholdstillatelse, og støtter derfor ikke forslaget. Vi vil imidlertid understreke at bestemmelsen

om opphør må praktiseres på en slik måte at den gir minst mulig negativ innvirkning på integreringen og ikke utsetter enkeltmennesker for unødig usikkerhet og belastning. Vi forutsetter at departementet i framtiden sikrer at alle nødvendige avklaringer og vurderinger er gjort før det sendes ut forhåndsvarsel om opphør av flyktningstatus.

Videre fremmes det forslag om at regjeringen må praktisere opphør av flyktningstatus i tråd med UNHCRs tolkning av FNs flyktningkonvensjon. Et bredt flertall på Stortinget ønsker å utnytte den muligheten flyktningkonvensjonen gir til tilbakekall av flyktningstatus når flyktningen ikke lenger har behov for beskyttelse. Senterpartiet vil påpeke at det skal gjelde vesentlige og varige endringer, ikke endringer som antas å være kortvarige, eller der den sikkerhetspolitiske situasjonen i hjemlandet fortsatt er ustabil. Det er også viktig å understreke at anbefalinger fra UNHCR ikke er bindende for norske utlendingsmyndigheter.

Flertallet i komiteen fremmer forslag der vi ber regjeringen sørge for kort saksbehandlingstid. Varsel om opphør skaper usikkerhet som kan være uheldig for integreringen, også i saker som ikke ender med at statusen trekkes tilbake. Når det viser seg at det kan ta opptil fire år fra varsel om tilbaketrekking til det er en avklaring av oppholdsstatus, er det helt uakseptabelt. Saksbehandlingen må være retts sikker og forsvarlig, men den må sørge for en så kort saksbehandlingstid som mulig. Det vil gjøre det bedre for alle, uavhengig av hva resultatet av behandlingen blir.

Det fremmes også forslag om gjeninnføring av rimelighetsvilkåret. Under behandlingen av asylforliket var det flertall på Stortinget for å oppheve rimelighetsvilkåret som tidligere gjaldt ved internflukt. En har ikke krav på internasjonal beskyttelse dersom det er tilstrekkelig beskyttelse i et annet område i den staten som en flykter fra. Det er i tråd med flyktningkonvensjonen.

Senterpartiet mener det er viktig å ha en forutsigbar flyktningpolitikk. Derfor tok vi initiativ til asylforliket, og det står vi fast på.

Karin Andersen (SV) [17:42:13] (ordfører for saken): Jeg vil ta opp forslagene vi har fremmet i innstillingen.

Ifølge FN skal ikke flyktningkonvensjonen tolkes på den måten Norge gjør det i opphørssaker. Opphør handler om individuelle forhold, frivillighet, altså eget ønske om å returnere, at man har mistet opprinnelig statsborgerskap og kan få det tilbake når vedkommende har fått et annet og nytt statsborgerskap og frivillig etablerer seg i opprinnelseslandet eller et annet land, sier FN. Det er ikke det flertallet og regjeringen har vedtatt.

Bruk av internflukt i opphørssaker er særlig kritikkverdig fordi Norge ikke lenger gjør den vurderingen om det er rimelig for den enkelte å bli returnert til internflukt. Det betyr jo at situasjonen ikke er stabil i det landet man returneres til, noe som er en forutsetning for å bruke opphør, slik FN sier opphørsbestemmelsen er.

Det er litt opprørende å høre at man her tydeligvis mener at Norge ikke er forpliktet av dette, men dette handler ikke om hva jeg mener, hva statsråden mener, eller hva representanter her mener. Dette handler om hvordan disse forpliktelsene er, hvordan konvensjonen er, og hvordan den skal forstås. Jeg hører flere si at Norges praksis er innafor, slik den skal forstås. Det er i strid med det FN forteller til Stortinget og regjeringen når sakene behandles. Det er i strid med det FN sier til norsk rettsvesen når disse sakene behandles, og det er i strid med hva også UNE sa til både regjeringen og Stortinget da forslaget var oppe. Da sa UNE:

«Den statspraksis vi har redegjort for her, taler for at Norge er folkerettslig forpliktet til å ha et rimelighetsvilkår ved internflukt (...) Det betyr igjen at det ikke vil være tilstrekkelig å gi søkeren en tillatelse etter utlendingsloven § 38.»

Det sa UNE, som skal være regjeringens ekspertorgan på dette. Det finnes ikke fnugg av tvil om at det FN har sagt til både storting og regjering, er at det skal være det de kaller «reasonableness criterion», som jo er rimelighetsvilkår, og at man er forpliktet til å ha det.

Jeg ser at tiden går ut her, så jeg får be om ordet en gang til.

Presidenten: Representanten Karin Andersen har teke opp dei forslaga ho refererte til.

Statsråd Monica Mæland [17:45:39]: Ingen som søker asyl, har rett til internasjonal beskyttelse dersom internflukt i eget land er mulig. I juni 2016 sa et flertall på Stortinget seg enig i at rimelighetsvilkåret ved internflukt skulle oppheves, og jeg mener det var et riktig vedtak. Norge er ikke folkerettslig forpliktet til å ha et sånt vilkår, og opphevelsen sikrer likebehandling og klargjør regelverket. Jeg mener at vårt nasjonale regelverk bør være tydelig på når det foreligger en forpliktelse til å gi flyktningstatus.

Så er det viktig å understreke at Norge uansett ikke kan returnere noen til forfølgelse, dødsstraff, tortur, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff. Utlendingsmyndighetene skal også alltid vurdere om det er grunnlag for å gi oppholdstillatelse på humanitært grunnlag når det henvises til internflukt.

I november 2015 bestemte et flertall på Stortinget at det i større grad skulle praktiseres opphør av flyktningstatus dersom beskyttelsesbehovet er bortfalt på grunn av endringer i hjemlandet. Regjeringen fulgte

opp Stortingets vedtak i en instruks til Utlendingsdirektoratet våren 2016.

Formålet bak flyktningkonvensjonen er å gi beskyttelse til personer som ikke kan få det i eget hjemland. Flyktningkonvensjonen har egne bestemmelser om opphør av flyktningstatus, som er videreført i utlendingsloven. Regjeringens instruks er innenfor rammen av både flyktningkonvensjonen og utlendingsloven.

Jeg har merket meg at FNs høykommissær for flyktninger, UNHCR, ikke anbefaler bruk av internflukt i opphørssaker. Til det vil jeg bemerke at UNHCRs anbefalinger ikke er bindende for Norge, selv om de normalt tillegges stor vekt. Jeg viser også til at spørsmålet nylig er blitt behandlet av Høyesterett, som mener at internflukt kan tas i betraktning i opphørssaker.

Det er et mål at alle saker etter utlendingsloven skal behandles korrekt og uten ugrunnet opphold. Opphørs- og tilbakekallssaker er et viktig og prioritert saksområde. Saksbehandlingstiden har dessverre vist seg å være for lang i mange av sakene i denne porteføljen. Justis- og beredskapsdepartementet er i dialog med UDI om dette og følger nøye med på utviklingen i saksbehandlingstiden.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Karin Andersen (SV) [17:48:26]: Når FN sier til Stortinget at rimelighetsvilkåret er en del av våre forpliktelser etter flyktningkonvensjonen i artikkel 1 A nr. 2, og sier at lovendringen som ble vedtatt i juni 2016, utgjør et brudd på folkeretten, så sier regjeringen at det gjør det ikke. UNE sa i samme saken at det de redegjorde for, talte for at Norge var folkerettslig forpliktet til å ha et rimelighetsvilkår ved internflukt. Kan statsråden bekrefte at det bare er en ren politisk beslutning og ikke en juridisk vurdering av våre forpliktelser som ligger bak regjeringens holdning i disse sakene?

Statsråd Monica Mæland [17:49:25]: Jeg kan bekrefte at UNHCR har gitt en anbefaling til Norge. Så kan jeg bekrefte at regjeringen, Stortinget og domstolen ikke anser at vi har en slik folkerettslig forpliktelse.

Karin Andersen (SV) [17:49:43]: Dette er jo ikke anbefaling; dette er en tolkning av konvensjonen som UNHCR gir. Sånn jeg forstår det, har Norge ved å knytte seg til flyktningkonvensjonen også knyttet seg til UNHCR som veileder i tolkning av traktaten. Hvis ikke må det bety at hvert eneste land kan tolke dette akkurat som de vil, og at det ikke blir et regelverk som skal regulere hvordan vi håndterer vanskelige situasjoner som det kan være stor politisk uenighet om, f.eks. Betyr det at statsråden mener at UNE når de mener at vi er folke-

rettslig forpliktet til å ha et slikt rimelighetsvilkår, også tar feil?

Statsråd Monica Mæland [17:50:40]: Jeg oppfatter det slik at representanten er politisk uenig med regjeringen, med et flertall i Stortinget og med domstolen. Det kan man selvsagt være. Det er altså regjeringen, Stortinget og domstolens oppfatning at vi ikke har en folkerettslig forpliktelse, at UNHCRs anbefaling ikke er bindende, men at den selvsagt skal veie tungt. Det er det jeg har redegjort for, og det er det standpunktet regjeringen har, Stortinget har og domstolen har.

Karin Andersen (SV) [17:51:09]: Det er ikke jeg som er uenig med utlendingsmyndighetene og UNE. Det er statsråden og flertallet her som er uenig i hvordan den fortolkningen er. Jeg forholder meg til den fortolkningen som FN og UNE har gitt av våre forpliktelser. Men når det gjelder opphevelsesbestemmelsen i FNs flyktningkonvensjon, kunne det være interessant å høre statsråden redegjøre for hvordan den er, og hvordan den skal fortolkes. For det som foregår nå, er jo heller ikke der innenfor det som er opphørsbestemmelsen i flyktningkonvensjonen. Så jeg vil gjerne høre statsråden redegjøre for hvordan opphørsbestemmelsen er og skal fortolkes.

Statsråd Monica Mæland [17:51:54]: Jeg synes det er veldig spesielt. Vi behandlet akkurat forrige sak, der representanten overhodet ikke la til grunn UNEs fortolkning av sin sak, av sin kompetanse, men tvert imot mente at UNE tok fullstendig feil. I denne saken mener altså representanten at det er UNEs fortolkning som er den eneste riktige – når regjeringen og et flertall på Stortinget, og domstolen, har sagt at sånn er det ikke. Vi har altså ingen folkerettslig forpliktelse, men vi gjør en grundig behandling av hver enkelt sak, og vi legger til grunn at vi ikke skal returnere mennesker som utsettes for tortur, straff eller annen umenneskelig behandling. Så dette er jo en bestemmelse der vi ivaretar kravet til menneskelige hensyn på alle måter. Men vi skal altså ikke ha en rimelighetsbetraktning, fordi det mener vi at vi ikke er forpliktet til å ha.

Karin Andersen (SV) [17:52:49]: Statsråden blander sammen to helt forskjellige ting. Dette handler om UNEs fortolkning av våre forpliktelser etter flyktningkonvensjonen, og den andre saken handlet jo om en utvikling av praksis i UNE ved behandlingen av sakene.

Men tilbake til spørsmålet mitt, som jeg ikke fikk noe svar på: Kan statsråden redegjøre for hvordan opphørsbestemmelsen i flyktningkonvensjonen er og skal forstås, i og med at den nå fortolkes helt annerledes enn

det jeg har fått opplyst fra FN og UNHCR at opphørsbestemmelsen skal fortolkes?

Statsråd Monica Mæland [17:53:32]: Det er jeg helt uenig i. Det representanten i forrige sak redegjorde for, var at UNEs forståelse av loven og praktiseringen av den var de facto feil. Jeg mener jo ikke det, men det mente representanten. Så mener man altså nå at UNE er den eneste rettskilde for fortolkningen – i denne saken. Det kan så være, men det forteller jo én ting, og det er at jurister ofte kan være uenige om fortolkning av lover. I denne saken har altså regjeringen, et flertall på Stortinget og norske domstolen et annet syn enn representanten.

Så har jeg i min oversendelse til Stortinget redegjort for hvordan vi oppfatter dette. Den redegjørelsen har representanten fått, og jeg har også redegjort for dette i innlegget mitt.

Presidenten: Replikordskiftet er avslutta.

Dei talarane som no får ordet, har ei taletid på inn-til 3 minutt.

Karin Andersen (SV) [17:54:23]: Statsråden vil tydeligvis ikke erkjenne at det er stor forskjell på en fortolkning knyttet til våre forpliktelser når det gjelder rimelighetsvilkåret – å skulle ha det i norsk lovgivning, de rådene man har fått – og hvilken praksis som utvikler seg når det gjelder lengeværende barn i UNE. Det er to vidt forskjellige ting. I tillegg til det er UNHCR klinkende klare på at vi har en forpliktelse til å ha et rimelighetsvilkår. Dette rimelighetsvilkåret blir enda mer viktig når regjeringen og stortingsflertallet ønsker å bruke opphørsbestemmelsen også på en måte som det ikke er grunnlag for i flyktningkonvensjonen, for den bestemmelsen handler om frivillighet, om at hele hjemlandet er trygt, at det er en situasjon som er stabil. Her har altså regjeringen og flertallet forsøkt å bruke opphørsbestemmelsen i f.eks. en rekke saker som gjelder Somalia. Man skal ikke være veldig mye orientert om situasjonen i verden for å vite at situasjonen der på ingen måte er stabil.

I tillegg har man jo ved å vedta denne saken om tilbakekall brukt masse ressurser, skapt masse utrygghet i en hel rekke familier. Den ene dagen ber man dem om å integrere seg, bli norske, lære norsk, begynne å jobbe og slå rot, og den andre dagen sier man at man kanskje skal trekke tilbake oppholdstillatelsen – etter mange, mange, mange år. Dette har man holdt på med nå, og resultatet er altså null. Her har man brukt store ressurser. I 2020 henla Justis- og beredskapsdepartementet 600 saker for somaliere, som hadde måttet vente i fire år på en avgjørelse. Det er ikke bare slik at dette kan virke negativt på integreringen; det er grundig doku-

mentert at en slik praksis er ødeleggende for integreringen.

Så her er regjeringen og flertallet på ville veier. Denne praksisen og denne bestemmelsen er man rett og slett nødt til å fjerne, og det er derfor SV tar opp disse sakene nå. Slik som dette har vært til nå, er det jo ingen som har hatt noen nytte av det. Man har bare brukt masse ressurser, skapt stor utrygghet og ikke oppnådd noen ting. Det er grunnen til at SV fremmer disse forslagene i dag.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 14.

Sak nr. 15 [17:57:31]

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Petter Eide, Freddy André Øvstegård, Nicholas Wilkinson og Karin Andersen om etnisk profilering (Innst. 244 S (2020–2021), jf. Dokument 8:129 S (2019–2020))

Presidenten: Etter ønske frå justiskomiteen vil presidenten ordna debatten slik: 5 minutt til kvar partigruppe og 5 minutt til medlemmer av regjeringa.

Vidare vil det – innanfor den fordelte taletida – verta gjeve høve til inntil seks replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa, og dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

Per-Willy Amundsen (FrP) [17:58:27] (ordfører for saken): Dette er et forslag fra Sosialistisk Venstreparti som tar utgangspunkt i hendelsene i mai 2020 i USA, der George Floyd døde i forbindelse med en pågripelse som genererte en del demonstrasjoner i USA, men som også etter hvert skapte demonstrasjoner i Norge der det ble fremsatt påstander om norsk politi, og da i sammenligning med politiet i USA.

Det SV foreslår, er konkret:

- «1. Stortinget ber regjeringen sikre kravet om logging av alle ID-kontroller, i tråd med Rundskriv for Politiets utøvelse av utlendingskontroll på territoriet, herunder i grenseområdene (RPOD-2020-11 – RPOD-2001-21).
2. Stortinget ber regjeringen sikre at statistikken over ID-kontrollene etter utlendingsloven blir offentlig tilgjengelig og søkbar.»

Dette får ikke flertall i komiteen og heller ikke her i salen. Jeg er veldig glad for at komiteen slår fast enstemmig at det ikke finnes rapportering eller forskning som støtter at norsk politi er preget av omfattende institusjonell eller strukturell rasisme. Forslagene fra SV blir stemt ned.

Så vil jeg ta av meg saksordførerhatten og velge å være litt mer tydelig. Jeg skulle gjerne sett at vi unngikk å behandle denne typen forslag i denne salen. Man har vært med på å skape et bilde, et inntrykk av norsk politi som overhodet ikke tilhører virkeligheten. Man trekker paralleller til den situasjonen man har sett i USA, som er svært annerledes enn i Norge. De demonstrasjonene vi så i Norge i fjor, og en del påstander som verserte i media, fremsatt fra særlig venstresiden i norsk politikk, var direkte useriøse og skadelige for norsk politi, og totalt uten noe som helst fundament i virkeligheten. Man kan ikke sammenligne situasjonen med politivold og pågripelser i USA med situasjonen i Norge. Norge har kanskje verdens beste politi; godt utdannet, tilbakeholdne med å anvende maktmidler der det ikke er nødvendig – svært tilbakeholdne, ja, noen vil kanskje si for tilbakeholdne. Det å prøve å hevde at man driver med etnisk profilering eller på noen som helst slags måte prøve å sammenligne norsk politi med den rasismen som hevdes andre steder i verden, blir direkte uriktig. Jeg mener, fra mitt partis perspektiv, at det bidrar til å senke debatten til et lavmål. Jeg skulle ønske at dette forslaget fra SV aldri så dagens lys, for det blir hengende igjen et slags inntrykk av at norsk politi driver med etnisk profilering, og at det – underkommunisert – ligger noe mer her, som slett ikke er riktig. Fremskrittspartiet er stolt av det politiet vi har. Vi har en god politiutdanning, vi har dyktige politifolk – politikvinner, politimenn – som gjør en viktig jobb i samfunnet hver eneste dag, og de fortjener ikke å bli mistenkeliggjort i den jobben de gjør.

Derfor er jeg veldig glad for at det er et ganske stort flertall her i dag. Det er ikke bare Fremskrittspartiet og regjeringspartiene som bidrar til å stemme dette forslaget ned, det er faktisk også Senterpartiet. Det er godt, for vi må ha en kontinuerlig tilnærming til norsk politi. Vi kan ikke akseptere at norsk politi, som sitter på monopol på maktbruk, skal bli et offer for politisk debatt, som vi har sett i andre land. Det tjener ikke politiet, det tjener ikke samfunnet, og det tjener ikke tilliten til staten som sådan.

Disse forslagene blir avvist, og det er godt. Så får vi være glad for at vi i Norge har en helt annen situasjon enn det man dessverre ser mange andre steder i verden.

Nils T. Bjørke hadde her teke over presidentplassen.

Martin Henriksen (A) [18:03:37]: Denne saken handler om å være sikker på at politiet gjennomfører ID-kontroller på en riktig måte, og på en måte som ikke bidrar til større avstand mellom politiet og deler av befolkningen. Det tror jeg politiet selv også er interessert i. Vårt inntrykk av norsk politi er at de er opptatt av å

framstå ryddig og ikke øke konfliktnivået, og også å ha god kommunikasjon med alle deler av befolkningen.

For Arbeiderpartiet handler denne saken om å sikre legitimitet til politiets arbeid. Vi er glad for at hele komiteen i en felles komitémerknad understreker at det ikke finnes rapportering eller forskning som støtter at norsk politi er preget av omfattende institusjonell eller strukturell rasisme. Vi har også stor tiltro til politiet. De er kompetente, faglig dyktige og også i stand til å tåle en saklig samfunnsdebatt her i stortingsalen.

For Arbeiderpartiet er det viktig at det ikke legges unødvendige hindringer i veien for politiets arbeid med å foreta identitetskontroll for å hindre at personer oppholder seg i landet ulovlig, men vi mener at det er hensiktsmessig at man sikrer riktig loggføring og statistikkføring. At politiet loggfører kontroller i tråd med det Politidirektoratet selv har sagt i sine retningslinjer, og at statistikken gjøres offentlig, mener Arbeiderpartiet vil kunne gi legitimitet til politiets arbeid – eventuelt gi myndighetene mulighet til å rette opp dersom det skulle vise seg å være en urettmessig praksis ved at man avdekker at en andel ID-kontroller kan hevdes å være basert på etnisk profilering. Det har vi ingen forskning eller statistikk på, men det bør ikke være kontroversielt at denne debatten tas opp, at man gjøres oppmerksom på det, og at man sier at ID-kontroller bør reguleres, og også være sikker på at det reguleres og loggføres i tråd med de retningslinjene Politidirektoratet selv har satt opp. Det er langt fra mistenkeliggjøring av et dyktig norsk politi.

Jeg tar opp de forslagene som Arbeiderpartiet er med på.

Presidenten: Representanten Martin Henriksen har teke opp dei forslaga han refererte til.

Ingunn Foss (H) [18:06:19]: Å hindre at personer oppholder seg ulovlig i landet, er en viktig oppgave for politiet, særlig med tanke på sikkerhet og for å forebygge og hindre kriminalitet. Kontroll av utlendingers identitet og oppholdsgrunnlag er også en viktig del av Norges folkerettslige forpliktelser, og det er viktig at vi har mekanismer på plass som sikrer at disse forpliktelsene kan overholdes.

Som følge av utlendingsloven § 21 kan politiet stanse en person og kreve legitimasjon når det er grunn til å anta at vedkommende er utenlandsk statsborger, og tid, sted og situasjon gir grunnlag for slik kontroll. Statsråden opplyser i sitt svarbrev til komiteen at når politiet utfører slike kontroller, tilstrebes det at kontrollen er kunnskapsstyrt og retter seg mot steder hvor politiet av erfaring eller på bakgrunn av tips har kjennskap til at personer uten lovlig opphold oppholder seg eller jobber uten nødvendige tillatelser.

Forslagsstillerne hevder at det har vært flere hendelser i Norge som gir grunn til mistanke om at personer med minoritetsbakgrunn kontrolleres uten at det foreligger tilstrekkelig grunnlag for det. Det er i denne forbindelse viktig å understreke at det ikke finnes rapportering eller forskning som støtter at norsk politi er preget av omfattende institusjonell eller strukturell rasisme.

Jeg er glad for at Norge har et av verdens best utdannede politi, og jeg har full tillit til at de utfører denne jobben i tråd med vedtatt lov.

I statsrådens svarbrev til komiteen vises det også til at Politidirektoratet planlegger å revidere de gjeldende retningslinjene for gjennomføring av utlendingskontroll etter utlendingsloven, og at behovet for tydeligere rutiner for logging med sikte på å få en enhetlig praksis vil bli vurdert i dette arbeidet.

Jan Böhler (Sp) [18:08:28]: Vi er opptatt av å støtte politiet, og jeg vil gjerne si at alt jeg har sett av politiets praksis på dette området, gir grunnlag for tillit og for å tro at de tar disse spørsmålene på største alvor. Jeg er også glad for at et flertall i komiteen uttrykker respekt for den krevende hverdagen som politiet står oppe i.

Jeg har i mange år fulgt Oslo politidistrikts arbeid i utsatte områder – når de opptrer på senteret i nærmiljøet mitt eller andre steder i byen. Jeg har vært i veldig mange situasjoner der politiet har jobbet med ungdom og møtt dem hvor det har vært hendelser og andre ting, og jeg må si at jeg aldri har sett noe som ikke har vært i tråd med hvordan jeg mener politiet opptrer på en god måte i situasjonene.

Jeg har heller aldri opplevd at noen har kommet bort til meg og sagt at politiet har vært rasistiske eller drevet med etnisk profilering. Sånne ord bruker de kanskje ikke, men dere skjønner hva jeg mener. Jeg har aldri opplevd det. Tvert imot har jeg sett et politi som prøver å begrunne og forklare hvorfor de er der, og hva de gjør.

Jeg har fulgt med på og gått gjennom med politiet et kurs de har i Oslo-politiet: et dagkurs de har utviklet som kalles «Et rettferdig politi», og som de også jobber med å få ut til andre politidistrikter i samarbeid med Politidirektoratet. Det er et endagskurs som alle operative mannskaper, alle forebyggere osv. i politidistriktet har vært gjennom, og hvor man får fram at det er politiet som skal være den voksne parten i disse situasjonene, i de vanskelige situasjonene de er ute i. De skal ikke bli frustrerte, de skal bygge gode holdninger internt, ikke snakke feil om menneskene de jobber med, men de må samtidig finne ut hvordan de skal greie å nå fram og håndtere lover og regler når f.eks. ungdommer ikke vil prate med dem, har bestemt seg for å ha en «fuck the police»-holdning eller har en fiendtlig innstilling til politiet.

Det politiet selv sier da, er at de får utfordret menneskesynet sitt hver dag ved å jobbe med det, for de møter trusler, de kan bli spyttet i ansiktet, de møter til og med steinkasting. I 2019 var det ifølge Avisa Oslo 1 071 hendelser med trusler, vold, hindring av politiets arbeid og forulemping av politiet, som avisen innhentet tall på før jul.

Politiet er i vanskelige situasjoner når de møter forutinntatte holdninger – når man drar rasismekortet mot politiet og har forutinntatte holdninger til politiet. De er så nøye med å bygge holdningene sine og menneskesynet sitt, men de får ikke en sjanse hvis det er folk som sprer sånne «fuck the police»-holdninger, altså gangstermiljøer som sprer denne trenden blant ungdom. Da får ikke politiet en sjanse til å opprette kontakt. De sier til meg at hver gang de skal inn i gode samtaler, er det noen miljøer som møter dem på en sånn måte at samtaleene ikke kommer i gang, fordi det blir oppfattet som kontroll og som at politiet er fiender.

Det Oslo-politiet har bedt meg om, er at vi politikere og vi som er samfunnsdebatanter, må gjøre alt vi kan for ikke å forsterke mistenkeliggjøringen av politiet i disse miljøene, for å bygge dialog, for å få ungdommene, dem de står overfor, og de som blir kontrollert, til å forstå at politiet har en jobb å gjøre på vegne av samfunnet, på vegne av Stortinget, på vegne av demokratiet. Dette mener jeg vi i denne salen også må få fram når vi diskuterer disse spørsmålene.

Jeg har spurt politiet i Oslo hva som er tilfellet, hva politimesteren i Oslo har sagt. Da fikk jeg til svar at hun ikke har sagt at det foregår rasisme i Oslo politidistrikt, men at hun har sagt at det er kommet inn klager om rasisme, som hun tar på største alvor.

Det har også vært spørsmål om de sier at det er en planmessig etnisk profilering. Nei, Oslo-politiet sier at det kan være en skjevhet i hvor politiet opererer på grunn av boligbyggingen i Oslo, integreringen i Oslo, forskjellene mellom øst og vest, på grunn av hvor de som det er aktuelt å kontrollere, bor, f.eks. når det gjelder hvem som kan være utenlandske statsborgere. Det er en forskjell i byen, sånn byen er bygd opp, som gjør at det blir en skjevhet. Men det er altså ikke etnisk profilering. Det er snakk om at politiet skal gjøre en jobb på vegne av demokratiet, på vegne av oss, som vi må ha respekt for, og vi må ikke sette den jobben i et dårlig lys.

Presidenten: Presidenten vil gjera merksam på at «fuck the police» nok ikkje er eit parlamentarisk uttrykk.

Jan Böhler (Sp) [18:13:42]: Nei, men det var et sitat, president. Det var ikke mine ord.

Presidenten: Likevel anbefaler eg at ein prøver å bruka slike uttrykk minst mogleg.

Petter Eide (SV) [18:14:04]: Jeg tror vi skal ta denne diskusjonen litt ned og ikke basere den på karikaturer om hva SV måtte mene, om hva som er – jeg holdt på å si – vår intensjon med å sverte politiet eller påstå at politiet i Norge er rasistisk osv., som kom fram i innlegget til Per-Willy Amundsen. Jeg vet ikke om det er parlamentarisk å si, men det er bare tull, president. Det er ikke parlamentarisk, men jeg må si det likevel.

Jan Bøhlers personlige erfaringer er heller ikke så veldig verdifulle. Det er veldig mye vi jobber med her på Stortinget, som vi ikke kan dokumentere at vi har personlige erfaringer med. Derfor må vi også heve oss litt over det. Det er egentlig ikke så veldig relevant.

Dette forslaget er basert på at det har kommet en rekke rapporter fra enkeltmiljøer, må vi si, om at folk har blitt unødvendig kontrollert og sjekket av politiet. Det er ikke dokumentert – det er helt riktig – men det har kommet rapporter om det, som også forrige politimester i Oslo forteller.

Etter de store demonstrasjonene som var i sommer, ble det uttrykt bekymring for enkeltpolitipersonells opptreden i møte med minoritetsmiljøer, og da skal jeg sitere statsminister Erna Solberg, som sa følgende til Dagbladet 9. juni i fjor da hun ble spurt om det pågår etnisk profilering, noe Jan Bøhler totalt avviser, men statsministeren sa altså:

«Ja, det har skjedd og skjer. Jeg har også venner fra andre land med en annen hudfarge, som bor i Norge og er blitt stoppet av politiet og spurt om de har oppholdstillatelse. Særlig i ungdomstiden. Adopterte som blir stoppet fordi de har en fin sykkel», osv.

Statsministeren bekrefter det som Bøhler mener at han selv personlig ikke har noen erfaring med, men det får nå bare være.

Det er helt riktig at politiet selvfølgelig har anledning til å sjekke om det er ulovlige innvandrere i landet, så denne kontrollordningen er da hjemlet i utlendingsloven. SV ønsker ikke å fjerne denne ordningen – for all del – vi ønsker bare å regulere den, sånn at vi unngår en del av de utfordringene vi har rundt det. Av mange oppleves denne kontrollordningen som et problem, spesielt i minoritetsmiljøer, og jeg har møtt – det er mine personlige erfaringer, til Jan Bøhler – mange ungdom som stadig blir kontrollert, og som tolker det som en diskriminering. Men mine personlige erfaringer og hva jeg har hørt, er altså ikke relevant i dette.

Norge har fått internasjonal kritikk for dette. FNs menneskerettighetsråd har skrevet at det er et problem at Norge «is concerned that section 21 of the Immigra-

tion Act» – de kritiserer her altså Norge for å drive etnisk profilering. Så jeg vil fraråde at man bagatelliserer det. Vi har en utfordring også i det norske politi. Det betyr selvsagt ikke at vi har et strukturelt rasismeproblem i norsk politi, men vi har en utfordring som vi bør ta på alvor, helt i tråd med det representanten Henriksen tok opp i stad.

Vi ønsker å regulere dette på en enkel måte ved at politiet skal gjøre det de egentlig er pålagt å gjøre: De skal føre en skikkelig logg over dette og statistikk, og det skal også være offentlig tilgjengelig. På den måten vil politiet, og vi andre også, kunne bidra til en bedre kontroll av politiet.

I tillegg til dette ønsker SV at det lages en kvitteringsordning som er slik at hvis man blir kontrollert av politiet, kan man med en enkel mobilapp bare få en kvittering på appen av politiet på at man har blitt kontrollert, og når da en time eller to etterpå et nytt politimenneske kommer bort og skal sjekke en, kan man vise den: Jammen, herr/fru/frøken politi, se her, jeg ble kontrollert for en time siden. En slik ordning, som er innført i flere andre land, vil kunne skape en helt annen tillit til politiet og vil kunne bidra til å bedre tilliten mellom politiet og minoritetsmiljøene.

Den litt overordnede grunnen til at vi ønsker å ta opp dette, er at vi er opptatt av at minoritetsmiljøene i Norge har tillit til politiet. Vi vet at i mange minoritetsmiljøer og i deres familier kommer en kanskje fra land hvor politiet blir sett på som en fiende. Det er en utfordring at disse miljøene ikke har tilstrekkelig tillit til politiet, og vi kan da få uønskede reaksjoner, sinne mot politiet, noe som også kan skape en type økt kriminalitet. Dette er ikke et tiltak for å kritisere politiet, men for å bidra til å bygge bro mellom politiet og minoritetsmiljøene og for å skape tillit til at de også blir tatt på alvor.

Med dette legger jeg fram SVs forslag.

Presidenten: Representanten Petter Eide har teke opp dei forslaga han refererte til.

Representanten har heilt rett i at «tull» ikkje er eit parlamentarisk uttrykk, så då er det best ikkje å bruka det.

Statsråd Monica Mæland [18:19:22]: Etnisk profilering er ikke en arbeidsmetode i politiet. Alle skal møtes med respekt og toleranse, og jeg legger til grunn at det slås ned på all diskriminerende adferd.

Politiets kontakt med publikum må ha en lav terskel. Denne kontakten er en nødvendig del av politiets forebyggende virksomhet, og den som er i kontakt med politiet, kan ha et legitimt ønske om ikke å kunne gjenfinnes i et register.

Noe av denne kontakten kan bli fulgt opp ved at den går over i en kontrollsituasjon. Jeg har forståelse for at denne overgangen kan oppleves som belastende.

Når det gjelder identitetskontroll etter utlendingsloven § 21, vil jeg framheve at det å hindre at personer oppholder seg i landet ulovlig, er viktig, ikke minst med tanke på sikkerheten i samfunnet og for å forebygge og hindre kriminalitet. Kontroll av utlendingers identitet og oppholdsgrunnlag er også en viktig del av Norges forpliktelser etter Schengen-avtalen.

Disse kontrollene skal loggføres. Det følger av politiets rundskriv 2010/011. Slik logging foretas primært i politiets grense- og territorialkontrollsystem og -register, GTK, men kan avhengig av kontrollsituasjonen også skje i andre systemer, noe som skaper utfordringer når det gjelder søkefunksjoner og føring av statistikk.

Jeg legger til grunn at kravene til logging etter utlendingsloven blir fulgt opp. Jeg mener det ikke er naturlig at regjeringen skal instrueres til å følge opp et rundskriv i politietaten, slik forslaget legger opp til. Jeg forventer imidlertid at etaten griper fatt i avvik som identifiseres.

Selv om intensjonen er den beste, vil jeg også være tilbakeholden med å støtte forslaget om at statistikken etter utlendingsloven gjøres offentlig tilgjengelig og søkbar. Siden logging skjer i flere systemer, vil en slik løsning forutsette en gjennomgang og sammenstilling fra flere systemer, og det mener jeg ikke vil være en riktig ressursbruk.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 15.

Sak nr. 16 [18:21:38]

Innstilling fra justiskomiteen om Politimeldingen – et politi for fremtiden og justis- og beredskapsministerens redegjørelse i Stortinget 24. oktober 2019 (Innst. 248 S (2020–2021), jf. Meld. St. 29 (2019–2020) og redegjørelse gitt i Stortinget 24. oktober 2019 av justis- og beredskapsministeren om bemannings- og beredskapssituasjonen i politiet)

Presidenten: Etter ynske frå justiskomiteen vil taletida i debatten verta avgrensa til 1 time og 40 minutt, og presidenten vil ordna debatten slik: Arbeidarpartiet 25 minutt, Høgre 25 minutt, Framstegspartiet 15 minutt, Senterpartiet 10 minutt, Sosialistisk Venstreparti 5 minutt, Venstre 5 minutt, Kristeleg Folkeparti 5 minutt, Miljøpartiet Dei Grøne 5 minutt og Raudt 5 minutt.

Vidare vil det, innafor den fordelte taletida, verta gjeve anledning til seks replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa.

Vidare vil dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, få ei taletid på inntil 3 minutt.

Lene Vågslid (A) [18:22:41] (leiar i komiteen og ordførar for saka): Tusen takk til komitékollegaene for eit godt samarbeid. Dette blei ei lang innstilling.

Norsk politi er nok blant dei best utdanna politifolka i verda. Politiet vårt haustar stor tillit i befolkninga. Me er stolte av politiet, av det dei gjer i kvardags- og krisetid. For Arbeidarpartiet er det heilt sentralt at politiet framleis skal ha eit sivilt preg og vere tufta på dei ti grunnprinsippa.

Stortingsmeldinga me behandlar i dag, tek for seg no-situasjonen, ho går gjennom delar av nærpolitireforma, ser på eit endra kriminalitetsbilde og viser ei rekkje statistiske oversikter over kriminalitetsutviklinga.

Som saksordførar vil eg òg vise til at me har behandla denne saka veldig grundig. Det ser ein av både merknader og forslag. Romartala I–VI er forslag frå komiteen som kjem til å få fleirtal under voteringa på torsdag.

Fleire gonger har eg sagt det, av og til blir det brukt i litt feil samanhengar av Høgre, men norsk politi er betre på enkelte område i dag enn før politireforma. Me har fått nye metodar i politiet, me har fått på plass eit nasjonalt beredskapssenter, og me har fått på plass eit nytt politihelikopter. Den spisse beredskapen er med rette blitt noko betre, og fagmiljøa er òg blitt styrkte. Politiet sjølve melder om at dei arbeider meir kunnskapsbasert og erfaringsbasert enn tidlegare.

Men har nærpolitireforma gjort politiet nærare? Har nærpolitireforma ført til at dei blir meir synlege? Har me fått eit løft for etterforskinga? Har arbeidet med kultur, leiing og haldningar fått politisk prioritet? Nei, meiner Arbeidarpartiet.

Arbeidarpartiet meiner at Erna Solbergs regjering har vore kaotisk i justispolitikken. Politiet skulle reformerast – det var det brei tilslutning til. Gjørv-kommisjonens alvorlege rapport viste oss kvifor, og det var viktig for Arbeidarpartiet å ta den kommisjonen på alvor. Difor var me opptekne av å få forsterka tiltak for kultur og leiing, få avklart tydelegare nasjonal kriseleiing, og ikkje minst sørgje for forpliktande mål og vedtak om den viktigaste beredskapsressursen i norsk politi, nemleg det lokale politiet, slik Gjørv-kommisjonen tydeleg sa.

Dessverre må me måle regjeringa på meir av det dei gjer og ikkje alltid det dei seier. Som ein vil sjå av inn-

stillinga frå justiskomiteen, er det svært mange eksempel på at nærpolitireforma som Stortinget vedtok, ikkje er den reforma høgreregjeringa, med deira åtte statsrådar, sju frå Framstegspartiet, gjennomfører. Politiets kapasitetsanalyse viser at det har kome to fleire operative årsverk i patrulje sidan 2015 – to!

Riksrevisjonens ganske kritiske rapport viser at regjeringa ikkje har hatt rett når dei har hevda at dei har flytta innsatsen frå gata til data. Riksrevisjonen skriv at situasjonen er alvorleg, og at Justisdepartementet ikkje har prioritert IKT-kriminalitet.

I meldinga ser ein at regjeringa ønskjer å vurdere å la private ta seg av fangetransporten. Det er heilt uaktuelt for Arbeidarpartiet. Ein ser òg i meldinga at regjeringa kunne tenkje seg å omorganisere uttrykkingspolitiet. Der er me veldig glade for at ein samla justiskomite i dag slår fast at omorganisering av UP ikkje blir noko av.

Så føreslår Arbeidarpartiet, Senterpartiet og SV å stanse all pågåande eller foreslått sentralisering i politidistrikta til ei evaluering av nærpolitireforma ligg føre. Det er heilt rett å gjere, og det er synd at ikkje Framstegspartiet vil støtte det forslaget. Igjen ber me om oversikt over ressursbruk, utgiftsutvikling og bistand til politiet frå brannvesenet og ambulansen i perioden frå 2016–2020. Me veit at mengda har auka, me veit at brann- og redningstenestene i større grad enn tidlegare må vere vikarpoliti.

Det er bra at forslaget om å opne enkelte politiarrestar igjen får fleirtal. Det er ei fornuftig justering av delar av strukturreforma.

Det er positivt at ein òg ser at kvaliteten i straffesaksarbeidet har blitt betre. Likevel er eg bekymra over om kvaliteten er god nok. Eg, som mange av kollegaene mine, møter veldig mange i virket mitt som stortingsrepresentant, og dei siste åra har eg møtt altfor mange jenter og damer som melder om negative og vanskelege møte med politiet, anten i forkant av avhør, i avhør eller i oppfølginga – om ein har meldt til politiet om f.eks. overgrep eller valdtekt. Me veit at mange av dei som melder desse sakene til politiet, er redde. Dei har av og til valdsalarm. Gjerningspersonen har veldig sjeldan omvendt valdsalarm. Eg meiner me kan betre enn dette. Me må gjere meir for å ta betre vare på dei som er utsette for valdtekt og overgrep, for kriminalitet.

Som me har vore inne på før i dag, er ikkje opplevingane mine nødvendigvis det som er heile bildet. Difor treng me meir forskning på dette området. Difor føreslår me, saman med Senterpartiet og SV, at me må fylgje opp statsadvokatens kvalitetsundersøking frå 2020 – gjerne med ei utgreiing i Stortinget om situasjonen, men òg ein evalueringstudie om korleis fornærma i straffesaker opplever møtet sitt med politi og påtalemakta. Det er

ikkje som ei klage eller mistanke mot politiet, men eg får altfor mange historier om at det ikkje er godt nok.

Arbeidarpartiet har eit tett og godt samarbeid med dei tillitsvalde i organisasjonar i arbeidslivet, og òg i justissektoren. Når eg spør Are Frykholm, som er leiar i Politijuristane, kva han ville sagt om han skulle delta i debatten i dag, seier han at han meiner at den integrerte påtalemakta ser ut til å vere gløymt i meldinga me behandlar. Det er eg einig i, og eg er kanskje enda meir einig i at det manglar i budsjettet for inneverande år.

Når eg spør Terje Skaarud, som er leiar i NTL Politiet, etterlyser han og dei ei sterkare satsing på tverrfagleg kompetanse og seier, som Arbeidarpartiet, at ingen er vel tent med at politiutdanna sit i sivile stillingar.

Når eg spør Sigve Bolstad, som leiar Politiets Fellesforbund, seier han at det har skjedd mykje bra i norsk politi, men det er avgjerande for tilliten til nærpolitireforma at ein faktisk får til eit lokalt politi som er forankra og til stades der folk bur, og at me ikkje er der i dag.

For Arbeidarpartiet er det fagleg-politiske samarbeidet viktig, og me har mang ein gong etterlyst i debattane her i Stortinget at regjeringa må lytte meir til dei som har skoa på.

Arbeidarpartiet har høge ambisjonar for justissektoren og framtidas politi. Difor er me uenige med regjeringa og justisministeren i det som står i politimeldinga, at veksten i politibudsjettet ser ut til å vere over no. Me kan ikkje seie det no, for det vil ikkje vere gratis å sørgje for eit reelt sterkare nærpoliti. Skal me få på plass eit påtaleløft som forhindrar at offera for kriminalitet står i lange, uverdige køar, kjem det til å koste meir pengar – eller for å henge med i den utviklinga som Riksrevisjonen òg påpeikar når det gjeld kriminalitet gjort på nett og med digitale verkøy.

Arbeidarpartiet meiner det er på tide å ta eit generaloppdrag med høgreregjeringas manglande evne til å gjennomføre nærpolitireforma i tråd med det Stortinget har vedteke. Eg vil minne om at det ikkje berre er Arbeidarpartiet, Senterpartiet eller SV, for den sakas skuld, som seier det, det er sterke, kritiske og viktige røyster òg blant dei tillitsvalde, der Politiets Fellesforbund mange gonger har sagt at dei opplever at dei blir haldne for narr. Fleire foreløpige evalueringsrapportar er sterkt kritiske til gjennomføringa, og ein forskar har sagt – og det sitatet har eg brukt mange gonger – at om denne reforma hadde vorte gjennomført i ei privat bedrift, hadde det ikkje vore ein einaste tilsett igjen.

Me treng ei regjering som evnar å justere kursen når det er nødvendig. Erna Solberg og dei åtte justisministre har vist at dei ikkje har gjennomføringsevne i tråd med inngåtte avtaler og vedtak fatta i Stortinget. Arbeidarpartiet blir ofte skulda for å svartmåle situasjo-

nen. Då vil eg berre vise til at den kritikken me framfører, saman med den fortente rosen, bør lyttast til.

Budsjetta som har blitt leverte sidan nærpolitireforma blei vedteken og til i dag, har vore altfor tronge, saman med ei avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform som har gjort at driftssituasjonen i politidistrikta har vore for stram.

Me har behov for ei regjering som viser at ho evner å styrkje det lokale politiet i tråd med det Gjorv-kommisjonen òg sa var den viktigaste beredskapsressursen. Me må få på plass eit reelt etterforsklingsløft og betre lokal beredskap.

Eg ser fram til debatten og tek opp dei forslaga Arbeidarpartiet er aleine om og dei forslaga me har saman med Senterpartiet og SV.

Presidenten: Då har representanten Lene Vågslid teke opp dei forslaga ho refererte til.

Peter Frølich (H) [18:33:01]: Politimeldingen er en god og viktig anledning til å drøfte alle sider ved norsk politi. Vi har etter arbeidet i justiskomiteen fått en innstilling som vel må være noe av det mest omfattende vi har levert fra oss. Det kunne egentlig vært gitt ut som en egen bok. Jeg er litt usikker på hvilken sjanger den boken ville havnet i, men det er iallfall helt sikkert at den har både høye topper og veldig dype daler. På sitt aller beste peker innstillingen på noen utfordringer som vi alle kan være enige om at politiet har, og på vårt beste finner vi sammen, samskriver oss og løser problemer som politiet står overfor, på en god måte, i fellesskap. Det sitter langt inne noen ganger å innrømme det, men også opposisjonen har konstruktive og gode forslag til hvordan politiet kan gjøres bedre, og vi deler alle et ønske om at politiet skal være best mulig.

Det som vi ikke klarer å bli enige om, er hvor viktig og avgjørende politireformen har vært. Når vi ser gjennom den innstillingen som foreligger nå, er det dessverre bare ett ord som kan oppsummere det etterlatte inntrykket, og det er «svartmaling». Det er ikke bare reformen som svartmales, men det er faktisk store deler av politiets drift og virksomhet som settes i et veldig dårlig lys. Noen ganger lurer jeg på hva de som er ansatt i etaten, tenker om hvordan vi ser på deres arbeid, deres arbeidshverdag. Jeg tror det er vanskelig å kjenne seg igjen i en så ensidig og unyansert kritikk.

Jeg tror at det ikke finnes noen reform som har vært så uglesett, så kritisert og samtidig så utrolig viktig som politireformen. Det har vært krigsoverskrifter. Det har vært mye krangling. Det har stormet. Det har vært anklager om avtalebrudd. Det har vært mye harselering og Nytt på nytt-vitser osv. Ikke minst har det vært en nærmest imponerende systematisk kampanje over flere år som har gått ut på å fortelle folk at nå er politiet

borte, de er ikke lenger til stede, de rykker ikke lenger ut i samme grad, de er ikke lenger der til å holde oss trygge. Det har vært en imponerende systematisk kampanje. Man sitter igjen med et inntrykk av at de har forsvunnet på et eller annet sentralt kontor, at man ikke lenger har den lokale tilknytningen. Det er rett og slett ikke riktig. Det har ingen kopling til virkeligheten.

Det har heller ikke gått en eneste uke uten at journalister har ringt og bedt om å få respons på det ene kritikkutspillet etter det andre om politireformen. Det som slår meg, er at hver bidige gang har kritikken hatt et kortsiktig perspektiv. Er det noe som ikke fungerer i politiet akkurat her og nå, har liksom politireformen skylden. Rykker politiet ut et minutt senere enn i fjor, har politireformen skylden. Har tilliten til politiet vokst, men vokst litt mindre i distriktene enn i byene, er det fortsatt politireformen som får skylden. Har brannvesenet kommet først på stedet en del ganger, er det åpenbart at politireformen har feilet. Er det innkjøringsproblemer på operasjonssentralen, tekniske utfordringer med viderekopling osv. – ja, der ser man, det er politireformen igjen.

Men hva skjer når vi får resultater og tilbakemeldinger om at etterforskningen starter mye raskere enn før? Det er helt tyst. Hva skjer når vi får tilbakemelding om at etterforskningen blir bedre, at man i mye sterkere grad enn før kan oppklare kriminalitet? Det er stort sett helt tyst. Hva skjer når beredskapen fungerer og går på skinner? Det er helt tyst. Hva skjer når operasjonssentralene plutselig begynner å virke, og vi ser at responstiden går ned og kvaliteten på den responsen som publikum får, går opp? Det er stort sett stille da også. Når sterkere politidistrikter gir det lokale politiet ekstremt mye bedre støtte og oppfølging enn det de fikk før, er det fortsatt ikke et ord.

Det er helt åpenbart at ikke alt har gått på skinner med politireformen. Om det hadde vært tilfellet, hadde vi mest sannsynlig satt en verdensrekord, eller det hadde vært ren propaganda.

Politiet har rundt 17 000 ansatte. De har 22 mrd. kr i budsjett. De har sterke arbeidstakerorganisasjoner som sier klart fra. De har et kritisk medie- og søkelys på seg hele tiden, og alle i Norge har i en eller annen grad sterke meninger om hvordan politiet skal opptre, og hvilke forventninger de har. Da er det klart at det blir bråk når vi gjennomfører en stor reform. Men det er nettopp da, i de situasjonene, vi blir stilt overfor en stor utfordring. Da har man politikere som benytter anledningen til å blåse opp motsetningene, til å utnytte situasjonen, som lever av den misnøyen, og så har man andre som trekker seg unna, prøver å fraskrive seg ansvar, legge skylden på andre.

Vi valgte en annen linje. Vi valgte å se etter løsninger. Vi valgte å stå opp for reformen. I hver eneste debatt stilte vi opp. Vi prøvde å svare ut hvert eneste leserinnlegg, forsvare det grunnleggende, og så justere kurs der det var nødvendig – trygg styring, ro, tålmodighet og en grunnleggende tro på at det vi har konstruert, og det vi har bygget, faktisk kommer til å stå seg og gjøre politiet bedre.

Når denne dagen er over, er det ett faktum som står igjen, og det er at politireformen består. Politireformen har faktisk fått tillit nok en gang, og tilslutning nok en gang, i denne salen. Antallet distrikter bevares. Antallet politimestre bevares. Antallet lensmannskontor bevares. Antallet operasjonssentraler bevares. Satsingen på rask og god etterforskning bevares. Kravet til bedre og større fagmiljøer bevares. Kravene vi stiller til sterk politiledelse, bevares. Kravene til beredskap og utrykning bevares. Jeg kunne fortsatt, men oppsummeringen er at det moderne politiet vi ønsket oss, har vi fått, og det bevares. Det politiet som jeg vil karakterisere som et 1990-tallspoliti, som mange drømmer om, forblir i fortiden.

Jeg synes vi gir politiet noe som er vel så viktig som både reform og budsjettmillioner. Det er at vi gir det arbeidsro, og det tror jeg politiet trenger mer enn noen gang. Reform, budsjettmidler og arbeidsro er vår oppskrift, og det har gitt gevinst. Nå begynner resultatene å komme, og de er knallsterke.

Arne Johannessen er en mann som kommer til å bli sitert mye fra denne talerstolen, og alle i salen kjenner ham som en kritisk mann. Han har sagt at 2020 var «best ever» for politiet lokalt, og køen av andre politiledere som kommer på banen nå, blir lengre og lengre.

I framtiden har jeg tre ønsker for politiet. Det første vi må gjøre, er å avlive myten om at politiet sentraliseres. Hvis vi spoler tilbake til 2013 og ser på hvor mange som er tilført politiet, tegnes et ganske annet bilde enn det som komitéleder Lene Vågslid skisserte fra talerstolen i sted, nemlig at ingen ville jobbet i etaten dersom politiet var et privat selskap. Vi har tilført nesten 4 000 nye ansatte i politietaten siden 2013, og ingen må la seg lure til å tro at det hadde vært mulig uten reformen.

Men enda viktigere: Myten om sentralisering er feil. Det er ikke sann at disse jobber på et kontor i Oslo sentrum. De jobber ikke i Politidirektoratet. De jobber ikke engang i Oslo. De jobber ute i distriktene. De er ute på patrulje, men ikke bare det. Kanskje sitter de på et kontor også, men de sitter ikke og tvinner tommeltotter og flytter papir. De jobber med å holde oss trygge, med å drive etterforskning, med å drive forebyggende arbeid, med å jakte organiserte kriminelle, med å jakte over gripe på nett. De jobber med å holde oss trygge. Denne tegneseriefortellingen om at enhver god politimann

eller -kvinne hører hjemme bak rattet i en bil, må vi legge fra oss. Et moderne politi er så mye mer.

Det andre ønsket jeg har, er at vi skal ha respekt for politiet og politilederne. I denne salen er det veldig lett å hoppe på forslag om detaljregulering av politiet, men la oss alle ta en liten kontrollsjekk og spørre oss: Hører dette kanskje hjemme hos politimesteren istedenfor?

Det siste ønsket jeg har, er at vi gir politiet stabilitet og arbeidsro. Enten man var for reformen eller mot reformen, tror jeg det er på tide at vi legger debatten om politireformen død, legger den bak oss og blir enige om at skal vi bygge et best mulig politi, må vi gjøre det med det fundamentet vi har lagt, og se framover.

Per-Willy Amundsen (FrP) [18:43:25]: Vi kommer ikke utenom politireformen når vi diskuterer politimeldingen. Det har vært flere som har hatt innlegg om det allerede, med ganske – skal vi si – ulike betraktninger og virkelighetsbeskrivelser.

Jeg vil tillate meg å være litt moderat – verken på den ene eller den andre siden – og det belegger jeg med følgende: Alle vet at det var en godt begrunnet reform som regjeringen i sin tid igangsatte. Resultatene er mange, og jeg må si meg enig i svært mye av det som forrige taler tok opp da han viste til resultater. Politireformen var godt begrunnet, og den var tvingende nødvendig.

Men så er det slik at i en reformperiode, når man gjennomfører en reform, er det veldig få som er tilhenger av den – for reform er lik endring, og endring er lik ubehag. Det er mange ting som kastes rundt på, det er mange som opplever endringer i sin hverdag, og når det reises kritikk basert på endring, er det veldig lett å bli motstander. Det er til og med så lett å bli motstander at selv de som var avtalepart, og som var med på å initiere reformen, velger å rømme unna når det blir litt tøft og litt hardt, som det gjerne blir når man gjennomfører en reform. Da sikter jeg selvfølgelig til Arbeiderpartiet. Men reformen er et faktum, den var nødvendig, den var godt begrunnet, og vi ser allerede gode resultater.

Så finnes det ingen perfekt reform. Hvis man leter etter perfekte reformer, tror jeg man skal begrense seg til Kina, til Cuba, til gamle Sovjetunionen eller til Nord-Korea. Der gjennomføres perfekte reformer. Men vi må ta lærdom av hva som skjer underveis, og en del av den lærdommen som Fremskrittspartiet har trukket, handler om at vi må levere enda mer på et tilstedeværende politi lokalt. Og ja, det handler om flere politifolk bak rattet, det handler om flere politifolk i patruljebiler, det handler om synlig politi, det handler om politi nært folk. Det har Fremskrittspartiet tatt til orde for i flere runder, også i forbindelse med denne meldingen, og vi fremmer også konkrete forslag, med måltall. Vi er faktisk så kon-

krete at vi fremmer forslag om å styrke politiet operativt – altså øke antall patruljer – med minimum 30 pst. innen 1. januar 2023. Det er altså kun Fremskrittspartiet som støtter det forslaget – når det blir konkret.

Vi tar også konsekvensen av realitetene, for fra regjeringens side virker det som – det står i meldingen – at nå er veksten i politibudsjettet over. Nå skal man ligge stabilt. Samtidig peker man på utfordringer som jeg mener helt åpenbart krever enda flere politifolk, og som gjør det helt ulogisk å dra ned utdanningskapasiteten ved Politihøgskolen. Derfor fremmer Fremskrittspartiet forslag, sammen med Senterpartiet – og SV, faktisk – om å øke inntaket på Politihøgskolen. Arbeiderpartiet stemmer imot, og det er interessant. Det forslaget får dessverre ikke flertall, men det viser at man må følge opp. Vi trenger flere politifolk der ute, og da må man også utdanne flere politifolk og ha større ambisjoner enn det regjeringen legger opp til.

Så er jeg veldig glad for at vi i dag får flertall for å gjenåpne flere arrester der hvor politiet blir redusert til en transportvirksomhet, og hvor de i mange tilfeller – i hvert fall er jeg blitt fortalt det – lar være å gå til det skritt å hente inn folk, rett og slett fordi det vil kreve så mye ressurser transportmessig. Vi har lagt ned for mange arrester. Den lærdommen tror jeg vi skal ta, og da må vi gjenåpne noen flere.

Jeg tenker også at utfordringer med gjengkriminalitet legger særlig press på at vi må sikre mer operativt personell og høy tilstedeværelse, særlig i utsatte områder hvor dette er en hverdag og en realitet. Det får også Fremskrittspartiet flertall for i dag, og det er jeg glad for. Arbeiderpartiet stemmer for det, og det krever mer personell, men de vil ikke utdanne mer personell. Det henger ikke helt godt sammen.

Vi får også flertall for å identitetsskjerm politiansatte, og det tror jeg er veldig viktig. Det handler om å ta politiet på alvor når man opplever at man i sitt privatliv får ubehageligheter fordi man har den jobben man har, og den stillingen man står i. I vårt naboland Sverige har vi sett at mange slutter i politiet, rett og slett fordi det blir så ubehagelig å sitte i de jobbene og ta det ansvaret. Den situasjonen skal vi aldri komme til i Norge – vi skal aldri få svenske tilstander i Norge.

Så er det to saker som Fremskrittspartiet er alene sammen med Senterpartiet om. Det er interessant nok. Jeg tror det er på tide å ta på alvor og ta konsekvensene av det vi selv sier. Når vi ønsker å ha et mer produktivt politi der ute, mer politi nært folk – politi som løser saker, som f.eks. bekjemper vold og overgrep mot barn, noe politiet er blitt mye, mye dyktigere på – da bør vi kanskje bruke litt mer penger på det og litt mindre penger på dem som flytter papirer og gjør saksutredninger og slike uforståelige ting som f.eks. å foreslå at man skal

fjerne begrepet «lensmann». I fullt alvor sitter det folk i Politidirektoratet og jobber med dette, å finne på hva man skal hete i stedet for lensmann. Det er en offentlig oppgave som Politidirektoratet styrer med. Dette er selvfølgelig litt – skal vi si – tegneserieaktig fremstilt, men det er reelt. Da har man kanskje litt for mye av den typen ting, og det kan man kanskje gjøre noe med. Derfor mener Fremskrittspartiet, sammen med Senterpartiet, at det er naturlig å legge ned Politidirektoratet når vi nå er ferdig med reformen.

Vi bør også ha tillit til politidistriktene og politimestrene. Jeg mener det på utmerket vis lar seg gjøre å lede norske politidistrikter, lede særorganene, fra Justis- og beredskapsdepartementet. Det gikk faktisk an tidligere, og da hadde vi langt flere politimestere og lensmenn. Det lar seg utmerket godt gjøre. Vi kan også kvitte oss med en masse kommunikasjonsansatte i samme slengen. Det er mange folk som bare er ansatt for å fortelle oss hvordan ting er, i stedet for å gjennomføre ting.

Men dessverre er det på flere områder mange forslag Fremskrittspartiet fremmer, hvor vi står helt alene. Vi mener det er på tide å skille politi og påtalemyndighet. Man er i drøftingsfasen på det, men jeg mener at den drøftingsfasen bør være avsluttet. Vi vet såpass mye om dette at det på utmerket vis bør la seg gjøre å gjennomføre et skille.

Vi står også alene om å understreke viktigheten av at man legger til rette for at politiet får den nødvendige respekt for sin myndighetsutøvelse. Jeg og Fremskrittspartiet mener at en stor del av forklaringen på det vi ser av fremvekst i ungdoms- og gjengkriminalitet, er at respekten for politiet ikke er det den en gang var. Det handler om at politiet på mange måter er særdeles begrenset i hvilke maktmidler de kan bruke, og i hvilket omfang de kan anvende dem. Vi ønsker å gi politiet flere maktmidler. Politiet må ha respekt i gaten, ellers nytter det ikke. Men det er altså et forslag Fremskrittspartiet står alene om. Og igjen: Vi står nok en gang alene om å ønske å bevæpne norsk politi. Vi er omtrent det siste landet i verden, med unntak av Island, som ikke har et bevæpnet politi.

Vi er også enig i at det er bra at vi får til et våpenregister i Mosjøen. Det er det et flertall i Stortinget som går inn for i dag. Jeg er også veldig glad for – selv om det kanskje overrasker et par – at vi opprettholder utrykningspolitiet i den fasongen det har i dag. Nå er det på ingen måte tiden for å gjennomføre de store endringene av særorganene. Utrykningspolitiet er en viktig ressurs, og det eksisterer en del misforståelser av hva oppgaven deres er, og hvor viktige de er i veldig mange situasjoner.

Det har de siste dagene kommet opp en diskusjon, en debatt, som jeg ønsker å utfordre justisministeren på, på vegne av Fremskrittspartiet. Det handler om at politiet visstnok skal ha utført 2 800 oppdrag for eller i tilknytning til barnevernet på ett år. Det er ganske overraskende tall, og det bør selvfølgelig være interessant å vite bakgrunnen for de tallene – hva de inneholder, hva de i realiteten medfører, hva slags oppdrag det er. Det jeg ikke liker, er at Barneombudet og andre, gjennom nærmest anekdotisk bevisførsel, prøver å fremstille det som at politiet bruker for mye makt i disse situasjonene hvor de er involvert med barnevernet. Det har man ikke belegg for å hevde. Derfor vil jeg sterkt ta avstand fra det hvis man tror det er en kvikkfiks-løsning på en måte å begrense enda mer politiets mulighet til å anvende de virkemidlene de trenger, gitt situasjonen. Jeg tror ikke det er en god løsning, og det vil jeg advare justisministeren sterkt mot. Men det vil være klokt om justisministeren bidrar til å få frem den kunnskapen og den informasjonen. Det tror jeg det er best om justisministeren gjør rede for selv.

I utgangspunktet ønsker vi ikke å støtte det forslaget Arbeiderpartiet har kommet med, men dersom vi blir tvunget til det, kommer vi til å gjøre det. Men da er det for å få den kunnskapen og den informasjonen, og ikke for å bidra til – jeg holdt på å si – å kommunisere at politiet gjør noe feil i denne sammenhengen. Da må man i så fall først ha den kunnskapen, ikke opptre bakvendt med nå å legge ytterligere begrensninger på politiet. Det har man ikke noe grunnlag for, og det håper jeg virkelig ikke at justisministeren eller stortingsflertallet ønsker å gjøre – men kunnskapen må vi ha. Når det gjelder disse 2 800 oppdragene: Basert på anekdotisk kunnskap, i likhet med alle andre som har diskutert dette, tror jeg det kanskje handler om et kommunalt barnevern som svikter på altfor mange områder.

Dette er en viktig melding som jeg tror i det store, selv om vi diskuterer mange ting, gir oss bildet av et politi som er usedvanlig godt, som vi alle er stolt av, og som leverer på veldig mange områder. Så er det noen utfordringspunkter som vi som politikere må bidra til å løfte frem og komme med bedre løsninger på. Men i det store og overordnede – og det tror jeg alle her er enige om – er vi stolt av norsk politi. Og selv om vi gjennomfører en stor politireform, håper jeg også at man underveis kan gjøre de nødvendige justeringene av nettopp de punktene som Fremskrittspartiet har pekt på, for det tror jeg vil bidra til at en god reform bare blir enda bedre.

Jeg vil ta opp de forslagene Fremskrittspartiet er en del av, og så vil jeg bare avslutte med å si at vi ventet i spenning på at forslaget fra regjeringen om å endre ordet «lensmann» til «politiavdelingsleder» måtte

komme. Jeg vil gjerne se at det er et forslag som når Stortinget, for det er vel kanskje ikke blant de mest gjennomtenkte forslagene vi har sett i nyere tid.

Presidenten: Representanten Per-Willy Amundsen har teke opp dei forslaga han refererte til.

Jenny Klinge (Sp) [18:58:09]: Våre eigne forteljingar i notid vil kunne bidra til å prege historieskrivinga òg. Det er vi jo fullt klar over. Høgre og Framstegspartiet, som var regjeringspartia bak den såkalla nærpolitireforma, har slik ei sterk interesse av å pynte på resultata. Problemet er at dei stadig framstiller det som om vi i Senterpartiet svartmålar situasjonen i politiet etter reforma. Representanten Frølich sa jo at store delar av drifta og verksemda til politiet blir svartmåla.

Det som må vere hardt for Høgre og Framstegspartiet, er at vi i Senterpartiet stadig får nye og store forsyningar av råstoff til denne såkalla svartmålinga frå folk og miljø som har kvalifiserte meiningar og fakta om politireforma og status i politietaten. Berre namnet på reforma er jo kritikkverdig. Nærpolitireforma – eit slikt namn på ei så sentraliserande reform er det grellaste eksempelet som finst i politisk samanheng på å sminke ei svært lite pen brud før bryllaupet.

Vi i Senterpartiet roser alle dei politifolka som gjer ein fenomenal innsats med dei vilkåra dei har. Det er ikkje svartmåling av etaten å peike på kva regjeringa ikkje har levert av resultat. Og vi treng ikkje å overdrive, vi kan enkelt og greitt vise til det f.eks. Riksrevisjonen seier om at det er alvorlege manglar i politiets arbeid mot datakriminalitet. Sitat frå no i vinter: «Politiets evne til å avdekke og oppklare datakriminalitet har store svakheter samlet sett.» Vi har dessutan Riksadvokatens kommentar til straffesaksbehandlinga publisert i mars 2020, som viser til at den gjennomsnittlege saksbehandlingstida har auka, og: «Spesielt er det grunn til bekymring for utviklingen innen seksuallovbrudd.»

Regjeringa skulle oppnå betre beredskap i det langstrekte landet vårt ved å frigjere ressursar frå alle desse unødvendige lensmannskontora og politistasjonane rundt om. Slike kontor vart omtala som tomme skal, utan særleg funksjon, og over 120 vart lagde ned i framstegets namn. Dette grepet skulle gje moglegheit til å styrkje og ha betre opningstider på dei attverande kontora, dei som ikkje vart lagde ned. Ikkje minst skulle det bli råd til langt meir politi på hjul.

Politiets kapasitetsundersøking på det politioperative området viser at utviklinga i talet på årsverk innan patruljeverksemd har vore på to årsverk ekstra, ikkje eingong to patruljar ekstra, i dette landet i løpet av reformperioden frå 2015 til 2019. Fem forskarar frå m.a. OsloMet, Universitetet i Oslo og Politihøgskolen har kalla politipolitikken til regjeringa «prinsipplos og selv-

motsigende». Då er det vel ikkje lenger berre snakk om svartmåling frå Senterpartiets side – eller?

Når justispolitisk talsperson i Høgre, Peter Frølich, sa til NTB i førre veke at innstillinga frå justiskomiteen om politimeldinga er eit godkjentstempel på politireforma, var det snakk om svært kreativ politisk bokføring. For regjeringa er ansvarleg for at over 120 lensmannskontor vart lagde ned utan at det kom på plass meir enn to ekstra årsverk til patruljane. Om lag 350 polititårsværk vart sentraliserte vekk frå desse stadene. Vi veit at mange av dei attverande lensmannskontora har fått så mykje mindre bemanning at enkelte av dei no eigentleg kan reknast som nedlagde i praksis.

Regjeringa seier at kriminaliteten har gått frå gata til data, men kan ikkje eingong vise til store resultat innan nedkjempinga av datakriminalitet, slik eg viste med utsegna frå Riksrevisjonen i stad, og dei gløymer visst at vi i store delar av landet ikkje har gater, vi har vegar.

Regjeringa ville hatt godt av ei realitetsorientering på fleire felt. Fiskerikriminalitet og organisert kriminalitet er døme på lovbrøt som ikkje er høgt prioriterte hos dagens regjering, men som representerer betydelege problem i ulike distrikt.

I tillegg til sentraliseringssjuka til regjeringa og stortingsfleirtalet har vi byråkratisjuka, som sikkert ikkje har vore tiltenkt, men som har kome som ein trist biverknad av massive strukturendringar. Det har vore ein enorm auke i talet på tilsette i sentralt politibyråkrati og konsulentbruk. Også kommunikasjonsrådgjevarar ser ut til å bli rekna som stadig meir nødvendige, i takt med at kritikken mot politireforma har begynt å kome frå fleire enn Senterpartiet.

Senterpartiet har sine egne alternativ til sentralisering og byråkratisering, og det er ei reell styrking av dei attverande lensmannskontora og politistasjonane og igjen å innføre stadleg leining på alle kontor. Vi vil også opprette fleire slike kontor i bygd og by, inkludert politipostar der det er aktuelt. Vi har som mål på sikt å få minst to politifolk per tusen innbyggjarar på plass i kvart politidistrikt, for vi meiner at dagens mål om to per tusen i heile landet ikkje tener til at det blir nok politifolk i alle delar av landet. Vi vil også styrke polititjuristane. Dessutan vil vi gje rom for meir lokale prioriteringar og vurderingar i politidistrikta, fordi landet vårt er så mangfaldig. Vi vil oppretthalde uttrykingspolitiet, UP, som eit eige særorgan. Vi har lenge vore opptekne av det og er kjempeglade for at komiteen vart samrøystes om akkurat det.

Eg trur ikkje ein skal undervurdere krafta til veljarane og meiningsmålingane for tida. Kvifor i all verda er Framstegspartiet og Høgre no imot strukturendringar dei tidlegare var for å greie ut? Jo, det er fordi unødvendige

strukturendringar og sentralisering er langt vanskelegare å gjennomføre når Senterpartiet har veljarvinden i segla. Veljarane gjev oss ikkje oppslutning no fordi vi svartmålar, men fordi vi har bakkekontakt og formidlar bekymringar og fakta som regjeringa også burde anerkjenne.

Eg forstår godt at det er freistande for regjeringa å framstille oss som bakstreverske, men det er ikkje bakstreversk å arbeide for meir lokalt politi, som både kan arbeide godt førebyggjande og utgjere viktig beredskap.

Verkelegheitsoppfatninga til folk i Høgre er annleis enn vår. Representanten Frølich sa jo i stad at det vi seier, ikkje har kopling til verkelegheita. Eg legg merke til at Høgre no elskar å sitere Arne Johannessen, som er leiार for den geografiske driftseininga Sogn og Fjordane. Han er jo ordentleg for denne reforma og jublar, og då er det jo kjekt å sitere han. Eg legg merke til at dei ikkje siterer dei mange, mange, mange politifolka rundt omkring i landet som har kritiske innvendingar. Derfor lar eg nokre av dei få plass på Stortingets talarstol ved at eg, viss eg rekk det, siterer enkelte, frå fire forskjellige politidistrikt:

Lensmann Egil Netland ved Sirdal lensmannskontor i Sør-Vest politidistrikt uttalte i Dalane Tidende den 26. januar:

«For Sirdal og de små kontorene må vi innse at det ikke har blitt bedre. Det har blitt en sterk reduksjon og beredskapen for de som bor i bygda her har blitt betydelig svekket (...) De siste årene har jeg stort sett vært alene som politi. (...) Folk og spesielt eldre er ikke trygge når det blir slik som nå.»

Leiaren for den geografiske driftseininga Midt-Troms, Andreas Nilsen, sa til Politiforum i oktober:

«Planene var at vi skulle ha en vekst på 10 årsverk fra 2017 til 2021. Den veksten som har kommet i perioden har i all hovedsak havnet på politihuset i Tromsø. Det sier noe om hvordan prioriteringene har vært i årene som har gått, og det blir straks verre hvis man ser på hva man tenker videre fremover.»

Lensmann Svein Engen i Øst politidistrikt med 42 års erfaring frå politiet uttalte til Romerikes blad i romjula:

«Politireformen har hjulpet meg til å se fram til en pensjonisttilværelse. Jeg føler vi har mistet kontakten med folket og lokalkunnskapen. Jeg har alltid hatt troen på at det hjelper å snakke med folk. Med den såkalte nærprioriteringen har avstanden blitt altfor stor.»

Politistasjonssjef i Trondheim og leiार for GDE Midt i Trøndelag, Arve Nordtvedt, uttalte til Politiforum i september:

«Selv om politiet er tilført mange stillinger de senere årene, ser vi at mange av stillingene har gått

til andre oppgaver enn primæroppgavene. I vår GDE har vi hverken styrket bemanningen på patrulje eller etterforskning, og det er ikke noe særlig forskjell på antall ansatte der i dag, enn det var i 2017 eller 2010.»

Desse stemmene er ikkje dei Høgre refererer til. Det er derfor eg bruker tid på å sitere desse folka. Poenget vårt i Senterpartiet er at vi må lytte til dei mange stemmene som tør å kritisere, og ikkje berre dei som jublar, for det er uendeleg mykje lettare å juble enn å kritisere, spesielt i ein reformperiode, når stillingar står på spel og det er vanskeleg å vite kva som skjer med arbeidsplassen din.

Eg vil avslutte med å seie at eit av forslaga vi i Senterpartiet står bak, er at politimeistrane ikkje lenger skal ha åremålstilsetjing, noko som gjer at dei veit at dei etter seks år kan vere ute, og spesielt risikere ikkje å bli tilsette igjen viss dei har vore kritiske. Vi ønskjer at dei ikkje skal tilsetjast på åremål, men tilsetjast fast, slik som det var tidlegare, og at ein slik gjev rom for desse sterke stemmene som vi treng også frå politimeistrane. Eg trur at noko av grunnen til at vi har sett så lite kritikk frå det haldet, er nettopp åremålsordninga.

Eg vil ta opp forslaga som Senterpartiet står bak åleine.

Morten Wold hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Da har representanten Jenny Klinge tatt opp de forslagene hun refererte til.

Petter Eide (SV) [19:08:18]: Når Stortinget nå behandler denne omfattende politimeldingen, viser nok behandlingen at Stortinget har stor tillit til politiet. Meldingen omfatter en rekke forhold, veldig mange merknader har kommet inn, mange forslag, men på tross av at det er en mindretallsregjering, er det svært få forslag som får flertall. Stortinget har altså tillit til politiet – på linje med folket, kan det se ut som når man leser dette – og det er jo kjempefint. Merknadene handler i hovedsak om å tilføre politiet mer ressurser, de ulike partiene spiller inn forslag til omorganisering av politiet for å gi prioritet til bestemte områder, og opposisjonen har selvfølgelig på ulike måter vært opptatt av å bevare den desentraliserte strukturen, som vi oppfatter er veldig viktig.

Jeg mener også at merknadene bærer preg av en forsiktighet når det gjelder å kritisere politiet. Det er jo en del forhold ved politiet som vi diskuterte i den forrige saken, og som det hadde gått an å ta opp, men som ikke kommer tydelig fram. Det er altså ikke slik at Stortinget ser politiet ordentlig i kortene når man leser denne merknaden. Så jeg vil mene at både justismini-

steren og politiet kan være ganske rolige etter denne behandlingen. Det er svært lite å følge opp for politi og justisminister etter denne stortingsbehandlingen.

Jeg velger derfor å snakke om litt andre ting enn det som står i denne meldingen. SVs forslag og merknader får leve sitt eget liv i selve teksten. Vi har også stilt oss sammen med Arbeiderpartiet og Senterpartiet bak svært mange av de tingene. Så har det etter at vi avga denne innstillingen, kommet opp to–tre forhold når det gjelder norsk politi. De ville vært dekket i denne innstillingen hvis de hadde kommet litt tidligere, eller hvis vi hadde avgitt den f.eks. i dag.

Det ene er, som Per-Willy Amundsen nevnte, avsløringen av politiets arbeid i forbindelse med bistand til barnevernet. Jeg kommer straks tilbake til det.

Den andre saken handler om klusset med politistasjonsstrukturen i Oslo og den varslede omkampen som politiet ønsker å ta om Stortingets vedtak fra 1. desember.

Det tredje forholdet handler om måten politiet opptrådte på når det gjaldt å kaste ut en småbarnsfamilie på Tøyen forrige helg. De to siste sakene skal jeg ta i neste innlegg, jeg skal nå bruke litt tid på barnevernssaken.

Det er altså slik at Stavanger Aftenblad gjennom egne undersøkelser laget en nasjonal undersøkelse som viser at politiet i løpet av ett år har blitt hentet inn til bistand fra barnevernet 2 800 ganger – 2 800 ganger på ett år: et stort omfang av bidrag fra politiet til barnevernet, hyppig bruk av uniformert politi, bruk av håndjern mot mindreårige og bruk av spyttmaske mot mindreårige. Vi blir gjennom dette kjent med Ida, f.eks., som har blitt utsatt for 50 politioppdrag på halvannet år. Hun har blitt satt i håndjern, det har blitt brukt «bodycuff» og pepperspray. 10 år gamle Alex ble lagt på gulvet av politiet i et barnevernsskontor, ble påsatt håndjern og båret inn i en cellebil av flere uniformerte politibetjenter.

Det vi leser om her, er rystende forhold – veldig rystende forhold. Jeg skal ikke kritisere politiet, for vi skal forholde oss til dem som er ansvarlige for politiet, og det er den politiske ledelsen som tillater at vi faktisk har slike forhold.

Det som Stavanger Aftenblad også viser, er at det er ingen overordnet oversikt i politiet som viser hvor ofte man gjør dette.

Så er det et forhold til som bekymrer meg, for flere av oss har stilt skriftlige spørsmål til justisministeren om denne saken. Jeg må da bare si at svarene vi får tilbake, er mekaniske, tørre og byråkratiske. Det er som om det ikke er barn bak prosedyrene og systemene. Men det er barn, de mest sårbare barn, og vi greier ikke

å få ut av Justisdepartementet en eneste bekymring over måten disse barna blir behandlet på.

Jeg skal avslutte med bare å si at denne saken kommer til å få et etterspill i Stortinget. Det blir laget et eget forslag om dette, hvor målet er å få regulert disse forholdene tydeligere og få satt politiets prosedyrer mye tydeligere på dagsordenen – og kanskje få regulert måten politiet bruker makt på, og hvilke tvangsmidler vi skal tillate at politiet bruker i slike saker.

Med det legger jeg fram forslagene som SV alene står bak.

Presidenten: Da har representanten Petter Eide tatt opp forslagene han viste til.

Ola Elvestuen (V) [19:13:21]: Politimeldingen som behandles i dag, gir et godt bilde av politireformen som er gjennomført de siste årene. Mange har vært kritiske til omleggingen av politiet, og det gjelder unektelig spesielt i Senterpartiet. Nå som store endringer i politiet er gjennomført, er det færre som deler denne virkelighetsbeskrivelsen av politiet.

Som representanten Klinge vil jeg også gjerne sitere ulike stemmer. Det ene er fra NRK Vestland 21. januar, og da siterer jeg, som andre, politisjefen i Sogn og Fjordane, politimester Arne Johannessen, som sier:

«Sanninga er at vi har lagt bak oss kanskje det beste året i historia når det gjeld utvikling av politiet. Vi har fått nye ressurser og vi oppnår svært gode resultat.»

Jeg vil også trekke fram et oppslag i Helgelands Blad i februar 2021, der lensmann Tom Giertsen i Ytre Helgeland lensmannsdistrikt uttaler at han er fornøyd med mange sider ved politireformen. Artikkelen i Helgelands Blad sier bl.a.:

«(...) politireformen har fungert positivt på flere punkter, blant annet gjennom at man har fått på plass politikontakt, noe som har bidratt til større tilstedeværelse i kommunene. Kapasiteten har også økt. Det har ført til mer kunnskapsbasert – og dermed bedre – politiarbeid og etterretning, sier referatet. Ifølge Giertsen har distriktet nå full bemanning, og målet om to politifolk per 1000 innbygger er nådd.»

Tall fra politiet viser at kriminaliteten har endret seg drastisk de siste årene. Tradisjonell vinningskriminalitet har gått ned med 40 pst., mens seksuelle overgrep har gått opp med 160 pst. I tillegg blir kriminaliteten mer kompleks og grenseoverskridende. Internett er en ny og annerledes arena for kriminalitet og etterforskning. Det muliggjør forbrytelser som overgrep mot barn, ID-tyveri, økonomisk kriminalitet, ulovlige organiseringer og hatkriminalitet i et helt annet omfang enn det vi har sett

tidligere. Denne virkeligheten er en avgjørende begrunnelse for politireformen som ble vedtatt i 2016.

Siden 2013 er det ansatt over 2 800 flere i politi- og lensmannsetaten. Over 1 650 av disse ansettelsene er rene politistillinger som er fordelt på politidistriktene etter behov og kriminalitetsbilde. I 2020 ble målet om to politifolk per 1 000 innbyggere nådd for første gang. I takt med at kriminaliteten ble mer komplisert og flytter seg over til nett, er målet å ansette flere andre yrkesgrupper i politiet, f.eks. IT-teknikere og økonomer.

For meg viser disse faktaene at en modernisering og reform av norsk politi var høyst nødvendig for å kunne være i stand til å møte denne virkeligheten. Av politimeldingen kan vi se, på område etter område, at selv om – som mange har påpekt – det fortsatt er mye å gjøre, var likevel reformen, og det å igangsette den, nødvendig og riktig.

Seher Aydar (R) [19:17:05]: Denne politimeldingen vi behandler i dag, gjør opp status for den reformen fra denne regjeringen som kanskje har det mest misvisende navnet, den såkalte nærpolitireformen. Mens regjeringen skryter av å ha oppnådd et minstemål for antall politifolk per innbygger ved å trikse med tallene, er realiteten at denne reformen har brakt politiet lenger unna folk, både i distriktene og i de store byene. Og denne politikken skal regjeringen fortsette på. Politikontorene skal bare legge ned frivillig, etter først å ha blitt tappet for ressurser i årevis. Politikutdanningen svekkes, og sentralisering tapper politiet for lokalkunnskap, kompetanse og ressurser.

Rødt frykter amerikanske tilstander dersom denne utviklingen får fortsette. Det handler om tillit, og det handler om hvordan sentralleddet overstyrer lokalkunnskap og kompetanse hos politifolkene som vet. Det handler om at forebygging og tillitsbyggende arbeid ute blant folk byttes ut med strengere straffer, mer telling og mer såkalt effektivitet – alt dette mens private sikkerhetsaktører tar over stadig mer av politiets oppgaver.

Den gradvise nedstengingen av politiet der folk bor, kombinert med at det i overdreven grad fokuseres på såkalt effektivisering og overføring av ressurser til sentrale funksjoner, har ført til at stadig mer av politiets kjerneoppgaver privatiseres. Politifolkene på golvet har slått alarm om denne utviklingen i årevis. I en forskerundersøkelse fra 2019 sier tre av fire politifolk at ressursmangel går ut over oppgaveløsningen. Nesten to tredjedeler av politifolkene går hjem med en dårlig følelse over ikke å få gjort en så god jobb som de ønsker. Et klart flertall ser hvordan vektorbransjen er i ferd med å ta over politiets oppgaver.

Med denne stortingsmeldingen blir det ikke bare snikprivatisering, men også uttalt at det private skal få transportere varetektsinnsatte. Hvorfor regjeringen synes det er en god idé, har de ikke engang tatt seg bryet med å legge inn en god begrunnelse for. Kanskje skyldes det at denne regjeringen uansett hva spørsmålet er, vil svare privatisering.

Rødt mener det er prinsipielt problematisk at private skal gjøre politiets jobb. Vi kan ikke risikere å privatisere vekk tilliten mellom politiet og befolkningen. Det er nettopp da vi kan ende med tilstander som dem vi ser i USA. Men vi er heldigvis ikke som USA – foreløpig. Folk i Norge har tillit til nærpolitiet og ønsker å beholde dem der de er, slik vi har sett det når det har blitt slått ring rundt nedleggingstruede politistasjoner på Manglerud og på Holmlia.

Det er en stor feiltagelse å legge ned nærpolitistasjonene med folk som kjenner lokalbefolkningen. Med store enheter er det tilfeldig hvilke politifolk som reiser ut, og det gir dårligere relasjoner. I dag blir folk som ser ut som meg, mine naboer og kompiser, utsatt for etnisk profilering. Når regjeringspartiene i dag stemmer ned forslag som kunne ha bidratt til å få en slutt på denne praksisen, legger de samtidig opp til ytterligere svekking av politiets tillit blant folk flest.

Dette landet trenger et brudd med den feilslåtte politireformen til regjeringen. Det er på tide å la befolkningens tillitserklæring til lokale politistasjoner landet rundt bli omsatt i en politikk som sikrer et nærværende politi med sivil karakter som kjenner og kan spille på lag med befolkningen. Alternativet ser vi i sin fulle effekt i dagens USA.

Statsråd Monica Mæland [19:21:04]: Da regjeringen tiltrådte i 2013, sto politiet i en krevende situasjon. Gjørv-kommisjonen hadde avdekket svikt og mangler i politiets beredskaps- og kriseledelsesevne. Vi fikk høre historier om ressurser som ikke fant hverandre. Politianalysen avdekket store forskjeller i hvordan politiet var organisert, med hvilken kvalitet og effektivitet oppgavene ble løst, og hvordan det enkelte politidistrikt innrettet tjenesten. Alle var enige om at noe måtte gjøres.

Vi tok tak i dette på to måter. Vi styrket beredskapen, og vi gjennomførte en omfattende reform for politiet. Reformen fikk bred tilslutning da den ble behandlet i Stortinget i 2015.

Endringene var nødvendige, og mye er forbedret. Reformen har gitt bedre kvalitet og mer enhetlige tjenester. Vi har aldri før hatt flere politifolk i hele landet, og politiet er nå bedre rustet til å bekjempe alvorlig kriminalitet. Totalt sett leverer politiet bedre tjenester nå enn før reformen, men politiet må fortsatt tilpasse seg i takt med utviklingen i samfunnet.

Vi må ha et politi med kapasitet og kompetanse tilpasset både dagens og morgendagens kriminalitet og sikkerhets- og beredskapssituasjon. Framover vil politiet trenge ulike typer kompetanse for å løse oppgavene. Det siste året har vist oss hvor viktig det er at samfunnet fungerer i en krisetid. Politiet har spilt en sentral rolle under pandemien. De gjør en stor innsats for fellesskapet, og de gjør den godt. Innbyggerundersøkelsen bekrefter det. Folk har tillit til politiet, og tilliten har økt gjennom krisen.

Beredskapen er styrket. Vi har fått på plass beredskapssenter og nye politihelikoptre og styrket beredskapstroppen, og vi gir innsatspersonell i hele landet mer trening. Beredskapen i Norge er også styrket gjennom bedre samvirke mellom beredskapsetatene. Vi så et eksempel på det i nyttårshelgen. Raset i Gjerdrum viste hvordan ressursene fant hverandre. Politi, brannvesen, helsevesen, kommune, Sivilforsvaret og frivillige viste fram det beste i samvirkemodellen.

Vi har nå 3 600 flere ansatte i politiet enn i 2013. I 2021 sørger 400 nye, faste stillinger for at vi går forbi målet om to per tusen. Stillingene skal, når pandemien er over, styrke de geografiske driftsenhetene.

Selv om mye er oppnådd, må arbeidet fortsette – innenfor straffesaksområdet og når det gjelder innsatsen mot gjengkriminalitet og forebygging av vold i nære relasjoner. Vold og overgrep mot barn skal fortsatt være et prioritert område for politiet.

Mer av politiets arbeid må digitaliseres framover. Publikum forventer, og fortjener, å kunne samhandle digitalt med politiet i mye større grad i tiden som kommer. Lovverket må fortløpende moderniseres, f.eks. ved lagring av IP-adresser.

Nye sikkerhets- og kriminalitetsutfordringer må møtes på nye måter. Som følge av at stadig mer kriminalitet flytter seg til internett, må politiet øke og videreutvikle sin IKT-kompetanse og ta i bruk nye teknologiske muligheter.

Regjeringen har gjennom mange år satset kraftig på politiet. Politidekningen har økt betraktelig, budsjettet til politiet er rekordstort, og det samme er antall ansatte. Politiet er godt rustet til å møte framtiden.

Avslutningsvis vil jeg, også på bakgrunn av representanten Amundsens visitt, kort kommentere noen oppslag som har vært i Stavanger Aftenblad de siste dagene knyttet til politiets bistand til barnevernet.

Jeg registrerer at noen har ment at jeg har gitt feil informasjon til Stortinget knyttet til statistikk over denne bistanden. Det var selvsagt ikke meningen. Meningen var å svare på antall oppdrag knyttet til maktbruk mot barn. Sann statistikk har vi ikke. Når Stavanger Aftenblad derfor hevder at det er 2 800 bistandsoppdrag mot barn i året, er det ikke riktig.

Dette er mange typer bistand. Det er barnevernet som ber om bistand. Det kan være bistand for å hjelpe barnevernsansatte, det kan være bistand knyttet til å lete etter barn som ikke er der de skal være, og det kan være bistand mot utagerende barn. Det er interessant å få vite mer om dette, men det må vi først og fremst gjøre ved å spørre barnevernet hvorfor man ber om bistand, og hvilken type bistand man ber om. Det er jeg interessert i, og det tar jeg gjerne opp med barne- og familie-ministeren.

Så er det interessant å vite hvordan politiet håndterer barn og unge. Det arbeidet er Politidirektoratet allerede i gang med. Det mener jeg er veldig viktig og veldig bra.

Helt avslutningsvis: Stortingsmeldingen om politiet er viktig. Den er sterkt etterspurt, og derfor har den hatt høy prioritet i Justis- og beredskapsdepartementet. Den ble lagt frem 23. juni i fjor, og jeg er veldig glad for at vi nå får anledning til å diskutere den.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Lene Vågslid (A) [19:26:32]: Arbeidarpartiet meiner som kjent at regjeringa har svikta i hovudintensjonen i gjennomføringa av nærpoltireforma. Eg har vore medlem av justiskomiteen under åtte justisministrar, og eg har stilt det same spørsmålet til alle åtte som eg no skal stille. Spørsmålet mitt er: Korleis går det an, når ein har eit mål om å styrkje nærpoltiet, og ein har vedteke i Stortinget at alle attverande tenestestader skal styrkjast med bemanning, at me i dag står i ein situasjon der dette ikkje er tilfellet? Omtrent alle representantar for Høgre er opptekne av å snakke om at me ikkje skal ha eit 1990-talspoliti, og snakkar nærmast som om ein har forlate heile hovudintensjonen i nærpoltireforma. Så spørsmålet er: Er det slik at ein har forlate hovudintensjonen, eller er det slik at det eigentleg aldri var meininga, til å begynne med, reelt å styrkje det nære politiet og den viktigaste beredskapsressursen, som Gjørv-kommisjonen så tydeleg understreka?

Statsråd Monica Mæland [19:27:31]: Det var meiningen å styrke politiet i alle ledd – både i beredskap, i kriseledelse, i kultur, i å organisere et tydeligere politi, i å styrke fellestjenestene og å styrke tilbudet til befolkningen. Det mener jeg at vi har gjort. Men vi ser veldig forskjellig på dette. Mens Arbeiderpartiet teller ansatte på et lokalt kontor, teller jeg: Hvilke fellesenheter har vi – analyse, etterforskning, Felles straffesaksinntak – hva slags organisering har vi? Hvordan opererer organisasjonssentralene? Jeg tror alle husker en operasjonssentral som ramlet sammen, som besto av en person og en gul lapp. Sånn kan vi altså ikke ha det. Derfor er politiet styrket i alle ledd. Der vi ytterligere skal styrke politiet

nå, er i de geografiske enhetene. Det skal de 400 politistillingene bidra til.

Lene Vågslid (A) [19:28:31]: Betyr det statsråden no seier til meg, at vedtaket om å styrkje alle attverande tenestestader ikkje gjeld? Det er det eg høyrer når eg spør – styrking av bemanninga lokalt, som Stortinget har vedteke, og som ein seier i nærpoltireforma er eit mål, har ein forlate. Kan eg få statsråden til å bekrefte det?

Statsråd Monica Mæland [19:28:59]: Nei. Det er altså slik at når du ringer etter en politipatrulje som er ute, og som kommer – da ringer du en operasjonssentral, som er styrket. Fellesenheter som bistår patruljen, er styrket. Patruljen er styrket, mer spesialisert, og det er mer etterforskning på stedet. Alle ledd i politiet er styrket. Så det går ikke an å telle opp ansatte på et kontor. Man jobber ikke i et vakuum. Det er ikke slik at fellesenheter liksom er opprettet for sin egen del. De er opprettet for å avdekke og forebygge kriminalitet. Det er sterke operasjonssentraler, og vi har forebyggende enheter og nettpatruljer. Vi jobber på en helt annen måte enn vi gjorde i 2013. Alle deler av politiet er styrket, men så skal vi styrke de geografiske enhetene ytterligere med de 400 stillingene.

Lene Vågslid (A) [19:29:52]: Takk for gjennomgangen av organisasjonskartet i politiet. Det var ikkje det eg spurde om. Eg registrerer at eg heller ikkje frå denne statsråden får svar på det eg spør om.

Arbeidarpartiet har òg over lengre tid vore oppteke av satsinga på arbeidslivskriminalitet. Der meiner me innsatsen frå regjeringa er for svak. Halmstrået regjeringa ofte svarar med når me utfordrar dei på dette, er at dei har a-krimssenteret. For kort tid sidan kom det fram at regjeringa ikkje har sørgt for at politiets innsats for a-krimssenteret har vore heimla og avklart i lovgjevinga. Økokrimsjefen sa til VG 7. februar at politiet kan ha brote lova, og justisministeren varslar at ho skal gjennomgå dette. Spørsmålet mitt til justisministeren er: Når blei justisministeren klar over desse manglande heimlane for a-krimssentera, og vil justisministeren rydje opp i dette, samtidig som ho sørgjer for å oppheve tieplikta mellom etatane, slik ein har gjort i Sverige?

Statsråd Monica Mæland [19:30:51]: Først må jeg si at jeg er helt uenig i representantens beskrivelse av vår innsats på dette området. Jeg tror ingen regjering noen gang har kunnet si at det har vært satset så mye, med møter mellom alle involverte, med opprettelsen av a-krimssenteret, og med strategier som har blitt fornyet annethvert år under denne regjeringen – nå sist i sommer.

A-krimssamarbeidet har utviklet seg, og det er slik at Økokrims leder har sagt at det kan være utfordringer,

ikke knyttet til politiets evne til å rykke ut sammen med andre etater – det har man hjemmel til – men hvem skal f.eks. stanse arbeidet? Det har jo Arbeidstilsynet anledning til, så det behøver ikke politiet å gjøre.

Det er laget en utredning. Den skal Politidirektoratet gå gjennom. Det mener jeg det er viktig at de gjør, og trenger de andre hjemler, skal de få det.

Når det gjelder deling av informasjon, går det nå ut et forslag til Stortinget om en hjemmel i forvaltningsloven til å dele informasjon.

Jan Böhler (Sp) [19:32:11]: Jeg vil gjerne spørre statsråden om oppfølging av vedtaket i Stortinget før jul angående prosessen med sammenslåing av politistasjoner i Oslo og tilstedeværelse av politi i nærmiljøet. Jeg er klar over at det er Politidirektoratet og Oslo politidistrikt osv. – sikkert i samråd med departementet – som tar den endelige avgjørelsen, men når Stortinget har fattet et sånt vedtak, er det et problem at det har kommet signaler denne uken om at man fortsetter prosessen med å slå sammen til én stasjon. Det gjelder Manglerud og Stovner politistasjoner. Jeg er opptatt av at det ikke skal være en unødvendig konflikt mellom politiet i Oslo og befolkningen i disse nærområdene, som er bekymret for nærheten til politiet.

Jeg forstår politiets behov for å samle spesialitetene sine, men jeg vil gjerne spørre statsråden: Hva er gjort siden sist for å prøve å finne en løsning som mer kan møte begge parter, for å komme ut av den konflikten som nå ligger der?

Statsråd Monica Mæland [19:33:18]: Jeg vet ikke om noen konflikt, men jeg kjenner jo Stortingets vedtak, som jeg advarte sterkt imot. Men som jeg sa i Stortinget, er det min jobb å informere politiet om Stortingets vedtak, og det har vi gjort. Så oppfatter jeg at Oslo-politiet har gjort det Stortinget ba om, nemlig å gjennomføre en uavhengig konsekvensanalyse, og det er den analysen jeg oppfatter at politiet i Oslo nå diskuterer med byrådet og bydelspolitikerne. Utover det er jeg ikke oppdatert på dette.

Jan Böhler (Sp) [19:33:48]: Takk for svaret. Jeg har et spørsmål til som angår situasjonen for politiet i Oslo. Det gjelder det representanten Frølich nevnte i sitt innlegg om at politiet nå i mye sterkere grad enn før oppklarer kriminalitet. I forrige uke kom tallene for anmeldt kriminalitet i Oslo fra Oslo politidistrikt. Der framgår det at oppklaringsprosenten i Oslo politidistrikt i 2020 var på 35,5 pst. Det var en nedgang på 3,4 pst. i forhold til 2019. De siste tallene vi har for oppklaringsprosenten på landsbasis, er 50,9 pst. – de er hentet fra 2019, det er vel ikke kommet tall for 2020 ennå. Det er altså en forskjell på over 15 pst. i oppklarings-

prosent mellom Oslo og det som er landsgjennomsnittet. Det skaper selvsagt bekymring i Oslo når det er ned mot en tredjedel av den anmeldte kriminaliteten som oppklares, og mange som er ofre eller utsatt for det, er bekymret for hva som skjer når sakene deres ikke oppklares.

Vil statsråden sette inn tiltak og prosesser overfor politiet i Oslo for å øke oppklaringsprosenten?

Statsråd Monica Mæland [19:35:02]: Jeg er veldig opptatt av både oppklaringsprosenten og saksbehandlingstiden. Det er viktig. Så er det slik at vi ikke kjenner tallene nasjonalt for 2020, dem får vi 15. mars, når vi får politiets årsrapport. Det vi vet, er at en del saksmengder har økt veldig mye. Seksuelle overgrep mot barn har økt veldig mye de siste årene. Vi vet at sakene blir vanskeligere, de blir mer komplekse, og de krever mer ressurser. Vi vet også at vi bruker rundt 30 pst. av ressursene på de 3 pst. mest alvorlige sakene. Jeg mener det er en riktig prioritering. Men vi må selvsagt gå igjennom dette når vi får tallene, og så tror jeg man må være forberedt på at vi i 2020 hadde et helt spesielt år, et koronaår, og at det også vil gi seg utslag i disse tallene. Men jeg skal selvsagt gå nøye igjennom dem.

Petter Eide (SV) [19:36:11]: Først har jeg bare lyst til å gi justisministeren ros. Hun har vært fantastisk sterk i den vanskelige tiden som vi er i, og jeg har full forståelse for at det er ulike ting – både lokalt osv. – som det er umulig å holde fullstendig oversikt over.

Jeg må følge opp litt det som Jan Böhler tok opp. Vi ble enige i Stortinget 1. desember om at Manglerud politistasjon ikke skulle legges ned, at den ikke skulle slås sammen til en ny politistasjon. Likevel har Oslo-politiet nå levert en søknad til Justisdepartementet om nettopp det, som da er i strid med Stortingets vedtak. Statssekretær Sættem sier til Aftenposten på fredag at søknaden er til behandling. Med andre ord holder han det åpent om Oslo-politiet skal få det som de vil. Det er altså en reell mulighet for at Justisdepartementet vil godkjenne en søknad som er i strid med Stortingets vedtak.

Mitt konkrete spørsmål er: Kan justisministeren nå bekrefte at hun vil avslå søknaden fra Oslo politidistrikt?

Statsråd Monica Mæland [19:37:13]: Med all respekt for at jeg ikke har vedtaket fra Stortinget foran meg, mener jeg at det ikke er helt korrekt gjengitt fra representanten. Jeg mener at det Stortinget anmodet om, var at man skulle gjennomføre en uavhengig konsekvensanalyse før man fattet noe vedtak. Den analysen er det – slik jeg oppfatter det – Oslo-politiet har fått utført, og som ligger til grunn for deres ønske om å slå

sammen. Så har ikke jeg fått noen sak på bordet mitt, men den får jeg helt sikkert, og den må jeg behandle i henhold til Stortingets vedtak. Men dette må jeg se nærmere på, for jeg tror ordlyden var litt annerledes.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Martin Henriksen (A) [19:38:01]: Arbeiderpartiet har høye ambisjoner for justissektoren og politiet. Vi er ikke enig med regjeringa, som skriver at veksten i budsjettene stanser nå. Det stemmer ikke med behovet for et reelt nærpolti, for innsatsen mot vold i nære relasjoner eller for behovet for å fjerne domstolskøen.

Komitélederen fra Arbeiderpartiet sa i sitt innlegg at det var nødvendig med et oppgjør med høyre regjeringas manglende evne til å gjennomføre. Høyres fraksjonsleder svarte med å si at det er vanskelig å få gjennomført en perfekt reform. Ja, det er vel vanskelig å gjennomføre en hvilken som helst reform når man har gitt ansvaret til åtte ulike statsråder og Erna Solberg har valgt å gi størstedelen av den jobben til Fremskrittspartiet.

Et sted man ser den manglende gjennomføringsevnen, er det jeg vil bruke mesteparten av mitt innlegg på – nemlig satsingen mot arbeidslivskriminalitet. Arbeiderpartiet mener det er behov for en storsatsing på et trygt og rettferdig arbeidsliv. Riksrevisjonen har kritisert regjeringa for en svak og lite avskrekkende innsats mot arbeidslivskriminalitet og slår fast at regjeringa må gjøre mer for å styrke Arbeidstilsynets kontroller og politiets etterforskning av denne typen saker.

Det aller mest avgjørende i kampen mot kriminelle gjenger og organisert kriminalitet er at politiet driver en stabil og langvarig innsats over mange år. Derfor mener Arbeiderpartiet det er nødvendig med forsterket innsats i politidistriktene gjennom økt kapasitet. Vi ønsker å gjøre a-krimsentrene sterkere og mer operative, legge grunnlaget for et bedre samarbeid mellom etatene og gi sentrene økte ressurser og virkemidler.

Derfor bekymrer det oss at vi for en tid tilbake så at Økokrim har utredet det juridiske grunnlaget politiet har hatt i a-krim samarbeidet, og at Økokrim går langt i å konkludere med at politiet ennå ikke har hjemmel til å delta ute på arbeidsplassene. Det er alvorlig. Det hjelper ikke å opprette a-krimsentre dersom etatene ikke har nødvendige forutsetninger for et effektivt samarbeid.

A-krimsentrene har vært regjeringas halmstrå når vi utfordrer dem på den mangelfulle satsingen mot arbeidslivskriminalitet, men når regjeringa ikke engang har sørget for å rydde unna tvil om politiets hjemler, viser det manglende handlekraft.

LO sier at deres medlemmer ute i felten melder at politiet etter de nye vurderingene fra Økokrim ikke lenger er med ute på tilsyn, slik de har vært vant til. De melder at politiet ikke lenger kan være med på opera-

tivt arbeid ute på arbeidsplassene. Da er konsekvensene store fordi politiet ikke kan agere på mulige lovbrudd på andre etaters regelgrunnlag, slik de har gjort fram til nå.

Det er ganske utrolig at regjeringa ikke har sørget for at politiets innsats ved a-krimsentrene har vært hjemlet, avklart i lovgivninga. Regjeringa har etter sju og et halvt år og åtte justisministere ikke fått på plass et regelverk som sikrer at politiet og de andre kontrolletatene kan dele informasjon mellom seg. Det hjelper ikke med a-krimsentre dersom de ikke har lov til å samarbeide, og dette må det rettes opp i.

Til slutt vil jeg ta opp en sak jeg er glad for at det er enighet om her i salen. Når politiet hvert år har lagt fram sin drapsstatistikk, har 77 drapsofre manglet i oversikten for de siste ti årene. Det gjelder de 8 personene i regjeringkvartalet og de 69 personene på Utøya som ble drept under terrorangrepet 22. juli i 2011. Dette er det blitt vist til kun i en fotnote i politiets drapsoversikt.

Når man setter opp en statistikk over antall drap i Norge, men utelater den største drapshendelsen de siste ti årene, blir bildet misvisende for hva som faktisk har skjedd i Norge. Da er veien også kort til at statistikken kan misbrukes.

Derfor er jeg glad for at Stortinget er enig om å rette opp det at den offisielle statistikken i Norge har utelatt 77 drapsofre de siste ti årene, og for at Kripos uttaler at drapsoversikten hele tida er under utvikling. Det er bra at Kripos er lydhøre for innspill, og at drapsoversikten kan diskuteres. Og det er fint at vi får et mer riktig bilde gjennom at Stortinget nå er enig om å sørge for at alle drap begått i Norge skal føres i den generelle hovedstatistikken.

Ingunn Foss (H) [19:43:06]: Helt siden denne regjeringen tiltrådte, har styrking av politi og beredskap vært en hovedprioritet. Etter tragedien 22. juli 2011 beskrev Gjørvi-kommisjonen et politi som var for svakt rustet, organisert og ledet. Politianalysen tegnet et lignende bilde. Målet for reformen er et politi med økt beredskap, styrket operativ evne og bedre samarbeid internt.

For regjeringen har to tiltak vært helt sentrale i arbeidet for å utvikle norsk politi: Vi har styrket bemanningen med over 3 000 flere ansatte i etaten. Vi har økt kvalitet gjennom en politireform som sikrer oss et mer moderne politi tilpasset den tida vi lever i. Det er fortsatt ting som kan og skal bli bedre i norsk politi, men på vei mot dette må vi glede oss over alt som er blitt bedre.

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring skriver i sin rapport:

«Operasjonssentralene er blitt mer profesjonelle, politikontaktene og politirådene får til god samhandling med kommunene og politipatruljen jobber på nye måter gjennom politiarbeid på stedet.»

«Felles staffesaksinntak bidrar til bedre etterforskning i initialfasen og får bedre omtale i 2019 enn tidligere.»

Riksadvokaten skrev i 2019:

«Det kan ikke være tvilsomt at kvaliteten på straffesaksområdet i dag er høyere, og gradvis blir jevnere, enn tidligere.»

Jeg har ikke møtt en eneste politimester eller ansatt i politiet som vil tilbake til den gamle strukturen og måten å jobbe på. De sier alle at retningen er rett, og at reformarbeidet må fortsette. På tross av store endringer i sektoren viser nye undersøkelser at folk føler seg trygge og har tillit til politiet.

Vi har i dag et politi som er langt bedre i stand til å håndtere dagens og framtidens kriminalitet enn vi hadde før reformen. Vi har fått likere tjenester med bedre kvalitet over hele landet. Politiet innfrir nå de nasjonale responstidskravene for alle tre tettstedskategorier over en periode på fire måneder. Politiet besvarer nærmere 98 pst. av alle anrop på 112 innen 20 sekunder. Og politiet har topplasseringer på Ipsos' årlige omdømmeundersøkelse. Det skulle en nesten ikke tro når en hører på all kritikken fra opposisjonen.

Skal befolkningens tillit og trygghet opprettholdes, må politiet være i stand til å håndtere ulike former for kriminalitet – fra terrorisme og vold i det fysiske rom til overgrep og svindel i det digitale rom. Når kriminaliteten endrer seg, krever det en annen organisering av politiets arbeid, tettere samspill mellom ulike ressurser i politiet, lokalt, i distriktet og nasjonalt. Dette ble etterlyst av fagfolkene i 2011, og dette har vi nå levert på.

Jeg er glad for at det ikke blir vedtatt noen store endringer i Stortinget. Reformen, som flere har vært inne på, gir gode resultater og må fortsette. Merkelig nok foreslår ikke Senterpartiet og Arbeiderpartiet noen store endringer – noe en skulle tro etter årevis med klaging på alt det de mener er galt i norsk politi. Både Senterpartiet og Arbeiderpartiet bruker ganske store ord, men når det kommer til innholdet i reformen, får den sterk støtte her i Stortinget. Det er bra, og det gir politiet arbeidsro til å gjøre den viktige jobben sin.

Stein Erik Lauvås (A) [19:47:00]: Jeg registrerer at det rettes ganske ramsalt kritikk fra mange hold mot situasjonen i politiet etter denne reformen. Folk opplever et mer fraværende politi i sine lokalsamfunn. De opplever å ha mistet kontakten med politiet i sine lokalsamfunn. Og jeg registrerer at Riksrevisjonen heller

ikke er veldig imponert over en del av de tingene de har sett på.

Det var jo ikke disse opplevelsene regjeringen framhevet da nærpoltireformen ble lagt fram, og det var heller ikke disse opplevelsene regjeringen lovet da nærpoltireformen ble vedtatt. Vi ser ganske tydelig at regjeringen ikke har fulgt opp det som var lovnadene, og det må vi si ifra om. Vi må si klart ifra om at denne reformen ikke ble slik som regjeringen lovet. Det er en tapt mulighet – det er det det er.

Blant annet ser jeg i dag i Smaalenenes Avis at det nå skal forsvinne seks stillinger fra politistasjonen i Askim. Namsmannsfolkene skal flyttes vekk fra Indre Østfold kommune og til Ski. Det var heller ikke det Indre Østfold kommune ble lovet – disse fem kommunene: Slå dere sammen, så skal vi sørge for at det blir tilført flere statlige arbeidsplasser, det blir et sterkere miljø, dere skal få tilført arbeidsplasser. Nå sentraliserer man vekk arbeidsplasser fra Indre Østfold kommune. Det er det som skjer i virkeligheten der ute.

Jeg må bare si at jeg kan godt forstå kommunene som har gjort en kjempejobb – det er vel den største kommunesammenslåingen i landet, for så vidt, disse fem kommunene – og ble lovet at da skulle man få backing av staten, man skulle få kompetansesarbeidsplasser, man skulle få tilført statlige arbeidsplasser. Man tok grep lokalt, og man skulle få belønning fra sentralt hold. Vel, nå sentraliseres det til Ski. Indre Østfold kommune ble allikevel ikke stor nok for regjeringen.

Jeg er glad for at vi fra Arbeiderpartiets side har satt fram forslag om at man skal stanse den type sentralisering i påvente av en evaluering. Det har vel ikke fått flertall, men jeg registrerer at det som er foreslått gjort nå i Askim med å flytte disse arbeidsplassene til Ski, skjer med Justisdepartementets varme godkjenning. Det har nemlig vært en tur innom der, hvis mine opplysninger er korrekte. Hvis ikke får justisministeren korrigere meg.

Så til en annen utfordring: utdanningen av nye politistudenter. Det er vel opplest og vedtatt at Politihøgskolen på Majorstuen er moden for flytting – lokallene og plasseringen er ikke i takt med tiden. Jeg har bare lyst til å si at jeg føler det er løsbart. Arbeiderpartiet legger fram et forslag her i dag om at nå må jobben med å få ny politihøgskole komme i gang. Debatten har vart lenge, og det er tid for å starte konkretiseringen. Da er jeg veldig glad for å kunne hjelpe regjeringen til en rask løsning. I Moss ligger det nemlig en byggeklar tomt som kan huse en god, ny politihøgskole. Kommunen er klar på at den kan ta imot en ny høgskole. Næringslivet som skal sørve for øvrig, er også klare på det. Man får kort vei inn til Oslo med pendleravstanden med ny Follotunnel – man klarer knapt å åpne Facebook før man

er framme i Moss, og vice versa. Og E6 er vel – hva er det det heter – «den strakast vei'n», om man trenger å komme dit med buss eller bil.

I tillegg har jeg lyst til å si at det ligger et svært godt øvingsområde bare noen få kilometer unna. Dit kan politistudentene springe, og der kan de drive skytetrening, biløvelser og andre ting de må trene på, og man kan gjøre det stort sett uten investeringer på grunn av at Rygge flystasjon ligger der med disse fasilitetene allerede klare.

Jeg håper regjeringen jobber raskt med saken om ny politihøgskole. Nå er i hvert fall plasseringen servert!

Frida Melvær (H) [19:51:44]: Politireforma har beydd ei stor, men nødvendig omstilling av politi- og lensmannsetaten, og det er jo ikkje unaturleg at ei reform av denne størrelsen vert opplevd både utfordrande og krevjande. Men no ser vi resultata, at reforma har vore rett. Politiet innfrir i tur og orden på dei måla og forventningane vi har sett når det gjeld dei viktige samfunnsoppdraga dei har. Tilliten i befolkninga til politiet er veldig høg i Noreg, og folk kjenner seg i all hovudsak trygge der dei bur. Det bør vi gle oss over. Eg er veldig imponert over det arbeidet politiet har lagt ned dei siste seks åra for å bygge ein etat som er rigga til å møte både dagens og framtidas utfordringar – eit sterkare politi, med betydeleg auka ressursar, betre metodar og moderne materiell.

Det har vore mykje støy og kritikk frå opposisjonen her i Stortinget sidan reformarbeidet starta. Personleg tenkjer eg at den kritikken står eg rakrygga i, for målet med reforma har vore så viktig for å møte dei nye samfunns- og kriminalitetsutfordringane vi står overfor. I møte med politiet er ei av dei største bekymringane dei no har, at det som er bygt opp, skal verte rive ned att. Det er ei gjennomgåande tilbakemelding om å få ro til å utvikle og ferdigstille alle delane av reforma. No kan eg ikkje sitere Arne Johannessen meir, for det har vore gjort så mange gonger her, men det innlegget han hadde i avisa Firda, kom med bakgrunn i ein endelaus straum av lesarinnlegg frå Senterpartiet om kor gale alt står til i politiet, og at dette kjem av politireforma. Eg forstår at politiet føler behov for å ta til motmæle når Senterpartiet langt på veg nemner opp seg sjølv til politiets alternative kommunikasjonsavdeling, særleg når informasjonen dei gjev ut, ikkje samsvarer med politiet sine egne opplevingar.

Så kan vi jo bevege oss litt lenger nord i Sogn og Fjordane, til Gloppen, der Senterpartiet har styrt samanhengande sidan 1960-talet. Der uttalte politioverbetjent Roset til avisa Firda Tidend då han vart

spurd om kva som hadde endra seg i politiet etter reforma:

«Eg meiner det har vore ei jamn stigning i kurva, og slik eg ser det er vi blitt betre på alle felt. Det er godt å oppleve at kvaliteten og organiseringa er meir lik over heile landet. Sjølv sagt står det igjen mykje som vi kan bli betre på, vi er på ingen måte så gode som vi kan vere på alle felt, men vi har heilt klart heva oss mykje.»

Han fortel òg at kontoret no er fullt bemanna for fyrste gong sidan 2010, at det landsdekkjande sambandet til politiet har styrkt kommunikasjonen internt, og at samarbeidet mellom og auka kompetanse hos dei tilsette styrkjer det operative arbeidet. Lensmennene i Sunnfjord og Sogn uttrykkjer det same og støttar politireforma fullt ut.

Det er kanskje på tide at Senterpartiet legg ned dei verbale våpena og overgjev seg. Politireforma er komen for å bli. Det er få om nokon som etterspør reverseringsreforma til Senterpartiet.

Lene Vågslid (A) [19:56:04]: Eg prøver å ta debatten litt, og no ser eg at representanten Amundsen ikkje er her. Det er litt synd, for eg klarer nesten ikkje å ta det alvorleg når ein tidlegare justisminister frå Framstegspartiet, som har stått for kutt i opptaket til Politihøgskolen i to budsjett, angrip Arbeidarpartiet for ikkje å stemme for eit forslag om å auke opptaket ved PHS til hausten. Søknadsfristen for opptaket til Politihøgskolen går ut om få dagar. Det er ikkje eit realistisk forslag, dessverre, å få til det til hausten. Men Arbeidarpartiet har i begge rundar der kutta har blitt gjennomførte, sett av pengar og vore imot dei kutta som Amundsen, Framstegspartiet og høgreregjeringa gjennomførte. Det Framstegspartiet og Amundsen bør gjere, er å sende eit takkebrev til Knut Storberget, som rydda opp etter Odd Einar Dørum og sørgde for igjen å auke opptaket til Politihøgskolen.

Så ser eg at Høgre i sosiale medium skriv rundt omkring at no kan me setje punktum for politireforma. Kjære all verda, det kan me verkeleg ikkje! Då står det verre til i regjeringspartiet enn eg frykta. Eg trudde at me iallfall var einige om at etter at gjennomføringa er ferdig, skal ein evaluere. Dersom det ikkje er noko poeng i å evaluere ei gjennomføring, ja, då kan ein kanskje setje punktum, men det har ikkje Arbeidarpartiet tenkt å gjere. Me meiner at hovudintensjonen og bakgrunnen for reforma var riktig, og han var viktig, men gjennomføringa av det Stortinget har vedteke, har vore veldig slapp og utfordrande. Eg synest det er eit «sjukdomsteikn» når nokon som har sete i regjering i så mange år som Høgre no har gjort, held så mange innlegg heilt frie for sjølvkritikk. Det er ei anbefaling, i tillegg til sjølv sagt

å skryte av gode resultat – det bør ein når ein sit i regjering – å evne å ta tak i det som er utfordringane.

Representanten Peter Frølich påstår at det blir drive ein kampanje mot politireforma. Det er å ikkje ta kritikken og alle dei tilsette i politiet som er organiserte i Politiets Fellesforbund, NTL og Parat, på alvor. Ja, til og med i Norges Politilederlag finst det personar som meiner det er delar av gjennomføringa som er kritikkverdige. Eg har stor respekt for Arne Johannessen, men det seier litt når Høgre har ein person å sitere frå talarstolen. Eg trur på det Arne Johannessen seier som GDE-leiar, og eg trur det blir gjort mykje bra fleire plassar i landet. Men når skal representantane frå høgrepartia ta det kritikarane seier, på alvor? Det er som om det flerrar av. Det er lite kledeleg, og det vitnar om ein regjeringsarroganse som går altfor langt.

Sakene i Stavanger Aftenblad dei siste dagane og vekene har vore nemnde. Eg meiner dette er utruleg viktig å få belyst. Justisministeren kom med nokre nyansar her som eg trur me òg skal ta med oss når det gjeld kva me snakkar om, men når me snakkar om ein såpass stor del av politibistand, politioppdrag, i barnevernet, bør me, uansett innfallsvinkel til saka, sørje for å få betre oversikt og kontroll. Difor har Arbeidarpartiet, Senterpartiet og SV fremja eit laust forslag om å få til det, og slik eg høyrer Framstegspartiet iallfall snakke frå talarstolen, sjølv om dei ikkje lenger er i salen, håpar eg at me vil få tilslutning til det forslaget på torsdag.

Det har vore litt debatt rundt lensmannstittelen og ein del andre påståtte namneendringar som ikkje har vore reelle, i veka som gjekk. Men det er eit faktum at Stortinget i 2019 samrøystes vedtok å gjere titlane i staten kjønnsnøytrale. Då følgjer jo regjeringa opp det vedtaket. No må me ikkje kritisere regjeringa for å følge opp eit vedtak når me stort sett kritiserer dei for ikkje å gjere det. Det Arbeidarpartiet har lyst til å gjere i den samanhengen, er å kome med eit alternativt forslag, for me synest at «politiavdelingsleiar» er eit litt dårleg forslag. Det høyrer, sett på spissen, ut som ein byråkrat som er send ut. Difor har me fremja eit forslag, inspirert bl.a. av Ove Sem og Jorodd Asphjell frå Trøndelag Arbeidarparti, om at regjeringa bør vurdere tittelen «nærpolisjef» i staden for «politiavdelingsleiar». Me synest det passar betre og seier litt meir om rolla, og så kan jo kanskje ei ny regjering fylle det med endå større innhald til hausten dersom me er så heldige.

Magne Rommetveit hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Guro Angell Gimse (H) [20:01:13]: Nostalgien kommer fort krypende når jeg tenker på lensmannen i bygda. Jeg har selv jobbet som lensmannsbetjent i ti år på et lite lensmannskontor, og vet hvor viktig det er å være nær folk og være der folk er.

Da jeg jobbet som lensmannsbetjent, skjedde det en rivende utvikling. Det var det digitale som utfordret oss på lensmannskontoret, og jeg opplevde at lensmannen ikke lenger på samme måte greide å være på de arenaene der ungdommene var. Så kan jo Arbeiderpartiet og Senterpartiet harselere så mye de vil her i dag over uttrykk som «fra gata til data», men det var sånn det var, og det er sånn det er.

Strukturen med mange små lensmannskontor ble fort utdatert, og det ble fort sårbart. Det måtte gjøres noe for å trygge befolkningen. Den rivende kriminalitetsutviklingen har slått om seg, og jeg er ikke i tvil om at det var helt riktig å legge ned flere kontor og kraftsamle til større enheter. Situasjonen nå er den at vinningskriminaliteten har gått ned med 40 pst. de siste årene. Den nye hverdagskriminaliteten handler om at bedriftseiere og enkeltpersoner i bygd og by blir lurt til å gi fra seg penger gjennom bevegelser på nettet. Ofte leder sporene ut av landet, internett kjenner som kjent ingen grenser.

Antallet seksuelle overgrepssaker både på nett og ellers øker voldsomt, og antallet familievoldssaker likeså. Det ble behov for en større spesialisering og en samling av ressursene. Men, sier du, kunne vi ikke ha fått til begge deler, kunne vi ikke ha fått til både å bevare lensmannskontorene og samtidig satse på tiltak som gjør at vi kan møte den nye kriminaliteten? Strukturen med hundrevis av små lensmannskontor har vært sårbar, og det er lurt å organisere seg i litt større fagmiljøer. Å få til det på hundrevis av kontor er ikke realistisk. Men vi har sørget for å bruke pengene sånn at folk over hele landet opplever økt trygghet og god beredskap.

Jeg blir fortsatt nostalgisk når jeg tenker på lensmannen, men har for lengst innsett at når samfunnet endrer seg, må også politiet endre seg, sånn at folk får den hjelpen de trenger i en ny tid med et nytt trusselbilde.

Tage Pettersen (H) [20:04:31]: Representanten Klinge var sår fordi hun oppfattet at Høyre og Framskrittspartiet beskylder Senterpartiet for uriktig svartmaling. Nå skal jeg ikke male, jeg skal sitere: «Senterpartiet driv med ein direkte nedsnakking av politiet sin innsats og våre resultat her i Sogn og Fjordane.» Det sier Arne Johannessen til NRK, og nevner bl.a. at de i 2020 har fått 9 nye stillinger, 19 nye politibiler og har startet byggingen av 3 nye politihus.

Så beskylder Lene Vågslid oss for kun å sitere Arne Johannessen, som jeg nå nettopp gjorde, men Frida Melvær hadde vel tre eller fire andre sitater i sitt innlegg for noen minutter siden. Jeg kan også legge til det som politimester Bøen i Møre og Romsdal har uttalt. Så det handler også om å ville lytte.

Politietaten må kontinuerlig utvikle kompetansen for å holde tritt med samfunns- og kriminalitetsutviklingen. Politihøgskolen er navet i all utdanning i politiet, og skolen må gis de beste rammer til å ivareta utdanning av nye politistudenter, etter- og videreutdanning og forskningsarbeid. En rammefaktor er å ha et tilrettelagt og moderne bygg som kan drives på en kostnadseffektiv måte. Dette har vært diskutert i snart 15 år, og det er bred enighet om at en ny politihøgskole må bygges. Både skolen selv og eksterne rapporter har pekt på at det er betydelige besparelser på drift ved å etablere en ny skole i tillegg til avdelingen i Bodø.

Regjeringspartiene sammen med Fremskrittspartiet har vært tydelige på at ulike finansieringsmuligheter må vurderes når planleggingen av en ny skole en gang starter. Faktisk kan finansieringsløsningen i seg selv være en av nøklene for å komme i gang med arbeidet. Det burde være mulig å finne et bredt flertall i denne sal for å kunne åpne opp for å akseptere en løsning f.eks. med konkurransebygg. Konkurransebygg var nettopp den tilnærmingen den rød-grønne regjeringen la til grunn ved byggingen av flere politihus og tingretter i sin siste regjeringssperiode.

Lokalisering skaper ofte mye debatt, og jeg kunne selvfølgelig valgt å gi mange gode grunner til at en ny politihøgskole burde legges til Moss, men debatten om lokalisering må komme på et senere tidspunkt og ut fra en helhetsvurdering. Først må de prinsipielle beslutningene tas. Framtidens politi, som vi debatterer i dag, har behov for en tidsriktig kompetanse, og før regjeringen kan påbegynne arbeidet med hvor en ny skole skal ligge, må man utrede hva den skal tilby, hva som er etasens langsiktige behov, og så kan vi sikre dette gjennom en god og moderne skole, med tanke på både den akademiske sammensetningen og de fysiske rammene.

Politireformen får i dag fornyet tillit. Enkelte partier bruker store ord og er ekstra høye og mørke i debatten, men når det kommer til substansen, får reformen i dag sterk støtte fra et flertall i denne sal.

Siv Mossleth (Sp) [20:07:51]: Jeg vil si litt om forslaget under V, som er fremmet av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, SV og Senterpartiet, og som dermed er et forslag som har flertall:

«Stortinget ber regjeringen opprette et nasjonalt våpenregister som legges til Brønnøysundregistrene

og til Nordland politidistrikt med forvaltning i Mosjøen.»

Dette er et viktig forslag av flere grunner. Både for politiet og for jegere og våpenforhandlere er det veldig vanskelig og tidkrevende at det ikke er mulig å søke om tillatelse til å eie våpen over nett. Nå er det faktisk sånn at ungdom som tar jegerprøven før sommerferien, kanskje ikke får kjøpt seg våpen tidsnok til å delta i høstjakta. Sånn kan vi ikke ha det. Jeg er glad for at det nå blir flertall for et digitalt våpenregister.

Samarbeidet mellom Brønnøysundregistrene og politimiljøet i Mosjøen er et veldig godt eksempel på hvordan offentlig innovasjon kan bidra til veldig gode løsninger. Men det som bekymrer meg, er den svært negative holdningen til dette fra Justisdepartementet og regjeringen. I Senterpartiets representantforslag, Dokument 8:67 S for 2020–2021, pekes det på hvordan våpensøknadsprosessen er det som vil gi høyest gevinst å digitalisere. Det vil si at det vil bli en samfunnsøkonomisk gevinst på ca. 270 mill. kr over ti år. Konseptutredningen peker på en rekke fordeler for folk ved full digitalisering. Hvor mange arbeidsplasser dette vil gi i Mosjøen, f.eks., er et spørsmål som Justisdepartementet harselerer med i mediene, og det skuffer meg veldig. Mosjøen har faktisk mistet 51 statlige arbeidsplasser de siste årene, 19 av dem i politiet. Det er ganske sikkert at dette ikke kan veie opp for de arbeidsplassene som er mistet i politiet i Mosjøen, men det er veldig viktig likevel.

Deler av forvaltningen skal beholdes ute i politidistriktene. Det er kjempeviktig, for det er mange saker som fortsatt vil kreve fysisk håndtering av våpen og personlig oppmøte. Vi trenger denne vekselvirkningen mellom et nasjonalt digitalt våpenregister og våpenforvaltning på de lokale politikontorene.

Margunn Ebbesen (H) [20:11:10]: I 2015 vedtok et bredt flertall i Stortinget politireformen, og nå i dag er vi med på fortsatt å peke ut kursen for hvordan politiet skal møte morgendagens kriminalitet. Jeg satt i justiskomiteen på det tidspunktet politireformen ble vedtatt, og jeg hadde med meg de debattene som var i forkant av reformen – om et politi som ikke fant ressurser, og om manglende lederskap. Det var mange analyser og rapporter som var tydelige på at politireformen var nødvendig.

Nå har reformen vart i nesten seks år, og vi har erfart hva som har skjedd i politiet gjennom disse årene. Politiet, som alle andre viktige samfunnsaktører, er nødt til å følge med i det samfunnsbildet vi lever i, og må endre seg i takt med det. Politiet er endringsvillig og har gjort en formidabel jobb. Det er rett og slett nydelig

å lese diverse intervju med politiledere rundt om i landet som absolutt er fornøyd med politireformen.

Også i mitt eget nærområde på Helgeland har politiet uttrykt tilfredshet med reformen. Vi skal være åpne for at ikke alt er tipp topp – men det betyr jo bare at vi må la politiet få lov til å fortsette å utvikle seg, få lov til å endre seg i takt med endringene i kriminalitetsbildet og med samfunnsutviklingen.

Det som gjør meg trist og frustrert, er å høre den gjentatte plata fra Senterpartiet om at alle endringer «det er fali', det». Ingen lensmannskontor skulle legges ned, selv om det beviselig ikke ga den nødvendige trygghet og kvalitet, og politi på hjul og etterforskning på stedet bare føyst de bort.

Kanskje de skulle lyttet til flere av sine egne ordførere, som Dan Håvard Johnsen fra Lyngen. Han sa det klart til Nationen i fjor, at før reformen var politiet så lite til stede at promillekjøring og slagsmål ikke ble rapportert inn.

«Hvis folk kjørte tulling rundt omkring, så klapet man heller tak i dem og sa: «Nå tar du deg sammen». Det var på grensen til selvjustis i lokal-samfunnet. Så kom politireformen. Man kan si mye om prosessen i den, men resultatet har vært helt fantastisk for oss.»

Dette er altså uttalelser fra en fornøyd Senterparti-ordfører.

Nå har vi to polititjenestemenn per tusen innbyggere i Norge. Det er en viktig milepæl som er nådd. Vi har fått et moderne politi som etterforsker sakene raskere og bedre. Ikke nok med det, også politiets responstid er blitt bedre i alle kategorier den måles i. Det var noen fra opposisjonen som tidligere i dag fra denne talerstol snakket om at vi måtte være mer raus. Ja, kanskje Arbeiderpartiet og Senterpartiet skal begynne å bli litt mer raus og framsnakke politiet og politireformen.

Lytt til regionlensmann Ole Johan Skogmo i Nord-Troms. Han sa klart og tydelig at de har blitt bedre på kompetanse på alle områder, og ikke minst har de fått flere ansatte.

Jan Böhler (Sp) [20:14:39]: En ting jeg var spent på da jeg slo opp i politimeldingen, var hva som står om organisert kriminalitet. Det er tidligere omtalt av regjeringen i en stortingsmelding fra 2014–2015 som en av våre største sikkerhetsutfordringer, på linje med terror, men i denne stortingsmeldingen er dessverre organisert kriminalitet bare nevnt så vidt – jeg holdt på å si i en bisetning – knyttet til internasjonalt politisamarbeid. Desto mer positivt er det at et stort flertall i Stortinget som består av Senterpartiet sammen med Høyre, Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet, har fremmet forslag til vedtak III i innstillingen:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at alle landets politidistrikt setter i verk umiddelbare tiltak for å avverge og bekjempe gjengkriminalitet (...).»

Det er et viktig forslag som blir vedtatt. Det er stort behov for å styrke innsatsen i alle politidistrikter. Gjennom den kontakten jeg har hatt med mange av politidistriktene, har jeg sett at de org.krim-enhetene som ble bygd opp fram mot 2013 i alle politidistrikter, nå er langt færre. De er slått sammen og er en del av store såkalte FEE-enheter, og det er langt færre som jobber kontinuerlig med organisert kriminalitet enn tidligere i de politidistriktene jeg har forhørt meg med.

Det er viktig at vi ruster opp denne innsatsen, for mange steder rundt i landet har jeg sett at de kriminelle nettverkene, som ofte har basis i Oslo-området, også opererer på kryss og tvers av politidistriktene, og at det er hendelser med kjente miljøer som er involvert helt andre steder enn i Oslo-området. En av tingene som slås fast, og som Økokrim sier i sin risikorapport som kom i desember, er at de gjengkriminelle miljøene nå går mye mer inn i det vi oppfatter som tradisjonell økonomisk kriminalitet, som fiskerikriminalitet, og er bakmenn på en annen og mer avansert måte enn vi er vant til.

Det som også er blitt mer avansert, er at de bruker en type kommunikasjon som er kryptert. Det er kryptert telefoni. Det er dataløsninger som er vanskelige for politiet å trenge gjennom. Det er bruk av kryptovaluta, osv. En ting jeg vil spørre statsråden om, er status på oppfølging av dommen i Den europeiske menneskerettsdomstol. Etter den kom Riksadvokaten med et midlertidig direktiv om at politiet ikke skulle gjøre databaseslag, som å beslaglegge mobiltelefoner, hvis det kunne være kommunikasjon med advokater eller prester eller annet på dem. Det har ført til at politiet er i villrede om hva de nå skal gjøre av databaseslag. De skal sende dem til tingretten, heter det, men de har jo ikke utstyr eller kompetanse til å gjøre de gjennomgangene. Jeg vil gjerne høre om status på det fra statsråden.

Jorodd Asphjell (A) [20:18:03]: Jeg satt selv i justiskomiteen den gangen politireformen ble behandlet, og det var en spennende og interessant tid. Arbeiderpartiet fremmet mange forslag, sammen med andre parti, for å forbedre det utkastet som lå til en nærpolutireform, og som det var både flertall for og ikke flertall for. Men på min Retriever-konto, som jeg har hatt siden da, tikker det fortsatt inn daglige meldinger om negative omtaler av reformen – ikke fra Senterpartiet eller Arbeiderpartiet, men fra politiet selv om hvordan de opplever hverdagen. Det tror jeg det er viktig at vi tar inn over oss i denne saken. Det handler om regjeringens reform og manglende satsing på politi, beredskap og sam-

funnssikkerhet. Det er selvsagt stikk i strid med intensjonene i nærpolitireformen. Enkelte har tatt til orde for at politiet tvert imot har blitt fjernere, og at politifolk ikke lenger er en integrert del av lokalsamfunnet. Det er klart at hvis det oppleves sånn, må vi ta det inn over oss.

Når jeg hører representanten Amundsen, som tidligere har vært justisminister, skulle en nesten tro han er iført fotlenke og ikke beveger seg ut av dette huset, ut av Fremskrittspartiets partikontor, og hører på hva folk opplever, og hvordan politiet også arbeider. Når lokale lensmannskontor og tjenestesteder stenges, påvirker det også bosetting av politifolk, som da naturlig sentraliserer seg der tjenestestedene blir etablert, og hvor de vokser. Det betyr mye for et lokalsamfunn. Det blir større kommuner, det blir større regioner, og da fjerner politiet seg fra lokalmiljø rundt omkring i landet.

I likhet med Politiets Fellesforbund er Arbeiderpartiet enig i at intensjonene i nærpolitireformen er gode, men så langt har den ikke innfridd hovedmålet, nemlig at en skulle være tettere på innbyggerne. PF Trøndelag hadde nettopp et oppslag i Politiforum og i Adressa knyttet til dette at de ikke har lyktes med å være nær folk ute i distriktene. Det er ikke noe Arbeiderpartiet eller Senterpartiet oppsummerer, det er politiet selv og politiets tillitsvalgte som oppsummerer den situasjonen, og det må vi ta inn over oss. Kriminalitetsbildet er i stadig endring, og politiet må tilpasse sin innsats og sine ressurser deretter, slik at folk føler både trygghet og nærhet til politiet i hverdagen uansett hvor en bor i landet.

Det er mange saker som kan forbedres i en sann reform, som det å utvikle politikontaktrollen, som skulle erstatte lensmannen, men i tillegg trenger politiet flere dedikerte forebyggere for å følge opp primærstrategien, som jo må være det forebyggende politiarbeidet.

Ansatte i politiet gjør en fantastisk jobb, og vi har verdens best utdannede politi som hver dag står på og gjør en solid jobb for å løse samfunnsoppdraget, uavhengig av om en er politi eller sivilt ansatt.

Tiden gikk litt fort, så jeg kommer tilbake med den siste delen av innlegget.

Ole André Myhrvold (Sp) [20:21:22]: Bokstavelig talt mens vi står her og debatterer denne saken, fortsetter altså sentraliseringen av polititjenestene.

I Østfold er det nå namsmannsfunksjonene som skal sentraliseres. I Fredrikstad flyttes den ut av sentrum og ut på et jorde utenfor Sarpsborg, bilbasert, stikk i strid med alle andre strategier dette landet påberoper seg om dagen. For Askims del var det sånn at Askim politistasjon ble etablert for omtrent ti år siden under den rød-grønne regjeringen, men det var en fri-

villighet, det var en nedenfra-og-opp-reform, der det var en gjensidig forståelse mellom kommunene som valgte å gi fra seg sine lensmannskontor mot at man skulle få en styrket funksjon i Askim med bl.a. en økt forebyggende funksjon.

Hva har skjedd under denne regjeringen? Jo, først flyttet man passtjenestene, så flyttet man utlendingstjenestene, og nå flytter man altså seks sivile namsmannstillinger fra Askim til Ski – og det til tross for at Høyre sa at når man ble en stor og robust kommune, skulle man få flere statlige arbeidsplasser. Her skjer altså det stikk motsatte.

Jeg vil også bruke noen ord på Politihøgskolens lokaler. De er utgått på dato for lenge siden, og et bredt flertall har konstatert det. Men regjeringen har neglisjert og utsatt det gang på gang. Prosessen har pågått i over 15 år, og det er på tide at regjeringen får opp farten. Et nytt, moderne bygg vil bidra til reduserte utgifter ved at det er mer kostnadseffektivt å drifte enn dagens bygningsmasse. En flytting av Politihøgskolen fra dagens lokaler sentralt på Majorstua vil også utløse betydelige frigjorte midler i kapital, kapital som eventuelt kan investeres i nybygg der tomte- og byggekostnadene er lavere enn sentralt i Oslo.

Vi skal ikke ta stilling til hvor en sann skole skal flyttes, men for en østfolding må det være lov å slå et slag for å flytte den til Moss. Det er innenfor dagpendleravstand med tog, og det bidrar til å styrke Østfold og Mosseregionen, som i dag har svært få statlige arbeidsplasser, og stadig færre med denne regjeringen. Nå flyttes det altså med Namsmannen seks til fra Askim til Ski.

En høgskole sentralt plassert vil bidra til å styrke byutviklingen i Moss. Konseptet som er lansert, er etter min mening et godt konsept som vil kunne gi et bygg raskt og til lavere kostnader. I Moss ligger det også godt til rette for ulike gode operative treningsforhold som politiet trenger, som skytebane, tilgjengelighet for bilkjøring, øvelsessenter og samarbeid med andre offentlige etater, bl.a. Forsvaret.

Selv om jeg er overbevist om at Moss er rett lokasjon, skjønner jeg at Stortinget ikke skal ta den beslutningen i kveld. Det viktigste nå er å komme i gang med planleggingen for en ny politihøgskole. Hver dag er en tapt dag, og det er en tapt dag både økonomisk og kompetansemessig.

Mari Holm Lønseth (H) [20:24:23]: Gjennom denne regjeringsperioden har politiet blitt kraftig styrket. Målet om to politifolk per tusen innbyggere er nådd, og det har blitt over 2 100 flere politifolk siden regjeringen tiltrådte.

La meg bare få ta noen eksempler fra mitt eget politidistrikt på hva denne satsingen har betydd. I Trønde-

lag har vi totalt fått over 200 flere ansatte i politiet, og nesten 170 av dem er politifolk. Vi har fått reelle budsjettøkninger på godt over 140 mill. kr, eller 21 pst., siden 2013. Trøndelag politidistrikt har klart å innfri alle kravene til responstid i 2020, også i de minst befolkningstette områdene. Det skulle man egentlig ikke tro når man hører Arbeiderpartiet og Senterpartiet i denne debatten.

Men om de ikke har lyst til å tro på tallene, skulle man kanskje håpe og tro at de ville lytte til noe av det politiet selv sier om reformen. Allerede i 2017 kunne vi lese på nrk.no at resultatet av at lensmannskontorene i Malvik og Stjørdal var sammenslått, var et mer synlig politi i Værnesregionen. Fra å ha et lensmannskontor med korte åpningstider fikk man et lensmannskontor på hjul som ga flere synlige og operative politifolk i Værnesregionen.

På samme tid sa Jon Paulsby, som da var lensmann i Meråker, Selbu og Tydal, til Adressa at han støttet reformen, og at folk i bygda fortalte på kontoret at de ikke hadde sett så mye politi i Meråker før.

Så sent som i januar kunne vi lese i Trønderavisa at politiet i nordre deler av Trøndelag heller ikke ønsket Arbeiderpartiet og Senterpartiets politi. Snorre Haugdal sa den 12. januar til Trønderavisa:

«Vi har fått bedre bemanning, bedre utstyr, fagmiljøer og teknologi til å kunne være til stede og tilgjengelig uten at man sitter inne på et kontor i hver kommune.»

Han sa også at han ikke ønsket gjenåpning av de nedlagte lensmannskontorene, men heller en styrking av politiets tilstedeværelse.

Det er både jeg og Høyre helt enig i, og det er også derfor regjeringen har sagt og fortsatt sier at de geografiske driftsenhetene skal styrkes i tiden framover.

Løsningen for et bedre politi i framtiden er å stå på politireformen og bygge på det kanskje aller viktigste prinsippet den har, at politiet alltid må tilpasses den tiden vi lever i, og kriminalitetsbildet i samfunnet.

Ove Trellevik (H) [20:27:18]: Eg tenkte det kunne vera på sin plass i denne debatten med ei historie frå den verkelega verda om kor elendig eit lokalt lensmannskontor kan verta. For nokre år sidan var eg ordførar i Sund kommune då lokalsamfunnet vart ramma av eit barnedrap. Ein mann er i ettertid dømt for drapet på Monika, som var åtte år, men ei mor og eit lokalsamfunn står tomhendte tilbake på grunn av politiets alvorlege svik i saka.

Dette samfunnssviket, som eg kallar det, er slått fast i fleire instansar, bl.a. av ei granskingsgruppe hos Riksadvokaten. Spesialeininga for politisaker dømde politiet for grov uforstand i tenesta, og Wiersholm-

rapporten kritiserer òg politiets handlemåte. Politimeisteren i Hordaland har innrømma at mor til dette barnet vart utsett for ei ekstrem meirbelastning som følgje av feil gjort av politiet og enkeltpersonar i politiet. Det var brot på interne instruksar, påtaleinstruks og straffeprosesslov. Både etterforsningsleiar, åstadskoordinator, lokal etterforsningsleiar og mange andre var involverte på ulike måtar. Nødvendige etterforsningsskritt lokalt etter gjeldande instruks vart ikkje følgde. Politiet laug til mora i avhøyr og brukte til og med kripspsykolog i eit forsøk på å få mor til Monika til å forstå politiets konklusjon om sjølvdrap, ein konklusjon dei mest truleg hadde laga seg allereie drapskvelden.

Vitne kom til meg som ordførar og klaga på at dei ikkje vart kalla inn på lensmannskontoret til avhøyr. Ein sat på same bussen som drapsmannen. Ei dame såg drapsmannen i vegen like attmed drapsstaden. Snikkarer som spikra igjen ytterdøra og vindaug som vart knust, meinte at ruta var knust utanfrå. Han vart heller ikkje teken inn til avhøyr til politiet, for politiet meinte jo at ruta var knust innanfrå av ei åtte år gamal jente som like etterpå drap seg sjølv.

Helsebyråden i Bergen ringde meg ein av dei fyrste kveldane etter at politiets teori vart kjend og fortalte at i medisinsk litteratur er det nærast usannsynleg at eit åtte år gammalt barn tek sitt eige liv. Det finst svært få eksempel på det, sa ho. Likevel fastheldt det lokale politiet sine fastlåste teoriar.

Eg meiner at tida med Fleksnes i spissen som ropar «It is my mayday, my mayday!», definitivt må vera over. For meg og mange andre handlar politireforma om at me skal ha eit politi og ein lensmannsetat der ute som i den spisse enden får dei forsterkingane og dei spesialistane dei treng når behovet oppstår – dette til beste for samfunnet og innbyggjarane, som både politi og me som folkevalde er sette til å vareta.

Jenny Klinge (Sp) [20:30:28]: Eg finn meg faktisk ikkje lenger i at vi i Senterpartiet og dei mange andre som kritiserer politireforma, blir skulda for svartmåling. Kva med det biletet som Framstegspartiet og Høgre målar av politietaten før reforma? Ein skulle tru det var ein einaste stor sump av inkompetanse og dugløyse. Og så skal dei stadig få oss som ønskjer at innbyggjarane skal ha offentlege tenester nær seg, til å stå fram som forhistoriske. Vi får visst ikkje med oss at ny teknologi kjem, og heller ikkje at det skjer endringar i samfunnet. Representanten Elvestuen, frå regjeringspartiet Venstre, sa i innlegget sitt at nettet er ein ny arena for kriminalitet – men auka kriminalitet på nett vart jo trekt fram allereie i den politireforma som vart vedteken for over 20 år sidan.

Vi i Senterpartiet er i stand til å forstå at datakriminalitet er alvorleg og viktig, og at det er viktig å kjempe mot det, samtidig som vi ikkje bagatelliserer annan kriminalitet. For ungar og vaksne som blir utsette for fysiske overgrep utan å bli filma, er det ikkje noko formildande omstende at spreiding av overgrep på nettet aukar.

Det vi høyrer i dag, er ei merkeleg historieskriving frå regjeringspartia og Framstegspartiet. Det er m.a. merkeleg at ingen frå desse partia nemner terrorhendinga i Bærum i august 2019, der det viste seg at det var færre patruljar i Asker og Bærum enn det var før reforma. Patruljen som vart sett på oppdraget, brukte Google Maps fordi denne patruljen frå Majorstua ikkje hadde lokalkunnskap.

Så synest eg det er nærmast parodisk korleis sitat frå Arne Johannessen blir overforbrukte, både i innlegg i aviser for tida og i salen i dag. Eg lurar på om Høgre nokon gong reflekterer over at det stort sett er leiarar som har ansvar for å gjennomføre politireforma som lovpriser sin eigen jobb. Eg lurar òg på om dei forstår kor vanskeleg det har vore for politifolk gjennom gjennomføringa av denne reforma, og likeins no, faktisk å kritisere reforma. Når det kjem så mykje kritikk som det faktisk gjer, kostar det noko for dei som kjem med det.

Representanten Frølich var tidlegare inne på dette med at vi liksom ikkje dokumenterer godt nok det vi seier, men dokumentasjonen frå regjeringspartia her i dag er tydelegvis Arne Johannessen. Men den kritikken som vi har sett fram i vår innstilling – det som Senterpartiet er med på i innstillinga frå justiskomiteen – er basert på forskning. Han er basert på Riksrevisjonen, Riksadvokaten og politiet sine eigne rapportar, der det m.a. kjem fram at oppklaringsprosenten for straffesaker for 2020 var den lågaste på ti år.

Det er fullt mogleg å auke budsjettet til politiet og innføre ny teknologi og nye arbeidsmåtar utan å gjennomføre massive sentraliseringsreformer.

Ingunn Foss (H) [20:33:41]: Jeg liker tittelen «lensmann». Jeg er vant til den. Jeg vet hva en lensmann er.

Selv om jeg innser at det kanskje føles rart for en jente som skal velge yrkesvei, å si at hun skal bli «mann» – om det nå er lensmann, sjømann eller styrmann – tror jeg ikke det er avgjørende. Det er kanskje heller ikke det at vi har gått fra å kalle det politimann til å kalle det politibetjent, som gjør at halvparten av Politihøgskolens studenter nå er kvinner, men jeg skal ikke utelukke at det hjelper – litt, iallfall.

Når Senterpartiet uttaler til Nettavisen at dersom vi skifter navn fra «lensmann», tar vi «avstand fra vår egen kultur og nasjon», må jeg si at populismen har tatt over-

hånd, og at historieforståelsen er svak og på grensen til mannsjåvinistisk. Vår kultur var en gang at menn styrte: Vår nasjon var styrt av menn, og vår historie ble skrevet av menn. Sånn er det heldigvis ikke lenger. Nå skriver vi historien i fellesskap, og det er viktigere å inkludere flere enn å dyrke en sånn foreldet tenkemåte.

Vår kultur er ikke definert av «mann» i yrkestitler, ei heller vår nasjon. Var det Senterpartiet som i 2019 tok avstand fra vår egen kultur og nasjon da de stemte sammen med oss andre om å be regjeringen sørge for kjønnsnøytrale titler i staten? Eller var det representanten Liv Signe Navarsete som tok avstand fra vår egen kultur og nasjon da hun i 2010 pekte på at det å gjøre statlige titler kjønnsnøytrale var et av Senterpartiets prestisjeprosjekter? Har det altså vært Senterpartiets prestisjeprosjekt å ta avstand fra vår egen kultur og nasjon? Jeg bare spør, og det vil nok sitte langt inne å innrømme. Men nå snur de altså kappen etter vinden og fisker i opprørt vann. Det synes jeg faktisk er ganske uverdig.

For en konservativ politiker framkaller ikke kjønnsnøytrale stillingstitler i staten hornmusikk i brystet. Det er ikke en så viktig sak – «lensmann» eller «politiavdelingssjef», det betyr ikke så mye. Det som betyr noe, er hva denne yrkesgruppen kan utrette for å bygge tillit og trygghet i samfunnet vårt. Det er en viktig sak.

Lene Vågslid (A) [20:36:06]: For å fortsette der førre talar slapp, er eg heilt einig i det poenget at det viktigaste må vere kva politiet skal gjere. Arbeidarpartiet har jo vore tydelege i merknadene på det som eg opplever at Politiets Fellesforbund er veldig oppteke av, at om ein gjer endringar i stillingstitlar osv., så er det ei reint språkleg endring, og at det er viktig at ein viser til forhandlingane mellom partane i arbeidslivet viss det skal gjerast andre endringar. Eg vil då berre slå eit ørlite slag for forslaget me har fremja om at ein bør kunne vurdere «nærpolitissjef» som tittel.

Men det var ikkje difor eg tok ordet. Eg er nemleg heilt einig med representanten Mari Holm Lønseth frå Høgre i at det viktigaste no er å styrkje dei gjenverande tenestestadene og det lokale politiet. Ho viser til at politiet sjølv seier at dei i Trøndelag ikkje ynskjer å gjenopprette nedlagde lensmannskontor. Det skjønar eg godt, for ein må fyrst og fremst fokusere på å styrkje nærpolitiet, slik Stortinget har vedteke. Det eg berre vil minne om, er at «geografisk driftseining» ikkje seier folk så veldig mykje. Det er mange rare forkortingar i politiet, men det er f.eks. gamle Telemark politidistrikt. Det er stort. Så Stortingets vedtak går mykje nærmare enn det. Så det Høgre eigentleg gjer – med no å seie at me skal styrkje dei geografiske driftseiningane – er å

fjerne seg frå det vedtaket Stortinget har gjort. Me forventar jo at ein fylgjer vedtak, men det ser ikkje slik ut.

Det er mange forslag i saka. Arbeidarpartiet har over lang tid kjempa for eit digitalt våpenregister i Brønnøysund og ei forvaltning i Nordland politidistrikt, og me er veldig glade for å få gjennomslag for den saka. Det hadde vi kanskje egentleg ikkje trudd, slik som det såg ut i media i vekene før behandlinga, men det er eit kjempeviktig vedtak, og det hastar å få det på plass. Eg var sjølv saksordførar for endringar i våpenlova tilbake i 2018. Så det er ei gledeleg sak.

Når me snakkar med folk rundt om i politiet, høyrer me veldig mykje ulikt, og det er eit faktum, det representanten Jenny Klinge frå Senterpartiet seier, at Høgre bør tenkje over kvar rosen kjem frå. For det eg opplever som komitéleiar når me besøkjer politidistrikt – der det blir gjort veldig mykje bra, politiet skal ha mykje skryt for at dei evnar å stå i tronge budsjettider, osv. – er at avstanden mellom dei med leiaransvar og dei utan er veldig stor. Då er eg heilt einig med representanten Klinge i at me må nok halde oss til dei resultat me ser, og ikkje berre kven me har snakka med, og då er det jo slik at det ikkje er ei styrking av dei lokale tenestestadene. Me ser av politiets kapasitetsundersøking at det er to fleire årsverk i operativ patrulje. Om ein er fornøgd med det, seier det nok meir om regjeringsspartia enn om kritikken frå opposisjonen.

Petter Eide (SV) [20:39:21]: Det begynner å bli veldig sent på kvelden, og jeg skal prøve å gjøre dette veldig tydelig. Det er tre forhold som ikke er nevnt i selve politimeldingen, men som likevel er til behandling her i dag, gjennom løse forslag. Det ene handler om politiets støtte til barnevernet som vi har snakket om. Jeg skal ikke repetere innholdet der, men vi setter fram et løst forslag som ikke får flertall. De rød-grønne partiene vil likevel støtte det, og det gir gode signaler til en ny rød-grønn regjering, som er nødt til å følge opp dette.

Det handler om at vi ønsker klarhet i og oversikt over i hvilken grad politiet gir bistand til barnevernet, og hva slags maktmidler som blir benyttet, og eventuelt, i neste omgang, om de skal reguleres. Denne saken vil komme igjen til en ny behandling i Stortinget senere i vår.

Det andre handler om politistasjoner i Oslo. Jeg nevnte det så vidt under replikkvekslingen. Vi ble 1. desember enige om at Stortinget ikke aksepterte nedleggelse av Manglerud og Stovner politistasjoner, og heller ikke oppbyggingen av én stor politistasjon som skulle dekke hele Oslo Øst. Da må jeg bare korrigere justisministeren litt, for det ble vi faktisk enige om der. Stortinget legger altså til grunn

«en helhetlig og langsiktig plan som innebærer kontinuerlig tilstedeværelse av politi med utgangspunkt i politistasjoner eller politiposter i de ytre bydeler i Oslo Sør og Oslo Øst».

Stortinget har vedtatt at det skal være politistasjoner i bydelene i Oslo. Det vil altså være et brudd på Stortingets vedtak hvis Oslo-politiets søknad om å legge ned disse stasjonene og bygge én enhet, godkjennes av justisministeren. Derfor er det foruroligende at statssekretæren stilte dette åpent; det burde umiddelbart vært avvist. Vi kommer til å stoppe dette i et løst forslag i dag, så det blir et vedtak nr. 2 om den samme saken, som justisministeren må ta med seg tilbake til departementet.

Jeg vil nevne én sak til veldig kort: Forrige uke ble vi kjent med at politiet hadde bistått namsmannen i å kaste ut en barnefamilie på Tøyen. Politiet var bevæpnet – det var tre eller fire barn – og de brukte også skjold. Det var ingen dramatikk til stede. Politiet oppførte seg høflig, men de hadde med seg en ganske tung utrustning, og familien ble vettskremt. Politiet begrunner dette med at de er utstyrt med en generell bevæpning og er nødt til å bruke våpen.

Vi har laget et forslag i dag der vi mener at det skal gjøres unntak fra generell bevæpning når politiet skal i oppdrag hvor barn og småbarnsfamilier er til stede. Det får heller ikke flertall, men det støttes av de rød-grønne partiene. Vi tar det med oss i nesterunde, til høsten, når det blir en ny regjering.

Per-Willy Amundsen (FrP) [20:42:38]: Det hender man må forlate salen, selv under debattene. Da er det som regel veldig gode grunner til det, men Stortinget har utstyrt oss med gode tekniske hjelpemidler som gjør at vi likevel kan følge debatten.

Fremskrittspartiets stemmegivning på de løse forslagene i salen i dag etterlyses, og det skal jeg gjerne bistå med. Fremskrittspartiet kommer til å støtte forslaget fra Petter Eide på vegne av SV, om politistasjoner i Oslo. Vi mener vi har et stortingsvedtak som burde vært fulgt opp. Det er ikke blitt gjort, og da skal vi hjelpe til med å tydeliggjøre det vedtaket. Så det vil Fremskrittspartiet støtte, forslag nr. 19.

Videre vil Fremskrittspartiet støtte Arbeiderpartiets forslag nr. 20:

«Stortinget ber regjeringen igangsette planleggingen av ny politihøgskole og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Det forslaget vil vi støtte. Vi kommer ikke til å støtte det som Arbeiderpartiet har gitt seg i kast med, nemlig å konkurrere med Politidirektoratet i det å finne opp nye ord. Man synes «politiavdelingsleder» ikke er et veldig godt forslag, og det skal jeg være enig i, men jeg kan nep-

pe se at «nærpolitistjef» er så mye bedre. Vi har en «lensmann». La oss beholde ham – eller henne.

Jeg synes det er interessant å registrere diskusjonen som er rundt Barneombudet, rundt disse sakene som politiet har vært involvert i. Jeg oppfatter signalene fra justisministeren såpass tydelige, hva gjelder å gi informasjon. For det er informasjon Fremskrittspartiet er ute etter. Vi har ikke noe ønske om å forhåndskonkludere på bakgrunn av påstander som fremsettes i offentligheten eller på bakgrunn av anekdoter. Vi må ha kunnskap, det er slik vi gjennomfører god politikk. Vi kommer ikke til å støtte forslaget som Arbeiderpartiet har lagt frem på det punktet.

Så vil jeg advare mot denne litt ta-på-angsten som enkelte har. Vi har et politi som er gitt myndighet og makt, og som har et monopol til å bruke makt på vegne av staten, på vegne av samfunnet. Det må vi anerkjenne. Det betyr at politiet i noen situasjoner må anvende den makten. Det at vi, i enhver situasjon når det ser litt vanskelig ut og kommer kritikk, skal innsnø og innsnø og begrense politiets muligheter til å utøve den makten, vil jeg advare sterkt mot. Det er følelsesstyrt, det er ikke kunnskapsbasert, og det er i ferd med å gjøre norsk politi ute av stand til å utøve sitt samfunnsoppdrag. Vi kommer ikke til å støtte det forslaget, men vi støtter de to forslagene jeg henviste til.

Peter Frølich (H) [20:46:03]: Først: Jenny Klinge påsto at jeg hadde sagt noe sånt som at Senterpartiet ikke begrunner sine påstander godt nok. Det har jeg ikke sagt. Men jeg kunne ha sagt det på en god dag, så jeg tar gjerne eierskap til det sitatet likevel. Det jeg har sagt, er at denne reformen har fått godkjentstempel. Det har Senterpartiet betvilt fra talerstolen. Men da må vi nesten forholde oss til tyngdekraftene og se på hva som har fått flertall, og hva som ikke har fått flertall. Jeg kommer aldri til å påstå at Senterpartiet bejubler denne reformen. Det har vi fått dokumentert på 100 sider. Det gjelder dessverre i stor grad også Arbeiderpartiet. Det er ingen som tar bølgen for politireformen i opposisjonen. Men fundamentene består. Det er ikke forslag som er i nærheten av å rokke ved dem. Det betyr – tross stormene, tross krigsoverskriftene – at reformen har fått godkjentstempel, og det er bra for politiet.

Så er det en annen ting jeg har lyst til å gripe tak i, og det er denne påstanden som hele tiden kommer, om at regjeringen ikke følger opp vedtaket om at lensmannskontorene skal styrkes. Det er et forslag som også Høyre i sin tid var med på i stortingssalen, og jeg vil si at det er akkurat det som har skjedd: Lensmannskontorene er styrket. Det kan vi stå med rak rygg og hevet hode og si. De har fått tilgang til helt nye og moderne operasjonssentraler, de har fått en sterk og

klar ledelse, de har fått tilgang til fellesenheter som gir mye bedre – mye bedre – assistanse enn tidligere, og de har fått tilgang til nytt utstyr og nye etterforskningsmetoder. Det er en rekke punkter som gjør at vi med hånden på hjertet kan si at lensmannskontorene er styrket sammenlignet med hvordan det var før politireformen. Og nå kommer i tillegg nye stillinger som skal ut i GDE-ene, og det kommer til å være prioriteten framover. Så det er all grunn til å gå med hevet hode.

Det siste jeg vil si, gjelder våpenregister, der Siv Mossleth nå har vært inne og skapt forhåpninger om mange nye arbeidsplasser i Mosjøen. Jeg synes det er problematisk at et flertall går inn for å lokalisere et våpenregister til Mosjøen uten å kunne fortelle hva det går ut på. Hvilke dimensjoner er det? Hva skal det koste? Hvor mange arbeidsplasser blir det? Og aller viktigst: Hvilke funksjoner er det som skal ligge der?

Stortingsflertallet er på den ene siden klare på at våpenforvaltningen skal være lokal. Jeg går ut fra at stortingsflertallet ikke ønsker å sentralisere den til Mosjøen. Men registeret skal ligge der likevel. Og Justisdepartementet prøver ikke å harselere, de er stort sett ganske A4 og grå. De sier rett ut: Dette gir ikke arbeidsplasser. Når vi påpeker dette, sier Arbeiderpartiets nestleder at de ikke vil ha noen polemikk. Men de må jo kunne gi et svar.

Jorodd Asphjell (A) [20:49:17]: I motsetning til i mange andre land er tilliten til politiet i Norge veldig høy. Det begrunnes i at vi har mye politi, og vi har et godt utdannet politi – dette er en forutsetning for at vi skal ha tillit til politiet. Vi ser fra undersøkelser, bl.a. i Trøndelag, at når man kommer lenger bort fra sentrale strøk, har innbyggerne mindre tillit til politiet på grunn av avstanden. Det må vi ta på ytterste alvor.

Det blir litt merkelig når Høyre tar æren for at det aldri har vært mer politifolk enn det er nå. Jeg må minne om at da Arbeiderpartiet kom i regjeringen i 2005, var antallet politistudenter 270. Da vi gikk av i 2013, var det 720 nyutdannede politistudenter, inkludert Stavern. Det var økningen, og det er det denne regjeringen høster godene av. Hva er tallene nå? Jo, nå er vi tilbake til 400 per år. Det er klart det vil påvirke utviklingen i politiet jo færre studenter vi har, og det vil påvirke kvaliteten på politiet i framtiden. Så de som skal ha æren for at vi har nok politifolk, er ikke denne regjeringen – det er Stoltenberg-regjeringen med Knut Storberget i spissen som justisminister.

Vi må sikre tilstedeværelse og kompetent og effektivt nærpoliti der befolkningen bor, og samtidig må vi utvikle gode fagmiljø som er rustet til å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer. Det har endret seg, og det kommer helt sikkert til å endre seg. Da er det

ikke sånn at vi skal legge politireformen død. Alle reformer skal leve framover for at vi skal utvikle politiet, utvikle tryggheten til befolkningen – vi skal ikke sette strek og si at nå er vi ferdig. Arbeiderpartiet har alltid det i fokus: Hvordan skal vi utvikle tryggheten i samfunnet vårt på en best mulig måte for befolkningen?

Jeg nevnte tittelen «lensmann» tidligere, og det har også representanten Lene Vågslid vært inne på. Den har snart vart i tusen år. Den er selve symbolet på nærpolitiet i vår tid. Jeg synes tittelen «politivdelingsleder» skaper avstand. Derfor synes jeg regjeringen bør se på forslaget som er fremmet om tittelen «nærpolitisjef». Hvis regjeringen ønsker å stå ved nærpolitireformen med flere politikontakter, med aktive politiråd i nært samspill med innbyggerne i kommunene, hvorfor ikke da lytte til forslaget om å ha en nærpolitisjef som er nær folket, og som kan måles? Jeg tror det vil bli satt stor pris på, og det vil være en stilling som folk kan ha tillit til.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [20:52:35]: Noe av det mest grunnleggende vi som folkevalgte i landets nasjonalforsamling skal bidra til, er å forsøke å sikre trygghet i folks hverdag uansett hvor de bor i Norge, i bygd og by. Det er å sørge for at folk skal kunne få hjelp når de trenger det, innenfor rimelig tid, og det er å sørge for at vi gradvis styrker politiet og politiets tilstedeværelse i folks hverdag. Det er jo det motsatte som skjer.

Jeg hørte på representanten Frølich's innlegg tidligere i kveld, der han sier at myten om at politiet sentraliseres, er avlivet. Og ikke nok med det, han sier at det har vært en «imponerende systematisk kampanje». Én ting er at den kritikken rammer Senterpartiet – det lever vi godt med. Men det er jo en kritikk mot dyktige medarbeidere og politifolk rundt omkring i Norge, som ærlig og oppriktig tør å stå fram og fortelle hvordan virkeligheten er, som bl.a. Svein Engen, som tidligere i kveld er blitt referert fra talerstolen her, som gjennom en mannsalder har jobbet i politiet på Romerike, og som ser hvordan politiet blir fjernere fra folks hverdag, og hvordan politiet blir sentralisert. Han advarer og ber oss som politikere om å ta grep.

Hvis det er slik at representanten Frølich og regjeringspartiene er så trygge på hvordan utviklingen har vært, at det ikke har vært noen sentralisering, hvorfor i all verden kan de ikke da støtte forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV om at en skal framlegge hvordan utviklingen i årsverk har vært på de ulike lensmannskontorene rundt omkring i Norge? Hvis det er slik at det ikke skal foregå noen sentralisering, burde en jo være med på forslag om at en stanser de prosessene som er pågående rundt omkring i Politi-Norge, og som folk melder inn om hver eneste dag.

Poenget er jo nettopp at det er ikke en ærlighet rundt hva som faktisk skjer. Man forsøker å gi et inntrykk av at det er en nærpolitireform, men resultatet ser vi: Det har blitt en massiv nedlegging av kontor, og av de kontorene som er igjen, har en sett, eksempelvis på Romerike, hvordan de har blitt vingeklippet og tømt for innhold.

Til slutt til representanten Asphjell: Kjære, vene Arbeiderpartiet! Nå har det kommet en debatt om at en skal fjerne lensmannsbegrepet, og så kommer en med et forslag fra Arbeiderpartiet om at en skal erstatte «lensmann» med «nærpolitisjef». Jeg vet at Arbeiderpartiet har et visst eierskap til nærpolitireformen, siden de støttet regjeringspartiene i det, men nå har en jo nettopp fått dokumentert at dette ikke er noen nærpolitireform. La oss beholde lensmannen – støtt forslaget som Senterpartiet har om det, og så kan vi skrinlegge den debatten en gang for alle.

Jan Böhler (Sp) [20:56:00]: Jeg vil gjerne få utdype litt før statsråden kommer opp og sikkert vil svare, hva jeg legger i bekymringen rundt politiets mulighet til å gjøre databaseslag og analysere dem.

Det kom et direktiv fra Riksadvokaten den 17. desember etter en dom i EMD-domstolen samme dag. Det går ut på at man ikke skal kunne beslaglegge og gå igjennom mobiltelefoner, nettbrett, datamaskiner osv. hvis det ikke åpenbart er uriktig når de som eier dette, påstår at det er en kommunikasjon med en advokat eller andre der. Bekymringen til politiet er selvsagt at nå gis det beskjed ut til de kriminelle miljøene om at man bare kan si at det er kommunikasjon med f.eks. en advokat eller en prest på telefonen, og da kan ikke det beslaglegges.

Dette har skapt stor usikkerhet i politiet når det gjelder å etterforske mange typer kriminalitet. Også mer tradisjonelle kriminelle, som vi ikke forbinder med det, har lært seg mye mer av teknologien med å bruke krypterte telefoner, bruke det mørke nettet, bruke kryptovaluta o.l. Det er overraskende for politiet hvor mange som nå begynner å beherske den typen teknologi. Og når det nå, som statsråden svarte meg på et skriftlig spørsmål den 12. januar, skal være en streng vurdering før man gjør det som Riksadvokaten sier er alternativet: å sende det til tingrettene – det skal være en streng vurdering fordi tingrettene har liten kapasitet – så setter det politiet i en vanskelig situasjon. Jeg får beskjed om at det er behov for en avklaring. Statsråden svarte meg i det samme svaret den 12. januar at hun har satt i gang en prosess med Riksadvokaten og Politidirektoratet for å prøve å finne en løsning på dette som er mer mulig å praktisere for politiet når de vil bekjempe kriminalitet på en god og effektiv måte.

Min bekymring er også at det fra Riksadvokatens side den 17. desember ikke ble satt i gang et samspill med politiet for å vurdere konsekvensene, og hvordan et sånt direktiv skulle utformes. Så vidt jeg er kjent med, har det ikke vært noen type kontakt om det, og jeg synes det er kritikkverdig at man ikke, når man må skape en løsning raskt, tar seg tid til en runde om hva som er en mulig måte å praktisere dette på. Jeg er som sagt bekymret for dette, fordi det er mye av den etterforskningen vi er avhengig av, som stopper opp. Jeg tror også at tingrettene rundt i landet er bekymret hvis de får oversendt denne typen beslag, fordi meg bekjent har de ikke kapasitet, kompetanse eller utstyr til å analysere avansert kryptert kommunikasjon. Det er det nesten bare Kripos som har utstyr og ressurser til å gjøre i Norge nå.

Statsråd Monica Mæland [20:59:19]: Først må jeg rett og slett ha en avklaring når det gjelder Oslo, for representanten Eide var oppe og refererte et vedtak, men jeg har også et annet vedtak, nr. 237, og der står det:

«Stortinget ber regjeringen sikre at det i forbindelse med planarbeidet med strukturelle endringer av politistasjoner i Oslo utarbeides en uavhengig konsekvensanalyse av planene. Konsekvensanalysen må gjennomgå hvordan sammenslåingen vil påvirke tjenestetilbudet, endringer i politiets arbeidsform og metodikk,» osv. – altså en sammenslåing.

Hvis flertallet i denne salen ikke mente det de vedtok, så reagerer jeg på det, for politimesteren har nå gjort det flertallet ba om. Hvis det flertallet sier at politimesteren i Oslo nå ved utløpet av leiekontrakter på to polititjenestesteder – et av dem er for øvrig ikke publikumsåpent – ikke får lov til å inngå ny kontrakt, ikke får lov til å lage en ny, bedre stasjon, så trenger jeg rett og slett å vite det. Da er dette arbeidet skjedd forgjeves. Jeg er ikke så veldig overrasket over Senterpartiet og SV, men jeg er overrasket over Arbeiderpartiet. Jeg trodde de hadde tillit til at politimesteren og politiet i Oslo gjorde denne vurderingen.

Så er det stilt spørsmål knyttet til en dom i EMK som kom helt i slutten av desember. Det er helt riktig at det begrenset muligheten til å legge beslag, hvis ikke det er åpenbart at de opplysningene som kommer, ikke er riktige. Det jobbes nå i departementet, Lovavdelingen og politiavdelingen sammen med POD med å se på midlertidige løsninger knyttet til påtaleinstruksen, og med å se på lov- og forskriftsendringer, for det er antageligvis det som er svaret. Vi har valgt ikke å anke denne dommen.

Jeg synes i det hele tatt at det har vært en god debatt. Det er mye enighet i salen om politiet, og så er

det noen tydelige uenigheter. Jeg føler at skillet går mellom dem som vil skru klokken tilbake, de som vil tilbake til et politi anno 2013, og de som vil framover. Vi vil altså framover.

Det ble fra komiteens leder etterlyst selvinnsikt på at ikke alt er perfekt. Jeg må si at politimeldingen er veldig tydelig på utfordringsbildet, veldig tydelig på at alt ikke er perfekt. Jeg har vært veldig tydelig på det i alle mine innlegg om dette. Men veldig mye er bra, og det skal vi bygge videre på. Vi skal ikke skru klokken tilbake. Det trenger ikke politiet, og det trenger i hvert fall ikke det norske folk. Mye må fortsatt gjøres, og det er en jobb vi aldri blir ferdig med.

Mange, helt uavhengig av partitilhørighet, har skrytt av politiet. Det er veldig bra. Det er bra at vi alle er enige om at vi er stolt av politiet vårt. Det gjøres en kjempejobb av sivilt ansatte, av politiansatte, i politidistriktene, i Politidirektoratet og i særorganene våre. Vi kan være veldig stolt av politiet i Norge.

Presidenten: Representanten Petter Eide har hatt ordet to ganger tidlegare og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Petter Eide (SV) [21:02:19]: La meg oppklare disse to vedtakene vi gjorde 11. desember. Det ene vedtaket handlet om at vi ønsket å bevare en lokal struktur på politistasjonen i Oslo; vi ønsket ingen nedleggelse. Men innenfor den rammen er det selvfølgelig rom for strukturelle endringer av politiet, og hvis det skal foretas strukturelle endringer, ber vi om den konsekvensanalysen som er meldt her.

Det betyr ikke at konsekvensanalysen skal ende opp med at man bryter med vedtak I. Vedtak I ligger fast. Den strukturen for de lokale stasjonene skal være. Det skal ikke være en sammenslåing, men man skal gjøre en konsekvensanalyse av andre strukturelle endringer. Det er slik Stortingets intensjon har bestemt det, og hvis beslutningen i departementet går på å legge ned disse to politistasjonene og lage én ny stasjon for Oslo Øst, bryter det med flertallsvedtaket Stortinget gjorde 11. desember.

Lene Vågslid (A) [21:03:14]: Me har vore opptekne av veldig mange forskjellige ting i denne behandlingen, og Arbeidarpartiet har over tid òg vore bekymra over talet på politioppdrag knytte til psykisk sjuke personar. Me har skrive i innstillinga at me meiner at regjeringa bør lytte til politimeistaren i Oslo politidistrikt, som ber om å få kome i gang med psykiatriambulansar. Det har me veldig god erfaring med frå bl.a. Bergen, og helsepolitikarane i Arbeidarpartiet er veldig opptekne av dette.

Til representanten Frølich: Korleis kan det ha seg at folk ute i Noregs land reagerer så kraftig på at nærpolitiet ikkje er styrkt, når det er så aldeles fantastisk strålande, slik ein kan høyre det frå Høgre? Eg kan gje eit eksempel. Då innbyggjarane i Hjørtedal kommune fekk beskjed om at lensmannskontoret deira skulle leggjast ned, gjekk dei med på det fordi dei fekk beskjed om at politistasjonen på Notodden skulle styrkjast, og det totale tilbodet og patruljane skulle styrkjast i området.

Det same gjaldt på min heimstad, Dalen i Tokke kommune. Der la ein ned lensmannskontoret. Det var ikkje veldig mange protestar mot det, for me fekk beskjed om at ein skulle styrkje politiet i Vest-Telemark, og at det skulle bli fleire politi lokalt.

Når me då ser at politistasjonen på Notodden mistar bemanning og blir svekt, reagerer jo ordførarane i Notodden og Hjørtedal på det, for det er ikkje det som blei lova. Eg trur ikkje dette eigentleg er så vanskeleg å skjønne, men eg har eit inntrykk av at regjeringsspartia no for alvor spring frå løfte og målsettingar og redefinerer nærpoltiomgrepet. Det opplever eg ofte at me frå Arbeidarpartiet blir stilt spørsmål om: Kva er eigentleg nært? Det er jo viktig å vere nær på nett, og så ser me at Riksrevisjonen for så vidt ikkje er vidare imponert over den innsatsen heller.

Senterpartiet må gjerne harselere med oss når det gjeld titlar. Det er ikkje den viktigaste saka. Eg trur ikkje det automatisk blir fleire politifolk ute i landet uansett kva det heiter. Det viktigaste for Arbeidarpartiet er å sørge for eit sterkare driftsbudsjett for politidistrikta, sørge for eit påtaleloft som gjer at ofre for kriminalitet ikkje skal stå i uverdige køar, og at me leverer på det me lova innbyggjarane då politireforma blei vedteke: eit likare politi over heile landet.

Me høyrer av mange innlegg her i dag at me ikkje er i nærleiken av å vere der. Jobben er langt frå gjord. Eg vil åtvare alle frå Høgre som i dag trur og prøver å seie at me no set punktum. Absolutt ikkje – skulle det bli eit regjeringsskifte til hausten, har eg tru på at Arbeidarpartiet, Senterpartiet og SV vil kome langt lenger i det arbeidet enn me no har sett frå Høgre og veldig mange statsrådar frå Framstegspartiet.

Presidenten: Per-Willy Amundsen har hatt ordet to gonger tidlegare og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Per-Willy Amundsen (FrP) [21:06:39]: Som jeg var inne på i mitt hovedinnlegg, er det kun i land som gamle DDR reformer er godt mottatt i initialfasen og gjennomføringsfasen etterpå. Når det har gått noen år, synes alle det faktisk var en ganske god reform, og man finner ut at dette kanskje var smart likevel – litt som da

vi innførte farge-tv og Senterpartiet stemte imot. Jeg tror Senterpartiet har fjernet det fra sitt program.

Siden Arbeiderpartiet har lansert idémyldring om erstatningstittel for «lensmann» og det hele begynner å bli – skal vi si – litt av det humoristiske slaget, tillater jeg meg en sen kveldstime å lansere et annet begrep, som til og med er kjønnsnøytralt. Hvorfor ikke «sheriff», så kan vi legge den debatten død?

Presidenten: Representanten Jenny Klinge har hatt ordet to gonger tidlegare og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Jenny Klinge (Sp) [21:07:47]: Senterpartiet tykkjer dette politiavdelingsleiar-forslaget er dårleg, og vi ønskjer å behalde «lensmann» som omgrep. Må det vere noko anna enn «lensmann», må vi kome til noko anna enn «politiavdelingsleiar». Namnet «nærpolitireform» er gjort så gale narr av, og med rette, at det å kalle lensmannen «nærpolitisjef» i staden ville vore parodisk, etter mi meining.

Eg skreiv nettopp på Facebook at eg inkluderte meg sjølv i omgrepet «nordmann». «Mann» og «menn» betyr jo i ein del uttrykk ikkje berre karar, men også menneske og femner om begge kjønn. Då meiner eg at det er opp til oss sjølve som samfunn om vi vel å bli historielause og kutte ut ord som «lensmann», som har eksistert i 900 år, for å gjere alt såkalla kjønnsnøytralt, eller om vi vel å la ord som «lensmann», «nordmann» og «allemannsretten» framleis femne også oss kvinfolk. Eg stemmer for det. Kjønnsnøytralt krev jo i praksis inkjekjønn, og både «leiar» og «sjef» er hankjønnssord.

Statsråd Monica Mæland [21:08:54]: Jeg må rett og slett, uten å være møteplager – det har jeg ikke noe ønske om å være – vise til vedtak nr. 237, der det står: «Konsekvensanalysen må gjennomgå hvordan sammenslåingen» – sammenslåingen – «vil påvirke tjenestetilbudet.»

Det er altså slik at politimesteren har gjort den jobben Stortinget har bedt om. Hvis man nå har ombe stemt seg, er det fint hvis politiet i Oslo får vite det. Hvis man tvinges til å ha en kontorstruktur som ikke er framtidsrettet eller hensiktsmessig, hvis man tvinges til å inngå avtaler, vil kanskje stortingsflertallet ha en mening om adresse, kvadratmeter, husleiepris og den type ting, og i så fall er det fint å vite det.

Men hva mente man med ordet «sammenslåing» og analyse av en sammenslåing? Dette mener jeg er helt avgjørende for at vi skal greie å følge opp Stortingets vedtak.

Presidenten: Representanten Peter Frølich har hatt ordet to ganger tidlegare og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Peter Frølich (H) [21:10:16]: Jeg må bare si at jeg synes det er veldig alvorlig og trist at mitt ønske for politiet, at vi skulle respektere politiet og politilederne og deres ansvar, blir brutt allerede i første sving av et stortingsflertall som går inn og egentlig overtar rollen som politimestre.

Det er viktig å huske på at hvis ikke vi gir ansvar, kan vi heller ikke ansvarliggjøre. Dette forkludrer godt etablerte ansvarsforhold som vi har praktisert siden tidenes morgen. Jeg synes dette setter en veldig, veldig uheldig presedens. Hadde jeg vært politimester i Oslo i dag, ville jeg ha vært forvirret, men også ha følt at stortingsflertallet trækker over en veldig alvorlig og prinsipielt viktig grense. Jeg liker ikke utviklingen, og jeg håper at stortingsflertallet tenker seg om før torsdag.

Lene Vågslid (A) [21:11:12]: Eg skal ikkje trekkje ut debatten unødvendig, men eg tenkte eg ville kome med ei stemmeforklaring. Arbeidarpartiet kjem til å stemme for forslag nr. 18, frå SV.

Så har eg behov for nokre avklaringsar når det gjeld forslag nr. 19, òg med tanke på det statsråden seier frå talarstolen. No skal eg sjå ganske nøye på det vedtaket, voteringa er ikkje før på torsdag, men eg er ganske sikker på – og det kan nokon korrigere meg på – at det me bad om, var ei uavhengig utgreiing. Då vil eg gjerne ha svar på om det er det statsråden meiner at ho har fått. Me vil kanskje òg ha anledning til å sjå det.

Eg vil berre varsle at voteringa er på torsdag. Me vil sjå litt nøye på det som blir sagt, men for vår del var det heilt avgjerande å sørge for at me fekk ei uavhengig undersøking, for å forhindre ei samanslåing av dei to politistasjonane.

Presidenten: Representanten Jan Bøhler har hatt ordet to ganger tidlegare og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Jan Bøhler (Sp) [21:12:38]: Jeg vil bare bekrefte at det står «uavhengig», som representanten Vågslid nå sa, i det vedtaket til II. I punkt I står det som representanten Eide refererte til:

«kontinuerlig tilstedeværelse av politi med utgangspunkt i politistasjoner eller politiposter i de ytre bydeler i Oslo Sør og Oslo Øst».

Det er altså det som de to stasjonene dekker.

Jeg oppfatter vedtaket sånn at det er et rom for politiet å utrede mulige lokaliseringer, altså hvordan man vil ha tilstedeværelse i Oslo Øst og Oslo Sør. Jeg hadde håpet at man hadde satt i gang en prosess for å finne det

rommet, for å vise at man vil ha en tilstedeværelse i tråd med vedtaket til I. Med sammenslåing oppfatter jeg også f.eks. at spesialister som jobber med det samme saksfeltet, trenger å sitte sammen, og man trenger da å ha løsninger for det.

Politiet har sine behov her, og befolkningen har sine behov. Jeg skulle ønske man viste litt mer velvilje til å utvikle en modell som er god for alle parter.

Statsråd Monica Mæland [21:13:58]: Bare for å være veldig tydelig: Det jeg ba Oslo-politiet om, var å gjøre en uavhengig analyse i henhold til Stortingets vedtak. Jeg oppfatter – jeg må si jeg oppfatter – at det er det politimesteren har gjort, og det er den informasjonen hun har delt med byrådet og med bydelspolitikerne. Så kan ikke jeg si noe om innholdet i den analysen, jeg har ikke fått den på bordet, men når det her forskutteres hvilke vedtak vi – jeg – må fatte basert på Stortingets vedtak, må vi klare opp i dette. Jeg oppfatter at det er gjort en uavhengig analyse, og det handler om å være til stede i denne delen av byen, og det handler først og fremst om å være til stede på patruljer ute blant folk, drive forebyggende arbeid.

Det gjøres en kjempejobb i Oslo, som har utfordringer som ingen andre har, og den gjør man ute blant folk, men det handler nettopp om å kunne samle kompetansen. Innholdet i dette kan ikke jeg gå god for, men beskjeden er en uavhengig analyse basert på Stortingets bestilling om at skulle det skje en sammenslåing, var det det som måtte gjøres.

Presidenten: Representanten Ingunn Foss har hatt ordet to ganger tidlegare og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Ingunn Foss (H) [21:15:18]: Det har vært en lang kveld og en lang debatt. Jeg skal bare avslutte med et par sitater om hva politireformen har gitt oss. Jeg refererer til Ingar Bøen: Det som er sikkert, er at politiet i Møre og Romsdal aldri har vært bedre rustet til å gi oss gode polititjenester enn i dag. Det skyldes motiverte ansatte, gode budsjetter og politireformen.

Videre et sitat fra Ole Johan Skogmo, regionlensmann i Nord-Troms:

«Alle målbare parametere viser at både beredskapen, synligheten og polititjenesten har blitt mye bedre.»

Han trekker også fram tettere kontakt med folk. Det er veldig bra.

Takk for en god debatt.

Lene Vågslid (A) [21:16:05]: Høgre overser totalt kritikken som kjem frå dei lokale tillitsvalde, som kjem frå dei største forbunda som organiserer politifolk. Det

er ikkje så overraskande, det opplevde Jenny Klinge og eg seinast i ein debatt med representanten Foss på Lokalsamfunnskonferansen. Me får vel berre vere einige om å vere ueinige, det trur eg me rett og slett må gjere.

Til voteringa: Det svaret eg får frå statsråden no, er jo ikkje tilfredsstillande – det held ikkje for meg at statsråden «oppfatter» at det er det, osv. Arbeidarpartiet, Senterpartiet og SV har eit anna forslag i dag, som ikkje får fleirtal, men me meiner at ein skal stanse all pågåande sentralisering no i påvente av ei evaluering av politireforma. I ljøs av det er det nok òg heilt naturleg for oss å støtte det forslaget til SV. Men voteringa er på torsdag. Dersom statsråden har nokre heilt nye opplys-

ningar, får me eventuelt få dei, men eg oppfattar òg, som Jan Bøhler understrekar, at det me bad om, var ei uavhengig undersøking, og det var òg eit klart ynske frå dei partia som stod bak, om ikkje å gjere eit slikt grep no.

Takk for debatten.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 16.

Dagens kart er då ferdigdebattert.

Er det nokon som ber om ordet før møtet vert heva? – Møtet er heva.

Møtet slutt kl. 21.18.
